



O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI
OLIY VA O'RTA MAXSUS TA'LIM
VAZIRLIGI



50110101

**Maktabgacha ta'limni
tashkil etish kasbi**

O'QUV DASTURLARI TO'PLAMI

Toshkent – 2022

**O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI
OLIY VA O'RTA MAXSUS TA'LIM VAZIRLIGI**

**PEDAGOGIK INNOVATSIYALAR, PROFESSIONAL TA'LIMI
BOSHQARUV HAMDA PEDAGOG KADRLARNI QAYTA
TAYYORLASH VA ULARNING MALAKASINI
OSHIRISH INSTITUTI**

**O'RTA MAXSUS PROFESSIONAL TA'LIM
Professional ta'limning tayyorlov yo'nalishi
50110101-Maktabgacha ta'limni tashkil etish**

Kasbiy faoliyatda chet tili fanidan

O'QUV DASTURI

Kvalifikatsiya(lar) nomi:	Uslubchi
O'quv rejadagi tartib raqami	1.01
Ajratilgan soat:	120

Toshkent – 2022 y

O'quv dasturi Pedagogik innovatsiyalar, professional ta'lim boshqaruv hamda pedagog kadrlarni qayta tayyorlash va ularning malakasini oshirish instituti "Ta'lim" yo'nalishlari bo'yicha o'quv-metodik birlashmasining 2022-yil 29-avgustdagi 6-sonli majlis bayoni bilan ma'qullangan.

O'zbekiston Respublikasi Oliy, o'rta maxsus va professional ta'lim yo'nalishlari bo'yicha o'quv-uslubiy birlashmalar faoliyatini Muvofiqlashtiruvchi kengashning 2022-yil 29-oktabrdagi 6-sonli yig'ilishida ma'qullangan va Vazirlikning 2022-yil 25-noyabrdagi 388-sonli buyrug'i bilan **TASDIQLANDI VA JORIY ETILDI.**

Tuzuvchilar:

Sadikova Sh.A.	Toshkent davlat pedagogika universiteti "Maktabgacha ta'lim metodikasi" kafedrası mudiri, pf.n.prof
Maxmudova O.A.	Toshkent davlat pedagogika universiteti "Maktabgacha ta'lim metodikasi" pf.n.dot
M.N.Agzamova	Toshkent davlat pedagogika universiteti "Maktabgacha ta'lim psixologiyasi va pedagogikasi" kafedrası mudiri, pedagogika fanlari bo'yicha falsafa doktori
L.R.Mirjalolova	Toshkent davlat pedagogika universiteti "Maktabgacha ta'lim psixologiyasi va pedagogikasi" kafedrası dotsenti, p.f.n.
Abduraxmonova S	Andijon davlat universiteti "Maktabgacha ta'lim metodikasi" o'qituvchisi

Taqrizchi:

Djamilova N.N	Toshkent davlat pedagogika universiteti "Maktabgacha ta'lim metodikasi" kafedrası pf.d.prof
Kaziyeva T	ADU maktabgacha ta'lim metodikasi kaedrası pedagogika fanlari bo'yicha falsafa doktori., (PhD)

O'quv dasturiga qo'yiladigan talablar

O'quv dasturining nomi	Kasbiy faoliyatda chet tili
Ajratilgan soat	120
Mavzular soni	60
Dasturning maqsadi	O'quvchilarga ko'p madaniyatli dunyoda kasbiy, ilmiy, maishiy sohalarda faoliyat yuritishlarida kommunikativ kompetensiyani shakllantirishdan iborat.
O'zlashtirish (o'qitish) natijalari	Kasbiy kommunikatsiyada xorijiy tili ishlab chiqarish bilan bevosita bog'lanmagan bo'lsada, o'quvchilar ixorijiy tilini kerakli darajada kelajakda kasbiy faoliyatda jahonning xorijiy tajribalari va yangiliklari haqida bilishga imkon beradi.
Bilim	-Sohaga doir tinglab tushunish, gapirish, o'qish va yozishga doir umumiy bilimlarga ega bo'lish; -keng ko'lamli nutq yoki qator murakkab fikrlar bayonini; e'lon va xabarlarni; -tanish va notanish kontekstdagi murakkab autentik nutqni; -o'rganilayotgan til egasi bo'lgan so'zlashuvchilarning suhbat yoki munozarasining aksariyat qismini; -radio, internet va televideniya dasturlari, intervyularning aksariyat qismini; -tanish va notanish mavzulardagi matnlarning asosiy/ayrim jihatlarini; jadval, grafiklarning qisqa izohini; -maxsus rasmiy va norasmiy noma/xatlarni tushunish.
Ko'nikma	Akademik ko'nikmalar-tinglab tushunish, gapirish, o'qish va yozish ko'nikmasiga doir mashqlarni bajara olish; amaliy mashg'ulotlarda o'tilgan mavzular yuzasidan qo'shimcha materiallarni mustaqil yoki guruhlar bilan o'qish, tahlil qilish va ularni ixtisosliklariga bog'lash; -tinglash: o'qituvchi tomonidan belgilangan audio yoki video materiallar bilan ishlash; -gapirish: tayyorlangan taqdimotlarni guruh oldida og'zaki taqdim etish, -savol-javoblarda ishtirok etish va fikr bildirish; -yozuv: mashg'ulotlarda yoritilgan mavzular asosida berilgan yozma ishlarni amalga oshirish, portfolio talablariga asosan o'z fikrlarini qisqacha yozma bayon qilish pedagogika sohasiga oid bo'lgan terminlarni og'zaki va yozma nutqda qo'llay olish.
Oquv rejaga muvofiq o'zaro bog'liq bo'lgan fan nomi	Ona tili, rus tili
O'qitish tashkiliy shakli	A-Amaliy ta'lim
Dasturga qo'yilgan talab	Majburiy
O'qitish tili	Guruhda belgilangan o'qitish tili asosida
Baholash tartibi	Joriy baholash tartibiga asoslanib
O'quvchilarning bilim va ko'nikmalarini baholash	Yozma, og'zaki, savol-javob, test, amaliy, nazariy, mustaqil topshiriq

1.O'quv dasturi mazmuni

No	Mavzu nomi	Mavzuning qisqacha mazmuni	jami	O'qitishning tashkiliy shakli	Mustaqil ta'lim
1	Maktabgacha ta'lim soxasida xorijiy tilning o'rni.	Mamlakatimizning iqtisodiy qudrati ijtimoiy-ma'naviy hayot darajasi ta'lim tizimining raqobatbardoshligi, ilm-fan taraqqiyoti, boshqaruv mexanizmini tubdan takomillashtirish	2	A	2
2	Tenses. The verb "to be"	Ingliz tilida zamonlar bilan tanishtirish unga doir mashqlar bajarish	2	A	
3	Regular and irregular verbs	Ingliz tilida to'g'ri va noto'g'ri fe'llarni yasashini tushuntirish unga doir mashqlar bajarish	2	A	2
4	Quantity	Ushbu turkum haqida ma'lumot berish mashqlar bajarish	2	A	
5	Nouns	Ingliz tilida ot haqida ma'lumot berish	2	A	2
6	Articles	Aniq va noaniq artikl haqida ma'lumot berish	2	A	
7	Adjectives	Sifat darajalari haqida tushuncha berish	2	A	2
8	Personal pronouns	Kishilik olmoshlari va ularni ishlatilishi	2	A	
9	Gerund	Gerundi haqida ma'lumot berish	2	A	2
10	Passive voice	Majxul nisbatni ishlatilishi	2	A	
11	My profession	Mening kasbim mavzusida matn tuzish	2	A	2
12	How to save time "My day"	Kun tartibi va ularning qo'llanishi bo'yicha ko'nikma hosil qilish	2	A	
13	My favourite book	Mening sevimli kitobim	2	A	2
14	There is/there are	Konstruktsiyani qanday yasashini o'rgatish. Masqklar ishlash	2	A	
15	Adverb	Ravish haqida ma'lumot berish va gaplarda qo'llash	2	A	2
16	Prepositions of time	Vaqtning ifodalovchi predloglar	2	A	
17	Interrogative pronouns	So'roq olmoshlari haqida tushuncha berish	2	A	2
18	Some/any, many/much	Gumon olmoshlari haqida tushuncha berish	2	A	
19	Conjunction	Boglovchilar va ularni ishlatilishi	2	A	2
20	Infinitive	Fe'lining noaniq shakli	2	A	
21	Present continuous tense	Hozirgi davomli zamon haqida tushuncha berish va mashqlar ishlash	2	A	2
22	Tales	Ertaklarni sahnalashtirish	2	A	
23	Job etiquette	Kasb madaniyati tushunchasini o'quvchilar ongiga singdirish	2	A	2
24	I'm creator	Kunlik ish rejalarni tuzish, tadbirlar	2	A	

		tayyorlash va tsenariylar tuzish, ijodkor bo'lish			
25	Prepositions of place	O'rin joy predloglari haqida tushuncha berish	2	A	2
26	Holidays of Great Britain	Bayramlar	2	A	
27	Past simple tense	Oddiy o'tgan zamon	2	A	2
28	Songs, poems	Ingliz tilida she'r va qo'shiqlar o'rgatish	2	A	
29	Future plans	Kelgusidagi rejalar haqida suhbatlashish	2	A	2
30	«Ilk kadam» davlat dasturi	Davlat dasturi haqida tushuncha berish uning mohiyatini o'rganish	2	A	
31	My flat	Mening kvartiram	2	A	2
32	Daily plans	Kundalik rejalar	2	A	
33	My family	Mening oilam	2	A	2
34	Colour world	Rangli dunyo	2	A	
35	Presentation	Taqdimot qilish	2	A	2
36	Seasons	Fasllar	2	A	
37	Holidays of Uzbekistan	Bayramlar	2	A	2
38	Forms of use and upbringing innovative technologies	Innovatsion texnologiyalardan foydalanish va tarbiyalash shakllari	2	A	
39	Role-playing games in the development of the child's life	Bola shaklini rivojlantirishda syujetli o'rinlardan foydalanish	2	A	2
40	Uzbekistan	O'zbekiston	2	A	
41	Road safety	Yo'l harakati xafsizlik qoidalari.Ko'cha va yo'llarda o'quvchi o'zini qanday tutishi	2	A	2
42	Road signs	Yo'l belgilari	2	A	
43	Travelling	Sayohat qilish	2	A	2
44	Great Britain	Buyuk Britaniya	2	A	
45	The USA	AQSH	2	A	2
46	Ecological culture of children	Bolalarda ekologik tarbiya	2	A	
47	Holidays of Great Britain	Buyuk Britaniya bayramlari	2	A	2
48	“Wish” sentences	“Wish” bilan tuziladigan gaplar	2	A	
49	World awards	Dunyo miqyosida beriladigan mukofotlar	2	A	2
50	Present perfect tense	Tugallangan hozirgi zamon va uni gaplarda qo'llanilishi	2	A	
51	Global problems	Global muammolar	2	A	2
52	Imperative mood	Buyruq maylini tushuntirish va mashqlar ishlash	2	A	
53	About Myself	O'zim haqimda mavzusida matn tuzish	2	A	2
54	Prepositions of direction	Yo'nalish predloglari	2	A	
55	My friend	Mening do'stim mavzusida matn tuzish	2	A	2
56	Present continuous tense	Hozirgi davomli zamon	2	A	
57	The political system of the USA	AQSH ni siyosiy tuzilishi	2	A	2
58	Problematic situation	Muammoli vaziyatlar	2	A	
59	Presentation	Taqdimot tayyorlash	2	A	2

60	MTT fanida ingliz tilini o'qitishni maqsad va vazifalari	Yangi fan bo'yicha o'quvchilarga ma'lumot berish, maqsad vazifalarni tushuntirish	2	A	
Jami			120		60

1. O'quvchilarning bilim va ko'nikmalarini baholash

O'quv dasturi davomida o'quvchilar tomonidan o'zlashtirilgan bilim va ko'nikmalar ichki nazorat bo'yicha amaldagi tartib asosida baholanadi.

Baholash usullari og'zaki, yozma, savol-javob, test, amaliy, nazariy, mustaqil topshiriqlardan iborat bo'lib, ular o'quv elementini o'zlashtirish natijalarini aniqlashga imkon beradi. Nazorat savollari va topshiriqlar qo'yilgan maqsadga hamohang bo'lishi lozim.

2. Tavsiya etilgan adabiyotlar ro'yxati

1. Farmanovskaya N.I. Rechevoe obshenie: kommunikativno-pragmaticheskiy podxod. – M.: Russkiy yazыk, 2002

2. Shermuhammedov S., Ochildiev A. Madaniyat va tsivilizatsiya. – T.: Yangi asr avlodi, 1999.

3. Bennett M.J. Basic concepts of intercultural communication. Selected readings. M.G. Edition. – Intercultural press, Inc., 1998.

4. Hall E. The Silent Language. – New York, London, 1990.

5. Hofstede G. Culture's Consequences. – San Francisco: Sage, 1994.

6. Kramsch C. Language and Culture. – Oxford University Press, 2001.

7. Samovar L.A., Porter R.E. Intercultural communication: A Reader. – Belmont, CA: Wadsworth Publishing Co., 1990

8. Scollon R., Scollon S. Intercultural communication: A discourse approach. – Cambridge, MA: Basil Blackwell, 1995.

9. Jalolov J.J. CHet til o'qitish metodikasi: CHet tillar oliy o'quv yurtlari (fakultetlari) talabalari uchun darslik. – T.: O'qituvchi, 1996. – 368 b.

10. Sattorov T.Q. Bo'lajak chet tili o'qituvchisining uslubiy omilkorligini shakllantirish texnologiyasi. – T.: TDYuI, 2003. – 192 b.

11. D. Tojiboeva, A. Yo'ldoshev. Maxsus fanlarni o'qitish metodikasi. – T.: 2009. – 567 b.

12. Jalolov J.J. Pedagogika institutlari dasturi: chet tillar (nolisoniy ixtisosliklar uchun). T.: - 1994 y.

Internet manbaalari:

5. www.defektolog.ru

6. www.logolife.ru

7. www.defektus.ru

8. www.MAAM.R

**O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI
OLIY VA O'RTA MAXSUS TA'LIM VAZIRLIGI**

**PEDAGOGIK INNOVATSIYALAR, PROFESSIONAL TA'LIM
BOSHQARUV HAMDA PEDAGOG KADRLARNI QAYTA
TAYYORLASH VA ULARNING MALAKASINI
OSHIRISH INSTITUTI**

**O'RTA MAXSUS PROFESSIONAL TA'LIM
50110101-Maktabgacha ta'limni tashkil etish
Kasbiy faoliyatda rus tili (o'zbek) fanidan**

O'QUV DASTURI

Kvalifikatsiya(lar) nomi:	Uslubchi
O'quv rejadagi tartib raqami:	1.02.
Ajratilgan soat	60

Тошкент – 2022

O'quv dasturi Pedagogik innovatsiyalar, professional ta'lim boshqaruv hamda pedagog kadrlarni qayta tayyorlash va ularning malakasini oshirish instituti "Ta'lim" yo'nalishlari bo'yicha o'quv-metodik birlashmasining 2022-yil 29-avgustdagi 6-sonli majlis bayoni bilan ma'qullangan.

O'zbekiston Respublikasi Oliy, o'rta maxsus va professional ta'lim yo'nalishlari bo'yicha o'quv-uslubiy birlashmalar faoliyatini Muvofiqlashtiruvchi kengashning 2022-yil 29-oktabrdagi 6-sonli yig'ilishida ma'qullangan va Vazirlikning 2022-yil 25-noyabrdagi 388-sonli buyrug'i bilan **TASDIQLANDI VA JORIY ETILDI.**

TUZUVCHI:

Muxitdinova D.X.

"O'zbek tili va adabiyoti" kafedrası mudiri,
Toshkent davlat agrar universiteti.

TAQRIZCHI:

Petruxina N.M.

O'zbekiston jaxon tillar universiteti "Rus adabiyoti
va o'qitish metodikasi" kafedrası mudiri, f.f.d.,
professor

1.O'quv dasturi umumiy talablari

Dastur nomi	Kasbiy faoliyatda rus tili (o'zbek)
Ajratilgan soat	60
Mavzular soni	30
Dasturning maqsadi	Rus(o'zbek) tilidagi og'zaki va yozma savodxonligini o'stirish, ularda o'z fikrlarini tushunarli va ravon tilda bayon qilish ko'nikmalarini shakllantirish. Rus(o'zbek) tilidagi pedagogika sohaga oid atama terminlarni izohini ishlab chiqish, atama so'zlarning kelib chiqishini o'rgatish, chetdan kirgan atama hamda soha so'zlarining muqobil variantlarini o'zlashtirish, qishloq xo'jaligining har bir yo'nalishida qo'llaniladigan atamalarni matnlar asosida o'rgatish, ilmiy izlanishlarda sohaga oid so'zlardan to'g'ri foydalanish, ilmiy uslubning soha bo'yicha atamalarini mukammal o'rgatish, og'zaki va yozma nutqda ularni to'g'ri qo'llash.
O'zlashtirish (o'qitish) natijalari	-rus(o'zbek) adabiy tilining o'ziga xos xususiyatlari, adabiy til me'yorlari, imlo qoidalari, og'zaki va yozma nutqning o'ziga xosligi, adabiy til uslublari, atamalarni bilishi va foydalanish, og'zaki nutqini adabiy rus(o'zbek) tili me'yorlari asosida sifat jihatidan yaxshilash va so'z boyligini oshirish, soha bo'yicha qo'llaniladigan atama va so'zlarni to'liq o'zlashtirish.
Bilimlar	-rus (o'zbek) tilini muloqotning turli sohalari va vaziyatlarida mustahkam egallash va undan samarali foydalanish; -o'z fikrlarini og'zaki va yozma shaklda aniq va ravshan ifodalay olish, -shakl, savollarga to'g'ri javob bera olish va ularga mos javob bera olish; -ijtimoiy moslashuv qobiliyati, nutq me'yorlariga rioya qilish -odob-ahloq, hamkorlikda ishlay olish; -suhbatdoshning fikrini hurmat qilib, o'z pozitsiyasini himoya qila olish, -ularni til vositalari yordamida ishonitirish; -munozarali vaziyatlarda o'z-o'zini nazorat qila olish, -muammolar yoki kelishmovchiliklarga konstruktiv echim topish; -kasbiy faoliyatga doir termin va texnik so'zlashuv qoidalarini va tartibini ; -so'zlashuv konstruksiyalari me'yorlarini bilish va ularddan foydalanish; -kasbiy faoliyatga doir atama, so'zlashuv va so'z birikmalarini nutqda to'g'ri ishlatish va foydalanish; -nutqdagi rasmiy-ish, ilmiy, publisistik va badiiy uslublarni bilish va farqlay olish.
Ko'nikmalar	-mavjud axborot manbalaridan foydalana olish, jumladan: kitoblar, darsliklar, lingvistik lug'atlar, ma'lumotnomalar, ensilopediyalar, kataloglar, internet, elektron pochta, televidenie, radio, audio va video yozuvlar, shuningdek,

	ko'nikmalar yordamida axborot qurilmalar (mobil telefonlar, kompyuter va hokazo.); - topish, tanlash, aylantirish, saqlash, uzatish qobiliyati axborot vositalari resurslaridan, ulardan foydalanish qoidalariga rioya qilgan holda (ya'ni axborot manbasini ko'rsatgan holda); - turli axborot manbaalaridan foydalanib xabar tayyorlay olish; - ma'lumotlar bazasini yaratish, asosiysini tanlash va uni tahlil qilish; - guruhda va har kuni turli hujjatlar bilan ishlay olish (insho yozish, hisobotlar, muddatli qog'ozlar, dars eslatma, o'zi haqida ma'lumot varaqalarini to'ldirish, tabriklar yozish va hokazo.); - doimiy ravishda o'z ustida ishlay bilish; - o'z bilimlarini doimiy ravishda oshirib borish.
O'quv rejasiga muvofiq o'zaro bog'liq bo'lgan fanning nomi	O'zbekiston tarixi, Falsafa.
O'qitishni tashkiliy shakli	A – Amaliy ta'lim; MT – Mustaqqil ta'lim.
Dasturga qo'yilgan talab	Majburiy
O'qitish tili	Guruhda belgilangan o'qitish tili asosida
Baholash tartibi	Baholash bo'yicha amaldagi tartib asosida
O'quvchilarning bilim va ko'nikmalarini baholash	Yozma, og'zaki, savol-javob, test, amaliy topshiriq

No	Mavzuning nomi	Mavzuning qisqacha mazmuni	Jami	O'qitishni tashkiliy shakli	Mustaqil ta'lim
-----------	-----------------------	-----------------------------------	-------------	------------------------------------	------------------------

1.	Фонетические и орфоэпические нормы русского языка. Узбекистан-государство с великим будущим.	Ознакомление с фонетическими и орфоэпическими нормами русского языка, понятием аббревиатура. Проверка уровня владения русским языком по направлениям: аудирование, чтение, говорение, письмо. Развитие устной речи на основе текста «Узбекистан - суверенное независимое государство» чтение и пересказ текста.	2	АМТ	
2.	Самостоятельные и служебные части речи. Краткое изложение темы. Знакомство. Речевой этикет.	Формирование у учащихся навыков употребления самостоятельных и служебных частей речи. Образец этикетной модели представлен Знакомство с правилами согласования числительных и слов «год, года, лет». Коррекция чтения в соответствии с орфоэпическими нормами. Развитие устной речи: «Знакомство» чтение и пересказ текста. На примерах речевых ситуаций развитие навыков употребления клише и способов обращения при знакомстве. Обучение правилам поведения в обществе с учётом культуры речи и русского этикета.	2	А	
3.	Склонение существительных. Определение породу, падежные формы и формы числа. Употребление предлогов в косвенных падежах.	Дать определение существительным, разъяснить понятий рода (мужской, женский, средний), падежей (Именительный, Родительный, Дательный, Винительный, Творительный, Предложный) вопросы и окончания существительных, употребляемые с ними предлоги; также употребление существительных в единственном и множественном числе.(окончания существительных)	2	А	
4.	Склонение прилагательных, местоимений и порядковых числительных. Падежные формы и формы числа.	Дать определение прилагательных, разъяснить понятий рода (мужской, женский, средний), падежей	2	А	

	Согласование с именами существительными.	(Именительный, Родительный, Дательный, Винительный, Творительный, Предложный) вопросы и окончания прилагательных согласованных с существительными, употребление прилагательных в единственном и множественном числе(окончания прилагательных).			
5.	Глаголы, и их формы. Спряжение глаголов.	Дать определение глаголов. Формирование навыков спряжения глаголов от неопределённой формы глаголов. Совершенный и несовершенный вид глаголов. Род, время и число глаголов.	2	А	
6.	Наречия.	Дать определение наречиям как самостоятельной части речи. Привить знания о способах образования наречий (<i>хороший-хорошо, сладкий-сладко</i> и т.п.). Неизменяемость наречий. Разряды наречий по значению – это группы слов, которые отвечают на определенные вопросы и связаны общим лексическим значением. Выделяют определительные и обстоятельственные разряды наречий. Определительные наречия – указывают на качество и способ совершения действия, могут относиться к глаголам, существительным, другим наречиям, прилагательным и словам категории состояния. Обстоятельственные наречия – называют обстоятельства, в которых осуществляется действие, чаще всего употребляются с глаголами.	2	А	4
7.	Предлоги, обозначающие место и направление.	Употребление предлогов в/во, на, с/со, из, к/ко, у, около, возле, между, рядом с, с существительными в косвенных	2	А	

		падежах. Выразительное чтение стихотворений Фета, Есенина, Ахматовой, Цветаевой, Рубцова, Некрасова о временах года. ("Осень", "Зимнее утро" "Весна")			
8.	Типы предложений. ССП, СПП, Бессоюзные.	Типы предложений по структуре построения. Сложносочинённые, сложноподчинённые, бессоюзные предложения. Способы образования сложных предложений. Союзы ССП (а, и, но) и СПП.(чтобы, потому что, так как, из-за)	2	А	2
9.	Выражение субъектно-предикативных отношений. Выражение квалификации и характеристики лица (предмета, явления).	Выражение главных членов предложений и их взаимосвязи. Лексическо-семантическое сочетание субъектов и предикатов. Выражение квалификации характеристики лица (предмета, явления).моделями что-это что, что является чем, что называют чем, что считают чем, что считается чем.	2	А	
10.	Выражение субъектно-предикативных отношений. Конструкции предложений.	Конструкции предложений кто может (не может) + инф.со словами можно (нельзя), возможно (невозможно) употребляется, если возможность (невозможность) совершения действия нужно выразить обобщенно: совершение действия зависит не от конкретного лица, а от объективных условий., кому можно (нельзя) + инф. имеет значение разрешения или запрещения производить действие, с глаголом может и со словом можно	2	А	
11.	Выражение объектно-изъяснительных отношений в простом и сложном предложениях. Русский язык – один из мировых языков.	Выражение объектно-изъяснительных отношений в сложном предложении со значением образа действия, места действия, объекта действия, цели и причины. Обозначить роль русского языка	2	А	

		как одного из мировых языков. Ответить на вопросы: Зачем мы изучаем русский язык? Что даёт нам знание иностранных языков, а именно русского языка? Какое место занимает русский язык по распространённости?			
12.	Выражение соединения (присоединения), сравнения, сопоставления, противопоставления. Выражение взаимодействия предметов, явлений, процессов.	Выражение взаимодействия предметов, явлений, процессов, предложения с однородными членами предложения, связанные интонационно и сочинительными союзами со значением соединения: и, да, ни, ни; присоединения, а также и, не только, но и; с разделительными союзами или, либо; либо либо; то то.	2	A	4
13.	Выражение объектных отношений в простом и сложном предложениях. Моя профессия.	Объектные отношения в простом предложении. Прямой объект: переходный глагол+вин.падеж (что?)-выбрать профессию; отглагол.сущ.+род.падеж (чего?)-выбор профессии. Работа с текстом «Моя профессия» чтение, перевод, анализ и выводы по тексту.	2	A	2
14.	Выражение объектных отношений в простом и сложном предложениях.	Выражение объектных отношений в сложном предложении. Косвенный объект: глагол+сущ. В косвенных падежах с предлогами или без них. (увлечься математикой, сообщить о приезде). Объектные отношения в сложном предложении: союзы-что, чтобы, кто, как, ли (клиент захотел, чтобы компьютер подключили к интернету)	2	A	2
15.	Выражение определительных отношений в простом и сложном предложениях. Личность и общество.	Определение второстепенный член предложения, который обозначает признак предмета и отвечает на вопросы: какой? Чей? Который? Определения бывают согласованные и несогласованные.	2	A	

		Согласованные определения связываются с существительными по способу согласования. Устная и письменная работа над текстом «Личность и общество.».			
16.	Выражение пространственных отношений в простом и сложном предложениях.	Использование в речи наречий, выражающих пространственные отношения (<i>там, туда, оттуда, здесь, , куда</i> и др.)	2	A	
17.	Выражение пространственных отношений в простом и сложном предложениях.	Обстоятельства места отвечают на вопросы Где? Куда? Откуда? и выражаются: 1. наречиями места 2.существительными с предлогами (<i>в/во, на, из, с /со</i> и др.)	2	A	2
18.	Выражение пространственных отношений в простом и сложном предложениях. Роль информационно-коммуникационных технологий	Выражение пространственных отношений в простом и сложном предложениях. Обогащение словарного запаса учащихся за счёт терминов из информационно-коммуникационной сферы.	2	A	
19.	Выражение причинно-следственных отношений в простом и сложном предложениях. Экологические проблемы.	Употребление конструкций с предлогами, обозначающими следствие воздействия какого-либо внешнего фактора: <i>падать от холода, вздрагивать из-за пустяка.</i> Формирование навыков бережного отношения к природе, изучение экологических проблем и их последствий	2	A,MT	4
20.	Выражение условных и уступительных отношений в простом и сложном предложениях.	Употребление конструкций с предлогами <i>благодаря, если, если бы,</i> частицы <i>бы,</i> формирование навыков построения предложений с данными предлогами и частицами.	2	A	
21.	Выражение условных и уступительных отношений в простом и сложном предложениях.	Закрепление предыдущего материала упражнениями. Обучение построению презентации по теме: «Экотуризм», воспитание в	2	A	

		учащихся чувства бережного отношения к культурными ценностям.			
22.	Выражение целевых отношений в простом и сложном предложениях.	Для обозначения цели действия в разговорном стиле речи широко употребляется форма инфинитива в сочетании со следующими группами глаголов: — с глаголами движения и глаголами, близкими к ним по значению: иду купаться, еду отдыхать, и др.; — с глаголами, имеющими значение изменения положения в пространстве: наклонился поднять, встал помочь, приподнялся посмотреть, сел работать, лёг отдохнуть, расположился послушать, повесил сушить и др.; — с глаголами, имеющими значение волеизъявления, побуждения к действию: пригласил погулять, позвал обедать, послал посмотреть Образование отглагольных существительных (ходить-ходьба).	2	A	
23.	Выражение целевых отношений в простом и сложном предложениях. Здоровый образ жизни.	Целевые отношения с конструкциями предложений с предлогами за, на, для, ради, во имя. Разработка материала Здоровый образ жизни. Составление диаграмм достижений при здоровом образе жизни.	2	A	
24.	Выражение соединения (присоединения), сравнения, сопоставления, противопоставления. Сложноподчинённые предложения обстоятельством и придаточными.	присоединения, а также и , не только, но и; с разделительными союзами или...или; либо либо; то...то. Повторение и закрепление пройденного материала. Сложноподчинённые предложения с придаточным обстоятельственным в зависимости от смысловых отношений между главной частью и придаточной делятся на	2	A	4

		несколько видов: 1-придаточные места; 2-образа действия; 3-цели; 4-времени; 5-причины; 6-сравнения; 7-условия; 8-уступки; 9-следствия. Приведение примеров сложноподчиненных предложений с разными видами придаточных			
25.	Стили речи. Функциональные стили речи. Книжный и разговорный стили и их особенности.	Стили речи. Показать исторически сложившуюся систему речевых средств, используемых в той или иной сфере. Разновидность литературного языка, выполняющую определённую функцию. Особенности книжного и разговорного стилей.	2	A	
26.	Публицистический стиль. Официально-деловой стиль речи.	Обучение официально-деловому стилю, особенностям документов, формам обращений.	2	A	
27.	Жанры официально-делового стиля. (заявление, автобиография, протокол и др.)	Обучение навыкам письма на примерах готовых заявлений, автобиографий, протокола, объяснительной и др. документов	2	A	2
28.	Научный стиль речи и его особенности. Жанры научного стиля (учебник, статья, научная монография, диссертация, аннотация, резюме, рецензия).	Обучение понятию что такое научный стиль, его особенностям, правилам оформления научных работ. Привитие навыков определения что такое вводная часть, предисловие, актуальность, изученность, анализ, вывод, заключение и рекомендация при написании научных работ.	2	A	
29.	Языковые средства, специальные приёмы и речевые нормы для оформления реферата. Структура реферата.	Обучение правильному оформлению реферата (определение темы/названия, титульный лист, план, актуальность, изученность, анализ и примеры, рекомендации).	2	A	2
30.	Ораторское искусство	Развитие навыков публичного выступления, ораторского	2	A,MT	2

		искусства на примерах тем по области направления. Речевые ситуации: “На конференции”, “На семинаре”			
	Жами		60		30

3. O'quvchilarning bilim va ko'nikmalarini baholash

O'quv dasturi davomida o'quvchilar tomonidan o'zlashtirilgan bilim va ko'nikmalar ichki nazorat bo'yicha amaldagi tartib asosida baholanadi.

Baholash usullari yozma (diktant, esse, bayon), og'zaki, savol-javob, test, amaliy topshiriqlardan iborat bo'lib, ular o'quv elementini o'zlashtirish natijalarini aniqlashga imkon beradi. Nazorat savollari va topshiriqlar qo'yilgan maqsadga hamohang bo'lishi lozim.

1. Tavsiya etiladigan adabiyotlar ro'yxati:

Asosiy adabiyotlar:

1. Мирзаева И. Р и др. Русский язык. Для студентов вузов юридического профиля. Т.: ТГЮИ, 2009.
2. Камилова М. Г и др. Пособие по обучению русскому языку. Т.: 2009.
3. Келдиев Г. Учебник русского языка (под ред. Карцевой Ш.М.). Т.: ТГЭУ. 2010.
4. Русский язык. -Учебное пособие для студентов сельскохозяйственных вузов. Раимжанова. М. Н, Мухитдинова. Д.Х.Т. 2011 г.
5. Сборник текстов для чтения по русскому языку. Бабаярова. Р., Умарбекова. Г. А Т. 2007 г.
6. Практический курс русского языка. Аширматова. М. Бабаярова Р. 2014 год. Русский язык
7. Практический курс русского языка. Умарбекова.Г. 2020 год.

Lug'atlar:

8. Русско-узбекский словарь. 1-2 тт. изд. "Укитувчи". Т., 2005.
9. Ожегов С.И. Словар русского языка. Под ред. Шведовой Н.Ю. изд. "Русский язык". М., 2005.

Qo'shimcha adabiyotlar:

10. Конституция Республики Узбекистан.-, 2014
11. Мирзиёев Ш.М. Стратегия действий по пяти приоритетным направлениям развития Республики Узбекистан в 2017-2022 толах. 1111 «О стратегии действий по дальнейшему развитию Республики Узбекистан» (Собрание законодательства Республики Узбекистан. 2017г.. №6. ст.70, №20. ст.354)

Internet manbalari:

1. [e-mail: kursv@online.ru\(posobiya\)](mailto:kursv@online.ru(posobiya))
2. <http://slovari.yandex.ru>
3. [www.gramota.ru.](http://www.gramota.ru)
4. [www.krugosvet.ru\(doklady, referaty\)](http://www.krugosvet.ru(doklady, referaty))
5. [www.google.ru\(poiskovaya sistema\).](http://www.google.ru(poiskovaya sistema).)
6. [http://magazins.russ.ru/noviy.mir/\(jurnal\)](http://magazins.russ.ru/noviy.mir/(jurnal))

**O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI
OLIY VA O'RTA MAXSUS TA'LIM VAZIRLIGI**

**PEDAGOGIK INNOVATSIYALAR, PROFESSIONAL TA'LIM
BOSHQARUV HAMDA PEDAGOG KADRLARNI QAYTA
TAYYORLASH VA ULARNING MALAKASINI
OSHIRISH INSTITUTI**

**O'RTA MAXSUS PROFESSIONAL TA'LIM
50110101-Maktabgacha ta'limni tashkil etish
Kasbiy faoliyatda AKT fanidan**

O'QUV DASTURI

Kvalifikatsiya(lar) nomi	Uslubchi
O'quv rejadagi tartib raqami	1.03
Ajratilgan soat:	80

O'quv dasturi Pedagogik innovatsiyalar, professional ta'lim boshqaruv hamda pedagog kadrlarni qayta tayyorlash va ularning malakasini oshirish instituti "Ta'lim" yo'nalishlari bo'yicha o'quv-metodik birlashmasining 2022-yil 29-avgustdagi 6-sonli majlis bayoni bilan ma'qullangan.

O'zbekiston Respublikasi Oliy, o'rta maxsus va professional ta'lim yo'nalishlari bo'yicha o'quv-uslubiy birlashmalar faoliyatini Muvofiqlashtiruvchi kengashning 2022-yil 29-oktabrdagi 6-sonli yig'ilishida ma'qullangan va Vazirlikning 2022-yil 25-noyabrdagi 388-sonli buyrug'i bilan **TASDIQLANDI VA JORIY ETILDI.**

Tuzuvchi:

Sadikova Sh.A.	Toshkent davlat pedagogika universiteti "Maktabgacha ta'lim metodikasi" kafedrasini mudiri, pf.n.prof
Maxmudova O.A.	Toshkent davlat pedagogika universiteti "Maktabgacha ta'lim metodikasi" pf.n.dot
Gulomova K.M.	Pedagogik innovatsiyalar, professional ta'lim boshqaruv hamda pedagog kadrlarni qayta tayyorlash va ularning malakasini oshirish instituti tayanch doktorantlari
Yusupova K.N.	

Taqrizchi:

Djamilova N.N	Toshkent davlat pedagogika universiteti "Maktabgacha ta'lim metodikasi" kafedrasini pf.d.prof
---------------	---

1. O'quv dasturiga qo'yiladigan talablar

O'quv dasturining nomi	Kasbiy faoliyatida AKT
Ajratilgan soat	80
Mavzular soni	35
Dasturning maqsadi	O'quvchilarga informatika va axborot texnologiyalarini kasbga yo'naltirilgan holda o'qitish, asosan ularning amaliy jihatlari haqida bilim berish, zamonaviy kompyuterlarning dasturiy ta'minoti, shu jumladan, amaliy va xizmat ko'rsatuvchi dasturlar bilan ishlash malakasini hosil qilish, axborot–kommunikatsiya texnologiyalaridan o'z kasbiy faoliyatlarida unumli foydalana olish ko'nima va malakalarini shakllantirishdan iborat
O'zlashtirish (o'qitish) natijalari	Bo'lajak mutaxassislarga informatika va axborot texnologiyalarini kasbiy faoliyatida samarali foydalana oladigan darajada o'rgatish, shu sohada mukammal to'liq bilim berilishini ta'minlashdan iboratdir. Fanni o'rganish natijasida o'quvchilar quyidagi bilim, ko'nikma, malakalarga ega bo'ladilar; - media vositalardan foydalanish, axborotlarni tahli qilish, ularni baholashni bilishi; - axborotni tashkil qilish va izlab topish, ajratib olingan axborotni tizimlashtirish, tarkiblantirish, umumlashtirish va tushunarli shaklga keltirishni bilishi; - kompyuterlarga xizmat qilishning asosiy qoidalari, ularga xizmat qiluvchi dasturlar va ulardan foydalana olishni bilishi; - kompyuter viruslaridan saqlanish usullari, antivirus dastur vositalarining imkoniyatlaridan foydalana olishi; - fayllarni arxivlash usullari va arxivator dasturlar bilan ishlashni bilishi; - kasbiy sohasiga oid sodda masalalarning modellarini tuza olishi; - multimediya texnologiyasi va telekommunikatsiya vositalarini bilishi va ulardan foydalana olish ko'nikmalariga ega bo'lishi;
Bilim	-informatika va axborot texnologiyalari tushunchasi; -media va mediasavodxonlik tushunchasi; -shaxsiy kompyuter arxitekturasi; -kompyuterning dasturiy ta'minoti; -arxivlash dasturlari va unda ishlash asoslari; -antivirus dasturlari bilan ishlash; -ofis dasturlari va ularning imkoniyatlari; -ma'lumotlar ombori va unda ishlash asoslari; -grafik dasturlar; -AutoPlay dasturida ishlash; -internet tarmog'i va unda ishlash asoslari; -elektron pochta bilan ishlash; -avtomatlashtirilgan tizimlar;
Ko'nikma	-jamiyatda axborot texnologiyalari va ulardan foydalanish; -kompyuterda asosiy va qo'shimcha qurilmalarni o'rnatish;

	- media va unung turlarini bilish, tahlil qilish, tanqidiy fikrlash; - Windows operatsion tizimini o'rnatish va sozlash; - fayllar va kataloglar bilan ishlash; - kompyuterda antivirus dasturlarini o'rnatish; - ofis dasturlarida ishlash; - AutoPlay dasturida ishlash; - internet tarmog'ida ishlash; - lokal kompyuter tarmog'ida ishlash; - elektron pochta bilan ishlash; - avtomatlashtirilgan tizimlarda ishlash;
O'quv rejaga muvofiq o'zaro bog'liq bo'lgan fan nomi	Barcha fanlar
O'qitish tashkiliy shakli	N-Nazariy A-Amaliy ta'lim
Dasturga qo'yilgan talab	Majburiy
O'qitish tili	Guruhda belgilangan o'qitish tili asosida
Baholash tartibi	Joriy baholash tartibiga asoslanib
O'quvchilarning bilim va ko'nikmalarini baholash	Yozma, og'zaki, savol-javob, test, amaliy, nazariy, mustaqil topshiriq

2. O'quv dasturi mazmuni

No	Mavzuning nomi	Mavzuning qisqacha mazmuni	Jami	O'qitishni tashkiliy shakli	Mustaqil ta'lim
1	Kasbiy faoliyatda axborot texnologiyalari fani haqida tushuncha	Axborot, ma'lumot va bilim haqida tushuncha. Axborotli jarayonlar. Kasbiy faoliyatda axborot texnologiyalaridan foydalanish orqali axbortlarni saqalash, ularga ishlov berish va uzatish Axborotlashgan jamiyat haqida tushuncha. Axborot madaniyati. Jamiyatni axborotlashtirishning huquqiy asoslari. Axborotlashgan jamiyatning moddiy va texnologik negizlari. Jamiyatning axborot resurslari. Axborot xavfsizligi, axboriy huquq va etika. Kasbiy faoliyatda axborotning roli va ahamiyati (turli kasbiy sohalar misolida).	2	A	2
2	Shaxsiy kompyuterning asosiy va qo'shimcha	Kompyuter axborotga ishlov beruvchi vosita sifatida. Kompyuter	2	A	2

	qurilmalari Shaxsiy kompyuter arxitekturası	dasturlari va ularning axborotlarga ishlov berish jarayonidagi o'rne. Shaxsiy kompyuterlar tasnifi va tarkibi. Tizimli blok va uning tuzilmasi. Kompyuterda ma'lumotlarni tashkil etish va saqlash. Kompyuterning zamonaviy tashqi qurilmalari Asosiy tizimli plata (ona plata), protsektor, kuller, asosiy va doimiy xotira, ovoz va video kartalari tuzilishi, vazifasi va ishlash prinsipi. Tizimli blok vazifasi va ishlash prinsipi. Monitor, klaviatura, sichqoncha qurilmalarini tizimli blokka ulash. Ularning turlari, vazifasi va ishlash prinsipi.			
3	Shaxsiy kompyuterning qo'shimcha qurilmalarituzilishi, vazifasi va ishlash prinsipi.	Qo'shimcha qurilmalarni shaxsiy kompyuterga ulash.	2	A	2
4	Shaxsiy kompyuterning dasturiy ta'minoti va uning turlari.Operatsion tizimlar.	Shaxsiy kompyuterning dasturiy ta'minoti va uning turlari. Tizimli dasturiy ta'minot. Operatsion tizim. Zamonaviy operatsion tizimlar. WINDOWS operatsion tizimining yangi versiyalari va ularning imkoniyatlari. LINUX-operatsion tizimi, uning imkoniyatlari, qo'llanilish doirasi, xususiyatlari va afzalliklari.	2	A	2
5	Ofis dasturlari va ularning yangi imkoniyatlari	Ofis dasturlari paketi va uning tarkibi. Zamonaviy matn protsektorlari va ularning imkoniyatlari. Gipervavolalar, rasmlar va murakkab jadvallar bilan ishlash.	2	A	2
6	Matn muharrirlarida ishlash asoslari	Saxifa parametrlarini sozlash. Matn bilan ishlash va chop etish. Ms Word matn protsektorida obektlar bilan ishlash va retsenziyalash. Izoh qo'yish. Gipperxavolalarni qo'yish, taxrirlash va o'chirish. Word muharririda formula, obekt, PDF bilan ishlash.	2	A	
7	Zamonaviy jadval protsektorlari va ularning imkoniyatlari	Zamonaviy jadval protsektorlari va ularning imkoniyatlari. Avtomatlashtirilgan axborot tizimidagi hisoblash jarayonlari va uni joriy etish bosqichlari	2	A	2
8	Taqdimot va uni yaratishning zamonaviy	Taqdimot va uni yaratishning zamonaviy dasturiy ta'minoti.	2	A	

	dasturiy ta'minoti				
9	MS Power Point dasturning menyusi va uskunar paneli. Prezentatsiya yaratish bosqichlari	MS Power Point dasturining menyusi va uskunar paneli. Prezentatsiya yaratish bosqichlari. Power point dasturi va uning yangi imkoniyatlaridan lenta menyu qatorida ishlashni. Slaydlar ro'yxatini tashkil etish va uni tahrirlash.	2	A	2
10	Slayd tuzilishini o'zgartirish va slaydlarga matn kiritish	Slayd tuzilishini o'zgartirish va slaydlarga matn kiritish. Slaydlar ro'yxatini tashkil etish va uni tahrirlash	2	A	
11	Slaydda obyektlarni joylashtirish va formatlash. Prezentatsiyaga maxsus effektlar qo'yish va prezentatsiya namoyishlari	Microsoft Power Point murakkab animatsiyalar qo'yish. Slaydlar ketma-ketligini joyini o'zgartirish. Slaydlar bazalari bilan ishlash. Taqdimotga murakkab shakllar, diagrammalar, SmartArt tasvirlar qo'yish va ularni animatsiyasi.	2	A	2
12	Ma'lumotlar bazasini boshqarish tizimlari va ularda ishlash	Ma'lumotlar ombori. MOBT. Relyatsion model. Iyerarxik model. Semantik model Ma'lumotlar bazasini yaratish va foydalanish	2	A	
13	Grafik obektlar va ularni kompyuterda tasvirlash usullari	Kompyuter grafikasi tushunchasi. Kompyuter grafikasi turlari. Grafik obyektlar va ularni kompyuterda tasvirlash usullari.	2	A	2
14	Rastli va vektorli grafikalar va ularning dasturiy ta'minotlari	Rastli va vektorli grafikalar va ularning dasturiy ta'minotlari. Rastrli va vektorli grafikaning dasturiy ta'minotlari.	2	A	
15	PhotoShop - rastli grafik muharririda ishlash asoslari	Adobe Photoshop dasturining menyular qatori va uskunar paneli bilan ishlash. Adobe Photoshop dasturida matnlar va grafik obyektlar bilan ishlash	2	A	2
16	CorelDraw - vektorli grafik muharririda ishlash asoslari	CorelDraw dasturi haqida ma'lumot. CorelDraw dasturining uskunar paneli. Obyektlar bilan ishlash. Shakllar yasash	2	A	
17	Kasbiy faoliyatda grafik dasturlaridan foydalanish imkoniyatlari	Kasbiy faoliyatda grafik dasturlaridan foydalanish imkoniyatlari	2	A	2
18	Elektron kitoblarni o'qish va tahrirlashda WinDjView dasturida ishlash	*.PDF va *.PDD kengaytmasiga ega bo'lgan fayllarni ochish, chop etish. Katta hajmdagi ma'lumotlarni WinDjView dasturi yordamida hajmi	2	A	

		kichraygan holatdagi elektron kitob yaratish dasturlaridan foydalanish.			
19	Skanerlangan ma'lumotlarni FineReader dasturi yordamida aniqlash va tahrirlash	ABBYY Fine Reader dasturiy taminotini o'rnatish. ABBYYFine Reader dastur inetrfeysi. ABBYY Fine Reader dastur oynasi. Asosiy menyu, uskunalar paneli. ABBYY Fine Reader dasturida ishlash	2	A	2
20	Maktabgacha yoshdagi bolalarga ona tli va adabiyotini o'rgatishda Microsoft office dasturlaridan foydalanish	Maktabgacha yoshdagi bolalarga ona tli va adabiyotini o'rgatishda Microsoft office dasturlaridan foydalanish.	2	A	
21	Maktabgacha yoshdagi bolalarni matematik tasavvurlarini shakllantirish Microsoft office dasturlarining ahamiyati	Maktabgacha yoshdagi bolalarni matematik tasavvurlarini shakllantirish Microsoft office dasturlarining ahamiyati.	2	A	2
22	Maktabgacha yoshdagi bolalarni nutqini o'stirish Microsoft office dasturlarining o'rni.	Maktabgacha yoshdagi bolalarni nutqini o'stirish Microsofr office dasturlarining o'rni. Maktabgacha yoshdagi bolalarni nutqini o'stirish Microsoft office dasturlarining o'rni	2	A	
23	Maktangacha yoshdagi bolalar psixologiyasini o'rganishda qo'llaniladigan amaliy dasturlar	Maktangacha yoshdagi bolalar psixologiyasini o'rganishda qo'llaniladigan amaliy dasturlar.	2	A	2
24	Maktangacha yoshdagi bolalar badiiy-ijodiy va tasviriy faoliyatga o'rgatishda Microsoft office dasturlaridan foydalanish.	Maktangacha yoshdagi bolalar badiiy-ijodiy va tasviriy faoliyatga o'rgatishda Microsoft office dasturlaridan foydalanish.	2	A	
25	Maktabgacha yoshdagi bolalarning musiqiy bilimga ega bo'lishida qo'llaniladigan kompyuter dasturlari.	Maktabgacha yoshdagi bolalarning musiqiy bilimga ega bo'lishida qo'llaniladigan kompyuter dasturlari.	2	A	2
26	Maktabgacha ta'lim tashkilotlarida mediasavodxonlik asosida axborot texnologiyalaridan foydalanish	Media va mediasavodxonlik tushunchasi. Medianing turlari. Pedagoglarnig mediasavodoxonligi va axborot texnologiyalaridan foydalanish kompetentligi. Maktabgacha yoshdagi bolalarning media savodxonligi va axborot texnologiyalaridan foydlanish komptentligi	2	A	
27	Mediasavodxonlik,	Natlib uz, Scopus, Cyberleninka	2	A	2

	pedagogning shaxsiy, kasbiy axborot maydonini Natlib.uz, Scopus, Cyberleninka bazalari asosida takomillashtirish	bazalari asosida pedagogning shaxsiy va kasbiy faoliyatidagi axborot savodxonligini takomillashtirish			
28	Kompyuter viruslari va ularning turlari.	Kompyuter virusi, revizor dasturlar, doctor revizorlar, filtr dasturlar, resident dasturlar	6	A	2
29	Antivirus dasturlari va ular bilan ishlash	Antivirus dasturlarining vazifasi. O'ziga xos xususiyatlari. Dastur yordamida ma'lumot xavfsizligini ta'minlash. Antivirus dasturiy ta'minot turlari. Detektor dasturlar, doktor dasturlar yoki "fayllar, revizor dasturlar, vaksina yoki immunizator dasturlar. Antivirus dasturiy ta'minotini sozlash. Doimiy himoya, barcha fayllarni tekshirish, evristik analiz. Antivirus dasturini va bazasini avtomatik va qo'lda yangilash. Avtomatik skanerlash. Kasperskiy laboratoriyasida yaratilgan antivirus dasturiy ta'minoti. Foydalanuvchiga viruslardan, "shpion" dasturlaridan, rutiklardan, adwarelardan himoyalash imkoniyatini beradi. Kasperskiy Anti-Virus dasturini sozlash. Kasperskiy Anti-Virus dasturining foydalanuvchi interfeysi. Kasperskiy Anti-Virus dasturini himoya markazi, kompyuterni tekshirish, dastur va bazasini yangilash bo'limlarini sozlash	2	A	2
30	Arxivlash dasturlari bilan ishlash	Arxivlash dasturlari. WINRAR dasturi bilan tanishish. Fayllarni arxivlash. Arxiv fayllarni ochish. Fayl mundarijasi.	4	A	
31	Qattiq diskga xizmat ko'rsatish amallari	Qattiq diskga xizmat ko'rsatish amallari. Image dasturi. Diskdagi fayllar bilan ishlash tartiblarini o'rganish.	2	A	2
32	Grafik dasturlarning dizayni	Grafik dasturlarning dizayn qoidalari Grafik dasturlarning dizayn usullari	4	A	
33	AutoPlay dasturida ishlash	AutoPlay dasturida ishlash imkoniyatlar AutoPlayMedia Studio dan foydalanib multimediali o'quv kurslarini yaratish	4	A	2
34	Internet tarmog'i va unda ishlash asoslari.	Internet tarmog'i va unda ishlash qoidalari, imkoniyatlari	2	A	

35	Elektron pochta bilan ishlash	Elektron pochta bilan ishlashdagi qulayliklar.	2	A	
Jami			80		40

3. O'quvchilarning bilim va ko'nikmalarini baholash

O'quv dasturi davomida o'quvchilar tomonidan o'zlashtirilgan bilim va ko'nikmalar ichki nazorat bo'yicha amaldagi tartib asosida baholanadi.

Baholash usullari og'zaki, yozma, savol-javob, test, amaliy, nazariy, mustaqil topshiriqlardan iborat bo'lib, ular o'quv elementini o'zlashtirish natijalarini aniqlashga imkon beradi. Nazorat savollari va topshiriqlar qo'yilgan maqsadga hamohang bo'lishi lozim.

Tavsiya etilgan adabiyotlar ro'yxati

1. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining "O'zbekiston Respublikasi Axborot texnologiyalari va kommunikatsiyalarini rivojlantirish vazirligini tashkil etish to'g'risida"gi Farmoni. 2015 y., O'zbekiston Respublikasi qonun hujjatlari to'plami, 2015 y., 5-son, 52-modda.

2. Kenjabayev A.T., Ikramov M.M., Allanazarov A.A.. Axborot-kommunikatsiya texnologiyalari. O'quv-qo'llanma.T.-"O'zbekiston faylasuflari milliy jamiyati nashriyoti". 2017.- 408 bet.

3. O'zbekiston Respublikasining "Ommaviy axborot vositalari to'g'risida" gi Qonuni, yangi tahrir. Qonun hujjatlari ma'lumotlari milliy bazasi, 2018 y., 1087-son.

4. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2020-yil 6-oktabrdagi PQ-4851-sonli "Axborot texnologiyalari sohasida ta'lim tizimini yanada takomillashtirish, ilmiy tadqiqotlarni rivojlantirish va ularni IT-industriya bilan integratsiya qilish chora-tadbirlari to'g'risida" gi Qarori

5. Bolalar bog'chasida kompyuter savodxonligi. O'quv qo'llanma R.R.Boqiyev, R.Yu. Mehmonov, D.K.Husnitdinova Toshkent - 2010.

6. Abduqodirov A.A., Begmatova N.X. Maktabgacha ta'lim muassasalarida multimedia texnologiyasidan foydalanish uslubiyoti (o'quv-uslubiy qo'llanma). – Qarshi: Nasaf, 2011. - 257 b.

7. Office dasturlari seriyasidan "Microsoft EXCEL 2007/2010/2013" Boltayev B.J., A.R.Azamatov. Qiyoslamalar, yo'llanmalar, namunalar, mashqlar. AMALIY QO'LLANMA. "O'qituvchilar uchun metodik qo'llanma II-nashr" "Tafakkur". Toshkent 2016. UO'K: 372.8.59(45) KBK: 45.262.86 M-18.

8. Office dasturlari seriyasidan "Microsoft WORD 2007/2010/2013" Boltayev B.J., A.R.Azamatov. Qiyoslamalar, yo'llanmalar, namunalar, mashqlar. AMALIY QO'LLANMA. "O'qituvchilar uchun metodik qo'llanma II-nashr" "Tafakkur". Toshkent 2016. UO'K: 002.6(072) KBK: 74.263.2T-61.

Internet manbalar:

1. <https://lex.uz>
2. <https://natlib.uz>
3. <https://cyberleninka.ru/>
4. <https://www.scopus.com/>

**O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI
OLIY VA O'RTA MAXSUS TA'LIM VAZIRLIGI**

**PEDAGOGIK INNOVATSIYALAR, PROFESSIONAL TA'LIM
BOSHQARUV HAMDA PEDAGOG KADRLARNI QAYTA
TAYYORLASH VA ULARNING MALAKASINI
OSHIRISH INSTITUTI**

**O'RTA MAXSUS PROFESSIONAL TA'LIM
50110101-Maktabgacha ta'limni tashkil etish
O'zbekiston tarixi fanidan
O'QUV DASTURI**

Kvalifikatsiya(lar) nomi	Uslubchi
O'quv rejadagi tartib raqami:	1.04
Ajratilgan soat:	40

Toshkent – 2022

O'quv dasturi Pedagogik innovatsiyalar, professional ta'lim boshqaruv hamda pedagog kadrlarni qayta tayyorlash va ularning malakasini oshirish instituti "Ta'lim" yo'nalishlari bo'yicha o'quv-metodik birlashmasining 2022-yil 29-avgustdagi 6-sonli majlis bayoni bilan ma'qullangan.

O'zbekiston Respublikasi Oliy, o'rta maxsus va professional ta'lim yo'nalishlari bo'yicha o'quv-uslubiy birlashmalar faoliyatini Muvofiqlashtiruvchi kengashning 2022-yil 29-oktabrdagi 6-sonli yig'ilishida ma'qullangan va Vazirlikning 2022-yil 25-noyabrdagi 388-sonli buyrug'i bilan **TASDIQLANDI VA JORIY ETILDI.**

Tuzuvchi:

Sadikova Sh.A.	Toshkent davlat pedagogika universiteti "Maktabgacha ta'lim metodikasi" kafedrası mudiri, pf.n.prof
Maxmudova O.A.	Toshkent davlat pedagogika universiteti "Maktabgacha ta'lim metodikasi" pf.n.dot
M.N.Agzamova	Toshkent davlat pedagogika universiteti "Maktabgacha ta'lim psixologiyasi va pedagogikasi" kafedrası mudiri, pedagogika fanlari bo'yicha falsafa doktori
L.R.Mirjalolova	Toshkent davlat pedagogika universiteti "Maktabgacha ta'lim psixologiyasi va pedagogikasi" kafedrası dotsenti, p.f.n.

Taqrizchi:

Djamilova N.N	Toshkent davlat pedagogika universiteti "Maktabgacha ta'lim metodikasi" kafedrası pf.d.prof
A.S.Teshaboyev	ADU maktabgacha ta'lim metodikasi kaedra mudiri pedagogika fanlari nomzodi., dots.

1. O'quv dasturiga qo'yiladigan talablar

O'quv dasturining nomi	O'zbekiston tarixi
Ajratilgan soat	40
Mavzular soni	20
Dasturning maqsadi	Milliy tarix, milliy g'urur va iftixor manbai xisoblanishini yosh avlod ongiga singdirish, ularda tarixiy xotira, tarixiy tafakkur ko'nikmasini tarbiyalash milliy g'oya va yuksak ma'naviy fazilatlarini shakllantirish, ma'naviy duiyosimi boyitish ularni o'z xalqi va vataniga sadoqat. amalga oshirilasggan ulkan bunyodkorlik ishlarining ongli faol ishtirokchisi bo'lish ruxida fikrlash va yashashga o'rgatishdan iborat
O'zlashtirish natijalari (o'qitish)	Vatanimiz tarixini birlamchi manbalarga tayannb, har tomonlama va chuqur tahlil qilish yosh avlodga haqiqiy tariximizni o'qitish orqali ularni yuksak ma'naviyatli shaxslar etib tarbiyalanadilar
Bilim	- O'zbekiston tarixining asosiy davrlari va taraqqiyotining tadrijiy bosqichlari, ularning uzviy bog'liqligi va davomiyligi, tarixiy voqealar vorisiyligini; - O'zbekiston tarixining jahon xalqlari tarixi bilan bog'liqligini, - tarixni o'rganishda vorisiylik, insonparvarlik, vatanparvarlik, milliy g'oyaga asoslanish tamoyillarini; - tarixni yoritishda milliy qadriyatlar, xalq an'analari va urf-odatlar, diniy e'tiqodlar, turli ijtimoiy tabaqalarga nisbatan tarixiy madaniy taraqqiyot nuqtai nazaridan yondashuvlarni; - mustamlakachilik va qaramlik davrida O'zbekistonning turli sohalari rivojlanishiga qarshi siyosat va ularning ayanchli oqibatlari, turli davrlarda istilochilarga va mustabid tuzumga qarshi ozodlik yo'lidagi kurashlar hamda vatanparvalik jasoratlari haqida bilishi, - O'zbekistonda davlat mustaqilligining qo'lga kiritilishi, huquqiy demokratik davlat va fuqarolik jamiyati
Ko'nikma	- O'zbekiston tarixining asosiy davrlari va taraqqiyotining tadrijiy bosqichlari to'g'risida, ularning uzviy bog'liqligi va davomiyligi, tarixiy voqealar vorisiyligi haqida tasavvurlarga ega bo'lishi lozim; - mustamlakachilik va qaramlik davrida O'zbekistonning turli sohalari rivojlanishiga qarshi siyosat va ularning ayanchli oqibatlari, turli davrlarda istilochilarga va mustabid tuzumga qarshi ozodlik yo'lidagi kurashlar hamda vatanparvalik jasoratlari haqida bilishi, Vatanimizning rivoji yo'lida faol ishtirok etish ko'nikmalariga ega bo'lishi kerak; - ajdodlarimizning jahon sivilizatsiyasiga qo'shgan hissasi to'g'risida chuqur bilimga ega bo'lishi, ularning ibratli hayoti va faoliyati bilan faxrlanish his-tuyg'usiga ega bo'lishi zarur; - O'zbekistonda davlat mustaqil-ligining qo'lga kiritilishi, huquqiy demokratik davlat va fuqarolik jamiyati asoslarining barpo etilishi, yangilanish va modernizatsiya jarayonlari haqida to'laqonli bilimga ega bo'lishi kerak; - O'zbekiston tarixida kechgan jarayonlarga nisbatan o'z nuqtai nazariga ega bo'lishi, xulosa chiqara olishi va o'zining jamiyat tarraqqiyotida tutgan o'rnini anglash ko'nikmasiga ega bo'lishi

	lozim.
Oquv rejaga muvofiq o'zaro bog'liq bo'lgan fan nomi	Barcha fanlar
O'qitish tashkiliy shakli	N-Nazariy S- Seminar
Dasturga qo'yilgan talab	Majburiy
O'qitish tili	Guruhda belgilangan o'qitish tili asosida
Baholash tartibi	Joriy baholash tartibiga asoslanib
O'quvchilarning bilim va ko'nikmalarini baholash	Yozma, og'zaki, savol-javob, test, amaliy, nazariy, mustaqil topshiriq

2. O'quv dasturi mazmuni

No	Mavzuning nomi	Mavzuning qisqacha mazmuni	Jami	O'qitishning tashkiliy shakli	Mustaqil ta'lim
1	O'zbekiston tarixi fanining predmeti va uni o'rganishning nazariy asoslari	O'zbekiston tarixi fanining predmeti, tadqiqot ob'ekti nazariy asoslari O'zbekiston tarixi jaxon xalqlari tarixi bilan uzviy bog'liqligi. O'zbekiston tarixiniig dolzarb muammolari.	2	A	2
2	O'zbekistonning shakllanishi, dastlabki taraqqiyot bosqichlari	Davlat tuzilmalarining shakllanish shart-sharoitlari va omillari. Ilk shaxarlar. Dastlabki boshqaruv tizimi. Ilk lavlatlar.	2	S	
3	Ilk o'rta asrlarda o'zbek davlatchiligi ijtimoiy-siyosiy, iqtisodiy, madaniy hayot	Hioniylar va qidariylar. Eftaliylar xukmronligi davrida ijtimoiy- iqtisodiy va madaniy hayot. Turk xoqonligining vujudga kelishi. Turk xoqonligi tomonidan O'rta Osiyo va Uraloldi hududlarining zabt etilishi. Ijtimoiy- iqtisodiy va madaniy hayot.	2	A	2
4	IX-XII asrlarda o'zbek davlatchiligi	IX asr boshlarida Movarounaxr. Toxiriylar davlati. Ijtimoiy- iqtisodiy hayot.Somoniylar sulolasi.	2	S	
5	Mo'g'ullar istilosi va zulmiga qarshi kurash	CHingizxon (Temuchin) davlati Chingizxon va Sulton Muxammad Xorazmshox munosabatlari. Baxovuddin Roziy. O'tror voqeasi. Mo'g'ullarning O'rta Osiyoga istilochilik yurishlari	2	A	2
6	Amir Temur va Temuriylar davrida ijtimoiy-iqtisodiy, madaniy hayot	Amir Temurniig siyosiy kurash maydoniga kirib kelishi. Amir Temur va Amir Xusain. Sarbadorlar xarakati Amir Temur xokimiyatini o'rnatilishi	2	S	
7	O'rta Osiyo hududlarining xonlklarga bo'linib ketishi, uiiig sabablari va oqibatlari	O'rta Osiyo hududlarining xonlklarga bo'linib ketishi, uiiig sabablari va oqibatlari	2	A	2
8	O'zbek xonliklarining Rossiya imperiyasi tomonidan bosib olinishi	Mustamlakachilik zulmiga qarshi milliy-ozodlik harakati.Jadidchilik	2	S	
9	Turkistonda mustabid sovet xokimiyatini o'rnatilishi.	Sovet xokimiyatining O'zbekistonda amalga oshirgan ijtimoiy-siyosiy, iqtisodiy tadbirlarning mustamlakachilik moxiyati (1917-1989 yy.)	2	A	2
10	O'zbekistonning	I.Karimovning O'zbekiston Kompartiyasi	2	S	

	mustaqillikka erishish yo'lida (1989-1991 йй.)	Markaziy qo'mitasi birinchi kotibi etib saylanishi. Respublika ijtimoiy-siyosiy hayotida o'zgarishlar			
11	O'zbekistonda davlat mustaqilligining qo'lga kiritilishi.	Huquqiy demokratik davlat qurish va fuqarolik jamiyat asoslarini shakllantirish	2	A	2
12	Mustaqillik yillaridagi O'zbekistondagi ijtimoiy-iqtisodiy, ma'naviy-madaniy taraqqiyot	Taraqqiyotning "O'zbek modeli". Iqtisodiy islohotlar hususiyashtirish. Ko'p ukadli iqtisodiyot. Tadbirkorlikning rivojlanishi. Bozor infratuzilmasining shakllanishi. Iqtisodiyotdagi chuqur tarkibiy o'zgarishlar.	2	S	
13	Markaziy Osiyo - insoniyat sivilizatsiyasining qadimgi uchoqlaridan biri	Markaziy Osiyo insoniyat sivilizatsiyasining qadimgi uchoqlaridan biri	2	A	2
14	O'zbekiston hududida dastlabki davlatlarning paydo bo'lishi va rivojlanish bochiqlari (qadimgi davrlardan IX asrgacha)	O'zbekiston hududida dastlabki davlatlarning paydo bo'lishi va rivojlanish bochiqlari (qadimgi davrlardan IX asrgacha)	2	S	
15	Buyuk ipak yo'li va hozirgi zamon	Buyuk ipak yo'li va hozirgi zamon	2	A	2
16	IX-XII asrlar O'zbek davlatchiligi. Siyosiy, ijtimoiy va iqtisodiy hayoti	IX-XII asrlarda O'zbek davlatchiligi. Siyosiy, ijtimoiy va iqtisodiy hayoti	2	S	
17	IX-XII asrlarda O'rta Osiyo xalqlari hayotida yuz bergan uyg'onish (renessans) davri: fan va madaniyat ravnaqi	IX-XII asrlarda O'rta Osiyo xalqlari hayotida yuz bergan uyg'onish (renessans) davri: fan va madaniyat ravnaqi.	2	A	2
18	Amir Temur va Temuriylar davrida o'zbek davlatchiligi	Amir Temur va Temuriylar davrida o'zbek davlatchiligi.	2	S	
19	O'zbekiston hududlarining xonliklarga bo'linib ketishn, uning sabablari va oqibatlar	O'zbekiston hududlarining xonliklarga bo'linib ketishn, uning sabablari va oqibatlar	2	A	2
20	Rossiya imperiyasining Turkistonda yuritgan mustamlakachilik siyosati. Milliy ozodlik kurashi. Jadidchilik	Rossiya imperiyasining Turkistonda yuritgan mustamlakachilik siyosati. Milliy ozodlik kurashi. Jadidchilik	2	S	
Jami			40		20

3. O'quvchilarning bilim va ko'nikmalarini baholash

O'quv dasturi davomida o'quvchilar tomonidan o'zlashtirilgan bilim va ko'nikmalar ichki nazorat bo'yicha amaldagi tartib asosida baholanadi.

Baholash usullari og'zaki, yozma, savol-javob, test, amaliy, nazariy, mustaqil topshiriqlardan iborat bo'lib, ular o'quv elementini o'zlashtirishnatijalarini aniqlashga imkon beradi. Nazorat savollari va topshiriqlar qo'yilgan maqsadga hamohang bo'lishi lozim.

4. Tavsiya etilgan adabiyotlar ro'yxati

1. Mirziyoev Sh.M. Erkin va farovon, demokratik O'zbekiston davlatini birgalikda barpo etamnz. O'zbekiston Respublikasi Prezidenti lavozimiga kirishish tantanali marosimiga bagishlangan Oliy Majlis palatalarining qo'shma majlisidagi nutq. T.: «O'zbekiston» 2016.
2. Mirziyoev Sh.M. Tanqidiy taxlil, qat'iy-tartib-intizom va shaxsiy javobgarlik xar bir rahbar faoliyatining kundalik qoidasi bo'lishi kerak. Mamlakatimizni 2016 yilda ijtimoiy-iqtisodiy rivojlantirishning asosiy yakunlari va 2017 yilga mo'ljallangan iqtisodiy dasturining eng muhim ustuvor yo'nalishlariga bag'ishlangan Vazirlar maxkamasnning kengaytirilgan majlisidagi ma'ruza. T.: «O'zbekiston» 2017.
3. Mirziyoev Sh.M. Qonun ustuvorligi va inson manfaatlarini ta'minlash yurt taraqqiyoti va xalq farovonligining garovi. Toshkent.: O'zbekiston. 2017.
4. Mirziyoev Sh. M. Buyuk kelajagimizni mard va oliyjanob xalqimiz bilan bnrga kuramnz. Toshkent.: O'zbekiston. 2017.
5. Abu Rayxon Beruniy. Qadimgi xalqlardan qolgan yodgorliklar. Tanlangan asarlar. I jild. - T.: Fan, 1968.
6. "Avesto" kitobi. O'zbek tiliga M.Isxoqov ilmiy-izoxli tarjimalari. - T.: Sharq, 2001.
7. Ата-Мирзаев О.Б., Гентшке В.И., Муртазаева Р.Х. Узбекистан многонациональный: историко-демографический аспект. - Т.: Янги аср авлоди. 2011.
8. A'zamxo'jaevS. Turkistonmuxtoriyati. - T.: Ma'naviyat, 2000.
9. Bunnyotov 3. Anushtegin Xorazmshoxlar davlati (1097-1231). T.: G`afur G`ulom, 1998.
10. Bobobekov X-N. Quqon tarixi. - T.: Fan, 1996.

**O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI
OLIY VA O'RTA MAXSUS TA'LIM VAZIRLIGI**

**PEDAGOGIK INNOVATSIYALAR, PROFESSIONAL TA'LIM
BOSHQARUV HAMDA PEDAGOG KADRLARNI QAYTA
TAYYORLASH VA ULARNING MALAKASINI
OSHIRISH INSTITUTI**

**O'RTA MAXSUS PROFESSIONAL TA'LIM
50110101-Maktabgacha ta'limni tashkil etish
Falsafa fanidan**

O'QUV DASTURI

Kvalifikatsiya(lar) nomi:	Uslubchi
	1.05
O'quv rejadagi tartib raqami:	
	40
Ajratilgan soat:	

Toshkent – 2022

O'quv dasturi Pedagogik innovatsiyalar, professional ta'lim boshqaruv hamda pedagog kadrlarni qayta tayyorlash va ularning malakasini oshirish instituti "Ta'lim" yo'nalishlari bo'yicha o'quv-metodik birlashmasining 2022-yil 29-avgustdagi 6-sonli majlis bayoni bilan ma'qullangan.

O'zbekiston Respublikasi Oliy, o'rta maxsus va professional ta'lim yo'nalishlari bo'yicha o'quv-uslubiy birlashmalar faoliyatini Muvofiqlashtiruvchi kengashning 2022-yil 29-oktabrdagi 6-sonli yig'ilishida ma'qullangan va Vazirlikning 2022-yil 25-noyabrdagi 388-sonli buyrug'i bilan **TASDIQLANDI VA JORIY ETILDI.**

Tuzuvchi:

Sadikova Sh.A.	Toshkent davlat pedagogika universiteti "Maktabgacha ta'lim metodikasi" kafedrasini mudiri, pf.n.prof
Maxmudova O.A.	Toshkent davlat pedagogika universiteti "Maktabgacha ta'lim metodikasi" pf.n.dot
M.N.Agzamova	Toshkent davlat pedagogika universiteti "Maktabgacha ta'lim psixologiyasi va pedagogikasi" kafedrasini mudiri, pedagogika fanlari bo'yicha falsafa doktori
L.R.Mirjalolova	Toshkent davlat pedagogika universiteti "Maktabgacha ta'lim psixologiyasi va pedagogikasi" kafedrasini dotsenti, p.f.n.
Abduraxmonova S	Andijon davlat universiteti "Maktabgacha ta'lim metodikasi" o'qituvchisi

Taqrizchi:

Djamilova N.N	Toshkent davlat pedagogika universiteti "Maktabgacha ta'lim metodikasi" kafedrasini pf.d.prof
A.S.Teshaboyev	ADU maktabgacha ta'lim metodikasi kaedra mudiri pedagogika fanlari nomzodi., dots.

1. O'quv dasturiga qo'yiladigan talablar

O'quv dasturining nomi	Falsafa
Ajratilgan soat	40
Mavzular soni	20
Dasturning maqsadi	Yoshlarni zamonaviy fan yutuklariga asoslangan falsafiy bilimlar bilan kurollantirish xamda ularda uz-uzini anglash va tugri fikrlash maxorati, kunikma va malakalarini shakllantirishdan iborat.
O'zlashtirish (o'qitish) natijalari	Turli davrlarning ijtimoiy-siyosiy, ma'naviy karashlarini mujassamlashtirib, vokea va xodisalarning moxiyatini anglashni, unga munosabat bildirishni shakllantiradi xamda analitik, sintetik, kreativ tafakkurni xosil kiladi. SHuning uchun falsafa fani yosh mutaxasisi bo'ladi.
Bilim	- Falsafani jahon madaniyati va sivilizatsiyaning muhim tarkibiy qismi sifatida o'rganish; - falsafiy g'oyalar, muammolar, oqim va yo'nalishlarni tavsiflashda umuminsoniy va milliy qadriyatlarining uyg'unligi tamoyiliga amal qilish; - xilma-xil falsafiy oqim, ta'limot va turli qarashlarni bir butun jarayonning ifodasi bo'lgan ilmiy bilimlar tizimi sifatida xolis talqin etish; - mavzularni aniq sharoit va jarayonlar bilan bog'lab tavsiflash, ularni izohlashda umumbashariy va milliy miqyosdagi dalil va misollarga tayanish; - har bir mavzuni O'zbekistonda amalga oshirilayotgan tub o'zgarishlar bilan uzviy bog'liqholda tushuntirish.
Ko'nikma	- Falsafa, uning jamiyat hayotida inson ma'naviy kamolatida tutgan o'rnini keng yoritib berish; - Falsafaniig o'ziga xos dunyoqarash fan ekanligini, uning xar bir kishi hayotiy faoliyati uchun metodologik ahamiyatini teran anglatish; - Falsafiy qarashlar rivojlanishining bosqichlari, ularning tarixiy shakllarini tahlil etish; - Umumiy aloqadorlik, bog'liqlik va rivojlanishning falsafiy mummolari mohiyati sabablari va yo'nalishini misollar orqali yortib berish; - Qadimgi Sharq va Antik dunyoda falsafiy fikrlarni o'rganishdagi zaruriyati va uning jahon madaniyati va fanidagi ahamiyatini bilish; - Inson bilishining asosiy boqkichlari,ilmiy bilishning mohiyati va uslublari. Bilishda empirizm va ratsionalizmning o'ziga xos jihatlarini aniglash; - Hozirgi davrda bilish va haqiqat muammosi, uni o'rganish zarurati; - Insonning jamiyatdagi o'rnini zamonaviy talqinlari; - Odam va olam, ularning dunyoviy, diniy va falsafiy talqinlarini o'rganishning yosh avlod ma'naviy kamolotidagi o'rni.
Oquv rejaga muvofiq o'zaro bog'liq bo'lgan fan nomi	Barcha fanlar

O'qitish tashkiliy shakli	N-Nazariy S- Seminar
Dasturga qo'yilgan talab	Majburiy
O'qitish tili	Guruhda belgilangan o'qitish tili asosida
Baholash tartibi	Joriy baholash tartibiga asoslanib
O'quvchilarning bilim va ko'nikmalarini baholash	Yozma, og'zaki, savol-javob, test, amaliy, nazariy, mustaqil topshiriq

2. O'quv dasturi mazmuni

No	Mavzuning nomi	Mavzuning qisqacha mazmuni	Jami	O'qitishning tashkiliy shakli	Mustaqil ta'lim
1	Falsafa fanining predmeti, mazmuni va jamiyatdagi roli	Falsafa atamasining kelib chiqishi. Falsafa shakllanishining asosiy bosqichlari. Dunyoqarashning tuzilishi. Dunyoqarashning tarixiy shakllari. Mif - dastlabki dunyoqarash shakli. Mifologik va diniy dunyoqarashning o'zaro aloqasi va farki. Diniy dunyoqarashning shakllanishi va mohiyati. Dunyoni idrok etishda falsafiy dunyoqarashning o'ziga xos roli. Fan-ilmiiy dunyoqarash shakli.	2	A	1
2	Falsafiy tafakkur taraqqiyoti bosqichlari: Sharq falsafasi	Qadimgi Sharqda asotiriy tasavvurlar va falsafiy bilimlarning paydo bo'lishi. Misr va Bobil falsafiy maktablari. Qadimgi Hindistonda falsafiy maktablar. Markaziy Osiyoda "Avesto" ta'limotidagi falsafiy fikrlar. Konfutsiy va Lao Si ta'limoti.	2	S	1
3	Falsafiy tafakkur taraqqiyoti bosqichlari: Garb falsafasi	Qadimgi Yunon-Rim falsafiy maktabi. Milet maktabi, uning Misr-Bobil, Hind falsafasi ildizlari bilan bog'likligi. Suqrotgacha bo'lgan falsafiy tizim va Suqrot maktablari. Antik falsafada Demokrit, Gyeraklit, Aflotun va Arastu ta'limotlari. Ellinizm davri falsafasi.	2	A	1
4	Borliq falsafaning fundamental kategoriyasi	Borliq tushunchasining taxlili. Falsafa tarixida borlik muammosi. Borliq va yo'qlik dialektikasi. Borliq shakllarining tasnifi: tabiat borligi va ma'naviy borliq, ijtimoiy borliq va	2	S	1

		inson borligi. Virtual borliq tushunchasi. Energiya - borliq shakli. Olamning birligi, chekliligi va cheksizligi.			
5	Olamning universal aloqalari va rivojlanish. Falsafaning qonun va kategoriyalari	Falsafa tarixida rivojlanish haqidagi karashlar evolyutsiyasi. Rivojlanish kontseptsiyalari. Shakllanish, o'zgarish va rivojlanish tushunchalari. Barqarorlikning o'zgaruvchanligi. Barqarorlik va beqarorlik nisbati. Rivojlanishning tiplari. Ochikqtizimlarning evolyutsiyasi. Qonun tushunchasi. Qonunlarning turlari. Bazis va lokal qonunlar. Falsafaning asosiy qonunlari. Qarama-qarshilik birligi va kurashi qonuni.	2	A	1
6	Bilish nazariyasi: asosiy muammolari va yunalishlari	Bilish nazariyasining predmeti va o'ziga xos xususiyatlari. Gnoseologiya (epistemologiya)ning mazmuni va mohiyati. Bilishning asosiy turlari va shakllari. Noilmiy bilish shakllari. Bilishda sub'ekt va ob'ektning uzaro alokasi. Hissiy, empirik, nazariy, mantiqiy va intuitiv bilish darajalari, ularning uziga xosligi va aloqadorligi. Ong-tafakkur va borliqning birligi.	2	S	1
7	Tarixiy jarayonda jamiyatning madaniy va ma'naviy qadriyatlar. Jamiyat va tarix falsafasi	Jamiyat va tarixning o'zgaruvchanligining falsafiy jihatlar. Tarix falsafasining tuzilishi va funktsiyalari. Tarixga formativ va tsivilizatsion yondashuvlar. Tarixda shaxsning roli. Jamiyat rivojlanuvchi tizim sifatida. Ijtimoiy hayot sferalari. Jamiyatning siyosiy hayotida davlatning urni va roli. Demokratik davlat va fuqarolik jamiyatida nodavlat tashkilotlarning tutgan o'rni.	2	A	1
8	Falsafiy antropologiya (Inson falsafasi)	Inson borligining uziga xos xususiyatlari. Ongning tabiati, strukturasi va funktsiyalari. Ongsizlikning tabiati. Antrop tamoyil inson borligiga oid zamonaviy metodologik vosita. Sharq va G'arb falsafasida inson muammosi. Falsafiy antropologiyaning paydo bulishi va rivojlanishi, predmeti va vazifalari.	2	S	1

9	Globallashuv va global muammolarning falsafiy jixatlari	Globallashuv yangi falsafiy mavzu. Globallashuv xodisasi va globalistika. Global jarayonlarning shakllanish tarixi. Global muammolarning turli darajalari. 2017-2022 yillardagi O'zbekistonni yanada rivojlantirish bo'yicha Xarakatlar strategiyasida global muammolarning tavsifi.	2	A	1
10	Mantik ilmining predmeti, asosiy konunlari. Tushuncha tafakkur shakli sifatida	Mantiq ilmining asosiy masalalari va ularni tadkik etish yunalishlari. Tafakkurning mantikiy shakllari va konunlari. Formal mantikning predmeti va strukturasi. Mantik ilmining fanlar tizimidagi urni. Tushunchalarning shakllanishi va qo'llanishi. Tushunchalarning tilda ifoda kilinishi: nom va termin.	2	S	1
11	Muloxaza. Xulosa chikarish	Muloxaza tafakkur shakli va xulosa chikarishning tarkibiy kismi sifatida. Muloxazaning kompleks taxlili: tarkibi, ifodalanishi, chinlik kiymati, turlari. Oddiy va murakkab mulohazalar va ularning turlari. Murakkab mulohazalarning chin bulish shartlari.	2	A	1
12	Argumentlash va bilimlar taraqqiyotining mantikiy shakllari	Asosli muxokama yuritish shartlari. Isbotlash va rad etishning umumiy tavsifi. Isbotlash va rad etishning turlari. Fikrni asoslashda uchraydigan xatolar. Paralogizm. Sofizm. Paradoks. Argumentlash nazariyasining asosiy tushunchalari. Kommunikativ modellarda argumentlash: dialog, baxs, polemika. Argumentlashning strategiyasi va taktikasi	2	S	1
13	Etika: "Etika" fanining predmeti va jamiyat hayotidagi ahamiyati	"Etika" fanining predmeti, moxiyati va tuzilmasi. Gedonizm va evdemonizm ta'limotining axlokiy ahamiyati. Ahloqning paydo bulishiga oid diniy, ilmiy qarashlar tasnifi. XXI asrda global etosfera (ahloqiy muxit)ni yaratishning zaruriyati. Etikaning kategoriyalari, tamoyillari, me'yorlarining shaxs va jamiyat munosabatlarida namoyon bulishi. Ixtiyor erkinligi va axlokiy tanlov.	2	A	1

14	Nikox va oilaning axlokiy asoslari, uning yoshlar tarbiyasidagi urni	Nikox - eng kadimgi axlokiy munosabat shakli. Nikoxning konuniy va diniy jixatlari. Oilaning psixologik, ijtimoiy-ma'naviy muxitining farzand tarbiyasiga ta'siri. Oila nomusi va sha'nini saklashda ota-ona va farzandlar mas'uliyati.	2	S	1
15	Ahloqiy madaniyat va qadriyatlar	Muomala madaniyati - ahloqiy madaniyatning tarkibiy qismi va uning ijtimoiy-tarixiy ahamiyati. Asosiy ahloqiy qadriyatlar. Kasbiy odobning ahloqiy madaniyat bilan uyg'unligi. Tibbiy va ekologik tarbiyaning ahloqiy asoslari. Sog'lom turmush tarzining barkamol avlod ahloqiy tarbiyasidagi ahamiyati. San'atning shaxs ahloqiy tarbiyasiga ta'siri. Zamonaviy ahloqiy tarbiyaning yutuqlari va kamchiliklari. "Ommaviy madaniyat"ning yoshlar dunyokarashiga ta'siri. Zamonaviy ahloqiy tarbiyada kosmopolitizmga moyillik. Yuksak ahloqni tarbiyalashda texnologiyaning ijobiy va salbiy ta'siri. Bioetika - amaliy etikaning nazariy asosi.	2	A	1
16	Estetika: Estetikaning predmeti, maqsadi va vazifalari	"Estetika" fanining ob'ekti va falsafiy mohiyati. "Estetika" haqidagi qarashlar tarixi. Estetika kategoriyalarining an'anaviy va zamonaviy tasnifi. Go'zallik va uning muqobillari. Ulug'vorlik kategoriyasining falsafiy mohiyati. Fojeaviylik (tragediya) kategoriyasi. Kulgililik kategoriyasi. Estetika kategoriyalarining o'zaro aloqadorligi.	2	S	1
17	Tabiat va texnogen tsivilizatsiya estetikasi	Jamiyat rivojida tabiatga estetik munosabatning shakllanishi. Tabiatning estetik jixatlari. Ekologik estetikaning qadriyatli makomi. Tabiatni estetik idrok etishning an'anaviy va noan'anaviy usuli. Ekoestetikaning XXI asr ilmiy-texnik taraqqiyotdagi urni. Texnogen sivilizatsiyaning ishlab chiqarish estetikasi va fan taraqqiyotiga ta'siri. Maishiy turmush estetikasi. Zamonaviy	2	A	1

		shaxarsozlik estetikasi. Dizaynning estetik xususiyatlari. Xalq amaliy san'ati va dizayn.			
18	Estetikaning zamonaviy muammolari	Estetik tarbiyaning turlari va yunalishlari. Shaxsni estetik tarbiyalashda fan, ta'lim va madaniyatning uzaro bog'liqligi. Mehnat-turmush estetikasining muhim omili.	2	S	1
19	Insonning tabiiy, axoqiy va estetik didining mutanosibligi.	"Ommaviy madaniyat"ning yoshlar estetik didiga ta'siri. Sport va uning ma'naviy-estetik jixatlari.	2	A	1
20	Voqe'likka estetik munosabatni milliy va umumbashariy ahamiyati.	Olamni estetik anglashda texnologiyalarning roli. Reklamaning estetik jihatlar va gayriestetik holatlar.	2	S	1
Jami			40		20

3. O'quvchilarning bilim va ko'nikmalarini baholash

O'quv dasturi davomida o'quvchilar tomonidan o'zlashtirilgan bilim va ko'nikmalar ichki nazorat bo'yicha amaldagi tartib asosida baholanadi.

Baholash usullari og'zaki, yozma, savol-javob, test, amaliy, nazariy, mustaqil topshiriqlardan iborat bo'lib, ular o'quv elementini o'zlashtirishnatijalarini aniqlashga imkon beradi. Nazorat savollari va topshiriqlar qo'yilgan maqsadga hamohang bo'lishi lozim.

4. Tavsiya etilgan adabiyotlar ro'yxati

1. Abdulla Sher. Ahloqshunoslik. Darslik. -T.: UFMJ, 2010.
2. Abdulla Sher. Estetika. Darslik. - T.:O'zbekiston, 2016.
3. Основы философии. Учебник. Издание 2-э, переработанное, дополн. /Под ред.М.А.Ахмедовой, В.С.Хана. - Т.: Мехнат. 2004.
4. Po'latova D. , Izzetova E. Filosofiya. -T.: Sharkshunoslik, 2012. 340-b
5. Falsafa. Axmedova M. tahriri ostida.-T.: UFMJ, 2006.
6. Xusanov B. G`ulomov V. Muomala madaniyati. Darslik. - T.: Iktisod- moliya, 2010.
7. Sharipov M. Fayzixo'jaeva D. Mantiq. -T.: Unversitet, 2007.

Internet manbaalari:

5. www.defektolog.ru
6. www.logolife.ru
7. www.defektus.ru
8. www.MAAM.R

**O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI
OLIY VA O'RTA MAXSUS TA'LIM VAZIRLIGI**

**PEDAGOGIK INNOVATSIYALAR, PROFESSIONAL TA'LIM
BOSHQARUV HAMDA PEDAGOG KADRLARNI QAYTA
TAYYORLASH VA ULARNING MALAKASINI
OSHIRISH INSTITUTI**

**O'RTA MAXSUS PROFESSIONAL TA'LIM
50110101-Maktabgacha ta'limni tashkil etish
Biznesni tashkil etish va yuritish fanidan**

O'QUV DASTURI

Kvalifikatsiya(lar) nomi	Uslubchi
---------------------------------	-----------------

O'quv rejadagi tartib raqami	1.06
-------------------------------------	-------------

Ajratilgan soat:	40
-------------------------	-----------

Toshkent – 2022

O'quv dasturi Pedagogik innovatsiyalar, professional ta'lim boshqaruv hamda pedagog kadrlarni qayta tayyorlash va ularning malakasini oshirish instituti "Ta'lim" yo'nalishlari bo'yicha o'quv-metodik birlashmasining 2022-yil 29-avgustdagi 6-sonli majlis bayoni bilan ma'qullangan.

O'zbekiston Respublikasi Oliy, o'rta maxsus va professional ta'lim yo'nalishlari bo'yicha o'quv-uslubiy birlashmalar faoliyatini Muvofiqlashtiruvchi kengashning 2022-yil 29-oktabrdagi 6-sonli yig'ilishida ma'qullangan va Vazirlikning 2022-yil 25-noyabrdagi 388-sonli buyrug'i bilan **TASDIQLANDI VA JORIY ETILDI.**

Tuzuvchi:

Sadikova Sh.A.	Toshkent davlat pedagogika universiteti "Maktabgacha ta'lim metodikasi" kafedrası mudiri, pf.n.prof
Maxmudova O.A.	Toshkent davlat pedagogika universiteti "Maktabgacha ta'lim metodikasi" pf.n.dot
M.N.Agzamova	Toshkent davlat pedagogika universiteti "Maktabgacha ta'lim psixologiyasi va pedagogikasi" kafedrası mudiri, pedagogika fanlari bo'yicha falsafa doktori
L.R.Mirjalolova	Toshkent davlat pedagogika universiteti "Maktabgacha ta'lim psixologiyasi va pedagogikasi" kafedrası dotsenti, p.f.n.

Taqrizchi:

Djamilova N.N	Toshkent davlat pedagogika universiteti "Maktabgacha ta'lim metodikasi" kafedrası pf.d.prof
Z.E.Azimova	ADU maktabgacha ta'lim fakulteti dekani pedagogika fanlari doktori., dots.

1. O'quv dasturiga qo'yiladigan talablar

O'quv dasturining nomi	Biznesni tashkil etish va yuritish
Ajratilgan soat	40
Mavzular soni	20
Dasturning maqsadi	Bozor munosabatlari sharoitida biznesni tashkil etish rivojlantirish va ularni mehnat bozoriga moslashtirishda o'quvchilarning shaxsiy bilim, ko'nikma hamda malakasini shakllantirish, amaliy bilimlar majmuasini berishdan iboratdir.
O'zlashtirish (o'qitish) natijalari	biznes va xususiy tadbirkorlik korxonalarini tashkil etish jarayonlarini, biznesni amalga oshirish bosqichlari, biznesdagi ahloq madaniyati, biznes-rejani tuzish qoidalarini mukammal bilish; tadbirkorlik sub'ektlarini soliqqa tortish tartibi, soliqlarning iqtisodiy mohiti va amal qilish xususiyatlari, soliq tizimi va uning tarkibiy tuzilishi; inson resurslarini boshqarish tizimi jarayonida ishga joylashtirishning zamonaviy usul va texnologiyalarini o'rgatish
Bilim	- biznesda analiz qilish; - kapital sarflar; - xususiylashtirish modeli haqida tasavvur; - biznes tushunchasi; - mehnatni tashkil qilish usullari; - rejalashtirish haqida tushuncha.
Ko'nikma	- rejalashtirishning uzluksizligi; - korxona bo'limlaridagi raqamli ko'rsatkichlar; - ishlab chiqarish samaradorligi; - ijtimoiy mahsulot sig'imi; - biznes strategiya; - tadbirkorlik salohiyati; - biznes g'oyalarni izlash.
Oquv rejaga muvofiq o'zaro bog'liq bo'lgan fan nomi	Barcha fanlar
O'qitish tashkiliy shakli	N-Nazariy A- Amaliy
Dasturga qo'yilgan talab	Majburiy
O'qitish tili	Guruhda belgilangan o'qitish tili asosida
Baholash tartibi	Joriy baholash tartibiga asoslanib
O'quvchilarning bilim va ko'nikmalarini baholash	Yozma, og'zaki, savol-javob, test, amaliy, nazariy, mustaqil topshiriq

1. O'quv dasturi mazmuni

No	Mavzuning nomi	Mavzuning qisqacha mazmuni	Jami	O'qitishning tashkiliy shakli	Mustaqil ta'lim
1	Biznesni tashkil qilish fanining maqsad va vazifalari va uning mohiyati.	Biznesning jamiyat uchun muhimligi. Biznesdagi tadbirkorlik bilan bog'liq qo'lga kiritilgan yutuqlar va yo'qotishlar. Biznesdagi tadbirkorlikning zaruriyati.	2	N	2
2	Biznesda tadbirkorlikning vazifalari	biznesdagi tadbirkorlik xarakterining qirralari. Tadbirkorlik yo'nalishiga ega bo'lgan jamiyat. Jamiyatda kichik korxonalarni paydo bo'lishiga tadbirkorlikning o'rni.	2	A	
3	Alohida shaxslar va umuman jamiyatning iqtisodiy maqsadlari.	Tadbirkorlarning zaruriy harakatlari.	2	N	2
4	Tadbirkorlik qarorlarini qabul qilish.	Qaror qabul qilish jarayoni to'g'risida umumiy qarashlar. Qaror qabul qilish jarayonida ilqadamlar. Qaror qabul qilish rejasi. O'z-o'zini band qilish, uning mazmuni. O'z-o'zinibandlikning o'ziga xos ustunliklari va muammolari.	2	A	
5	Biznes bilan shug'ullanish foydasiga xulosalar.	Kishi tomonidan tanlangan ish faoliyatining yashash joyi, manfaatlariga ta'siri. O'zo'zini band etishning ustunliklari va cheklovchilari, ularning shakllari.	2	A	2
6	Biznes g'oya – biznesni asosi	G'oyalar generatsiyasi. Tadbirkorlik g'oyasi, uning tavsifi, mazmuni. Tadbirkorlik g'oyasi manbalari. Biznes kontseptsiyasi. Ijodkorlik. Aqliy hujum, uning tavsifi va mazmuni.	2	N	
7	Tadbirkorlik generatsiyasi: g'oyasi	Manbalari, turli qiziqishlar; shaxsiy ko'nikma va tajribalar; franshiza; ommaviy axborot vositalari; ko'rgazmalar; tadqiqotlar olib borish; xaridorlarning shikoyati va ularning ijobiy natijalari; aqliy hujum.	2	A	2
8	Tadbirkorlik faoliyati	Tadbirkorlik imkoniyati, uning	2	A	

	imkoniyatlarini aniqlash va baholash.	mazmuni. Yaxshi tadbirkorlik imkoniyatini o'ziga xos xususiyatlari. Yaxshi tadbirkorlik imkoniyatini amalga oshirishda sanoat va bozor holatining roli. «Imkoniyatlarini amalga oshirish darchasi»ni davomiyligi.			
9	Tadbirkorning shaxsiy maqsadi va qobiliyati.	Menejerlar komandasining sifati. Raqobat muhiti. Kapital, texnologiya va boshqa resurslarga ehtiyoji. Atrof-muhit va infratuzilmaning holati. Texnik-iqtisodiy asosnoma va biznes-reja.	2	N	2
10	Biznesni tashkil etishning tashkiliy-huquqiy shakllari	O'zbekistonda biznes tashkil etishning qanday shakllariKorxonalarni turli tashkiliy-huquqiy shakllarining o'ziga xos xususiyatlari.	2	S	
11	Tadbirkorlikni amalga oshirish shaklini tanlashga tasir etuvchi omillar.	Biznesni tashkil etish turli shakllarining yutuq va kamchiliklari. Kichik biznes va xususiy tadbirkorlik subektlari, ularning kriteriyalari va tavsifi.Biznes shakllari va korxonalarni ro'yxatdan o'tkazish bo'yicha qonunlar va meyoriy hujjatlar.	2	A	2
12	Biznesni yo'lga qo'yish bosqichlari, texnik-iqtisodiy asoslash	«Bozor» tushunchasi. Potentsial xaridor, uning hohishi, xarid qilish joyi va vaqti. Korxona joylashuv erini tanlash. Korxonani joylashuv erini tanlashning muhimligi. Korxona joylashuv erining tanlashga tasir etuvchi asosiy omillar: iqtisodiyotning holati; demografik holat; raqobat; chakana savdo korxonasi; ulgurji savdo korxonasi; servis firmalari; ishlab chiqarish korxonalari.	2	S	
13	Texnik-iqtisodiy asoslash	Biznes-reja ishning boshi. Biznes-reja qismlari: rejaning qisqa bayoni, kompaniyani tavsifi, ishlab chiqariladigan mahsulot, mo'ljallanayotgan bozor tahlili, marketing strategiyasi, boshqaruv tuzulmasi, ishlab chiqarishni tasvirlash, tezkor reja, kerakli kapital, moliyaviy reja.	2	A	2

14	Xususiy ishni yo'lga qo'yish bosqichlari	Siz va sizning biznes g'oyangiz; Siz tanlagan biznes g'oyaning yashovchanligi; Biznesni ochish uchun kerak bo'ladigan mablag'ni aniqlash; biznesni ochish va uni yuritishning huquqiy jihatlari	2	N	
15	Biznesni davlat ro'yxatidan o'tkazish	Bank tanlash va bank hisob raqamini ochish; Faoliyatning alohida turlari uchun zaruriy litsenziya va ruxsatnomalarni olish. Xususiy biznesni yo'lga qo'yish bo'yicha sakkizta amaliy qadam.	2	A	2
16	Biznesni boshqarish va moliyalashtirish	Ishga qabul qilish. Personalni samarali boshqarish uchun zarur bo'lgan shaxsiy sifatlar. Rahbarlik ko'nikmalarini takomillashtirish. Bir qism vazifalarni muhim xodimlarga yuklash modeli. Vaqtni boshqarish va uning usullari. Vaqtdan foydalanishni tahlili. Sotuvni boshqarish. Omadli sotuvchilar sifati.	2	A	
17	Ehtimolli xaridorning sifati. Sota bilishda muomalaning ahamiyati. Tovar va xizmatlarni bozorga taqdim etish bo'yicha xarajatlarni rejalashtirish. Taminotchilarni tanlash va ular bilan ish olib borish	Kichik korxonalar qo'llaydigan texnologiyalar. Mos keluvchi texnologiyalarning tavsifi oddiyligi; texnologik samaradorlik; qo'llashning erkinligi; egiluvchanlik; ishonchlilik; zaxiraviy samaradorlik; rentabellik. Muvaffaqiyatli tadbirkorlik faoliyati uchun zarur bo'lgan qobiliyat. Bilim, uning mohiyati. Bilim turlari va xususiyatlari. Biznesda yuzaga keladigan imkoniyatlar. Istemolchilar. Ishlab chiqarish jarayoni. Biznesni boshqarish. Biznesni moliyalashtirish va moliyaviy manbalardan foydalana olish imkoniyatlari. Boshlang'ich kapital: Investitsiyalar, Aylanma kapital va uning tarkibi, SHaxsiy kapital. Boshlang'ich kapital manbala	2	A	2
18	Shaxsiy kapital; Qarzga olingan mablag'lar	Lizing; To'g'ridan-to'g'ri investitsiyalar; Grantlar. O'zbekistonda tadbirkorlik subektlarini moliyalashtirishning o'ziga xos xususiyatlari: Mikrokreditlash; Boshlang'ich	2	A	

		kapitalni shakllantirish bo'yicha kreditlar; Byudjetdan tashqari fondning kredit liniyasi.			
19	Biznesni moliyaviy rejalashtirish va sug'urta	Biznes-praktikum. Moliyaviy rejalashtirish: moliyaviy vaziyatni nazorat qilish bo'yicha harakatlar algoritmi; asosiy moliyaviy ko'rsatkichlar hisob-kitobi, moliyaviy rejalashtirish.	2	A	2
20	Daromadlar va harajatlar rejasi. Buxgalteriya hisobi	Buxgalteriya hisobini yuritishning uch turi: yakka qaydlar tizimi; ikki marotabalik qaydlar bazaviy tizimi; takomillashtirilgan ikki marotabalik qaydlar tizimi. Hisob-kitob hujjatlarini rejalashtirish va yuritishda foydalaniladigan meyoriy hujjatlar. Korxona xarajatlari: to'g'ri va bilvosita xarajatlar. Kategoriyalari bo'yicha xarajatlarni tasniflash. Moliyaviy boshqaruv. Hisobni yuritishga oid muhim savollar. Moliyaviy prognoz. Pul oqimlari xarajati prognozi. Moliyaviy hisobot. Foyda va zarar to'g'risida hisobot. Balans, uning tavsifi, tuzilishi. Balans tuzish uchun qo'llaniladigan formula. Sug'urta va uning turlari. Coca-Cola kompaniyasining tarixi.	2	A	
Jami			40		20

3.O'quvchilarning bilim va ko'nikmalarini baholash

O'quv dasturi davomida o'quvchilar tomonidan o'zlashtirilgan bilim va ko'nikmalar ichki nazorat bo'yicha amaldagi tartib asosida baholanadi.

Baholash usullari og'zaki, yozma, savol-javob, test, amaliy, nazariy, mustaqil topshiriqlardan iborat bo'lib, ular o'quv elementini o'zlashtirishnatijalarini aniqlashga imkon beradi. Nazorat savollari va topshiriqlar qo'yilgan maqsadga hamohang bo'lishi lozim.

4.Tavsiya etilgan adabiyotlar ro'yxati

1. SH.Z. Abdullaeva. Pul muomalasi va kredit. O'quv qo'llanma. -T., «ILM ZIYo» nashriyotuyi, 2013.

2. SH.Z. Abdullaeva. Bank ishi. O'quv qo'llanma. -T., «Vneshinvetsrom», 2013. Yo.Abdullaev, SH.Yuldashev. Maliy biznes i predprinimatel'stvo. -T.: IQTISOD-MOLIYa,2008.-340 s.

3. Yo.Abdullaev, F.Karimov. Kichik biznes va tadbirkorlik asoslari: 100 savol va javob. - T.,«Mehnat». 2000.

4. Yo.Abdullaev, Q. Yahyoev. Soliq: 100 savol va javob. -T., «Mehnat», 1997.
5. Yo.Abdullaeva. Kichik biznes va tadbirkorlik asoslari. -T., 2000.
6. Yo.Abdullaev, H.Avdeshev, A.Ergashev. Tadbirkorlik moliyasi. -T., «Ijod dunyosi», 2003.
7. X.Aybeshov va boshq. Marketing asoslari. O'quv qo'llanma. -T., «ILM ZIYo» nashriyot uyi, 2013.
8. E.A. Akromov. Korxonalarning moliyaviy holati tahlili I . «Moliya», 2003.-223 b.

Internet manbaalari:

5. www.defektolog.ru
6. www.logolife.ru
7. www.defektus.ru
8. www.MAAM.R

**O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI
OLIY VA O'RTA MAXSUS TA'LIM VAZIRLIGI**

**PEDAGOGIK INNOVATSIYALAR, PROFESSIONAL TA'LIM
BOSHQARUV HAMDA PEDAGOG KADRLARNI QAYTA
TAYYORLASH VA ULARNING MALAKASINI
OSHIRISH INSTITUTI**

**O'RTA MAXSUS PROFESSIONAL TA'LIM
50110101-Maktabgacha ta'limni tashkil etish
Bolalar anatomiyasi, fiziologiyasi va gigiyenasi fanidan
O'QUV DASTURI**

Kvalifikatsiya(lar) nomi:	Uslubchi
O'quv rejadagi tartib raqami:	1.07
Ajratilgan soat:	40

Toshkent – 2022

O'quv dasturi Pedagogik innovatsiyalar, professional ta'lim boshqaruv hamda pedagog kadrlarni qayta tayyorlash va ularning malakasini oshirish instituti "Ta'lim" yo'nalishlari bo'yicha o'quv-metodik birlashmasining 2022-yil 29-avgustdagi 6-sonli majlis bayoni bilan ma'qullangan.

O'zbekiston Respublikasi Oliy, o'rta maxsus va professional ta'lim yo'nalishlari bo'yicha o'quv-uslubiy birlashmalar faoliyatini Muvofiqlashtiruvchi kengashning 2022-yil 29-oktabrdagi 6-sonli yig'ilishida ma'qullangan va Vazirlikning 2022-yil 25-noyabrdagi 388-sonli buyrug'i bilan **TASDIQLANDI VA JORIY ETILDI.**

Tuzuvchi:

Sadikova Sh.A.	Toshkent davlat pedagogika universiteti "Maktabgacha ta'lim metodikasi" kafedrası mudiri, pf.n.prof
Maxmudova O.A.	Toshkent davlat pedagogika universiteti "Maktabgacha ta'lim metodikasi" pf.n.dot
M.N.Agzamova	Toshkent davlat pedagogika universiteti "Maktabgacha ta'lim psixologiyasi va pedagogikasi" kafedrası mudiri, pedagogika fanlari bo'yicha falsafa doktori
L.R.Mirjalolova	Toshkent davlat pedagogika universiteti "Maktabgacha ta'lim psixologiyasi va pedagogikasi" kafedrası dotsenti, p.f.n.

Taqrizchi:

Z.E.Azimova.	ADU maktabgacha ta'lim fakulteti dekani pedagogika fanlari doktori., dots.
Djamilova N.N	Toshkent davlat pedagogika universiteti "Maktabgacha ta'lim metodikasi" kafedrası pf.d.prof

2. O'quv dasturiga qo'yiladigan talablar

O'quv dasturining nomi	Bolalar anatomiyasi, fiziologiyasi va gigiyenasi
Ajratilgan soat	40
Mavzular soni	20
Dasturning maqsadi	hozirgi zamon fan dalillariga asoslangan holda odam tanasining tuzilishi va organlarining funksiyalari to'g'risida chuqur bilimlar berish, odam tanasining tuzilishi va organlari funksiyalarining xususiyatlarini tushuntirish, talabalarni odam anatomiyasi o'zlashtirgan nazariy va amaliy bilimlarini ta'lim va tarbiya berishda tadbiq etishga tayyorlash, anatomiya amaliy ko'nikmalarni shakllantirish.
O'zlashtirish (o'qitish) natijalari	O'quvchilarga ta'lim-tarbiya berishda organlarning tuzilishi, funksiyasi bilan birga xususiyatlarini e'tiborga olinib odam anatomiyasi fanidan o'zlashtirgan nazariy va amaliy bilimlari baquvvat, ruxan tetik, aqliy tomondan etuk yoshlarni tarbiyalashga yordam berishdan iborat
Bilim	-maktabgacha yoshdagi bolalar organizmini o'sishi, rivojlanishi, tuzilishi, fiziologik xususiyatlari haqida bilimga ega bo'lish.
Ko'nikma	-nerv sistemasi, sezgi organlari, yurak qon-tomir xususiyatlari, tayanch harakat apparati, teri gigiyenasi haqidagi bilimlarni amalda qo'llash ko'nikmalariga ega bo'lish
Oquv rejaga muvofiq o'zaro bog'liq bo'lgan fan nomi	Barcha fanlar
O'qitish tashkiliy shakli	N-Nazariy A- Amaliy
Dasturga qo'yilgan talab	Majburiy
O'qitish tili	Guruhda belgilangan o'qitish tili asosida
Baholash tartibi	Joriy baholash tartibiga asoslanib
O'quvchilarning bilim va ko'nikmalarini baholash	Yozma, og'zaki, savol-javob, test, amaliy, nazariy, mustaqil topshiriq

2.O'quv dasturi mazmuni

No	Mavzuning nomi	Mavzuning qisqacha mazmuni	Jami	O' qitishning tashkiliy shakli	Mustaqil ta' lim
1	Bolalar Anatomiyasi va fiziologiyasi asoslari fani tushunchasi va mohiyati	Bolalar anatomiyasi va fiziologiyasi asoslari fanini o'rganish usullari. Anatomiya va fiziologiya fanlarining tarixi. Anatomiya va fiziologiya haqida tushuncha. Anatomiya va fiziologiya fanlarining mazmuni, vazifasi. Anatomiya, fiziologiyaning biologik fanlar qatorida tutgan o'rni. Anatomiya, fiziologiya fanlarining pedagogika, tibbiyot mehnat ta'limi, sport pedagogikasi bilan bog'liqligi. Anatomiya, fiziologiya kursi psixologiyaning tibbiy ilmiy asosi ekanligi.	2	N	2
2	Organizm va muhit	Hujayraning tuzilishi. Hujayraning kimyoviy tarkibi. Sitoplazmatik membrana, hujayra organoidlari: endoplazmatik tur, ribosoma, lizosoma, kenetasoma mitoxondriyalar. Tuzilishi va funksiyalari. Hujayra yadrosi, xromosomalarning tuzilishi va funksiyalari. Hujayra yadrosidagi DNK va RNKning tarkibi, ulaming oqsil sintezidagi ahamiyati. Fenotip va genotip haqida tushuncha. Irsiy informatsiya o'tkazilishida genotipning o'rni.	2	A	
3	O'sish va rivojlanishning umumiy qonuniyatlari	Nerv to'qimasining tuzilishi va asosiy funksiyasi.	2	N	2

		Neyronlarning shakli, o'lchami va tuzilishi. Neyron xillari. To'qimalarning hosil bo'lishi. Homilaning rivojlanishi. Ontogenez nazariyasi. Jismoniy rivojlanish kursatkichlari. O'sish va rivojlanishning umumiy qonuniyatlari. O'sish va rivojlanishga irsiy omillarning ta'siri. Bog'cha yoshidagi bolalarning O'sish va rivojlanishining o'ziga xos xususiyatlari. Akseleratsiya			
4	Tayanch-harakat apparatining tuzilishi va yoshga oid xususiyatlari	Skeletning tuzilishi va yoshga oid xususiyatlari. Tayanch harakat apparatining ahamiyati. Suyaklar skeletning tarkibi ekani. Suyakning tuzilishi. Suyakning kimyoviy tarkibi. Suyak usti parda. Uzun (naysimon) yassi, kalta aralash g'ovak suyaklarning o'ziga xos tuzilishi. Suyak iligi va uning ahamiyati. Suyakning o'sishi va rivojlanishi. Suyaklarning birikishi. Umurtqa pog'anasining tuzilishi. Bo'yin, ko'krak, bel, dumg'aza umurtqalarining tuzilishi. Umurtkalarining birikishi. Umurtqa pog'anasining qiyshayishi.	2	A	
5	Qo'l skeleti.	Ko'krak va umrov suyaklarining tuzilishi. Elka, bilak, tirsak, bilak, uzuk, panja va barmoq suyaklarining tuzilishi. Elka bo'g'imi. Qo'l suyaklarining rivojlanishi va o'sishi. Oyoq skeleti. Tos kamar suyaklarining tuzilishi va birikishi. Tos kamar suyaklarining yoshga oid xususiyatlari. Son, katta-kichik boldir, tovon, oyoq panja,	2	A	2

		barmoq falangan suyaklarning tuzilishi va birikishi. Tos- son, tizza-boldir va panja bo'g'imlari. Oyoq suyaklarining yoshga oid xususiyatlari. Yassi tovon kasalligi.			
6	Muskullarning tuzilishi, funksiyalari va yoshga oid xususiyati	Muskullarning odam faoliyatidagi ahamiyati. Muskul pardalari (fassiya). Muskullarning nomlanishi. Gavda muskullarning tuzilishi, joylashishi va guruhlar. Bosh muskullari, miya qutisi va yuz muskullari. Qo'lning elka, elka oldi, qo'l panjasi muskullarining tuzilishi va birikishi. Oyoq muskullari. Tizza bo'g'imidagi bukilish, yozilish, chekkaga tortish va harakatlar ishtirok etuvchi muskullar. Muskullarning rivojlanishi. Muskulning qisqarish turlari. Muskul ishi va kuchi hamda ularning yoshga oid xususiyatlari. Muskuldagi tezlik, chaqqonlik va chidamlilik xususiyatlarining yoshga qarab o'zgarib borishi	2	N	
7	Ovqat hazm qilishning ahamiyati va umumiy tuzilishi.	Ovqatni og'iz bo'shlig'ida hazm bo'lishi. Ingichka ichakda ovqatni hazm bo'lishi. Me'da osti bezining tuzilishi va funksiyalari. Ichak devorlaridan ovqat moddalarining so'rilishi. Defekatsiya. Ovqat hazm qilish organlarining yoshga oid xususiyatlari. Moddalar va energiya almashinuvi. To'liq qimmatli va to'liq qimmatsez oqsillar. Tuz va suv	2	A	2

		almashinuvi. Vitaminlar. Odamning kundalik ovqati tarkibi. Bolalarda energiya va moddalar almashinuvining O'ziga xos xususiyatlari. Bolalarning to'g'ri ovqatlanishi.			
8	Nafas a'zolarining tuzilishi, yosh xususiyatlari va gigiyenasi	Nafas organlarining yosh xususiyatlari va gigiyenasi. Nafas olishning ahamiyati. Nafas sistemasining vazifasi. Nafas olish va chiqarish mexanizmi. Nafas aktida diafragma va qovurg'alararo muskullarning ahamiyati. Tashqi va ichki nafas olish. o'pkaning tiriklik sig'imi. o'pka ventilyasiyasi. Jismoniy mehnat va mushak mashqida o'pka ventilyasiyasi o'zgarishi. Atmosfera, alveola va chiqarilgan nafas havosining gaz tarkibi. O'pkada gazlar almashinuvi mexanizmi. Nafas markazining avtomatik va nerv-gumoral, reflektor boshqarilishi mexanizmlari.	2	A	
9	Ayiruv tizimining tuzilishi, yosh xususiyatlari va gigiyenasi	Ayiruv organlarining asosiy vazifasi. Ayiruv jarayoni organizmning ichki muhiti doimiyligini ta'minlovchi murakkab jarayon ekani. O'pka va me'da-ichak traktining ayiruv funksiyasi. Buyraklar strukturasi va funksional birligi-nefron haqida tushuncha. Filtratsiya reabsorbsiya, sekretsia. Siydik hosil bo'lishi nazariyasi. Siydikning miqdori va tarkibi. Birlamchi va ikkilamchi burmalar, Genli qovuzloqlari haqida tushuncha. Majburiy va ixtiyoriy reabsorbsiya.	2	N	2

		Buyrakda moddalarning sekretiya jarayoni, oxirgi siydikning tarkibi va xossasi.			
10	Ayiruvjarayonlarining ahamiyati. Turliyoshdagibolalar sutkalik siydik miqdori. Bolalar datundasiydiktutaolmaslik, uning kelib chiqish sabablari. Ayiruv jarayonlarining ahamiyati.	Ichki sekretiya bezlarining odam organizmi faoliyatidagi ahamiyati. Ichki sekretiya bezlarini tekshirish usullari. Gormonlar va ularning fiziologik ahamiyati. Qalqonsimon bezning tuzilishi. Qalqonsimon bezni funksiyalari. Bez funksiyasining buzilishidan kelib chiqadigan ba'zi kasalliklar. Qalqonsimon bezning oldidagi bezchalarning tuzilishi va funksiyalari. Tetoniya talvasaga tushish.	2	N	
11	Qonning odam organizmining turli faoliyatidagi ahamiyati.	Qon organizmning ichki muhiti. Qonning tarkibi va xususiyatlari. Qonning osmotik va onkotik bosimi. Eritrotsitlarning tuzilishi, funksiyalari. Gemoglobinning tuzilishi. Leykotsitlarning tuzilishi, funksiyalari. Donalik va donasiz leykotsitlar	2	A	2
12	Qon aylanishining ahamiyati. Katta va kichik aylanish doirasi.	Yurakning tuzilishi va funksiyalari. Yurakning sistolik va minutlik hajmi. Yurak ishining boshqarilishi. Qon tomirlari va ularning turlari. Qon bosimi. Puls. Qon aylanishining yoshga oid xususiyati. Nafas organlarining ahamiyati.	2	N	
13	Nafas olish va chiqarish mexanizm	Homila va yangi tug'ilgan bolaning nafas olish va chiqarishning o'ziga xos xususiyatlari. O'pkaning nafas havosi, hayotiy sig'imi. O'pka ventilyasiyasi. O'pkaga olingan va chiqarilgan havoning tarkibi. To'qimalarda gaz almashinuvi. Nafasning nerv va gumoral	2	A	2

		boshqarilishi. Nafas organlarining tuzilishi va funksiyalarning yoshga oid xususiyatlari.			
14	Nerv sistemaning umumiy tuzilish va fiziologiyasi.	Nerv tizimining ahamiyati. Markaziy va periferik nerv sistemasi haqida tushuncha. Somatik va vegetativ nerv sistemasi. Ta'sirlovchilar va ularning turlari. Nerv tolalarining tuzilishi. Nerv tolalarining asosiy xususiyatlari: o'tkazuvchanlik, labillik, nisbiy charchamaslik, ikki tomonlama o'tkazish. Nerv tolalarining mielinlashuvi. Periferik, orqa miya, bosh miya nerv tolalari mielinlashuvining o'ziga xos xususiyatlari. Bola hayoti mobaynida turli nerv tolalari mielinlashuvining o'ziga xos xususiyatlari.	2	N	
15	Markaziy nerv sistemasining asosiy xususiyatlari. Nerv markazi haqida tushuncha.	Nerv markazidagi qo'zg'alish, tormozlanish, irradatsiya, konsentratsiya, kislorod tanqisligiga chidamsizlik, dominata xususiyatlari. Nerv markazi haqida tushuncha. Nerv markazidagi qo'zg'alish, tormozlanish, irradatsiya, konsentratsiya, kislorod tanqisligiga, chidamsizlik, dominata xususiyatlari. Qo'zg'alish va tormozlanish jarayonlarining birligi. Nerv markazlarining yoshga oid xususiyatlari.	2	A	2
16	Oliy nerv faoliyati tiplari shakllanishida oliy nerv faoliyatidagi qo'zg'alish, tormozlanish, jarayonlari kuchining ahamiyati.	I. P. Pavlov ta'limoti bo'yicha oliy nerv faoliyatining 4 ta tipi. Har bir tipning o'ziga xos xususiyatlari. Gippokratning nerv temperamentlari haqida	2	N	

		Abu Ali Ibn Sino fikrlari. Uyqu va uyg'ozlik fiziologiyasi. Uyqu fazalari. Uyqu muddatlari. Tush ko'rish sabalari. Gipnozning fiziologik asosi. Birinchi va ikkinchi signal sistemasining o'ziga xos xususiyatlari. Nutqning fiziologik asosi. So'zning real narsalardek ta'sir etishi. Oliy nerv faoliyatining yoshga oid xususiyatlari.			
17	Bolalarda shartli reflekslarni tekshirish usuli. Bolalarda shartli reflekslarning hosil bo'lishi va turg'unligi.	Bolada ovqatlanish va boshqa faoliyatlarga harakat shartli reflekslarini hosil qilish. Vaqtga aloqador shartli reflekslarning yoshga oid xususiyatlari. Bolalarda shartli reflekslar tormozlanishining o'ziga xos xususiyatlari. Bolalarda oliy nerv faoliyatining xususiyatlari. Bolada nutq funksiyasining rivojlanishi. Bolalar nutqini o'stirishda ta'lim-tarbiyaning ahamiyati. Bolalardagi foydali va zararli odatlar. Bolalar oliy nerv faoliyati.	2	A	2
18	Sezgi organlarning tuzilishi, fiziologiyasi va yoshga oid Xususiyatlari	Tashqi dunyoni anglashda analizatorlarning ahamiyati. Analizatorning perferik, o'tkazuvchi va po'stloq qismlarining faoliyati birligi. Teri analizatori. Terining tashqi dunyodagi turli sezgilarni qabul qilishdagi ahamiyati. Epidemis, haqiqiy teri (derma). Teri osti qatlami. Terining o'zito'ri ortiqlari soch tirnoq ter va yog bezlari. Terilarning qon tomirlari. Teri retseptorlari, ulaming po'stloq osti va po'stloq markazlari. Teri sezgilari: ogriq, issiq, covuq, tegish va bosim turlari va ulaming	2	N	

		funksiyalari. Teri tuzilishi va funksiyalari. Teri tuzilishi va funksiyalarining yoshga oid xususiyatlari.			
19	Ta'm bilish analizatori.	Og'iz bo'shlig'i va tildagi piyozchalar. Tildagi shirin, achchiq nordon va sho'r mazalarni sezuvchi ta'm bilish retseptorlari. Ta'm bilish analizatorining yoshga oid xususiyatlari. Hid bilish analizatori. Hid bilish analizatorining tuzilishi. Hid bilish hujayralari va hid bilish nervi. Hid bilish analizatorining yoshga oid xususiyatlari	2	A	2
20	Ko'rish analizatori. Eshitish va muvozanat a'zolari.	Ko'rish analizatorining tashqi dunyoni anglashdagi o'rne. Ko'z soqqasi va yordamchi apparatlari. Ko'z soqqasining oqsil, tomiri va ichki to'r qavatlari tuzilishi. Ko'rish nervi. Ko'z gavhari. Ko'zning nur singdiruvchi apparati. Rang sezish. Akkomodatsiya. Yaqindan va uzoqdan ko'rish. Ko'ruv organining tuzilishi va funksiyasini yoshga oid xususiyatlari. Tashqi quloq: quloq suprasi, tashqi eshituv yo'li. O'rta quloq: eshituvchi suyaklar, eshituv trubasi. Ichki quloq: chig'anoq va labirint. Muvozanat a'zosi. Tovushning qabul qilish mexanizmi. Eshitish axborotining yo'li: retseptorlar, o'tkazuvchi yo'llar, po'stloq va po'stloq osti markazlari, eshitish analizatorlarining yoshga oid xususiyatlari.	2	N	
Jami			40		20

3.O'quvchilarning bilim va ko'nikmalarini baholash

O'quv dasturi davomida o'quvchilar tomonidan o'zlashtirilgan bilim va ko'nikmalar ichki nazorat bo'yicha amaldagi tartib asosida baholanadi.

Baholash usullari og'zaki, yozma, savol-javob, test, amaliy, nazariy, mustaqil topshiriqlardan iborat bo'lib, ular o'quv elementini o'zlashtirishnatijalarini aniqlashga imkon beradi. Nazorat savollari va topshiriqlar qo'yilgan maqsadga hamohang bo'lishi lozim.

2. Tavsiya etilgan adabiyotlar ro'yxati

1. Adolf Faller., Michael Schuenke-The Human Body - "An Introduction to Structure and Function" ThiemeStuttgart ■ New York<http://www.bestmedbook.com/2004>

2. The Right Start to a Healthy Life, Edited by Ingrid Stegeman and Caroline, Costongs EuroHealthNet, Rue de la Loi 67, 1040 Brussels, Belgium, 2012

3. Nuriddinov.E.N. Odam fiziologiyas" T.: "A'loqachi" 2005 y.

4. Xudoyberdiev.R.E.,I.K.Axmedov.Odam anatomiyasi T.; "Ibn Sino" 1993 y.

5. Ahmedov.A. Odam Anatomiyasi T.: "Iqtisod moliya" 2007 y.

6. R.Boxodirov. Odam anatomiyasi T.: "O'zbekiston", 2006 y.

7. I.K.Axmedov. Atlas odam anatomiyasi T.: "Uzb. Milliy ensiklopediyasi". 1998y .

8. Internet manbaalari:

www.defektolog.ru

www.logolife.ru

www.defektus.ru

www.MAAM.R

O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI
OLIY VA O'RTA MAXSUS TA'LIM VAZIRLIGI
PEDAGOGIK INNOVATSIYALAR, PROFESSIONAL TA'LIM
BOSHQARUV HAMDA PEDAGOG KADRLARNI QAYTA
TAYYORLASH VA ULARNING MALAKASINI
OSHIRISH INSTITUTI

O'RTA MAXSUS PROFESSIONAL TA'LIM
50110101-Maktabgacha ta'limni tashkil etish
Matematika fanidan
O'QUV DASTURI

Kvalifikatsiya(lar) nomi:	Uslubchi
----------------------------------	-----------------

O'quv rejadagi tartib raqami	1.07
-------------------------------------	-------------

Ajratilgan soat:	40
-------------------------	-----------

Toshkent – 2022

O'quv dasturi Pedagogik innovatsiyalar, professional ta'lim boshqaruv hamda pedagog kadrlarni qayta tayyorlash va ularning malakasini oshirish instituti "Ta'lim" yo'nalishlari bo'yicha o'quv-metodik birlashmasining 2022-yil 29-avgustdagi 6-sonli majlis bayoni bilan ma'qullangan.

O'zbekiston Respublikasi Oliy, o'rta maxsus va professional ta'lim yo'nalishlari bo'yicha o'quv-uslubiy birlashmalar faoliyatini Muvofiqlashtiruvchi kengashning 2022-yil 29-oktabrdagi 6-sonli yig'ilishida ma'qullangan va Vazirlikning 2022-yil 25-noyabrdagi 388-sonli buyrug'i bilan **TASDIQLANDI VA JORIY ETILDI.**

Tuzuvchi:

Sadikova Sh.A.	Toshkent davlat pedagogika universiteti "Maktabgacha ta'lim metodikasi" kafedrasini mudiri, pf.n.prof
Maxmudova O.A.	Toshkent davlat pedagogika universiteti "Maktabgacha ta'lim metodikasi" pf.n.dot
M.N.Agzamova	Toshkent davlat pedagogika universiteti "Maktabgacha ta'lim psixologiyasi va pedagogikasi" kafedrasini mudiri, pedagogika fanlari bo'yicha falsafa doktori
L.R.Mirjalolova	Toshkent davlat pedagogika universiteti "Maktabgacha ta'lim psixologiyasi va pedagogikasi" kafedrasini dotsenti, p.f.n.
Abduraxmonova S	Andijon davlat universiteti "Maktabgacha ta'lim metodikasi" o'qituvchisi

Taqrizchi:

Djamilova N.N	Toshkent davlat pedagogika universiteti "Maktabgacha ta'lim metodikasi" kafedrasini pf.
Sh.Shukurova	Pedagogik innovatsiyalar, professional ta'lim boshqaruv hamda pedagog kadrlarni qayta tayyorlash va ularning malakasini oshirish instituti bosh mutaxassisi

1. O'quv dasturiga qo'yiladigan talablar

O'quv dasturining nomi	Matematika
Ajratilgan soat	40
Mavzular soni	20
Dasturning maqsadi	O'quvchilarni zamonaviy matematika asoslari bilan tanishtirish, kasbiy faoliyatga oid masalalarini ongli ravishda tadqiq etish, muammolar echimini topishda matematikaning imkoniyatlari mohiyatini tushuntirish, ularni qo'llay olishga o'rgatish hamda ularni amaliyotda tatbiq etish ko'nikmasini hosil qilishdan iborat.
O'zlashtirish (o'qitish) natijalari	- matematik tushunchalar mazmunini qoidalarini va usullarni ongli o'qitish orqali fikrlash madaniyatini egallash, axborotlarni tushunish, umumlashtirish va taxlil qilish, maqsadni qo'yish va unga erishish yo'llarini tanlashni bilish
Bilim	- matritsalar va ular ustida amallar va xossalari, teskari matritsa; - yuqori tartibli determinantlar, minor va algebraik to'ldiruvchi, xosmas matritsa; - chiziqli tenglamalar sistemasi; - dekart koordinatalar va qutb koordinatalar sistemasi, arifmetik n- o'lchovli fazo; - vektorlar va ular ustida amallar, vektorlarning skalyar, vektor va aralash ko'paytmalari; - tekislikda to'g'ri chiziqli tenglamalari; - ikkinchi tartibli egri chiziqlar, ellips, giperbola va parabola; - funksiya va uning berilish usullari, sonlar ketma-ketligi va uning limiti, funksiya limiti; - funksiya uzluksizligi va uzluksiz funksiyalar xossalari; - funksiya hosilasi va differensial, asosiy elementar funksiyalarning hosilalari; - yuqori tartibli hosilalar, funksiyaning ekstremumlari, funksiyaning eng katta va eeng kichik qiymatalari; - funksiya grafigining asimptotasi, funksiyaning hosila yordamida to'la tekshirish; - boshlang'ich funksiya va aniqmas integral; - integrallashning ba'zi qoidalarini; - kasr-ratsional funksiyalarni sodda kasrlarga ajratish va integrallash; - aniq integral ta'rifi va xossalari; - aniq integralning geometriyaga tadbiqlarini bilishi kerak.
Ko'nikma	- matritsalar ustida amallar bajara olish; - minor va algebraik to'ldiruvchilarni hisoblay olish; - tenglamalar sistemasini echa olish va amaliyotda tadbiq qila olish; - koordinatalar sistemasini tasavvur qila olish; - vektorlarni skalyar, vektor va aralash ko'paytmalarini hisoblay olish va amaliyotda qo'llay olish; - tekislikdagi to'g'ri chiziqning tenglamalarini topa olish va amaliyotga tadbiq qila olish; - ellips, giperbola va parabolalarning chizmalarini chiza olish va

	tasavvurga ega bo'lish; funksiyaning berilish usullarini bilish, sonli ketma-ketlik limitini hisoblay olish; - uzluksiz va uzilishga ega funksiyalarni ajrata olish; - funksiya hosilasi va differensiallarini hisoblay olish; - yuqori tartibli hosilalarni hisoblay olish va funksiya ekstremumlarini topa olish; - funksiyaning hosila yordamida to'la tekshirib grafigini chiza olish; - boshlang'ich funksiyaning topa olish; - integrallash qoidalarini bilish; - kasr-ratsional funksiyalarni sodda kasrlarga yoyish va integrallashni bilish; aniq integralni ta'rifga ko'ra hisoblay olish.
O'quv rejaga muvofiq o'zaro bog'liq bo'lgan fan nomi	Barcha fanlar
O'qitish tashkiliy shakli	N-Nazariy A- Amaliy
Dasturga qo'yilgan talab	Majburiy
O'qitish tili	Guruhda belgilangan o'qitish tili asosida
Baholash tartibi	Joriy baholash tartibiga asoslanib
O'quvchilarning bilim va ko'nikmalarini baholash	Yozma, og'zaki, savol-javob, test, amaliy, nazariy, mustaqil topshiriq

2.O'quv dasturi mazmuni

No	Mavzuning nomi	Mavzuning qisqacha mazmuni	Jami	O' qitishning tashkiliy shakli	Mustaqil ta' lim
1	Matematika faniga kirish.To'plamlar va ular ustida amallar. Matematik mantiq elementlari.	Matematika fanining predmeti. To'plamlar va ular ustida amallar. Sonli to'plamlar. Eyler-Venn diagrammalari.Matematik mantiqning asosiy tushunchalari.Mantiqiy amallar va formulalar. Mulohazalar xisobi.	2	N	2
2	Matritsalar.Determinantlar.Vektorlar va ular ustida amallar.	Matritsa haqida tushuncha. Matritsalar ustida amallar. Ikkinchi tartibli determinant va uning xossalari.Uchinchi tartibli determinant. Kramer formulasi. Vektorlar va ular ustida amallar.	2	A	
3	To'g'ri chiziq va tekislik tenglamalari.	To'g'ri chiziq va uning tenglamalari. Ikki to'g'ri chiziq orasidagi burchak. Ikkita to'g'ri chiziqning parallelligi va perpendikulyarligi shartlari.Nuqtadan to'g'ri chiziqqacha bo'lgan masofa.	2	N	2
4	Funksiya va funksiya limiti.	Funksiya tushunchasi, uning berilish usullari. Asosiy elementar funksiyalar, funksiyalarning juft-tokligi, davriyligi, grafigi. Funksiya limiti, limitlar haqidagi teoremlar.	2	A	
5	Funksiya hosilasi	Funksiya hosilasining ta'rifi, uning geometrik va mexanik ma'nosi. Differensiallash qoidalari. Hosilaning tatbiqlari.	2	A	2

6	Integral hisobning asosiy tushunchalari	Boshlang'ich funksiya, aniqmas integral ta'rifi, xossalari. Integrallash jadvali. Aniq integral, uning geometrik ma'nosi, xossalari. Nyuton-Leybnits formulasi. Aniq integralni hisoblash usullari. Aniq integralning tatbiqlari.	2	N	
7	Ehtimollar nazariyasi va matematik statistika elementlari.	Tasodifiy xodisalar. Ehtimollar nazariyasining kelib chiqishi, asosiy tushunchalar, ehtimollikning ta'rifi. Matematik statistika elementlari. Taqsimot funksiyasi va qonuni tushunchasi. Bosh va tanlanma to'plamlar.	2	A	2
8	Matematik modellar.	Matematik modellar va ularning turlari. Matematik modellarni qurish prinsiplari. Algoritmilar nazariyasi.	2	A	
9	To'plamlar ustida amallar. Eyler-Venn diagrammalari.	To'plamlar ustida amallar. Eyler-Venn diagrammalari.	2	N	2
10	Mantiqiy amallar va formulalar. Mulohazalar hisobi.	Mantiqiy amallar va formulalar. Mulohazalar hisobi.	2	A	
11	Determinantlarni hisoblash. Kramer formulasi.	Determinantlarni hisoblash. Kramer formulasi.	2	A	2
12	Funksiya va uning berilish usullari. Elementar funksiyalar va ularning grafiklari. Funksiya limiti	Funksiya va uning berilish usullari. Elementar funksiyalar va ularning grafiklari. Funksiya limiti	2	N	
13	Differensial hisobning asosiy masalalari	Yig'indi va ayirmaning hosilasi. Ko'paytma va bo'linmaning hosilasi.	2	A	2
14	Integral hisobning asosiy masalalari.	Boshlang'ich funksiya, aniqmas integral. Aniq integral, Nyuton-Leybnits formulasi. Integrallash usullari.	2	A	

15	Vektorlar va ular ustida amallar.	Tekislik va fazoda ikki nuqta orasidagi masofa. To'g'ri chiziq tenglamalari.	2	A	2
16	Tasodifiy xodisa. Ehtimollik tushunchasi. Ehtimolliklarni hisoblash usullari.	Tasodifiy xodisa. Ehtimollik tushunchasi. Ehtimolliklarni hisoblash usullari.	2	N	
17	Taqsimot funksiyasi va qonuni tushunchasi. Bosh va tanlanma to'plamlar.	Taqsimot funksiyasi va qonuni tushunchasi. Bosh va tanlanma to'plamlar.	2	A	2
18	Matematik modellarni qurish.	Matematik modellarni qurish.	2	A	
19	Algoritmlar nazariyasi.	Algoritmlar nazariyasi.	2	A	2
20	O'rganilgan turdagi amaliy va mantiqiy masalalar.	O'rganilgan turdagi amaliy va mantiqiy masalalar.	2	A	
Jami			40		20

3.O'quvchilarning bilim va ko'nikmalarini baholash

O'quv dasturi davomida o'quvchilar tomonidan o'zlashtirilgan bilim va ko'nikmalar ichki nazorat bo'yicha amaldagi tartib asosida baholanadi.

Baholash usullari og'zaki, yozma, savol-javob, test, amaliy, nazariy, mustaqil topshiriqlardan iborat bo'lib, ular o'quv elementini o'zlashtirish natijalarini aniqlashga imkon beradi. Nazorat savollari va topshiriqlar qo'yilgan maqsadga hamohang bo'lishi lozim.

4.Tavsiya etilgan adabiyotlar ro'yxati

1. Jo'rayev T. Va boshqalar. Oliy matematika asoslari. 1-2-tom. T.: «O'zbekiston». 1995, 1999 y.

2. Farmonov L.L. va boshqalar. Ehtimolliklar nazariyasi va matematik statistika. T.: "Turon-Bo'ston", 2012 y.

3. Tojiyev Sh.I. Oliy matematika asoslaridan masalalar echish. T.: «Uzbekiston». 2002 y.

4. O'rinboyeva L.U. Matematika. Uquv qo'llanma. T.: "Innovatsiya-Ziyo", 2020. 312 b.

5. Susanna S. Epp. Discrete Mathematics with Applications, Fourth Edition. Printed in Canada, 2011.

6. Herbert Gintis, Mathematical Literacy for Humanists, Printed in the United States of America, 2010.

Internet manbaalari:

5. www.defektolog.ru

6. www.logolife.ru

7. www.defektus.ru

8. www.MAAM.R

O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI

OLIY VA O'RTA MAXSUS TA'LIM VAZIRLIGI

**PEDAGOGIK INNOVATSIYALAR, PROFESSIONAL TA'LIM
BOSHQARUV HAMDA PEDAGOG KADRLARNI QAYTA
TAYYORLASH VA ULARNING MALAKASINI
OSHIRISH INSTITUTI**

**O'RTA MAXSUS PROFESSIONAL TA'LIM
50110101-Maktabgacha ta'limni tashkil etish**

**Ilk va maktabgacha yoshdagi bolalar rivojlanishiga qo'yiladigan davlat
talablari va "Ilk qadam" davlat o'quv dasturi fanidan**

O'QUV DASTURI

Kvalifikatsiya(lar) nomi

Uslubchi

O'quv rejadagi tartib raqami:

2.01

Ajratilgan soat:

60

Toshkent – 2022

O'quv dasturi Pedagogik innovatsiyalar, professional ta'lim boshqaruv hamda pedagog kadrlarni qayta tayyorlash va ularning malakasini oshirish instituti "Ta'lim" yo'nalishlari bo'yicha o'quv-metodik birlashmasining 2022-yil 29-avgustdagi 6-sonli majlis bayoni bilan ma'qullangan.

O'zbekiston Respublikasi Oliy, o'rta maxsus va professional ta'lim yo'nalishlari bo'yicha o'quv-uslubiy birlashmalar faoliyatini Muvofiqlashtiruvchi kengashning 2022-yil 29-oktabrdagi 6-sonli yig'ilishida ma'qullangan va Vazirlikning 2022-yil 25-noyabrdagi 388-sonli buyrug'i bilan **TASDIQLANDI VA JORIY ETILDI.**

Tuzuvchilar:

M.N.Agzamova

Toshkent davlat pedagogika universiteti "Maktabgacha ta'lim psixologiyasi va pedagogikasi" kafedrası mudiri, pedagogika fanlari bo'yicha falsafa doktori

L.R.Mirjalolova

Toshkent davlat pedagogika universiteti "Maktabgacha ta'lim psixologiyasi va pedagogikasi" kafedrası dotsenti, p.f.n.

Yo.O'. Irisbayeva

Toshkent davlat pedagogika universiteti "Maktabgacha ta'lim psixologiyasi va pedagogikasi" kafedrası katta o'qituvchisi

Taqrizchilar:

S.S.Raximova

Maktabgacha ta'lim tashkilotlari direktor va mutaxassislarini qayta tayyorlash va ularning malakasini oshirish instituti "Maktabgacha ta'lim metodikasi" kafedrası mudiri, p.f.f.d., PhD, dotsent

O.A.Maxmudova

Toshkent davlat pedagogika universiteti "Maktabgacha ta'lim" fakul'teti, "Maktabgacha ta'lim metodikasi" kafedrası dotsenti, PhD

1. O'quv dasturiga qo'yiladigan talablar

O'quv dasturining nomi	Ilk va maktabgacha yoshdagi bolalar rivojlanishiga qo'yiladigan davlat talablari va "Ilk qadam" davlat o'quv dasturi
Ajratilgan soat	60
Mavzular soni	30
Dasturning maqsadi	O'quvchilarga "Ilk qadam" davlat dasturining maqsad, vazifalari va tamoyillarini, hujjat tuzilmasi, ilk va maktabgacha yoshdagi bolalarga ta'lim berish va rivojlantirish uchun dasturning ustunligi haqida bilim berish. Shu bilan birga bo'lajak maktabgacha ta'lim tashkilotlari tarbiyachilari uchun Davlat talablari va "Ilk qadam" davlat o'quv dasturining nazariy va amaliy masalalarini yoritib berib, o'quvchilarda o'z kasbiga nisbatan qiziqishlarini shakllantirish.
O'zlashtirish (o'qitish) natijalari	O'quvchilar Ilk va maktabgacha yoshdagi bolalar rivojlanishiga qo'yiladigan Davlat talablari va "Ilk qadam" dasturi asosida bolaning individual ehtiyojlarini hisobga olish bilan uning har tomonlama va uyg'un holda rivojlanishini, maktabgacha yoshdagi bolalarning oq'uv-tarbiya ishlarini tashkil etish va amalga oshirishni bilib oladilar.
Bilim	- Ilk va maktabgacha yoshdagi bolalar rivojlanishiga qo'yilgan Davlat talablari"ning maqsad, asosiy vazifalari va prinsiplari, tarkibini; - Ilk va maktabgacha yoshdagi bolalar rivojlanishiga qo'yilgan Davlat talablari"ga muvofiq ta'lim-tarbiya jarayonini amalga oshirishni; - "Ilk qadam" Davlat o'quv dasturini maqsad va vazifalari, hamda tamoyillarini; - bolalarga ta'lim berish va rivojlantirishda kompetentli yondashuvni; - MTTda rivojlanish markazlari faoliyatini tashkil etish va bolalar bilimini baholashni; - oilalar bilan hamkorlik va ota-onalarni ta'lim jarayoniga jalb qilish bilimiga ega bo'ladilar.
Ko'nikma	- Ta'lim tarbiya jarayonini tashkil etishda qo'llaniladigan shakllar, usullar va vositalarning bolalarning yosh, ruhiy va fiziologik xususiyatlarini hisobga olish, qiziqishlari, qobiliyatlari va ehtiyojlariga mos ravishda tanlash; - "Ilk qadam " Davlat o'quv dasturining ustunliklarini, bolalarga ta'lim berish va rivojlantirish uchun uning avzallik tomonlarini aniqlash; - "Ilk qadam " Davlat o'quv dasturi bo'yicha ta'limiy tarbiyaviy faoliyatni rejalashtirishda kompetentlik yondashuvni qo'llash; - bola shaxsiga yo'naltirilgan ta'lim jarayonida rivojlanturuvchi muhitni yaratish va rivojlanish markazlarni tashkil etish; - MTT, ota onalar va mahalliy hamjamiyat bilan hamkorlik ishlarini yo'lga qo'yish.
Oquv rejaga muvofiq o'zaro bog'liq bo'lgan fan nomi	Maktabgacha ta'lim pedagogikasi, MTTda ta'lim -tarbiya ishlarini tashkil qilish

O'qitish tashkiliy shakli	N-Nazariy ta'lim A-Amaliy ta'lim NA- Nazariy va amaliy ta'lim birgalikda tashkil etiladi
Dasturga qo'yilgan talab	Majburiy
O'qitish tili	Guruhda belgilangan o'qitish tili asosida
Baholash tartibi	Joriy baholash tartibiga asoslanib
O'quvchilarning bilim va ko'nikmalarini baholash	Yozma, og'zaki, savol-javob, test, amaliy, nazariy, mustaqil topshiriq

2.O'quv dasturi mazmuni

No	Mavzular nomi	Mavzuning qisqacha mazmuni	jami	O'qitishning tashkiliy shakli	Mustaqil ta'lim
1	Ilk va maktabgacha yoshdagi bolalar rivojlanishiga qo'yiladigan Davlat talablarining mazmun-mohiyati	"O'zbekiston Respublikasining ilk va maktabgacha yoshdagi bolalar rivojlanishiga qo'yiladigan Davlat talablari"ning maqsadi, asosiy vazifalari va prinsiplari. Davlat talablarining tarkibi.	2	N	2
2	MTT ta'lim tarbiya jarayonining maqsad va tamoyillari	"Ilk qadam" Davlat o'quv dasturining. qo'llanilishi, maqsad va vazifalari. "Ilk qadam" davlat o'quv dasturining tamoyillari. Qo'shimcha ta'lim xizmatlarini tashkil etish.	2	N	2
3	Maktabgacha yoshdagi bolalarga ta'lim berishda kompetentsiyaviy yondashuv	Maktabgacha yoshdagi bolalarga ta'lim berishda kompetentli yondashuv. Maktabgacha yoshdagi bolaning tayanch kompetentsiyalari. Bolaning rivojlanish soha kompetentsiyalari.	2	A	
4	Jismoniy rivojlanish va sog'lom turmush tarzini shakllanish sohasi	Jismoniy rivojlanish va sog'lom turmush tarzini shakllanishi sohasi, kichik cohalar: yirik motorika, mayda motorika, sensomotorika, sog'lom turmush tarzi va xavfsizlik. Jismoniy rivojlanish va sog'lom turmush tarzini shakllanishi sohasining ko'rsatkichlari tahlili.	2	N	
5	Ijtimoiy-hissiy rivojlanish sohasi	Ijtimoiy-hissiy rivojlanish sohasi, kichik cohalar: "Men" konseptsiyasi, hissiyotlar va ularni boshqarish, ijtimoiylashuv, kattalar va tengdoshlar bilan muloqot. Ijtimoiy hissiy rivojlanish sohasining ko'rsatkichlari tahlili.	2	N	2
6	Nutq, muloqot, o'qish va yozish malakalari sohasi	Nutq, muloqot, o'qish va yozish malakalari sohasi, kichik cohalar: nutq va til, oqish malakalari, qo'l barmoqlari mayda motorikasi. Nutq, muloqot, o'qish va yozish malakalari sohasining ko'rsatkichlari tahlili.	2	N	
7	Bilish jarayonining rivojlanishi sohasi	Bilish jarayonining rivojlanishi sohasi, kichik cohalar: intellektual-anglash malakalari, elementar matematik malakalar, tadqiqiy-bilish va samarali	2	N	2

		refleksiv faoliyat. Bilish jarayonining rivojlanishi sohasining ko'rsatkichlari tahlili.			
8	Ijodiy rivojlanish sohasi	Ijodiy rivojlanish sohasi, kichik sohalari: dunyoni badiiy tasavvur etish, badiiy-ijodiy qobiliyatlari sohalari ko'rsatkichlari tahlili.	2	N	
9	MTT ta'lim va tarbiya jarayoni rejalashtirish	O'quv tarbiyaviy faoliyatni rejalashtirish va tashkil etish. Guruhlardagi bolalar faoliyati turlarining o'quv rejasini tuzish. Bolalarga ta'lim berishda pedagogning roli.	2	N	2
10	"Ilk qadam" Davlat o'quv dasturiasosida o'quv faoliyatini rejalashtirish	"Ilk qadam" Davlat o'quv dasturi asosida yillik mavzuli hamda xaftalik rejanlarni tuzish.	2	A	
11	Shaxsga yo'naltirilgan yondashuv asosida ta'lim va tarbiya jarayonini rejalashtirish	Shaxsga yo'naltirilgan ta'limga yondashuv. Bolalarga ta'lim olish, o'rganishdagi maqsadlarga erishishda yordam berish, bolaga yo'naltirilgan yondashuvda tarbayachi roli.	2	A	
12	Maktabgacha yoshdagi bolaning rivojlanishida o'yinning roli	O'yinning maktabgacha ta'lim tashkiloti pedagogik jarayonidagi o'rni. O'yinning bola tarbiyasidagi mohiyati va o'ziga xosligi. Bolaning o'z hissiyatini, fikrini, dunyoqarashini rivojlanishiga hissa qo'shadigan o'yin turlari. Bolalar o'yinlariga rahbarlik qilish. Turli o'yin turlarini o'tkazish usullari.	2	N	2
13	Rivojlanish markazlarini tashkil etish	Bolalarga ta'lim berishda rivojlantiruvchi markazlarning roli. Rivojlantiruvchi markazlarni jihozlash, markaz faoliyatlari, rivojlantiruvchi muhit uchun materiallarni tanlash.	2	N	2
14	Bolalar faoliyatini kuzatish, rivojlanishini baholash	Maktabgacha ta'limda bolalar faoliyatini kuzatishning ahamiyati. Kuzatish tamoyillari. Kuzatishlarni o'tkazish usullari. Bolalar rivojlanishidagi yutuqlarni baholash tartibi. Kuzatishlar natijasida olingan ma'lumotlar asosida ta'lim va tarbiya jarayoni rejalashtirish va takomillashtirish.	2	N	2
15	Qurilish va konstruktsiyallash markazlarni tashkil etish	Qurilish va konstruktsiyallash markazining bolani rivojlantirishdagi ahamiyati. Turli yosh guruhlari uchun mavzular asosida markazni tashkil etish va jihozlashga qo'yilgan talablar.	2	N	
16	Syujetli- rolli o'yinlar va drammalashtirish markazi faoliyatini tashkil etish	Syujetli-rolli o'yinlar va drammalashtirish markazining bolani rivojlantirishdagi ahamiyati. Syujetli rolli o'yinlar va drammalashtirish markazini	2	N	2

		(turli yosh guruhlari uchun) mavzular asosida tashkil etish va jihozlash.			
17	Til va nutq markazi faoliyatini tashkil etish	Til va nutq markazining bolani rivojlantirishdagi ahamiyati. Turli yosh guruhlari uchun mavzular asosida markazni tashkil etish va jihozlash.	2	A	
18	Ilm fan va tabiat markazi faoliyatini tashkil etish	Ilm fan va tabiat markazining bolani rivojlantirishdagi ahamiyati. Turli yosh guruhlari uchun mavzular asosida markazni tashkil etish va jihozlash.	2	N	2
19	San'at markazi faoliyatini tashkil etish	San'at markazining bolani rivojlantirishdagi ahamiyati. Turli yosh guruhlari uchun mavzular asosida markazni tashkil etish va jihozlash.	2	A	
20	Musiq va ritmika markazi faoliyatini tashkil etish	Musiq va ritmika markazining bolani rivojlantirishdagi ahamiyati. Turli yosh guruhlari uchun mavzular asosida markazni tashkil etish va jihozlash.	2	N	2
21	Bolaning rivojlanish xaritasini yuritish	Bolalar rivojlanish xaritasini to'ldirish tartibi. 3 dan 5 yoshgacha bo'lgan bolaning rivojlanish xaritasi, 6-7 yoshdagi bolaning maktabga tayyorlik xaritasini yuritish.	2	A	
22	Ta'lim olishda alohida ehtiyojlari bo'lgan bolalar uchun ta'lim va tarbiya jarayonini tashkil etish (inklyuziv ta'lim).	Inklyuziv ta'lim haqida umumiy tushuncha. Inklyuziv ta'limning mazmun-mohiyati. Maktabgacha ta'lim tashkilotida alohida ta'lim olish ehtiyojlari bo'lgan bolani ta'lim olishi va rivojlantirishini qo'llab-quvvatlash.	2	N	2
23	Ota onalar va mahalliy hamjamiyat bilan hamkorlik ishlari	Ota-onalarni MTT ishiga jalb qilish. Olilalar bilan muvaffaqiyatli hamkorlikni tuzish. Oilaga yo'naltirilgan pedagogik yondashuv tamoyillari. MTT, ota-onalar va mahalliy hamjamiyat bilan o'zaro munosabatlarning turli shakllari.	2	A	
24	MTT namunaviy ta'lim dasturini yaratish	Ta'lim dasturida amalga oshiriladigan maqsadlar, muammolarni tahlil qilishga yo'naltirilgan faoliyat. MTT guruhlar faoliyatining yo'nalishi. Dasturni ishlab chiqishning asosiy konseptual yondashuvlari tavsifi.	2	N	2
25	"Ilk qadam" davlat o'quv dasturining amaliyotga tadbiq etish	"Ilk qadam" davlat o'quv dasturining amaliyotga tadbiq etish yo'llari.	2	N	2
26	MTTda kun tartibini rejalashtirish	Bolalar ruhiy salomatligida kun tartibining ahamiyati. Bolalar ruhiy salomatligiga sayr jarayonining ta'siri. Bolalar salomatligida uyquning roli. Chiniqtiruvchi tadbirlar.	2	N	
27	Bolalarning jismoniy va	Bolalarning jismoniy va ruhiy	2	A	

	ruhiy rivojlanishida sog'lom ovqatlanish mezonlari	rivojlanishida sog'lom ovqatlanishning ahamiyati. To'g'ri ovqatlanishni tashkil etish mezonlari. Bolalarning sog'lom rivojlanishida ovqatlanish konsepsiyasining qoidalariga rioya etish. Maktabgacha yoshdagi bo'lgan bolalarni ovqatlanishi.			
28	Bolani maktabga tayyorlashda jismoniy va ruhiy salomatlik ko'rsatkichlari	Bolaning maktabga tayyorligi uning jismoniy va ruhiy rivojlanishi, salomatligi, aqliy va shaxsiy rivojlanishi. Bolalarning maktabgacha ta'limga moslashishida tarbiyachi va ota-onalarning roli. Bola layoqatini aniqlash va to'g'ri rivojlantirish.	2	N	2
29	Tarbiyachilarning ta'lim – tariya jarayonlariga nisbatan o'zaro mas'uliyati	Tarbiyachilarning ta'lim tariya jarayonlariga nisbatan o'zaro mas'uliyatini oshirish.	2	A	
30	Oilada sog'lom psixologik muhitni yaratish	Oila muhitida sog'lom psixologik muhitni yaratish, ota-ona va farzand munosabatlarini to'g'ri tashkil etishda mas'uliyat, taqlidchanlik, e'tibor, aql-idrokni ifodalash yo'llarining psixologik jihatlari.	2	A	
Jami			60		30

3.O'quvchilarning bilim va ko'nikmalarini baholash

O'quv dasturi davomida o'quvchilar tomonidan o'zlashtirilgan bilim va ko'nikmalar ichki nazorat bo'yicha amaldagi tartib asosida baholanadi.

Baholash usullari og'zaki, yozma, savol-javob, test, amaliy, nazariy, mustaqil topshiriqlardan iborat bo'lib, ular o'quv elementini o'zlashtirish natijalarini aniqlashga imkon beradi. Nazorat savollari va topshiriqlar qo'yilgan maqsadga hamohang bo'lishi lozim.

4.Tavsiya etilgan adabiyotlar ro'yhati

1. O'zbekiston Respublikasi "Maktabgacha ta'lim va tarbiya to'g'risida"gi Qonun. T.: 2019
2. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining qarori "Malakali pedagog kadrlar tayyorlash hamda o'rta maxsus, kasb-hunar ta'limi tizimini yanada takomillashtirishga oid chora-tadbirlar to'g'risida" "Kasb-hunar ta'limi" jurnali 2012 yil 3-soni.
3. "O'zbekiston Respublikasining ilk va maktabgacha yoshdagi bolalar rivojlanishiga qo'yiladigan davlat talablari". T.: 2018
4. O'zbekiston Respublikasi maktabgacha ta'lim tashkilotlari uchun "Ilk qadam" davlat o'quv dasturi /takomillashtirilgan ikkinchi nashr/. T.: 2022
5. Maktabgacha ta'lim va tarbiyaning davlat standartlari. Vazirlar Mahkamasining 2020 yil 22 dekabrda 802-sonli qarori
6. X.Axmedova, L.Raximovalar. "Bolaga yo'naltirilgan ta'lim» dasturini tashkil etish". T.: 2012
7. Alimova R.R. «To'g'ri ovqatlanish». Ovqatlanish sirlari. «Tibbiyotnoma»ning maxsus soni. T.: 2005

8. R.Ishmuxamedov va boshq. Ta'lim va tarbiyada innovatsion pedagogik texnologiyalar. T.: "Nihol" nashriyoti, 2013
9. M.Fayzullaeva va boshq. "Maktabgacha ta'lim muassasalarida ta'lim-tarbiya jarayonini rejalashtirish".T.: 2015
10. F.Qodirova va boshq. Maktabgacha pedagogika. T.: 2019
11. Ilk qadam" Davlat o'quv dasturi bo'yicha uslubiy qo'llanma. T.: 2020

Internet manbalari

Ijtimoiy axborot ta'lim portali: www.ziynet.uz.
Maktabgacha ta'lim vazirligi: www.mtv.uz.
Respublika bolalar kutubxonasi: www.kitob.uz.
«Maktabgacha ta'lim» jurnali: www.jlmt.uz.
Toshkent davlat pedagogika universiteti: www.tdpu.uz

**O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI
OLIIY VA O'RTA MAXSUS TA'LIM VAZIRLIGI**

**PEDAGOGIK INNOVATSIYALAR, PROFESSIONAL TA'LIM
BOSHQARUV HAMDA PEDAGOG KADRLARNI
QAYTATAYYORLASHVA ULARNING MALAKASINI
OSHIRISH INSTITUTI**

**O'RTA MAXSUS PROFESSIONAL TA'LIM
50110101-Maktabgacha ta'limni tashkil etish
Maktabgacha ta'limda STEAM texnologiyalari fanidan**

O'QUV DASTURI

Kvalifikatsiya(lar) nomi	Uslubchi
O'quv rejadagi tartib raqami	2.02
Ajratilgan soat	60

Toshkent-2022

O'quv dasturi Pedagogik innovatsiyalar, professional ta'lim boshqaruv hamda pedagog kadrlarni qayta tayyorlash va ularning malakasini oshirish instituti "Ta'lim" yo'nalishlari bo'yicha o'quv-metodik birlashmasining 2022-yil 29-avgustdagi 6-sonli majlis bayoni bilan ma'qullangan.

O'zbekiston Respublikasi Oliy, o'rta maxsus va professional ta'lim yo'nalishlari bo'yicha o'quv-uslubiy birlashmalar faoliyatini Muvofiqlashtiruvchi kengashning 2022-yil 29-oktabrdagi 6-sonli yig'ilishida ma'qullangan va Vazirlikning 2022-yil 25-noyabrdagi 388-sonli buyrug'i bilan **TASDIQLANDI VA JORIY ETILDI.**

Tuzuvchi:

Yu.Maxmutazimova Nizomiy nomidagi TDPU "Maktabgacha ta'lim metodikasi" kafedrasida o'qituvchisi

Taqrizchi:

S.S.Raximova Maktabgacha ta'lim tashkilotlari direktor va mutaxassislarini qayta tayyorlash va ularning malakasini oshirish instituti "Maktabgacha ta'lim metodikasi" kafedrasida mudiri, p.f.f.d., PhD, dotsent

1. O'quv dasturiga qo'yiladigan talablar

O'quv dasturining nomi	Maktabgacha ta'limda STEAM texnologiyalari
Ajratilgan soat	60
Mavzular soni	30
Dasturning maqsadi	Fanni o'qitishdan maqsad o'quvchilarga maktabgacha yoshdagi bolalarning har tomonlama intellektual jihatdan tarbiyalashda turli faoliyatlari mazmunini integratsiya qilishga o'rgatish, STEAM ta'lim texnologiyasini maktabgacha ta'limda qo'llashning meyoriy-uslubiy asoslari, STEAM ta'lim texnologiyasini maktabgacha ta'limda qo'llash bo'yicha xorijiy tajribalarni o'rganib, integratsion mashg'ulotlarni tashkil etish, maktabgacha ta'lim tashkilotlarida STEAM ta'lim texnologiyasini amaliy qo'llash usullari haqida bilim va ma'lumotlar berish.
O'zlashtirish (o'qitish) natijalari	O'quvchilar "Ilk qadam" dasturi asosida bolaning intellektual qobiliyatlarini hisobga olish bilan uning har tomonlama va uyg'un holda rivojlanishini, maktabgacha yoshdagi bolalarning amaliy loyihalar yaratishga undash va zamonaviy ta'lim texnologiyalarni o'rganib oladilar.
Bilim	STEAM ta'lim texnologiyasining asoslarini; maktabgacha yoshdagi bolalarning rivojlantiruvchi muhitda shakllanishi; STEAM ta'lim texnologiyasini amaliy qo'llash usullari; integratsion mashg'ulotlarni tashkil etish haqida to'g'risida bilimga ega bo'lishi; (bilim)
Ko'nikma	STEAM ta'lim texnologiyasini o'rganishda badiiy va texnik ijodiyot sinteziga asoslangan samarali faoliyatni tashkil etish; AKT (axborot-kommunikatsiya texnologiyalari) va raqamli texnologiyalarni o'zlashtirish; media texnologiyalarini o'zlashtirish kabi ko'nikmalariga ega bo'lishi;(ko'nikma) maktabgacha ta'lim tashkilotida bolalarning o'yin, dizayn, bilim va tadqiqot faoliyati texnik ijod elementlari bilan qo'llash; STEAM texnologiyalari yosh bolalarda intellektual qobiliyatlarni rivojlantirish va ularni ilmiy-texnik ijodga jalb qilish uchun ta'lim vazifalarini amalga oshirishga kompleks yondashuv; axborot-tadqiqot faoliyati jarayonida intellektual qobiliyatlarni rivojlantirish va yosh bolalarning ilmiy-texnik ijodiga jalb qilish va ularga rahbarlik qilish kabi malakalariga ega bo'lishi kerak.(malaka)
Oquv rejaga muvofiq o'zaro bog'liq bo'lgan fan nomi	Maktabgacha ta'lim pedagogikasi
O'qitish tashkiliy shakli	N-Nazariy ta'lim A-Amaliy ta'lim N- Nazariy va amaliy ta'lim birgalikda tashkil etiladi
Dasturga qo'yilgan talab	Majburiy
O'qitish tili	Guruhda belgilangan o'qitish tili asosida
Baholash tartibi	Joriy baholash tartibiga asoslanib
O'quvchilarning bilim va ko'nikmalarini baholash	Yozma, og'zaki, savol-javob,test, amaliy, nazariy, mustaqil topshiriq

2. O'quv dasturi mazmuni

No	Mavzular nomi	Mavzuning qisqacha mazmuni	Jami	O'qitishning tashkiliy shakli	Mustaqil ta'lim
1	STEAM-ta'lim. Maktabgacha ta'limda STEAM ta'lim texnologiyasi.	STEAM ta'lim texnologiyasining mazmun va mohiyati. Maktabgacha ta'limda STEAM ta'lim texnologiyasidan foydalanish zaruriyati. Maktabgacha ta'limda STEAM ta'lim texnologiyasining ahamiyati.	2	N	2
2	STEAM ta'lim texnologiyasini maktabgacha ta'limda qo'llashning meyoriy-uslubiy asoslari.	Maktabgacha ta'lim tizimini 2030 yilgacha rivojlantirish konsepsiyasi. "Ilk qadam " davlat dasturida maktabgacha ta'lim yoshidagi bolalarga STEAM ta'lim texnologiyasi asosida ta'lim-tarbiya berish masalalari.	2	N	
3	STEAM ta'lim texnologiyasi va loyihalar yaratish.	Loyiha va rejalashtirishning mohiyati. Pedagogik jarayonni loyihalashtirishning tamoyillari. STEAM ta'lim texnologiyasini tatbiq etishda loyihalardan foydalanish.	2	N	2
4	Maktabgacha ta'limda STEAM ta'lim texnologiyasidan foydalanishning mohiyati.	STEAM ta'lim texnologiyasining mazmun va mohiyati. Maktabgacha ta'limda STEAM ta'lim texnologiyasidan foydalanish zaruriyati. Maktabgacha ta'limda STEAM ta'lim texnologiyasining ahamiyati.	2	A	
5	STEAM ta'lim texnologiyasini maktabgacha ta'lim tizimida qo'llash bo'yicha xorijiy tajribalar tahlili.	Xorijiy davlatlarda STEAM ta'lim texnologiyasini rivojlanish tarixi. AQSH, Germaniya va Rossiyada maktabgacha ta'limda STEAM ta'lim texnologiyasidan foydalanish samaradorligi.	2	N	2
6	Maktabgacha ta'lim tashkilotlarida faol	Rivojlantiruvchi muhitni tashkil etish tamoyillari, rivojlantiruvchi muhitni tashkil etishga qo'yiladigan talablar. Rivojlantiruvchi muhitni tashkil etish	2	N	

	rivojlantiruvchi muhitni tashkil etishda STEAM ta'lim texnologiyasida n foydalanish.	uchun zaruriy jihozlar.			
7	Maktabgacha ta'lim tashkilotlarida faol rivojlantiruvchi muhitni tashkil etishda STEAM ta'lim texnologiyasida n foydalanish.	Rivojlantiruvchi muhitni tashkil etish tamoyillari, rivojlantiruvchi muhitni tashkil etishga qo'yiladigan talablar. Rivojlantiruvchi muhitni tashkil etish uchun zaruriy jihozlar.	2	N	2
8	Maktabgacha ta'lim tashkilotlarida STEAM laboratoriyalarini tashkil etish.	Jonli va jonsiz tabiat bilan oddiy tajribalar o'tkazish. Maktabgacha ta'lim tashkilotlarida STEAM laboratoriyalarini tashkil etish. Maktabgacha ta'lim tashkilotlarida STEAM laboratoriyalarini tashkil etishga qo'yiladigan talablar. STEAM laboratoriyalari uchun asbob-uskunalar va jihozlar. Maktabgacha yoshdagi bolalarning tadqiqotchilik faoliyatining mohiyati. Maktabgacha yoshdagi bolalarni ilmiy-tabiiy tajribalar o'tkazishga o'rgatish.	2	N	
9	Maktabgacha ta'limda integratsion yondashuv asosida STEAM ta'lim texnologiyasini tatbiq etish	Maktabgacha ta'limda STEAM ta'lim texnologiyasini amaliy qo'llashda motivatsion, shaxsga yo'naltirilgan yondashuvlarning ahamiyati.	2	N	2
10	Maktabgacha yoshdagi bolalarda tevarak-atrofga nisbatan kuzatuvchanlik munosabatini shakllantirish	Maktabgacha yoshdagi bolalarda tevarak-atrof, olam tushunchalarini shakllantirish. Bolalarni kichik tajribalar o'tkazishga tayyorlash	2	A	
11	STEAM ta'lim texnologiyasini amaliy qo'llash usullari	Maktabgacha ta'limda STEAM ta'lim texnologiyasini amaliy qo'llashda motivatsion, kognitiv, faoliyatli va shaxsga yo'naltirilgan yondashuvlarning ahamiyati.	2	A	2
12	Maktabgacha	Maktabgacha yoshdagi bolalarni	2	A	

	yoshdagi bolalarning tadqiqotchilik faoliyatining mohiyati.	ilmiy-tabiiy tajribalar o'tkazishga o'rgatish.			
13	Maktabgacha ta'limda faol rivojlantiruvchi muhitni yaratish	Rivojlantiruvchi muhitni tashkil etish tamoyillari, rivojlantiruvchi muhitni tashkil etishga qo'yiladigan talablar. Rivojlantiruvchi muhitni tashkil etish uchun zaruriy jihozlar.	2	A	2
14	Maktabgacha ta'lim tashkilotlari tarbiyachilarining Digital kompetensiyalari	Raqamlashtirilgan savodxonlik. Raqamlashtirilgan texnologiyalardan va internetdan xavfsiz foydalanish. STEAM ta'lim texnologiyasini qo'llashda pedagogning rakamli savojxonlik darajasi.	2	N	
15	LEGO- qurilish, konstruksiyalash – STEAM ta'lim moduli sifatida.	LEGO- konstruksiyalashning mohiyati. Ta'lim-tarbiya jarayonida LEGO- konstruksiyalashdan foydalanish. Bolalarda obyektlarni guruhlash, yangi tasvirlar yaratish, tasavvur qilish, o'xshashlik va sintezdan foydalanish qobiliyatini shakllantirish. Robototexnika – STEAM ta'lim moduli sifatida. Maktabgacha yoshdagi bolalarda mantiq va algoritmik fikrlashni rivojlantirish.	2	A	2
16	Maktabgacha yoshdagi bolalarda STEAM ijodkorligi va muhandislik ko'nikmalarini rivojlantirish.	Maktabgacha yoshdagi bolalarda STEAM ijodkorlikni shakllantirish. Turli xil qurilmalarni qurish orqali muhandislik ko'nikmalarini rivojlantirish.	2	N	
17	STEM ta'lim texnologiyasidan STEAM gacha o'ziga xos xususiyatlari.	STEM va STEAMning rivojlanishi. STEM ning STEAM ga aylanishi va takomillashtirilishi. STEM Art= STEAM. STEAM ta'lim texnologiyasini rivojlanishiga qaratilgan yondashuvlar. ART - арттерапия.	2	N	2
18	Maktabgacha yoshdagi bolalarda matematik rivojlanish, intellektual qobiliyatlar ta'lim moduli sifatida	Bolalarning yoshi va individual xususiyatlarini hisobga olgan holda matematik rivojlanish muammolarini kompleks hal qilish. Kattalik, shakli, maydoni, vaqti, soni va hisoblash haqidagi tushunchalarni shakllantirish.	2	N	
19	F.Frebelning didaktik tizimi.	Atrofdagi narsalar bilan tajriba. Geometrik jismlar va raqamlar bilan harakat qilish orqali matematik haqiqatni rivojlantirish. Turli burchak va	2	N	2

		proyeksiyalarda loyihalash. Tajriba-eksperimental faoliyatda atrof-muhit haqidagi g'oyalarni shakllantirish.			
20	“Multstudiya” STEAM ta’lim moduli sifatida.	Maktabgacha yoshdagi bolalarni AKT va raqamli texnologiyalarni va media texnologiyalarini o’zlashtirishlari. Maktabgacha yoshdagi bolalarni badiiy va texnik ijodiyot sinteziga asoslangan samarali faoliyatni tashkil etish.	2	N	
21	LEGO-qurilish, konstruksiyalash – STEAM ta’lim moduli sifatida.	LEGO- konstruksiyalashning mohiyati. Ta’lim-tarbiya jarayonida LEGO-konstruksiyalashdan foydalanish. Bolalarda obyektlarni guruhlash, yangi tasvirlar yaratish, tasavvur qilish, o’xshashlik va sintezdan foydalanish qobiliyatini shakllantirish. Robototexnika – STEAM ta’lim moduli sifatida. Maktabgacha yoshdagi bolalarda mantiq va algoritmik fikrlashni rivojlantirish.	2	A	2
22	Maktabgacha yoshdagi bolalarni STEAM texnologiyasi asosida nutqini rivojlantirish	Maktabgacha ta’lim tashkilotlarida “Til va nutq” markazida bolalarning mustaqil faoliyatini tashkil etish.	2	N	
23	STEM ta’lim texnologiyasidan STEAM gacha o’ziga xos xususiyatlari.	STEM va STEAMning rivojlanishi. STEM ning STEAM ga aylanishi va takomillashtirilishi. STEM + Art= STEAM. STEAM ta’lim texnologiyasini rivojlanishiga qaratilgan yondashuvlar. ART - арттерапия.	2	N	2
24	STEAM ta’lim texnologiyasini qo’llashda tarbiyachilarning media kompetensiyalarini rivojlantirish	STEAM ta’lim texnologiyasini tatbiq etishda elektron ta’lim resurslaridan foydalanish. STEAM texnologiyalarini qo’llashda tarbiyachining kreativligi.	2	N	
25	F.Frebelning didaktik tizimi va STEAM ta’lim texnologiyasi	Atrofdagi narsalar bilan tajriba. Geometrik jismlar va raqamlar bilan harakat qilish orqali matematik haqiqatni rivojlantirish.	2	A	2
26	STEM va STEAMning rivojlanishi. STEM ning STEAM ga aylanishi va takomillashtirilishi.	STEAM ta’lim texnologiyasini rivojlanishiga qaratilgan yondashuvlar.	2	N	
27	STEAM	STEAM ta’lim texnologiyasini rivojlanishiga		N	2

	texnologiyasida "ART" va uning o'ziga xos xususiyatlari.	qaratilgan yondashuvlar. ART - арттерапия.			
28	Arifmetik masalalarni tuzish va echishga o'rgatish bo'yicha qo'llaniladigan innovatsion texnologiyalar	Arifmetik masalalarni tuzish va echishga o'rgatish bo'yicha qo'llaniladigan innovatsion texnologiyalar.	2	A	
29	STEAM ta'lim texnologiyasida M.Montessori metodikasidan foydalanish.	Maktabgacha ta'lim tashkilotlarida STEAM ta'lim texnologiyasida M.Montessori metodikasidan foydalanish va bolalarning mustaqil faoliyatini tashkil etish.	2	N	2
30	STEAM ta'lim texnologiyasi asosida maktabgacha yoshdagi bolalarni kasbga yo'naltirish.	STEAM ta'lim texnologiyasi asosida maktabgacha yoshdagi bolalarni kasbga yo'naltirish va zamonaviy talab yuqori bo'lgan kasblarga qiziqishni uyg'otish.	2	A	
Jami			60		30

Foydalaniladigan adabiyotlar ro'yxati.

1. O'zbekiston Respublikasi "Maktabgacha ta'lim va tarbiya to'g'risida"gi Qonun T.2019
2. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining qarori "Malakali pedagog kadrlar tayyorlash hamda o'rta maxsus , kasb-hunar ta'limi tizimini yanada takomillashtirishga oid chora-tadbirlar to'g'risida" "Kasb-hunar ta'limi " jurnali 2012 №3
3. "Ilk va maktabgacha yoshdagi bolalar rivojlanishiga qo'yiladigan Davlat talablari" T.2018
4. O'zbekiston Respublikasi maktabgacha ta'lim tashkilotlari uchun "Ilk qadam" davlat o'quv dasturi /takomillashtirilgan ikkinchi nashr/ Toshkent.2022y
5. Bolaga y'onaltirilgan ta'lim dasturini tashkil etish. O'zRXTB. MMXQTMORO'MM.2012
6. O.Xasanboyeva. Maktabgacha ta'lim pedagogikasi. Toshkent. "ILM-ZIYO" Qo'llanma-2011, 2012
7. Yu.Maxmutazimova. Maktabgacha yoshdagi bolalarni kommunikativ kompetensiyalarini shakllantirish metodikasi.STEAM texnologiyasi asosida.Metodik qo'llanma – 2021.

Qo'shimcha adabiyotlar:

1. M. G'aybullaeva, D. G'aybullaeva. Bir yoshdan uch yoshgacha bo'lgan bolalar tarbiyasi. Qo'llanma- 2006.
2. Белая, К.Й. и др. Интеграция - как основной инструмент создания новой модели ДОУ / Управление ДОУ. 2003. № 4. -С. 105-109.
3. Дибина О.В.Интеграция образовательных областей в педагогическом процессе ДОУ /Москва,2012

Internet manbalari

Ijtimoiy axborot ta'lim portali: www.ziynet.uz.
Maktabgacha ta'lim vazirligi: www.mtv.uz.
Respublika bolalar kutubxonasi: www.kitob.uz.
«Maktabgacha ta'lim» jurnali: www.ilmt.uz.

Toshkent davlat pedagogika universiteti: www.tdpu.uz

www.pedagog.uz

www.babbledabbledo.com/steam-project/7. [http://fikir.uz/post/fikir.maktabgacha-ta`lim/5086.html](http://fikir.uz/post/fikir.maktabgacha-ta%27lim/5086.html)

**O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI
OLIY VA O'RTA MAXSUS TA'LIM VAZIRLIGI**

**PEDAGOGIK INNOVATSIYALAR, PROFESSIONAL TA'LIM
BOSHQARUV HAMDA PEDAGOG KADRLARNI QAYTA
TAYYORLASH VA ULARNING MALAKASINI
OSHIRISH INSTITUTI**

**O'RTA MAXSUS PROFESSIONAL TA'LIM
50110101 - Maktabgacha ta'limni tashkil etish
Maktabgacha ta'lim pedagogikasi fanidan**

O'QUV DASTURI

Kvalifikatsiya(lar) nomi	Uslubchi
O'quv rejadagi tartib raqami	2.03
Ajratilgan soat:	200

Toshkent – 2022

O'quv dasturi Pedagogik innovatsiyalar, professional ta'lim boshqaruv hamda pedagog kadrlarni qayta tayyorlash va ularning malakasini oshirish instituti "Ta'lim" yo'nalishlari bo'yicha o'quv-metodik birlashmasining 2022-yil 29-avgustdagi 6-sonli majlis bayoni bilan ma'qullangan.

O'zbekiston Respublikasi Oliy, o'rta maxsus va professional ta'lim yo'nalishlari bo'yicha o'quv-uslubiy birlashmalar faoliyatini Muvofiqlashtiruvchi kengashning 2022-yil 29-oktabrdagi 6-sonli yig'ilishida ma'qullangan va Vazirlikning 2022-yil 25-noyabrdagi 388-sonli buyrug'i bilan **TASDIQLANDI VA JORIY ETILDI.**

Tuzuvchilar:

M.N.Agzamova

Toshkent davlat pedagogika universiteti
"Maktabgacha ta'lim psixologiyasi va
pedagogikasi" kafedrası mudiri, pedagogika
fanlari bo'yicha falsafa doktori

N.M.Kayumova

Nizomiy nomidagi Toshkent davlat pedagogika
universiteti "Maktabgacha ta'lim" fakulteti
Maktabgacha ta'lim psixologiyasi va
pedagogikasi kafedrası dotsenti

D.A.Choriyeva

Nizomiy nomidagi Toshkent davlat pedagogika
universiteti "Maktabgacha ta'lim" fakulteti
Maktabgacha ta'lim psixologiyasi va
pedagogikasi kafedrası v.b.dotsenti (PhD)

Taqrizchi:

D.R.Babayeva

Nizomiy nomidagi Toshkent davlat pedagogika
universiteti "Maktabgacha ta'lim" fakulteti
Maktabgacha ta'lim metodikasi kafedrası
professori

O'quv dasturiga qo'yiladigan talablar

O'quv dasturining nomi	Maktabgacha ta'lim pedagogikasi
Ajratilgan soat	200
Mavzular soni	50
Dasturning maqsadi	Bo'lajak tarbiyachilarni ta'lim-tarbiya qonuniyatlari bilan yaqindan tanishtirish. Shuningdek, ilk va maktabgacha yoshdagi bolalar rivojlanishiga qo'yiladigan Davlat talablari, tamoyillari, mazmuni va tarbiyachining shakllantirishni pedagogik asoslarini o'rgatishdan iborat.
O'zlashtirish (o'qitish) natijalari	Ushbu maqsadga erishish uchun fan talabalar nazariy bilimlar, amaliy ko'nikmalar hamda ilmiy dunyoqarashini shakllantirish vazifalarini bajaradi.
Bilim	Bola shaxsini sog'lom, etuk qilib tarbiyalash, bola huquqlarini bilish; -MTT va oilada kun tartibini rejalashtirish; -ta'lim-tarbiya jarayonini rejalashtirish; -maktabgacha ta'lim tashkilotining oila bilan hamkorlikdagi ish shakllarini bilish; -maktabgacha ta'lim tashkiloti va maktab bilan hamkorlik ishlari; -maktabgacha yoshdagi bolalarni maktab ta'limiga tayyorlash haqidagi bilimlarga ega bo'lish.
Ko'nikma	MTT va oilada kun tartibini to'g'ri tashkil etish; Pedagogik jarayonini tashkil etish, bola huquqlarini himoya qilish; -mashg'ulotlarni integratsiyalashtirish; -maktabgacha ta'lim tashkilotlari va ota onalar bilan hamkorlikda ishlash; -maktabgacha ta'lim tashkiloti va maktab bilan hamkorlikda ishlash; -bolalarni maktab ta'limiga tayyorlash ko'nikmalariga ega bo'lish.
Oquv rejaga muvofiq o'zaro bog'liq bo'lgan fan nomi	Maktabgacha ta'lim psixologiyasi
O'qitish tashkiliy shakli	N-Nazariy ta'lim A-Amaliy ta'lim NA- Nazariy va amaliy ta'lim birgalikda tashkil etiladi
Dasturga qo'yilgan talab	Majburiy
O'qitish tili	Guruhda belgilangan o'qitish tili asosida
Baholash tartibi	Joriy baholash tartibiga asoslanib
O'quvchilarning bilim va ko'nikmalarini baholash	Yozma, og'zaki, savol-javob, test, amaliy, nazariy, mustaqil topshiriq

1.O'quv dasturi mazmuni

No	Mavzular nomi	Mavzuning qisqacha mazmuni	Jami	O' qitishning tashkiliy shakli	Mustaqil ta' lim
1	Maktabgacha pedagogikaning tushunchasi.	Maktabgacha ta'lim uzluksiz ta'limning boshlang'ich bo'g'ini sifatida, "Ilk va maktabgacha yoshdagi bolalar rivojlanishiga qo'yiladigan davlat talablari"ga muvofiq sog'lom va etuk, maktabda o'qishga tayyorlangan tarzda shakllantirish.	4	N	2
2	Maktabgacha pedagogika fanining mazmuni, maqsad va vazifalari	Maktabgacha pedagogika fanining mazmuni, maqsad va vazifalari	4	A	2
3	Bolaning jismoniy rivojlanish ko'rsatkichlari; bolaning shahsiy pedagogik-psixologik rivojlanish ko'rsatkichlari	Intellectual, aqliy rivojlanish ko'rsatkichlari; bolaning maktab ta'limiga umumiy va maxsus tayyorgarligi. O'zbekiston Respublikasi Davlat maktabgacha ta'lim muassasasi to'g'risidagi Nizom.	4	N	2
4	O'zbekiston Respublikasi maktabgacha ta'lim tizimini 2030 yilgacha rivojlantirish Konsepsiyasi.	O'zbekiston Respublikasi maktabgacha ta'lim tizimini 2030 yilgacha rivojlantirish Konsepsiyasini o'rganish va tahlil qilish.	4	N	2
5	Fanning ilmiy tadqiqot metodlari va uslublari	Maktabgacha pedagogika ilmiy tadqiqot metodlari va uslublari.	4	N	2
6	O'zbekistonda maktabgacha ta'limning vujudga kelishi va taraqqiyot bosqichlari.	Maktabgacha ta'lim tarixi. O'zbekistonda maktabgacha ta'limning vujudga kelishi va taraqqiyot bosqichlari.	4	A	2
7	Maktabgacha pedagogikaning asosiy kategoriyalari.	Maktabgacha pedagogikaning asosiy kategoriyalari.	4	N	2
8	Maktabgacha pedagogikaning fanlar bilan integratsiyasi	Maktabgacha pedagogikaning boshqa fanlar bilan integratsiyasi. Jahon mamlakatlari ta'lim tizimida maktabgacha ta'limning tutgan o'mi.	4	N	2
9	Pedagog-tarbiyachi shaxsini shakllantirish	Bugungi kunda murabbiy tarbiyachilarga qo'yilgan zamonaviy talablar va vazifalar.	4	N	2

10	Tarbiyachining faoliyatlar jarayonidagi kreativligi.	Tarbiyachining faoliyatlar jarayonidagi kreativligi. Tarbiyachilik kasbi va ahloqiy sifatleri. Pedagog-tarbiyachining nutq madaniyati.	4		2
11	Maktabgacha ta'lim yoshidagi bolalarning rivojlanishi va ta'lim-tarbiyasi.	Maktabgacha yoshdagi bola shaxsining rivojlanishi. Maktabgacha yoshdagi bola shaxsi rivojlanishiga ta'sir etuvchi omillar.	4	N	2
12	Zamonaviy pedagogikada shaxs shakllanishiga doir yondashuvlar.	Zamonaviy pedagogikada shaxs shakllanishiga doir yondashuvlar va ularni tahlili	4		2
13	Maktabgacha yoshdagi bola shaxsi rivojlanishi va uning o'ziga xos xususiyatlari	Turli yosh guruhlarining "ilk qadam" davlat dasturida yoritilishi.	4	N	2
14	Maktabgacha ta'lim didaktikasi.	Maktabgacha yoshdagi bolalarni o'yin faoliyati Maktabgacha ta'lim didaktikasining umumiy asoslari. Ta'lim jarayoni va didaktika haqida tushuncha Bilimlar, ko'nikmalar. malakalar yaratilish jarayoni.	4	N	2
15	Jismoniy tarbiya	Jismoniy tarbiyaning mohiyati va vazifalari. Jismoniy tarbiyaning asosiy vositalari.	4	A	2
16	Maktabgacha ta'lim yoshdagi bolalarni jismoniy rivojlantirishning o'ziga xosliklari.	Maktabgacha ta'lim yoshdagi bolalarni jismoniy rivojlantirishning o'ziga xosliklari.	4	N	2
17	Aqliy tarbiya. Aqliy tarbiya vositalari. Aqliy rivojlanishda tushunchalar tizimi.	"Aqliy rivojlanish" va "aqliy tarbiya" tushunchasi. Aqliy tarbiya mohiyati va mazmuni. Aqliy tarbiyaning vazifalari. Aqliy tarbiya vositalari. Aqliy rivojlanishda tushunchalar tizimi.	4	N	2
18	Maktabgacha ta'lim yoshdagi bolalarga ta'lim berish shakllari.	Maktabgacha ta'lim yoshdagi bolalarga ta'lim berish shakllari. Mashg'ulot. Ekskursiya.	4		2
19	Sensor tarbiya.	Sensor tarbiya mohiyati va mazmuni.	4		2
20	Ahloqiy tarbiya	Ahloq ijtimoiy ong, ta'sir etish va tarbiya shakli sifatida. Ahloqiy tarbiyaning mohiyati va mazmuni. Ahloqiy fazilatlam shakllantirish.	4	A	2
21	Maktabgacha ta'lim yoshdagi bolalarni ahloqiy tarbiyalash usullari.	Maktabgacha ta'lim yoshdagi bolalarni ahloqiy tarbiyalash usullari.	4		2
22	Mehnat tarbiyasi	Mehnat tarbiyasining maqsad va vazifalari. Maktabgacha ta'lim	4	A	2

		tashkilotidagi mehnat tarbiyasining mazmuni va mohiyati.			
23	Maktabgacha ta'lim tashkilotlarida mehnatni tashkil qilish shakllari.	Maktabgacha ta'lim tashkilotlarida mehnatni tashkil etish shakllari.	4		2
24	Estetik tarbiya	Estetik tarbiyaning mazmuni va mohiyati. Tarbiyalanuvchilarning estetik madaniyatini shakllantirishning tarkibiy qismlari.	4	A	2
25	Maktabgacha ta'lim yoshidagi bolalarning estetik rivojlanishidagi o'ziga xos xususiyatlar.	Maktabgacha ta'lim yoshidagi bolalarning estetik rivojlanishidagi o'ziga xos xususiyatlar.	4		2
26	Tarbiyalanuvchilari estetik tarbiyalash omillari va vositalari.	Maktabgacha ta'lim tashkilotlarida musiqa ta'limi. Tasviriy faoliyatning maqsad hamda vazifalari.	4	A	2
27	Iqtisodiy tarbiya	Maktabgacha ta'lim tashkilotlarida iqtisodiy tarbiya berishda sharq mutafakkirlari fikrlari. Maktabgacha ta'lim tashkilotlarida iqtisodiy tarbiya.	4	N	2
28	Maktabgacha yshdagi bolalarga iqtisodiy ta'lim berish nazariyasi.	Maktabgacha ta'lim tashkilotida iqtisodiy tushunchalarni berishda yangi pedagogik texnologiyalaridan foydalanish yo'llari.	4	A	2
29	Huquqiy tarbiya	Maktabgacha ta'lim tashkilotlarida huquqiy tarbiyaning maqsad va vazifalari. Maktabgacha ta'lim tashkilotlarida huquqiy tarbiya berish mazmuni va mohiyati.	4	N	2
30	Maktabgacha ta'lim tashkilotida huquqiy tarbiyani amalga oshirish yo'llari.	O'zbekiston Respublika Konstitutsiyasi bilan tanishtirish.	4	A	2
31	Bolalar huquqlarini himoya qilish to'g'risidagi Konvensiya	Bolalar huquqlarini himoya qilish to'g'risidagi Konvensiya.	4		2
32	Ekologik tarbiya Maktabgacha ta'lim tashkilotlarida ekologik tarbiya maqsadi va vazifalari.	Maktabgacha ta'lim tashkiloti tarbiyalanuvchilarini ekologik tarbiyalashning o'ziga xosliklari. Maktabgacha ta'lim tashkilotlarida ekologik tarbiyani amalga oshirish shakllari, usullari va vositalari.	4	N	2
33	O'yin bola faoliyatining asosiy turi sifatidagi o'ziga xosligi.	Maktabgacha ta'limda qo'llaniladigan o'yinlar. O'yinning ijtimoiy xarakteri. O'yin bolalar hayotini tashkil etish vositasi.	4	N	2

34	O'yin turlari va ularning xususiyatlari. Bolaning rivojlanishida o'yinchoqlarning ahamiyati.	Maktabgacha yoshdagi bolalar o'yiniga rahbarlik qilish. Bolani intellektual zukko bo'lishini ta'minlash. Bolaning rivojlanishida o'yinchoqlarning ahamiyati.	4	A	2
35	Maktabgacha yoshdagi bolalarni maktab ta'limiga tayyorlash.	Maktabgacha yoshdagi bolalarni maktab ta'limiga tayyorlashning nazariyasi. Maktabgacha ta'lim tashkiloti va maktab hamkorligi. Maktabgacha ta'lim tashkiloti va maktab dasturining uzluksizligi va izchilligi.	4	N	2
36	Bolani maktabda o'qishga tayyorgarligi.	Maktabgacha yoshdagi bolalarni maktab ta'limiga tayyorlashning shakl va usullari.	4	N	2
37	Maktabgacha ta'lim tashkilotlari va oila hamkorligi	Bolalarni tarbiyalashda oilaning o'rni. Sharq mutafakkirlarining farzand, oila tarbiyasi to'g'risidagi qarashlari. Maktabgacha ta'lim tashkilotlarining oila bilan ishlash shakllari.	4	A	2
38	Oilalar bilan yakka va jamoatchilik tarzida ishlash	Ota-onalar yig'ilishlarini tashkil qilish va o'tkazish. Bolani maktabga tayyorlashda oilaning o'rni.	4	A	2
39	Maktabgacha ta'limi tashkilotlarida pedagogik jarayonni tashkil etish.	MTTda tarbiyalanuvchilarning maktabga tayyorlash o'quv jarayonini tashkil etish.	4	N	2
40	Bolalarning faoliyatida ta'lim-tarbiya vazifalarini amalga oshirish va rahbarlik qilish.	Bolalarning faoliyatida ta'lim-tarbiya vazifalarini amalga oshirish va rahbarlik qilish.	4		2
41	Maktabgacha ta'lim tashkilotlarida ta'lim-tarbiya ishlarini rejalashtirish va hisobga olish.	Rejalashtirish ta'lim –tarbiyaning asosi va mazmuni ta'lim ishni rejalashtirish shakllari. Pedagogik jarayonni rejalashtirish turlari.	4	N	2
42	Oilalar tarbiyasining maqsadi, vazifalari va usullari, oilada aqliy, jismoniy, ahloqiy, ijodiy va nafosat tarbiyasining shart-sharoitlari	«Oilalar pedagogikasi» fani haqida tushuncha. Oilada bola tarbiyalashning tarixiy qonuniyatlari asosida bu fanning vujudga kelishi.	4	A	2
43	Oilalar pedagogikasi fanining maqsad va vazifalari, asosiy	Oilalar pedagogikasi fanining boshqa fanlar bilan aloqadorligi. «Oilalar pedagogikasi» fanining yangicha	4	N	2

	manbalari.	modeli.Oilaning davlat siyosatida tutgan o'рни.			
44	Yangi oilani shakllantirish asoslari	Zamonaviy oilaning o'ziga xosligi, ota-onaning tarbiyachilik san'ati, yangi pedagogik texnologiyalardan foydalanish, oila ma'naviy-ma'rifiy tarbiyani amalga oshirishdagi ilmiy izlanishlar, tadqiqot metodlarining o'рни.	4	A	2
45	Oilalarda olib boriladigan ijtimoiy tadqiqotlar. Mustaqil O'zbekistondagi oilalarning milliy xususiyatlari.	Umuminsoniy qadriyatlarining shakllanganlik darajasi, Ota-onalarning savodxonlik darajasi.Bolalarning bnrkamolligini ta'minlashdagi ilg'or tajribalar. Mustaqil O'zbekistondagi oilalarning milliy xususiyatlari. Mustaqil O'zbekistondagi oilalarning milliy xususiyatlari.	4	A	2
46	Ikki yoshgacha bo'lgan bolalar tarbiyasi	Ikki yoshgacha bo'lgan bolalar hayotini tashkil etishning o'ziga xosligi. Ikki yoshgacha bo'lgan bolalar kun tartibini tashkil etish.	4	A	2
47	Ikki yoshgacha bo'lgan bolalar faoliyatini tashkil etish yo'llari.	Ikki yoshgacha bo'lgan bolalar faoliyatini tashkil etish yo'llari.	4	N	2
48	Bolalar tarbiyasini yo'lga qo'yishda mashg'ulotlarning ahamiyati.	Bolalar tarbiyasini yo'lga qo'yishda mashg'ulotlarning ahamiyati.	4		2
49	Qurish yasash o'yinlarining bolalarni hartomonlama rivojlantirishdagi ahamiyati.	Sahnalashtirilgan o'yinlar ahamiyati va o'ziga xos xususiyati. Oilada bolalarni ahloqiy rivojlantirishda didaktik o'yinlarning ahamiyati	4	A	2
50	Pedagogik jarayonni tashkil etishning maqsadi va vazifalari	Pedagogik jarayonni tashkil etish tamoyillari. Pedagogik jarayonning tashkil etilishi.Bolalar hayotini tashkil etishga qo'yiladigan talablar.	4	A	2
Jami			200		100

Foydalaniladigan adabiyotlar ro'yxati.

1. O'zbekiston Respublikasi "Ta'lim" to'g'risidagi Qonuni. T.2020.
2. Mirziyoev Sh.M. "Erkin va farovon, demokratik O'zbekiston davlatini mard va olijanob xalqimiz bilan birga quramiz" mavzusidagi O'zbekiston Respublikasi Prezidenti lavozimiga kirishish tantanali marosimiga bag'ishlangan Oliy Majlis palatalarining qo'shma majlisidagi nutqi. – T.: "O'zbekiston", 2016. – 56 b.
- 3.Mirziyoev Sh.M. "Qonun ustuvorligi va inson manfaatlarini ta'minlash – yurt taraqqiyoti va xalq farovonligi garovi" mavzusidagi O'zbekiston Respublikasi Konstitutsiyasi qabul qilinganining 24 yilligiga bag'ishlangan tantanali marosimdagi ma'ruzasi. – T.: "O'zbekiston", 2017. – 48 b.

4.Mirziyoev Sh.M. Tanqidiy tahlil, qat'iy tartib-intizom va shaxsiy javobgarlik – har bir rahbar faoliyatining kundalik qoidasi bo'lishi kerak. –T.: “O'zbekiston”. – 2017.– 102b.

5.Mirziyoev Sh.M. Buyuk kelajagimizni mard va olijanob halqimiz bilan birga quramiz. – T.: “O'zbekiston”, 2017. – 488 b.

6.O'zbekiston Respublikasi maktabgacha ta'lim tashkilotlari uchun “Ilk qadam” davlat o'quv dasturi /takomillashtirilgan ikkinchi nashr/ O'zbekiston Respublikasi Maktabgacha ta'lim vazirligi. Toshkent.2022y

7.F.Qodirov, Sh.Toshpo'latova, N.Kayumova, M.Agzamova. “Maktabgacha pedagogika” 2019.

8.KayumovaN.M. Maktabgacha pedagogika.o'quv qo'llanma.-T,TDPU -2013y

9.Djuraeva.D.R. Maktabgacha ta'lim yoshdagi bolalarga ta'lim-tarbiya berishning zamonaviy tendentsiyalari. Uslubiy qo'llanma T.: O'zPFITI 2015y

10.Djuraev.R.X. Ta'lim menejmenti. O'quv qo'llanma. T.: 2006Voris.

11.Sodiqova Sh.A. Maktabgacha pedagogika. T.: Tafakkur bo'stoni 2013

12.Xasanova..Sh .T.Bolalarni sahnalashtirish va ijodiy faoliyatga o'rgatish. T.: TDPU 2020.

13.Nurmatova M.Sh. Xasanova Sh.T. Rasm buyum yasash va bolalarni tasviriy faoliyatga o'rgatish metodikasi. “Sho'lpon” T.:2010y.

14.P.Yusupova.Maktabgacha ta'lim pedagogikasi.Qo'llanma-1996

15.N.M.Qayumova “Maktabgacha pedagogika” o'quv-uslubiy majmuasi 2021 y

Internet manbalari

Ijtimoiy axborot ta'lim portali: www.ziynet.uz.

Maktabgacha ta'lim vazirligi: www.mtv.uz.

Respublika bolalar kutubxonasi: www.kitob.uz.

«Maktabgacha ta'lim» jurnali: www.jlmt.uz.

Toshkent davlat pedagogika universiteti: www.tdpu.uz

**O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI
OLIY VA O'RTA MAXSUS TA'LIM VAZIRLIGI**

**PEDAGOGIK INNOVATSIYALAR, PROFESSIONAL TA'LIM
BOSHQARUV HAMDA PEDAGOG KADRLARNI QAYTA
TAYYORLASH VA ULARNING MALAKASINI
OSHIRISH INSTITUTI**

**O'RTA MAXSUS PROFESSIONAL TA'LIM
50110101-Maktabgacha ta'limni tashkil etish
Maktabgacha yoshdagi bolalar psixologiyasi va psixodagnostikasi fanidan**

O'QUV DASTURI

Kvalifikatsiya(lar) nomi	Uslubchi
O'quv rejadagi tartib raqami	2.04
Ajratilgan soat	160

O'quv dasturi Pedagogik innovatsiyalar, professional ta'lim boshqaruv hamda pedagog kadrlarni qayta tayyorlash va ularning malakasini oshirish instituti "Ta'lim" yo'nalishlari bo'yicha o'quv-metodik birlashmasining 2022-yil 29-avgustdagi 6-sonli majlis bayoni bilan ma'qullangan.

O'zbekiston Respublikasi Oliy, o'rta maxsus va professional ta'lim yo'nalishlari bo'yicha o'quv-uslubiy birlashmalar faoliyatini Muvofiqlashtiruvchi kengashning 2022-yil 29-oktabrdagi 6-sonli yig'ilishida ma'qullangan va Vazirlikning 2022-yil 25-noyabrdagi 388-sonli buyrug'i bilan **TASDIQLANDI VA JORIY ETILDI.**

Tuzuvchilar:

Agzamova M.N.

Nizomiy nomidagi Toshkent davlat pedagogika universiteti "Maktabgacha ta'lim psixologiyasi va pedagogikasi" kafedrasini mudiri, pedagogika fanlari bo'yicha falsafa doktori

Jo'rayeva N.T

Nizomiy nomidagi Toshkent Davlat pedagogika universitetining «Maktabgacha ta'lim psixologiyasi va pedagogikasi» kafedrasini o'qituvchisi

Kasimova D.B

Nizomiy nomidagi Toshkent Davlat pedagogika universitetining «Maktabgacha ta'lim psixologiyasi va pedagogikasi» kafedrasini o'qituvchisi

Alixodjayeva G.S

Nizomiy nomidagi Toshkent Davlat pedagogika universitetining «Maktabgacha ta'lim psixologiyasi va pedagogikasi» kafedrasini o'qituvchisi

Taqrizchi:

D.R.Babayeva

Nizomiy nomidagi Toshkent davlat pedagogika universiteti "Maktabgacha ta'lim" fakulteti Maktabgacha ta'lim metodikasi kafedrasini professori

1. O'quv dasturiga qo'yiladigan talablar

O'quv dasturining nomi	Maktabgacha yoshdagi bolalar psixologiyasi va psixodiagnostikasi
Ajratilgan soat	160
Mavzular soni	30
Dasturning maqsadi	Talabalarni "Maktabgacha yoshdagi bolalar psixologiyasi va psixodiagnostikasi" fanining asosiy tamoyillari va vazifalari, bolalar psixikasidagi o'zgarishlarni tadqiq qilish, pedagogik diagnostikani o'tkazish metodikasi bilan tanishtirish, maktabgacha ta'limda bolalar psixologiyasini o'rganish va psixodiagnostikani tashkil etishning ilmiy asoslari, psixodiagnostikani tashkil etish va o'tkazish metodikasi, psixodiagnostikani o'tkazish metodlari, psixodiagnostikani o'tkazuvchi shaxs va unga qo'yiladigan talablar bera olish masalalari haqida talabalarga har tomonlama bilimlar berish.
O'zlashtirish (o'qitish) natijalari	"Maktabgacha yoshdagi bolalar psixologiyasi va psixodiagnostikasi" fanining ilmiy asoslari bilan tanishtirish; maktabgacha ta'limda psixodiagnostikani tashkil etish va o'tkazish metodikasi bilan tanishtirish; psixodiagnostikani o'tkazish metodlari bilan tanishtirish; psixodiagnostikani o'tkazuvchi shaxs va unga qo'yiladigan talablar bilan tanishish malakalariga ega bo'lishi kerak.
Bilim	"Maktabgacha yoshdagi bolalar psixologiyasi va psixodiagnostikasi" fanining asosiy tamoyillari va vazifalari, pedagogik diagnostikani o'tkazish metodikasi bilan tanishtirish; "Bolalar psixologiyasi va psixodiagnostika" fanining maqsadi va vazifalari, asosiy tamoyillari, psixodiagnostikaning mazmuni, va mohiyati, pedagogik nazorat, maktabgacha ta'limda psixodiagnostikani tashkil etishning ilmiy, me'yoriy va uslubiy asoslarini bilishi kerak.
Ko'nikma	"Maktabgacha yoshdagi bolalar psixologiyasi va psixodiagnostikasi" fanining nazariy va amaliy bilimlarini egallashi; "Bolalar psixologiyasi va psixodiagnostika" fanining ilmiy-tadqiqot metodlari, maktabgacha ta'lim muassasalarida pedagogik diagnostikani tashkil eta olish, uning natijalarini tahlil qila olish bo'yicha ko'nikmalarga ega bo'lishi kerak.
Oquv rejaga muvofiq o'zaro bog'liq bo'lgan fan nomi	Maktabgacha ta'lim pedagogikasi, bolalar psixologiyasi
O'qitish tashkiliy shakli	N-Nazariy ta'lim A-Amaliy ta'lim
Dasturga qo'yilgan talab	Majburiy
O'qitish tili	Guruhda belgilangan o'qitish tili asosida
Baholash tartibi	Joriy baholash tartibiga asoslanib
Talabalarning bilim va ko'nikmalarini baholash	ma'ruzalar; interfaol keys-stadilar; seminarlar (mantiqiy fikrlash, tezkor savol-javoblar); guruhlarda ishlash; taqdimotlarni qilish; individual loyihalar; jamoa bo'lib ishlash va himoya qilish uchun loyihalar.

2.O'quv dasturi mazmuni

No			jami	O' qitishning tashkiliy shakli	Mustaqil to'liq
1	Bolalar psixologiyasi va psixodiagnostika fanining predmeti va vazifalari	Bolalar psixologiyasi va psixodiagnostika fanining maqsadi, ob'ekti, predmeti, vazifalari. Psixodiagnostika tushunchasi, psixodiagnostika tadqiqotning vazifalari va psixodiagnostika tarixi	4	N	4
2	Bolalar psixologiyasining tadqiqot metodlari. Bolalar psixologiyasi va psixodiagnostik metodlar	Bolalar psixologiyasining tadqiqot metodlari. Bola psixikasini o'rganish prinsiplari. Psixologik tadqiqotni o'tkazish shakllari. Bolalar psixologiyasi va psixodiagnostikaning asosiy va yordamchi metodlari	4	N	4
3	Bolalar psixologiyasi muammolarining o'rganilishi	L.S.Vigotskiyning madaniy-tarixiy konsepsiyasi. A.N.Leontevning faoliyat nazariyasi. V.N.Myasishchevning munosabatlar psixologiyasida bola psixik taraqqiyoti qonuniyatlarining yoritilishi.	6	N	4
4	Chaqaloqlik davrining psixologik xususiyatlari	Chaqaloqlik davri fiziologik xususiyatlari. Chaqaloqlik davri psixologik o'zgarishlar.	6	N	4
5	Go'daklik davrining psixologik xususiyatlari	Go'daklik davrining fiziologik xususiyatlari. Go'daklik davrining psixologik o'zgarishlari. Hayotining birinchi yilida psixik rivojlanish	6	N	4
6	Ilk bolalik davri psixologik xususiyatlari	Yurishni o'rganish va uning bola rivojlanishiga ta'siri. Predmetli faoliyat ilk bolalik davrida etakchi faoliyat sifatida	6	N	4
7	Uch yosh inqirozi	Yangi tug'ilgan go'dakdagi inqiroz. Shahsiy "men"ni anglash bosqichi.	6	N	4
8	Maktabgacha tarbiya yosh davri	Maktabgacha tarbiya yoshdagi bolalar o'sishining umumiy shart-sharoitlari. O'yin bog'cha yoshida etakchi faoliyat sifatida. O'yin faoliyati nazariyalari.	6	N	4
9	Moslashuv	Bola ijtimoiylashuvida sotsiumning o'rne. Biologik va ijtimoiy omillar.	6	N	4

		Ijtimoiy pedagogik faoliyatning bolalarning moslashuv ko'nikmalarni shakllantirishdagi o'rni.			
10	Ijtimoiylashuv muammosi sifatida bola psixik rivojlanishining ijtimoiy o'rganish nazariyasi	Ijtimoiy o'rganish ta'limotining markaziy muammosi sifatida ijtimoiylashuv. Ijtimoiy o'qitish nazariyasining evolyusiyasi. Kuzatish, taqlid qilish orqali o'rgatish fenomeni. Bolalar rivojlanish taraqqiyotini o'rganishning didaktik tamoyili.	6	N	4
11	Shaxs rivojlanishi sifatida psixik rivojlanishning psixanalitik yo'nalishi	Z.Freydning klassik psixoanalizida psixik rivojlanish masalasi. Bolalik psixoanalizi. Hozirgi zamon psixoanalitikasi bolalarni tarbiyalash va rivojlanishi haqida.	6	N	2
12	Yetti yosh inqirozi	Mavjudlikdagi "men"dan ijtimoiy "men" sari qadam. 7 yillik inqiroz. Maktabga tayyorgarlik.	6	A	2
13	Psixodiagnostikaning kasbiy-ahloqiy jihatlari	Psixodiagnostika bilan shug'ullanuvchi shaxsiga qo'yiladigan talablar. Testlarning klassifikatsiyasi. Metodikalarga qo'yiladigan talablar.	6	N	2
14	Bolaning bilish sohasining psixodiagnostikasi	Bog'cha yoshida bilish jarayonlari taraqqiyoti. Maktabgacha yoshdagi bolalarda diqqat turlari.Kognitiv qobiliyatlar psixodiagnostikasi. Bolalarning bilish faoliyatini o'rganish uchun o'yinchoqlardan foydalanish.	6	A	2
15	Bolaning motivatsion sohasining psixodiagnostikasi	Motiv va motivatsiya haqida tushuncha.Ilk bolalik davrida o'z-o'zini anglash. Ontogenezda emotsiyalar va hissiyotlar rivojlanishining umumiy qonuniyatlari. Maktabgacha yoshdagi bolalarda oliy hislarning rivojlanishi. Maktabgacha yoshdagi bolalar emotsiya-hissiyotlarining rivojlanish shartlari. Shaxsning emotsional - motivatsion sohasi va funksional holatlari psixodiagnostikasi. Shaxsning emotsional sohasi diagnostikasi. Motiv predmetining umumlashganlik mohiyati.	6	N	2
16	Maktabgacha bo'lgan yoshdagi bolaning irodaviy sohasining psixodiagnostikasi	Iroda rivojlanishining asosiy jihatlari. Maktabgacha yoshdagi bolalar irodaviy harakatlari.	6	N	2
17	Psixodiagnostik tekshiruv va tadqiqotlar	Psixodiagnostik tadqiqot o'tkazish bosqichlari. Test o'tkazish sharoitini tayyorlash. L.S.Vigotskiy bo'yicha	6	N	2

		psixologik diagnoz turlari. Diagnostik ma'lumotlardan foydalanish va ularni joriy qilish qoidalari.			
18	Bolalar tafakkuri va uning individual xususiyatlari va tafakkur turini baholash uchun metodikalar	Tafakkurni diagnostika qilish metodlari. Ob'ektlarni o'xshashligi va farqini aniqlash, sababini tushuntirish, tushunchalarni ta'riflash, tushunchalarni shakllanishi.	6	A	2
19	Maktabgacha katta yoshdagi bolalar psixodiagnostikasining o'ziga xosligi	Bolani maktabga tayyorligi va bilish jarayonlari rivojlanish darajasini aniqlash metodlari. Bolalarning maktab ta'limiga munosabati	6	N	2
20	Diqqatni diagnostika qilish metodlari	Diqqat va sensomotor reaksiyalar psixodiagnostikasi. Diqqat xususiyatlarini o'rganish. Sensomotor ta'sirlanish va diqqatni o'rganish uchun metodikalar. Diqqatning barqarorligi va mahsuldorligini aniqlash	6	N	2
21	Xotirani diagnostika qilish metodlari	Eshitish xotirasini baholash. Esda qoldirish jarayonining dinamik xususiyatlari. Ko'rish va eshitish xotirasini o'rganish. Eslab qolish metodikasi. Xotira va mnemik faoliyat diagnostikasi. Xotirani diagnostika qilish metodlari	6	N	2
22	Bolalarni nutqini o'rganish metodlari	Tafakkurni diagnostika qilish metodlari. «Ob'ektlarning o'xshashligi va farqini aniqlash, sababini tushuntirish, tushunchalarni ta'riflash» metodikasi. «Miyada hisoblay olish» metodikasi. «Tushunchalarni ta'riflash» metodikasi. «Passiv so'z bovligini aniqlash» metodikasi	6	A	2
23	Intellektni psixometrik tekshirish	Intellekt diagnostikasi. Psixik rivojlanish intellekt shakllanishi sifatida: J.Piaje konsepsiyasi. J.Piajening bola intellektual rivojlanishini tadqiq qilishini asosiy yo'nalishlari. J.Piajening intellekt operatsional ta'limoti. Aqlni o'lchashning Veksler shkalasi. Shvarslanderning "Muvaffaqiyatga erishish" testi. "Intilish darajasini o'lchash" testi.	4	N	2
24	Shaxs psixodiagnostikasi	Shaxs psixodiagnostikasida qo'llaniladigan metodikalar. Shaxsning psixologik xususiyatlarini va shaxslararo munosabatlarni o'rganish uchun qo'llaniladigan metodikalar bilan ishlash	4	N	2

25	Shaxsni psixodiagnostik baholash	Shaxs nazariyalari. Shaxsning psixologik tuzilishi. Shaxs psixodiagnostikasida qo'llaniladigan metodikalar tavsifi. Shaxs psixodiagnostikasida proektiv metodlarning qo'llanilishi. Shaxs xususiyatlarini o'rganish metodikalari.	4	A	2
26	Shaxslaro munosabatlar psixodiagnostikasi	Shaxslararo munosabatlar mohiyati. Shaxslararo munosabatlar psixodiagnostikasida qo'llaniladigan metodlar. Shaxslararo munosabatlarga ta'sir ko'rsatuvchi individual xususiyatlar diagnostikasi	6	A	2
27	Psixodiagnostika metodlari va ularga qo'yiladigan psixometrik talablar	Psixodiagnostika metodlari klassifikatsiyasi (S.L.Rubinshteyn, B.G.Ananov); metod va metodika tushunchalari; psixodiagnostika metodikalari, ularni ishlab chiqish va ulardan foydalanish me'orlari; metodika va undan foydalanuvchilarga qo'yiladigan talablar; test me'yorlarining reprezentativligi; testlarning ishonchliligi; testlarning validligi; psixometrikada me'yor muammosi va test tarkiblarining xususiyatlari; standartlashtirish; differensial psixometrika	8	A	2
28	Shaxsning kognitiv sohasi psixodiagnostikasi	Bilish faoliyatiga umumiy tavsif; maktabgacha ta'lim yoshidagi bolalarni psixologik diagnostika qilish xususiyatlari; diqqat psixodiagnostikasi; xotirani o'rganish uchun metodikalar; intellekt psixidiagnostikasi	6	A	2
29	«Oila kinetik rasmi» metodikasini qo'llash va uning interpretatsiyasi	«Oila kinetik rasmi» metodikasi. Metodikani qo'llash va uning interpretatsiyasi	4	A	2
30	Ota-ona va farzandlar Munosabatlarini diagnostika qilish	Oilaviy munosabatlarini o'rganish muammolari. Ota-ona va farzandlar munosabatlarini diagnostika qilish usullari.	6	A	2
Jami			160		80

2. Tavsiya etilgan adabiyotlar ro'yxati

1. O'zbekiston Respublikasi "Ta'lim" to'g'risidagi Qonuni. T.2020.
2. Mirziyoev Sh.M. "Erkin va farovon, demokratik O'zbekiston davlatini mard va olijanob xalqimiz bilan birga quramiz" mavzusidagi O'zbekiston Respublikasi Prezidenti lavozimiga kirishish tantanali marosimiga bag'ishlangan Oliy Majlis palatalarining qo'shma majlisidagi nutqi. – T.: "O'zbekiston", 2016. – 56 b.
3. Mirziyoev Sh.M. "Qonun ustuvorligi va inson manfaatlarini ta'minlash – yurt taraqqiyoti va xalq farovonligi garovi" mavzusidagi O'zbekiston Respublikasi Konstitutsiyasi qabul qilinganining 24 yilligiga bag'ishlangan tantanali marosimdagi ma'ruzasi. – T.: "O'zbekiston", 2017. – 48 b.
4. Mirziyoev Sh.M. Tanqidiy tahlil, qat'iy tartib-intizom va shaxsiy javobgarlik – har bir rahbar faoliyatining kundalik qoidasi bo'lishi kerak. –T.: "O'zbekiston". – 2017.– 102b.
5. Mirziyoev Sh.M. Buyuk kelajagimizni mard va olijanob halqimiz bilan birga quramiz. – T.: "O'zbekiston", 2017. – 488 b.
6. O'zbekiston Respublikasi maktabgacha ta'lim tashkilotlari uchun "Ilk qadam" davlat o'quv dasturi /takomillashtirilgan ikkinchi nashr/ O'zbekiston Respublikasi Maktabgacha ta'lim vazirligi. Toshkent.2022y
7. Karimova V. M. «Psixologiya» T.Sharq 2002y.
8. G'oziyev E. G'. «Umumiy psixologiya» 1-2 tom. Toshkent-2002y.
9. Ivanov P.I., Zufarova M. «Umumiy psixologiya» T.: O'zbekiston faylasuflar milliy jamiyati, 2008 yil
10. Haydarov F.I., Xalilova N.I. «Umumiy psixologiya» T.: Fan va texnologiyalar 2010 yil
11. Климов Е.А. «Общая психология». Реч, Москва-2001
12. Штерн А.С. «Введение в психологию» М.: Академия Спб 2002.
13. David G. Myers "Psychology". NY, 2010. WORTH PUBLISHERS 118p.
14. Do'stmuhammedova Sh.A., Z.T.Nishonova, S.X.Jalilova, Sh.T.Karimova, Sh.T.Alimbayeva "Yosh davrlari va pedagogik psixologiya" Toshkent Fan va texnologiyalar Markazining bosmaxonasi. 2013.
15. D.B.Kasimova "Bolalar psixologiyasi va psixodiagnostikasi" o'quv qo'llanma 2022 y
16. G.S.Alixodjayeva «Детская психология и психодиагностика» учебное пособие 2022

Internet manbalari

Ijtimoiy axborot ta'lim portali: www.ziynet.uz.

Maktabgacha ta'lim vazirligi: www.mtv.uz.

Respublika bolalar kutubxonasi: www.kitob.uz.

«Maktabgacha ta'lim» jurnali: www.jlmt.uz.

Toshkent davlat pedagogika universiteti: www.tdpu.uz

**O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI
OLIY VA O'RTA MAXSUS TA'LIM VAZIRLIGI**

**PEDAGOGIK INNOVATSIYALAR, PROFESSIONAL TA'LIM
BOSHQARUV HAMDA PEDAGOG KADRLARNI QAYTA
TAYYORLASH VA ULARNING MALAKASINI
OSHIRISH INSTITUTI**

**OO'RTA MAXSUS PROFESSIONAL TA'LIM
50110101-Maktabgacha ta'limni tashkil etish
Bolalar adabiyoti fanidan**

O'QUV DASTURI

Kvalifikatsiya(lar) nomi	Uslubchi
O'quv rejadagi tartib raqami	2.05
Ajratilgan soat	100

Toshkent – 2022

O'quv dasturi Pedagogik innovatsiyalar, professional ta'lim boshqaruv hamda pedagog kadrlarni qayta tayyorlash va ularning malakasini oshirish instituti "Ta'lim" yo'nalishlari bo'yicha o'quv-metodik birlashmasining 2022-yil 29-avgustdagi 6-sonli majlis bayoni bilan ma'qullangan.

O'zbekiston Respublikasi Oliy, o'rta maxsus va professional ta'lim yo'nalishlari bo'yicha o'quv-uslubiy birlashmalar faoliyatini Muvofiqlashtiruvchi kengashning 2022-yil 29-oktabrdagi 6-sonli yig'ilishida ma'qullangan va Vazirlikning 2022-yil 25-noyabrdagi 388-sonli buyrug'i bilan **TASDIQLANDI VA JORIY ETILDI.**

Tuzuvchi:

Z.N. Mamarajabova	Nizomiy nomidagi Toshkent Davlat pedagogikauniversitetining «Surdopedagogika va inlyuziv ta'lim» kafedrası professori, p.f.d. (SCD)
O.A. Maxmudova	Nizomiy nomidagi Toshkent Davlat pedagogika universitetining «Maktabgacha ta'lim metodikasi» kafedrası v.b dotsenti, p.f.b.f.d. (PhD)

Taqrizchi

Sh.Shukurova	Pedagogik innovasiyalar, professional ta'limi boshqaruv hamda pedagog kadrlarni qayta tayyorlash va ularning malakasini oshirish instituti bosh mutaxassisi
---------------------	---

1. O'quv dasturiga qo'yiladigan talablar

O'quv dasturining nomi	Bolalar adabiyoti
Ajratilgan soat	100
Mavzular soni	50
Dasturning maqsadi	bolajak maktabgacha ta'lim tarbiyachilariga bolalar adabiyoti va bolalar folklori, o'zbek va jahon bolalar adabiyoti haqida ma'lumot berish, talabalarning og'zaki va yozma nutqini o'stirish va savodxonligini oshirish, takomillashtirish yuzasidan amaliy malaka hosil qilishdir.
O'zlashtirish (o'qitish) natijalari	o'zbek bolalar adabiyotini amoyandalarining ijodini o'rganish, o'zbek va jahon bolalar folklori namunalarini o'rganish, maktabgacha, maktab va katta maktab yoshidagi bolalar kitobxonligining o'ziga xos xususiyatlarini tahlil qilish. Ta'lim-tarbiya jarayonini ilmiy asosda tashkil etish, uning tamoyillari, qonuniyatlarini, maktabgacha yoshda bo'lgan bolalarda og'zaki nutqni rivojlantirish ishiga tayyorlashdan iboratdir.
Bilim	-badiiy adabiyot asarlariga qiziqish uyg'otish; - bolalarda so'zlashuv nutqi malakalarini tarkib toptirish; -kitobxonlik savodini, kitobxonlik madaniyatini oshirish; - mustaqil fikrlashga yo'naltirish; -mantiqli fikrlash: fikrlarini erkin, ravon bayon etish ko'nikma va malakalarini paydo qilish, shakllantirish va rivojlantirib borish; -asar janri (ertak, hikoya, she'r) bo'yicha farqlarga bolalar e'tiborini qaratish, tushunchalarini mustahkamlash.
Ko'nikma	-bolaning og'zaki nutqini mustahkamlash; -badiiy asarlarda aks ettirayotgan ahamiyatga molik g'oyalarni tushunish; -qahramonlar xulq-atvorini tahlil etib, yaxshi va yomon jihatlarni farqlab, mustaqil baho berish; -badiiy tasvir vositalari (qahramonlarning qiyofasi, tabiat tasviri; jonlantirish; o'xshatish) ni aniqlash; -badiiy asar voqealari asosida mantiqli savollar tuzish; -badiiy asar bo'yicha suhbat-munozara tashkil etish; -asar g'oyasini ochishda xizmat qiluvchi maqol, hikmatli so'z va topishmoqlardan foydalanish; -bolalarning ijodiy fikrlash qobiliyatlarini o'stirish usullarini izlash ko'nikmalariga ega bo'lish.
O'quv rejaga muvofiq o'zaro bog'liq bo'lgan fan nomi	Nutq o'stirish, ona-tili
O'qitish tashkiliy shakli	N-Nazariy ta'lim A-Amaliy ta'lim
Dasturga qo'yilgan talab	Majburiy
O'qitish tili	Guruhda belgilangan o'qitish tili asosida
Baholash tartibi	Joriy baholash tartibiga asosanib
O'quvchilarning bilim va ko'nikmalarini baholash	Yozma, og'zaki, savol-javob, test, amaliy, nazariy, mustaqil topshiriq

2.O'quv dasturi mazmuni

No	Mavzuning nomi	Mavzuning qisqacha mazmuni	Jami	O' qitishning tashkiliy shakli	Mustaqil ta' lim
1	Bolalar adabiyoti fanining maqsad va vazifalari	Bolalar adabiyoti fanining maqsad va vazifalari Bolalar kitobxonligi haqida.	2	N	
2	Bolalar adabiyoti va bolalar folklorining mumtoz adabiyot namunalari bilan bog'liqligi.	Bolalar adabiyoti va bolalar folklorining mumtoz adabiyot namunalari bilan bog'liqligi.	2	A	2
3	Qo'shiqlar. Maqollar. Topishmoqlar. Masalar. Tez aytishlar. Ertaklar. Adabiy ertaklar.	Qo'shiqlar. Maqollar. Topishmoqlar. Masalar. Tez aytishlar. Ertaklar. Adabiy ertaklar.	4	NA	
4	O'zbek bolalar adabiyotining vujudga kelishi.	O'tgan asming 30-40- yillaridagi o'zbek bolalar adabiyoti. Hozirgi davrdagi o'zbek bolalar adabiyoti.	2	A	2
5	Alisher Navoiy. "Xamsa" turkumiga kiruvchi dostonlar.Gulxaniyning "Zarbulmasal" asari tarkibiga kirgan masallarda ilgari surilgan g'oyalar.	Alisher Navoiy. "Xamsa" turkumiga kiruvchi dostonlar.Gulxaniyning "Zarbulmasal" asari tarkibiga kirgan masallarda ilgari surilgan g'oyalar.	4	A	
6	Avloniyning pedagogik faoliyati. Tarbiya hususida qarashlari	Avloniyning pedagogik faoliyati. Tarbiya hususida qarashlari	2	A	
7	Hamza Hakimzoda Niyoziy ijodida ma'rifatparvarlik hamda ma'naviy-ahloqiy tarbiya talqini.	Hamza Hakimzoda Niyoziy ijodida ma'rifatparvarlik hamda ma'naviy-ahloqiy tarbiya talqini.	2	A	2
8	Zafar Diyor hayoti va ijodi.	Zafar Diyor hayoti va ijodi.	2	N	2
9	Shukur Sa'dulla hayoti va ijod yo'li.	Shukur Sa'dulla hayoti va ijod yo'li.	2	A	2
10	Sulton Jo'raning hayoti va ijodi.	Sulton Jo'raning hayoti va ijodi.	4	A	
11	Hakim Nazirning hayoti va ijodi.	Hakim Nazirning hayoti va ijodi.	4	NA	2
12	Po'lat Mo'min hayoti va ijodi.	Po'lat Mo'min hayoti va ijodi.	4	A	2

13	Qudrat Hikmatning hayoti va ijodi.	Qudrat Hikmatning hayoti va ijodi.	4	NA	
15	Xudoyberdi To'xtaboyev hayoti va ijodi.	Xudoyberdi To'xtaboyev hayoti va ijodi.	4	A	
16	Farhod Musajon hayoti va ijodi.	Farhod Musajon hayoti va ijodi.	4	A	2
17	Miraziz A'zamning hayoti va ijodiy faoliyati.	Miraziz A'zamning hayoti va ijodiy faoliyati.	4	NA	2
18	Tursunboy Adashboyev ijodida ona-tabi'at va vatan madhi.	Tursunboy Adashboyev ijodida ona-tabi'at va vatan madhi.	4	A	2
19	Muhammad Ali yaratgan tarixiy romanlardagi bolalar obrazlari.	Muhammad Ali yaratgan tarixiy romanlardagi bolalar obrazlari.	4	A	2
20	Anvar Obidjon ijodi.	Anvar Obidjon ijodi.	2	A	2
21	Abusaid Ko'chimovning hayoti va ijodiy faoliyati.	Abusaid Ko'chimovning hayoti va ijodiy faoliyati.	4	A	
22	Hamza Imonberdiyevning hayoti va ijodiy faoliyati.	Hamza Imonberdiyevning hayoti va ijodiy faoliyati.	4	A	2
23	Abdurahmon Akbarning qofiyali nasr(saj') shaklidagi turkumidagi she'rlarning o'ziga xosligi.	Abdurahmon Akbarning qofiyali nasr(saj') shaklidagi turkumidagi she'rlarning o'ziga xosligi.	4	A	2
24	Chet el bolalar adabiyotining umumiy tahlili.	Chet el bolalar adabiyotining umumiy tahlili.	4	NA	2
25	Sharl Perroning bolalar zavqoladigan ertaklariga xos xususiyatlar haqida.	Sharl Perroning bolalar zavqoladigan ertaklariga xos xususiyatlar haqida.	2	A	2
26	Aka-uka Grimmlar yaratgan ertaklarda ilgari surilgan g'oyalar.	Aka-uka Grimmlar yaratgan ertaklarda ilgari surilgan g'oyalar.	2	A	2
27	Aka-uka Grimmlar yozgan ertaklarda ulug'langan yoki qoralangan fazilatlar va xislatlar haqida.	Aka-uka Grimmlar yozgan ertaklarda ulug'langan yoki qoralangan fazilatlar va xislatlar haqida.	2	N	2
28	Xans Kristian Andersen ijodining ko'p qirrali va rang-barang ekanligi.	Xans Kristian Andersen ijodining ko'p qirrali va rang-barang ekanligi.	2	A	2
29	Xans Kristian Andersen asarlarida ilgari surilgan g'oyalar.	Xans Kristian Andersen asarlarida ilgari surilgan g'oyalar.	2	A	2
30	Aleksandr Sergeyevich Pushkin yaratgan ertak-dostonlarda ilgari surilgan g'oyalar.	Aleksandr Sergeyevich Pushkin yaratgan ertak-dostonlarda ilgari surilgan g'oyalar.	2	N	2
31	Nikolay Alekseyevich Nekrasov hayoti va ijodi.	Nikolay Alekseyevich Nekrasovning bolalarga atab yaratgan	2	A	

		asarlarning o'ziga xos xususiyatlari			
32	Lev Nikolayevich Tolstoy tomonidan yaratilgan "Yangi alifbo" asari haqida.	Lev Nikolayevich Tolstoy tomonidan yaratilgan "Yangi alifbo" asari haqida.	2	A	2
33	Lev Nikolayevich Tolstoyning "Mo'ysafid olma ekdi" hikoyasida ilgari surilgan g'oyalar haqida.	Lev Nikolayevich Tolstoyning "Mo'ysafid olma ekdi" hikoyasida ilgari surilgan g'oyalar haqida.	2	A	2
34	Korney Ivanovich Chukovskiy ertak-dostonlarida ilgari surilgan g'oyalar.	Korney Ivanovich Chukovskiy ertak-dostonlarida ilgari surilgan g'oyalar.	2	N	2
35	Samuel Yakovlevich Marshak asarlarning janrjihatdan rang-barangligi.	Samuel Yakovlevich Marshak asarlarning janrjihatdan rang-barangligi.	2	A	
36	Samuel Yakovlevich Marshak asarlarida ilgari surilgan g'oyalar.	Samuel Yakovlevich Marshak asarlarida ilgari surilgan g'oyalar.	2	A	2
Jami			100		50

4.Tavsiya etilgan adabiyotlar ro'yxati

1. O'zbekiston Respublikasi "Maktabgacha ta'lim va tarbiya to'g'risida"gi Qonun T.2019
2. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining qarori "Malakali pedagog kadrlar tayyorlash hamda o'rta maxsus , kasb-hunar ta'limi tizimini yanada takomillashtirishga oid chora-tadbirlar to'g'risida" "Kasb-hunar ta'limi " jurnali 2012 №3
3. "Ilk va maktabgacha yoshdagi bolalar rivojlanishiga qo'yiladigan Davlat talablari" T.2018
4. O'zbekiston Respublikasi maktabgacha ta'lim tashkilotlari uchun "Ilk qadam" davlat o'quv dasturi /takomillashtirilgan ikkinchi nashr/ Toshkent.2022y
5. M.Hamroyev, D.Muhamedova, D.Shodmonqulova, X.G'ulomova, Sh.Yo'ldosheva Ona tili (darslik) Moliya-iqtisod, Toshkent, 2007-yil.81.633.1 0-56 y-6793
- 6.R.Ikromova, D.Muhammedova, M.Hamrayev Ona tilidan mashqlar to'plami.(o'quvqo'llanma)TDPU, Toshkent, 2009-yil. 81.633.1 I 37 921994
7. Jumaboev M. O'zbek bolalar adabiyoti (darslik) -T.: O'qituvchi, 2002 y. 83.8 (5Uz) J92 923869
8. Jumaboyev M. Bolalar adabiyoti (darslik) -T.: O'qituvchi, 20 83.3 (5Uz)J 92 923851.
- 9.Kiyikboyev F.Q. Bolalar adabiyoti. – T.: Innovatsiya-Ziyo, 2022-yil. 196 bet.UDK: 894.375

Internet manbalari

Ijtimoiy axborot ta'lim portali: www.ziynet.uz.
Maktabgacha ta'lim vazirligi: www.mtv.uz.
Respublika bolalar kutubxonasi: www.kitob.uz.
«Maktabgacha ta'lim» jurnali: www.ilmt.uz.
Toshkent davlat pedagogika universiteti: www.tdpu.uz

**O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI
OLIY VA O'RTA MAXSUS TA'LIM VAZIRLIGI**

**PEDAGOGIK INNOVATSIYALAR, PROFESSIONAL TA'LIM
BOSHQARUV HAMDA PEDAGOG KADRLARNI QAYTA
TAYYORLASH VA ULARNING MALAKASINI
OSHIRISH INSTITUTI**

**O'RTA MAXSUS PROFESSIONAL TA'LIM
50110101-Maktabgacha ta'limni tashkil etish
Nutq o'stirish nazariyasi va metodikasi fanidan**

O'QUV DASTURI

	Uslubchi
Kvalifikatsiya(lar) nomi:	
O'quv rejadagi tartib raqami	2.06
Ajratilgan soat	136

Toshkent – 2022

O'quv dasturi Pedagogik innovatsiyalar, professional ta'lim boshqaruv hamda pedagog kadrlarni qayta tayyorlash va ularning malakasini oshirish instituti "Ta'lim" yo'nalishlari bo'yicha o'quv-metodik birlashmasining 2022-yil 29-avgustdagi 6-sonli majlis bayoni bilan ma'qullangan.

O'zbekiston Respublikasi Oliy, o'rta maxsus va professional ta'lim yo'nalishlari bo'yicha o'quv-uslubiy birlashmalar faoliyatini Muvofiqlashtiruvchi kengashning 2022-yil 29-oktabrdagi 6-sonli yig'ilishida ma'qullangan va Vazirlikning 2022-yil 25-noyabrdagi 388-sonli buyrug'i bilan **TASDIQLANDI VA JORIY ETILDI.**

Tuzuvchi:

D.R. Babayeva

Nizomiy nomidagi Toshkent Davlat pedagogika universitetining «Maktabgacha ta'lim metodikasi» kafedrası professori, p.f.n.

Taqrizchi:

N.N.Djamilova

Nizomiy nomidagi TDPU "Maktabgacha ta'lim metodikasi" kafedrası professori

1. O'quv dasturiga qo'yiladigan talablar

O'quv dasturining nomi	Nutq o'stirish nazariyasi va metodikasi
Ajratilgan soat	136
Mavzular soni	40
Dasturning maqsadi	O'quvchilarga hozirgi zamon talablariga muvofiq maktabgacha ta'lim tashkilotlari va oilada bolalarga ona tilini, adabiy talaffuz me'yorlariga binoan barcha tovush va so'zlarni aniq va tiniq talaffuz etish, so'z boyligini rivojlantirish haqida bilim berish. Maktabgacha ta'lim tashkilotlari va oilada nutq o'stirish bo'yicha metodik ishlarni amalga oshirish. Maktabgacha yoshdagi bolalarda og'zaki nutqni rivojlantirish tamoyillari, unga qo'yilgan talablar, usullari, shakllari, nutqni rivojlantirish muammolari, barkamol avlod tarbiyasida nutqni to'g'ri shakllantirish yo'llari va ish samaradorligi. Maktabgacha yoshda bo'lgan bolalarda og'zaki nutqni rivojlantirish ishiga tayyorlashdan iboratdir.
O'zlashtirish (o'qitish) natijalari	Maktabgacha yoshdagi bola tomonidan ona tilining har bir yosh bosqichi uchun belgilangan normalari va qoidalarini o'zlashtirilishi hamda uning kommunikativ qobiliyatlarini rivojlantirish. maktabgacha yoshdagi bolalarda turli yosh bosqichlaridagi nutq rivojini tushunish qobiliyatini shakllantirish bola nutqiga ta'sir ko'rsatishning eng samarali yo'lini to'g'ri tanlash va bolaning nafaqat yoshini, balki uning individual xususiyatlarini hisobga olgan holda olingan natijani tahlil qila oladi. Nutq atrofdagilar haqidagi bilimlarning muhim manbai, tabiat, narsalar va kishilar olami haqidagi tasavvurlarni bilish.
Bilim	- bolalar nutqini rivojlantirish haqida nazariy va amaliy bilimlar berish; - maktabgacha yoshdagi bolalar nutqini grammatik jihatdan to'g'ri shakllantirish; - bolalarning dialogik va monologik nutqini o'stirish; - bolalarni boshlang'ich savodga o'rgatish. - ta'lim jarayonida innovatsion va axborot texnologiyalaridan foydalanishni bilish.
Ko'nikma	- hozirgi ona tilini (o'zbek, rus tili va boshqa tillar), bolalarda ilk yoshda va maktabgacha yoshda nutqni rivojlantirishning o'ziga xos xususiyatlarini: -ona tilini o'qitishning lingvistik, lingvodidaktik asoslarini bilish, ularni amaliyotda qo'llash metodikasini o'zlashtirish: - maktabgacha ta'lim tashkilotining ta'lim jarayonida ko'rgazmali qurollardan to'g'ri foydalanish; -ta'lim jarayonida innovatsion va axborot texnologiyalaridan foydalanish ko'nikmasiga ega bo'lish.
Oquv rejaga muvofiq o'zaro bog'liq bo'lgan fan nomi	Bolalarning ijtimoiy moslashuvi, Maktabgacha pedagogika, Bolalar psixologiyasi, Ona-tili va bolalar adabiyoti, Bolalarni tabiat bilan tanishtirish.
O'qitish tashkiliy shakli	N-Nazariy ta'lim A-Amaliy ta'lim

	NA- Nazariy va amaliy ta'lim birgalikda tashkil etiladi
Dasturga qo'yilgan talab	Majburiy
O'qitish tili	Guruhda belgilangan o'qitish tili asosida
Baholash tartibi	Joriy baholash tartibiga asoslanib
O'quvchilarning bilim va ko'nikmalarini baholash	Yozma, og'zaki, savol-javob, test, amaliy, nazariy, mustaqil topshiriq

2. O'quv dasturi mazmuni

No	Mavzular nomi	Mavzuning qisqacha mazmuni	Jami	O'qitishning tashkiliy shakli	Mustaqil
1	Nutqini o'stirish nazariyasi va metodikasi fanining maqsad va vazifalari.	Maktabgacha yoshdagi bolalar nutqini rivojlantirishning ilmiy-pedagogik shart-sharoitlari. "Nutq o'stirish nazariyasi va metodikasi" fanining maqsad va vazifalari. "Bolalarni nutqini o'stirish" fanining boshqa fanlar bilan uzviy bog'liqligi.	4	N	2
2	Sharq va g'arb mutafakkirlarining yosh avlodni tarbiyalashga oid qarashlari.	Abu Nasr al Forobiy, Abu Ali ibn Sino, Alisher Navoiy, til va nutqqaoid qarashlari. Abdulla Avloniyning yosh avlodga tarbiya berish haqidagi qarashlari. Yan Amos Komenskiyning maktabgacha yoshdagi bolalar rivojlantirishiga oid qarashlari. K.D.Ushinskiy bolalarga ona tilini birlamchi o'rgatish asoschisi.	4	A	
3	"Ilk qadam" davlat o'quv dasturida bolalar nutqini o'stirish mazmuni.	"Ilk qadam" davlat dasturida nutq o'stirish. Ilk qadam davlat dasturining qo'llanilishi. MTTda nutqni rivojlantirishda "Ilk qadam" davlat dasturining ilmiy asoslari, tuzilishi va mazmuni.	4	N	2
4	Maktabgacha yoshdagi kichik guruh bolalar nutqini o'stirish vazifalari, metodlari va vositalari.	Maktabgacha kichik yoshdagi bolalar nutqini o'stirish vazifalari. Maktabgacha kichik yoshdagi bolalar nutqini o'stirishning metodik masalalari.	4	A	
5	Maktabgacha yoshdagi o'rta guruh i bolalar nutqini o'stirish vazifalari, metodlari va vositalari.	Maktabgacha o'rta guruh yoshdagi bolalar nutqini o'stirish vazifalari. Maktabgacha o'rta guruh yoshdagi bolalar nutqini o'stirishning metodik masalalari. Maktabgacha o'rta guruh yoshdgi bolalar uchun rivojlantiruvchi markazlarda ishlash mazmuni.	4	N	2
6	Maktabgacha yoshdagi katta guruh yoshdagi bolalar nutqini o'stirish	Maktabgacha katta guruh yoshdagi bolalar nutqini o'stirish vazifalari.	4	A	

	vazifalari, metodlari va vositalari.	Maktabgacha katta guruh yoshdagi bolalar nutqini o`stirishning metodik masalalari. Maktabgacha katta guruh yoshdgi bolalar uchun rivojlantiruvchi markazlarda ishlash mazmuni.			
7	Maktabgacha yoshdagi bola nutqning grammatik to`g`riligini shakllantirish.	MTT va oilada nutqning grammatik tuzilishini shakllantirish metodikasi. Nutqni grammatik tuzilishini shakllantirish ishining vazifalari va mazmuni.	4	N	2
8	Grammatik nutqni shakllantirish metodikasi	Grammatik termin haqida tushuncha. Nutqning grammatik jihatdan shakllantirish vazifalari va mazmuni. Grammatik to`g`ri nutqni shakllantirish mashg`ulotlarini o`tkazish usullari	4	A	
9	Bolalar nutqida uchraydigan morfologik va sintaktik xatolar hamda ularning sabablari.	Bolalar nutqida uchraydigan morfologik va sintaktik xatolar va ularning sabablarini aniqlash. Bolalar nutqidagi grammatik xatolarni ogohlantirish, to`g`irlash yo`llari. Bolalarning kundalik nutqidagi grammatik xatolarni tuzatish uslubiyoti	4	N	2
10	Ravon nutqni rivojlantirish.	Ravon nutqni rivojlantirish vazifalari. Bolaning ijtimoiy va shaxs sifatida shakllanishida dialogning ahamiyati. Dialogik nutqni rivojlantirishga doir markazlarda ishlash ahamiyati. Monologik nutqini shakllantirishning nazari asoslari. Monologik nutqini shakllantirish usullari. Monologik nutqni rivojlantirishga doir markazlarda ishlash usuli.	4	A	
11	Maktabgacha yoshdagi bolalar bilan lug`at ishini olib borishning nazariy asoslari.	Lug`at ishining vazifalari va mazmuni. Lug`at ishining asosiy usullari. Lug`atni boyitish va faollashtirish. Maktabgacha tarbiya tashkilotida nutqini rivojlantirish metodikasi. MTT va oilada bolalarning lug`at ustida ishlash metodikasi.	4	N	2
12	Nutqning tovush madaniyatini tarbiyalash.	Nutqiy va fonematik eshitishni rivojlantirish. Bolalarni to`g`ri talaffuzga o`rgatish. Nutqiy muloqot madaniyatini shakllantirish. Bolalar lug`atiga yangi so`zlarni kiritish. Nutqning grammatik qurilishni shakllantirish metodikasi.	4	A	
13	Bolalar lug`atini boyitishda ta`limiy o`yinlar.	Maktabgacha ta`lim tashkilotlarida ta`limiy o`yinlar va ularning ahamiyati. Lug`atni boyitish uchun yordam beradigan ta`limiy o`yinlarning turlari.	4	N	2

		ko'rgazmali materiallar bilan o'ynaladigan ta'limiy o'yinlar			
14	Maktabgacha yoshdagi bolalarning tevarak-atrofni bilishda nutqni rivojlantirish texnologiyasi.	Tevarak-atrof bilan tanishtirish jarayonida bolalar nutqini rivojlantirish. Tevarak-atrofni bilishda bolalar nutqini rivojlantirish masalalari. Tevarak-atrof bilan tanishtirish jarayonida bolalar nutqini rivojlantirish usullari.	4	A	2
15	Tovushlarning to'g'ri talaffuzi yuzasidan olib boriladigan ishlar mazmuni	Nutqning tovush madaniyatini tarbiyalash. Bolalarni to'g'ri talaffuzga o'rgatishning mazmuni va mohiyati. Nutqiy va fonematik eshitishni rivojlantirish. Bolalarni to'g'ri talaffuzga o'rgatish.	4	N	2
16	Talaffuzga o'rgatishning asosiy bosqichlari.	Talaffuzga o'rgatishning asosiy bosqichlari. Bolalarni to'g'ri talaffuzga o'rgatish asosiy vazifalari. Tovush hosil qilishda ishtirok etadigan turli organlarning ahamiyati. Nutqiy muloqot madaniyatini shakllantirish.	4	N	2
17	Suhbat turlari va uning mazmuni.	Suhbat turlari. Suhbat qismlari. Suhbatga tarbiyachining tayyorlanishi va o'tkazishi. Suhbatda asosiy o'rgatish usuli orqali savollar berish. Suratlar orqali suhbatlar o'tkazish usullari. Suratlar bilan o'tkaziladigan suhbatlarda bolalarni so'zlashuv nutqiga (dialogik) o'rgatish.	4	N	2
18	Suratlar orqali suhbatlar o'tkazish usullari.	Suratlar orqali suhbatlar o'tkazish usullari. Suratlar bilan o'tkaziladigan mashg'ulotlarda bolalarni so'zlashuv nutqiga (dialogik) o'rgatish.	4	A	2
19	Hikoya qilib berish turlari va metodlari.	Hikoya qilishga o'rgatish turlari. Bolalarni hikoya qilib berishga o'rgatishda foydalaniladigan usullar haqida tushuncha berish.	4	N	2
20	O'yinchoq va predmetlarga qarab hikoya qilishga o'rgatish.	O'yinchoq va predmetlarga qarab hikoya qilishni o'rgatish. Turli yosh guruhlarida bolalarni o'yinchoqlarga qarab hikoya tuzishga o'rgatish usullari.	4	A	2
21	Bola tarbiyasida milliy o'yinchoq va qo'g'irchoqlarning roli.	Bola tarbiyasida milliy o'yinchoq va qo'g'irchoqlarning roli. O'yinchoqlarga qarab hikoya tuzishga o'rgatish usullari.	2	N	2
22	Badiiy asarni sahnalashtirish turlari va uni qo'yib ko'rsatish metodlari.	Badiiy asarni sahnalashtirish turlari. Badiiy asarni sahnalashtirishning o'ziga xos xususiyatlari. Sahnalashtirgan o'yinlar. Badiiy asarni sahnalashtirib ko'rsatish usullari.	4	A	2

23	Bolalarni savod o'rganishga tayyorlash	Badiiy asarni sahnalashtirib ko'rsatish usullari. Bolalarni badiiy asarni sahnalashtiriga o'rgatish.	2	N	2
24	Tarbiyachi nutqiga qo'yiladigan pedagogik talablar	Bolalarda o'qishga, yozishga va ularning mavzusiga qiziqish uyg'otish. Bolalarni turli faoliyat yo'nalishlarida savodga o'rgatishga tayyorlash. Bolalarda yozish, o'qish ko'nikmalarini shakllantirish uchun zarur bo'lgan vazifalar.	2	A	2
25	Maktabgacha ta'lim tashkilotlarida multimedia texnologiyalarini joriy etish.	Tarbiyachi nutqi bolalar nutqini to'g'ri rivojlantirish uchun namuna sifatidagi ahamiyati va bilimlar manbai, tarbiya vositasi ekanligi. Tarbiyachi o'z nutqini takomillashtirish ustida ishlashning zarurligi. Tarbiyachining nutq madaniyati va kommunikativ mahorati. Tarbiyachi nutqining ta'sirchanligi va ifodaliligi.	4	N	2
26	Tarbiyachi o'z nutqini takomillashtirish ustida ishlashning zarurligi.	Tarbiyachi nutqi bolalar nutqini to'g'ri rivojlantirish uchun namuna sifatidagi ahamiyati va bilimlar manbai, tarbiya vositasi ekanligi. Tarbiyachi nutqiga qoyilgan pedagogik talablar Tarbiyachi o'z nutqini takomillashtirish ustida ishlashning zarurligi.	2	N	2
27	MTT va oilada bolalar nutqini rivojlantirish vazifalari va mazmuni.	Maktabgacha tarbiya tashkilotlari va oilada metodik ishlar olib borish. Maktabgacha ta'lim tashkilotining ota-onalar bilan hamkorlikdagi ishining mazmuni, shakl va usullari.	2	N	2
28	Maktabgacha ta'lim tashkilotlari va oilada nutq o'stirish bo'yicha metodik ishlar	Bolalarning nutq madniyatini o'sishida oilaning o'rni. Ota-onalar va maktabgacha ta'lim tashkilotlar hamkorligi to'g'risidagi bilimlarni shakllantirish. Ota-onalar bilan treninglar o'tkazish usullari.	2	N	2
29	Hikoya qilib berish turlari va metodlari	Hikoya qilishga o'rgatish mashg'ulot turlari. Bolalarni hikoya qilib berishga o'rgatishda foydalaniladigan usullar haqida tushuncha berish.	4	N	2
30	Badiiy asarlarni qayta hikoya qilishga o'rgatish	Bolalarni qisqa hikoyalarni, xalq ertaklarini qayta hikoya qilishga o'rgatish. Bolalar tomonidan badiiy asarlarni qayta hikoya qilib berishning ahamiyati. Bolalarga asarning ma'nosini tushunib hikoya qilishga, asarni to'liq	2	A	2

		bayon etish, izchillik, ketma-ketlik bilan hikoya qilib berishga o'rgatish. Qayta hikoya qilishga o'rgatishda foydalaniladigan usullar			
31	O'yinchoq va predmedlarga qarab hikoya qilishga o'rgatish	O'yinchoq va predmetlarga qarab hikoya qilishni o'rgatish. O'yinchoqlarni tanlashga qo'yilgan talablar. Turli yosh gurularida bolalarni o'yinchoqlarga qarab hikoya tuzishga o'rgatish mashg'ulotlarining uslubiyoti. Savollar berish, namuna va baholash usulining o'yinchoqlarga qarab hikoya tuzishga o'rgatishdagi roli	4	N	2
32	Bolalarni o'z tajribalaridan (xotiradan) hikoya qilib berishga o'rgatish	Bolalarni o'z tajribalaridan hikoya qilib berishga o'rgatishning ahamiyati. Turli yosh gurularida bolalarni o'z tajribalaridan hikoya qilib berishga o'rgatish vazifalari. Bolalarni ijodiy hikoya qilishga o'rgatish	2	N	2
33	Bolalarni hikoya qilishga o'rgatish bo'yicha mashg'ulot ishlanmasini tuzish va o'tkazish	Turli yosh guruhlarida hikoya qilishga o'rgatish vazifalarini "Ilk qadam" davlat o'quv dasturi bo'yicha tahlil qilish. Dastur bo'yicha turli yosh guruhlar uchun hikoya qilishga o'rgatish mashg'ulot ishlanmasi tuzish va o'tkazish.	2	A	2
34	Bolalarni har tomonlama tarbiyalashda badiiy adabiyotning ahamiyati	Bolalarni har tomonlama barkamol qilib tarbiyalashda badiiy adabiyotning ahamiyati. Bolalarni badiiy adabiyot bilan tanishtirishda MTT va oila tarbiyachisining o'rni	4	N	2
35	Mashg'ulotdan tashqari vaqtda badiiy adabiyotdan foydalanish	Maktabgacha ta'lim yoshidagi bolalarni tarbiyalashda she'rni o'qish va yod oldirishning ahamiyati. Turli yosh gurularida kitob burchagini tashkil etish. Kitob burchaklari uchun adabiyotlar tanlashga qo'yilgan talablar. Bolalarni badiiy asarlarga nisbatan qiziqishlarini oshirish maqsadida adabiy viktorinalar tashkil etish va o'tkazish.	2	N	2
36	Badiiy asarlarni sahnalashtirish turlari va uni qo'yib ko'rsatish	Badiiy asarlarni mustahkamlash maqsadida, MTT va oilada badiiy asarlarni sahnalashtirish turlari haqida	2	A	2

	metodlari	tushuncha. MTT va oilada badiiy asarlarni sahnalashtirishni tashkil etish yo'llari.			
37	MTT va oilada bolalarni maktab ta'limiga tayyorlash	Maktabgacha ta'lim yoshidagi bolalarni MTT va oilada yozish va o'qishga tayyorlash to'g'risida tushuncha berish. Maktab yoshidagi bolalarni yozish va o'qishga o'rgatishda analitik-sintetik tovush metodi.	2	N	2
38	Tovush, bo'g'in, so'z va gap terminlari bilan tanishtirish	Alifbo bo'yicha tovushlar bilan tanishtirish. Ikki uch bo'g'inli so'zlarni bo'laklarga ajratish. So'zlarni bo'g'inlarga ajratishni mashq qildirish. So'z va uning ahamiyati, har bir narsaning nomini so'z bilan atalishi haqida tushuncha berish. Gap tuzishga o'rgatish. So'z, bo'g'in, tovush tahlil ustida ishlash. Xariflarni kichik katta ko'rinishda yozish	4	N	2
39	Qiya chiziqli daftarga harf va son elementlarini mashq qilish	Daftar muqovasi chiziqlari varaqlari bilan tanishtirish. Qiya chiziqli daftarga harf elementlarini kichik, katta ko'rinishda yozishni mashq qilish. Katak daftarda kvadrat, to'g'ri to'rt burchak, doira, uch burchak va oval shakllarini yozishni mashq qilish. Son elementlarini o'n raqami ichida ketma ket yozishni davom ettirish	4	A	2
40	Nutq o'stirish mashg'ulotlarini rejalashtirish va hisobga olish.	Rejalashtirishga qo'yilgan talablar, bolalar nutqini rivojlantirish bo'yicha mashg'ulotlarni rejalashtirish va hisobga olishning turlari. Davlat talablari va maktabgacha ta'lim tashkilotlarining tayanch dasturi asosida turli yosh guruhlarida nutqini rivojlantirish bo'yicha ishlarni rejalashtirish	4	N	2
Jami			136		68

3.O'quvchilarning bilim va ko'nikmalarini baholash

O'quv dasturi davomida o'quvchilar tomonidan o'zlashtirilgan bilim va ko'nikmalar ichki nazorat bo'yicha amaldagi tartib asosida baholanadi.

Baholash usullari og'zaki, yozma, savol-javob, test, amaliy, nazariy, mustaqil topshiriqlardan iborat bo'lib, ular o'quv elementini o'zlashtirish natijalarini aniqlashga imkon beradi. Nazorat savollari va topshiriqlar qo'yilgan maqsadga hamohang bo'lishi lozim.

4. Tavsia etilgan adabiyotlar ro'yxati

1. F.R. Qodirova Bolalar nutqini rivojlantirish nazariyasi va va metodikasi. T.: "ISTIQLOL, 2006y. O'quv qo'llanma
2. D.R. Babayeva "Nutq o'stirish metodikasi" T.: Fan va texnologiyalar 2009yil. O'quv qo'llanma
3. D.R. Babayeva "Nutq o'stirish nazariyasi va metodikasi" T.: "Barkamol avlod fayz" 2018y. Darslik.
4. D.R. Babayeva "Nutq o'stirish nazariyasi va metodikasi" T.: TDPU 2017yil. O'quv qo'llanma.
5. Q. S. Shodieva "O'rta guruh bolalari nutqini o'stirish" T.: "O'qituvchi" 1993 y. O'quv qo'llanma
6. D.R. Babayeva "Bolalar nutqini o'stirish" T.: TDPU 2021yil. O'quv qo'llanma
7. D.R. Babayeva "Nutq o'stirish nazariyasi va texnologiyasi". T.: "NIF MSh" 2022yil Darslik.
8. D.R. Babayeva, Najmiddinova G.O. "Doshkolnaya pedagogika" T.: "NIF MSh" 2021yil O'quv qo'llanma.
9. D.R. Babayeva, N.N. Djamilova, D.F. Xalilova. "Maktabgacha ta'limda STEM texnologiyalari".
10. "Ilk qadam" davlat dasturi (takomillashtirilgan), -T.: 2022 y.

Qo'shimcha adabiyotlar

1. Sh.M. Mirziyoev "Buyuk kelajagimizni mard va oliyjanob xalqimiz bilan birga quramiz" T 20017y
2. Sh.M. Mirziyoev "Erkin va farovon demokratik o'zbekiston davlatini birgalikda barpo etamiz" T 20016y
3. Sh.M. Mirziyoev "Qonun ustunvorligi va inson manfaatlarini ta'minlash-yurt taraqqiyoti va xalq farovonligini garovi" T 20016y
4. O'zbekiston Respublikasini yanada rivojlantirish bo'yicha harakatlar strategiyasi. O'zbekiston Respublikasi prezidentining farmoni. *O'zbekiston Respublikasi qonun hujjatlari to'plami, 2017y., 6-son, 70-modda.*
5. Mirziyoev Sh.M. "2017-2021-yillarda maktabgacha ta'lim tizimini yanada takomillashtirish chora-tadbirlari to'g'risida"gi qarori. -T.: -2016y. 29-dekabr.
6. N. Kayumova. Maktabgacha pedagogika. -T.: TDPU 2017yil
7. D.R. Babayeva "Nutq o'stirish nazariyasi va metodikasi" O'zbekiston Respublikasi adliya vazirligi xuzuridagi "Intellectual mulk agentligi". -T.: 2020yil. (electron darslik).
8. F.R. Qodirova «Nutq o'stirish metodikasi» O'UM. - T.: 2012 yil. (electron).

Internet manbalari

Ijtimoiy axborot ta'lim portali: www.ziynet.uz.
Maktabgacha ta'lim vazirligi: www.mtv.uz.
Respublika bolalar kutubxonasi: www.kitob.uz.
«Maktabgacha ta'lim» jurnali: www.ilmt.uz.
Toshkent davlat pedagogika universiteti: www.tdpu.uz

**O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI
OLIY VA O'RTA MAXSUS TA'LIM VAZIRLIGI**

**PEDAGOGIK INNOVATSIYALAR, PROFESSIONAL TA'LIM
BOSHQARUV HAMDA PEDAGOG KADRLARNI QAYTA
TAYYORLASH VA ULARNING MALAKASINI
OSHIRISH INSTITUTI**

**O'RTA MAXSUS PROFESSIONAL TA'LIM
50110101-Maktabgacha ta'limni tashkil etish
Jismoniy tarbiya nazariyasi va metodikasi fanidan**

O'QUV DASTURI

Kvalifikatsiya(lar) nomi	Uslubchi
O'quv rejadagi tartib raqami	2.07
Ajratilgan soat	60

O'quv dasturi Pedagogik innovatsiyalar, professional ta'lim boshqaruv hamda pedagog kadrlarni qayta tayyorlash va ularning malakasini oshirish instituti "Ta'lim" yo'nalishlari bo'yicha o'quv-metodik birlashmasining 2022-yil 29-avgustdagi 6-sonli majlis bayoni bilan ma'qullangan.

O'zbekiston Respublikasi Oliy, o'rta maxsus va professional ta'lim yo'nalishlari bo'yicha o'quv-uslubiy birlashmalar faoliyatini Muvofiqlashtiruvchi kengashning 2022-yil 29-oktabrdagi 6-sonli yig'ilishida ma'qullangan va Vazirlikning 2022-yil 25-noyabrdagi 388-sonli buyrug'i bilan **TASDIQLANDI VA JORIY ETILDI.**

Tuzuvchi:

N.N. Djamilova

Nizomiy nomidagi Toshkent Davlat pedagogika universiteti "Maktabgacha ta'lim metodikasi" kafedراسi professori, p.f.d. (DSc)

Taqrizchi

Axunov U

ADU "Maktabgacha ta'lim metodikasi" kafedراسi v/b. dotsenti.

:

1 O'quv dasturiga qo'yiladigan talablar

O'quv dasturining nomi	Jismoniy tarbiya nazariyasi va metodikasi fanidan
Ajratilgan soat	60
Mavzular soni	30
Dasturning maqsadi	Jismoniy tarbiya nazariyasi va metodikasi fani o'quvchilarga MTTda va oilada ilk yoshdan boshlab to maktab yoshiga etgunga qadar bolalarni jismoniy rivojlantirish, bola hayotini muhofaza qilish, sog'lig'ini yaxshilash, mustaxkamalash, har tomonlama sog'lom, etuk bolalarni tarbiyalash yo'llarini o'rgatishga qaratilgan.
O'zlashtirish (o'qitish) natijalari	Maktabgacha yoshdan boshlab o'z sog'lig'i to'g'risida o'zi qayg'urish madaniyatini singdirish, sog'lom, baquvvat, chiniquqan, o'z xarakterini yaxshi boshqara oladigan, jismoniy tarbiya va sport mashqlarini sevadigan, maktabdagi o'qishga kelgusidagi faol ijodiy faoliyatga nisbatan qobiliyatli bola shaxsini shakllantirish jismoniy tarbiyaning muhim vazifasidir. Vazifalarni amalga oshirish shartlari: maktabgacha yoshdagi bolalar bilan badantarbiya, jismoniy tarbiya mashg'ulotlari, sayr, xarakterli o'yinlar, ochiq havodagi jismoniy mashqlarni tashkil etish va o'tkazish.
Bilim	-jismoniy tarbiya nazariyasining umumiy masalalari; - MTTda jismoniy tarbiya ishlarini rejalashtirish va hisobga olish; -MTT va oilada jismoniy mashqlar, asosiy harakat mashqlarini tashkil etish va o'tkazish; -MTT va oilada harakatli o'yinlarni o'tkazish; -MTT va oilada jismoniy tarbiyani tashkil etish ish shakllari. -kun tartibidagi sog'lomlashtiruvchi tadbirlar haqida bilim berish.
Ko'nikma	- jismoniy tarbiya ishlarini rejalashtirish; - fanga doir adabiyotlardan foydalanish; -noan'anaviy va integratsiyalashgan mashg'ulot ishlanmalarini tuzish; -jismoniy tarbiya mashqlarini to'g'ri tashkil etish; - ko'rgazmali qurollar tayyorlash; - mashg'ulotni yakunlashda bolalar bilimni tahlil qilish ko'nikmasiga ega bo'lish.
Oquv rejaga muvofiq o'zaro bog'liq bo'lgan fan nomi	Bolalar anatomiyasi va fiziologiyasi
O'qitish tashkiliy shakli	N-Nazariy ta'lim A-Amaliy ta'lim NA- Nazariy va amaliy ta'lim birgalikda tashkil etiladi
Dasturga qo'yilgan talab	Majburiy
O'qitish tili	Guruhda belgilangan o'qitish tili asosida
Baholash tartibi	Joriy baholash tartibiga asoslanib
O'quvchilarning bilim va	Yozma, og'zaki, savol-javob, test, amaliy, nazariy, mustaqil

ko'nikmalarini baholash	topshiriq
-------------------------	-----------

2. O'quv dasturi mazmuni

No	Mavzular nomi	Mavzuning qisqacha mazmuni	Jami	O'qitishning tashkiliy shakli	Mustaqil ta'lim
1	O'zbekiston Respublikasida jismoniy tarbiya tizimini rivojlanishi	O'zbekiston Respublikasida jismoniy tarbiya tizimining rivojlanish tarixi. zamonaviy muammolari. Jismoniy tarbiya tizimining xususiyatlari. Jismoniy tarbiya nazariyasining umumiy masalalari.	2	N	1
2	Maktabgacha yoshdagi bolalarni jismoniy tarbiyalash nazariyasining predmeti	Maktabgacha yoshdagi bolalar jismoniy tarbiya nazariyasining predmeti. Maktabgacha yoshdagi bolalar jismoniy tarbiya nazariyasining maqsad va vazifalari. O'sib kelayotgan yosh avlodni har tomonlama jismoniy tarbiyalash. Oilada bolalarni jismoniy tarbiyalash.	2	A	1
3	Jismoniy tarbiya jarayonida ta'lim tarbiya asoslari va o'qitish tamoyillari	Maktabgacha ta'lim yoshidagi bolalarni jismoniy tarbiyalashda ta'lim prinsiplaridan foydalanish. Jismoniy tarbiya berish jarayonida ta'lim metodlari.	2	N	1
4	Ta'limning metod va usullari . Jismoniy tarbiya vositalari	Maktabgacha ta'lim yoshidagi bolalarni jismoniy tarbiyalashda ta'lim metodlari va usullari bilan tanishtirish. Jismoniy tarbiya mashg'ulotlarini o'tkazishda harakat ko'nikmalarini hosil qilish va jismoniy sifatlarini tarbiyalash. Maktabgacha yoshdagi bolalarni jismoniy tarbiyalash vositalari. Jismoniy tarbiya vazifalarini muvaffaqiyatli hal qilishda vositalardan keng ko'lamda foydalanish., MTT da va oilada chiniqtirishni tashkil etish. Maktabgacha yoshdagi bolalarda madaniy-gigienik ko'nikma va odatlarni tarbiyalash.	2	A	1
5	"Ilk qadam" tayanch dasturi asosida jismoniy rivojlanish sohasini tahlili	"Ilk qadam "tayanch dasturida jismoniy rivojlanish, o'z-o'ziga xizmat va gigiyena yo'nalishi bo'yicha turli yosh guruhlar bilimlarini o'ziga hos xususiyatlarini aniqlash va solishtirish. Mustaqil ish:" Ilk qadam" dasturi bo'yicha	2	N	1

		har bir yosh guruh bo'yicha jismoniy tarbiya bo'limini tahlil qilish.			
6	MTTda va oilada ilk yoshdagi bolalarni jismoniy rivojlanishi.	Ilk yoshdagi bolalarning psixologik rivojlanishida jismoniy tarbiya mashqlarining ahamiyati, o'ziga hos xususiyatlari. Ilk bolalikda uqalash, „Massaj“ va gimnastikaning mohiyati. Ilk yoshli bolalar bilan o'tkaziladigan chiniqtirish tadbirlari, jismoniy mashqlar va o'yinlar.	2	A	1
7	Saflanish va qayta saflanish mashqlari	Saflanish va qayta saflanish mashqlarini ahamiyati. Safda turish mashqlarining turlari. MTTda saflanish va qayta saflanish (kolonnaga, yonga, juft bo'lib shaxmat usulida) mashqlarini o'tkazishda tarbiyachining raxbarligi.	2	N	1
8	Turliyoshguruhlardasaflanishvaqaytasaflanish mashqlarigao'rgatish.	Turli yosh guruhlarda safda turish mashqlarini, har bir turni bajarish texnikasi. Turli yoshdagi guruh bolalari bilan o'tkaziladigan safda turish mashqlarini o'tkazish.	2	A	1
9	MTTda va oilada asosiy harakatlarga o'rgatish	Maktabgacha yoshdagi bolalar organizmini rivojlanishi va o'sishida asosiy harakatlarning ahamiyati. Umumiy xarakteristika. Asosiy harakatlar turlari (yurish, yugurish, emaklab yurish, sakrash, uloqtirish, va muvozanat saqlash). Maktabgacha yoshdagi bolalarda asosiy harakat mashqlarini rivojlantirishda tarbiyachining rahbarligi.	2	N	1
10	Yurish va yugurish mashqlarini ahamiyati va o'tkazish uslubi	Yurish va yugurish mashqlarining har bir harakatini bajarish texnikasi. " Ilk qadam " dasturi bo'yicha tahlili.	2	A	1
11	Sakrash va tirmashib chiqish mashqlarini ahamiyati va o'tkazish uslubi.	Sakrash va tirmashib chiqish mashqlarining har bir harakatini bajarish texnikasi. " Ilk qadam " o'quv dasturi bo'yicha tahlili.	2	N	1
12	Emaklash va tirmashib chiqish mashqlarini ahamiyati va o'tkazish uslubi.	Emaklash va tirmashib chiqish mashqlarining har bir harakatini bajarish texnikasi. " Ilk qadam " dasturi bo'yicha tahlili.	2	A	1
13	MTT va oilada umumrivojlantiruvchi mashqlar	MTTda va oilada umumrivojlantiruvchi mashq turlari va uni o'tkazishga qo'yilgan talablar. Umumrivojlantiruvchi mashqlarni bajarishda bolalarni to'g'ri nafas olishga o'rgatish. Mashqlarni bajarishda tarbiyachining	2	N	1

		rahbarligi.			
14	Kichik va o'rta guruh bolalari bilan umumrivojlantiruvchi mashqlarni tanlash va o'tkazish. Katta va tayyorlov guruh bolalari bilan umumrivojlantiruvchi mashqlarni tanlash va o'tkazish.	Kichik va o'rta guruhlarda umumrivojlantiruvchi mashqlar tanlash va o'tkazish texnikasi. Umumrivojlantiruvchi mashqlarni bajarishda to'g'ri nafas olish va chiqarish. Katta va tayyorlov guruh bolalari uchun gavdaning turli qismlariga mos mashqlar tanlash va o'tkazish. Mashqlarni bajarishda dastlabki holatlarni to'g'ri egallash. Umumrivojlantiruvchi mashqlarni bajarishda to'g'ri nafas olish va chiqarish.	2	A	1
15	Kichik va o'rta guruhlarda umumrivojlantiruvchi mashqlar ishlanmasini tuzish.	"Ilk qadam" dasturi asosida kichik va o'rta guruh bolalari uchun URMashqlarni mashqlarini tanlash, ishlanmasini tuzish.	2	N	1
16	Katta va tayyorlov guruh bolalari bilan umumrivojlantiruvchi mashqlarini ishlanmasi tuzish.	"Ilk qadam" dasturi asosida katta va tayyorlov guruh bolalari uchun umumrivojlantiruvchi mashqlarni tanlash va ishlanma tuzish.	2	A	1
17	MTTda va oilada harakatli o'yinlar.	MTTda va oilada harakatli o'yinlarning ahamiyati. Harakatli o'yin turlari. Harakatli o'yinni tashkil qilish. Harakatli o'yinni o'tkazishda tarbiyachining rahbarligi.	2	N	1
18	Katta va tayyorlov guruhlarida bolalar uchun harakatli o'yinlarni o'tkazish	Katta va tayyorlov guruh bolalari uchun harakatli o'yinlarni tashkil qilish.	2	A	1
19	O'zbek milliy harakatli o'yinlarining kelib chiqish tarixi va ahamiyati.	O'zbek milliy harakatli o'yinlarni rivojlanish tarixi. Ularning bolalar tarbiyasiga va rivojlanishiga ta'siri. Milliy harakatli o'yinlarining tarbiyaviy ahamiyati.	2	N	1
20	Turli yosh guruhlar uchun o'zbek harakatli o'yinlar tanlash.	"Ilk qadam" dasturi asosida turli yosh guruhlarda o'zbek milliy harakatli o'yinlarini tanlash.	2	A	1
21	Turli yosh guruhlarida sport mashqlarini tanlash va o'tkazish	MTTda sport mashqlarini ahamiyati. Turlari(velosipedda, samokatda va g'ildirakli kon'kida yurish) o'rgatish. Yo'l harakati qoidalariga rioya qilish o'rgatish. Suzish. suvdagi harakatni o'ziga xosligi. Qishki va yozgi sport mashqlari.	2	N	1

22	MTTda va oilada jismoniy tarbiya ish shakllarini tashkil etish. Jismoniy tarbiya mashg'ulotlari	MTTda jismoniy tarbiya ish shakllarini tashkil etish. Jismoniy tarbiya mashg'ulotlarni tuzilishi va mazmuni. Yilning turli fasllarida jismoniy mashg'ulotlarni o'tkazishga qo'yilgan talablar.	2	A	1
23	Kichik va o'rta guruh bolalari uchun jismoniy tarbiya mashg'ulot ishlanmasini tuzish	Kichik va o'rta guruh bolalari uchun jismoniy tarbiya mashg'ulot ishlanmasini tuzish va tahlil qilish.	2	N	1
24	Katta va tayyorlov guruh bolalari uchun jismoniy tarbiya mashg'ulotini ishlanmasini tuzish	Katta va tayyorlov guruh bolalari uchun jismoniy tarbiya mashg'ulotni tuzish, mazmuniga doir uslubiy ko'rsatmalar berish.	2	A	1
25	MTT da jismoniy sog'lomlashtiruvchi tadbirlar. Ertalabki badantarbiya.	Ertalabki badantarbiya ahamiyati, hamda ularning maktabgacha ta'lim tashkilotlarining kun tartibidagi o'rne. Ertalabki badantarbiya tuzilishi, mazmuni Jismoniy mashqlarni tanlash jismoniy jihozlar (bayroqcha, tayoqcha, halqacha boshqalar)dan foydalanish. Komplekslar tuzish .komplekslar o'tkazish davomiyligi va ularni almashtirib turish	2	N	1
26	Kichik va o'rta guruhlarda ertalabki badantarbiya mashqlari	Maktabgacha yoshdagi bolalarni jismoniy rivojlantirishda ertalabki badan tarbiyani ahamiyati. Turli yosh guruhlarda ertalabki badantarbiyani o'tkazishga qo'yilgan talablar. Ertalabki badan tarbiyani o'tkazishda tarbiyachining raxbarligi.	2	A	1
27	Katta va tayyorlov guruhlarda ertalabki badantarbiyani o'tkazish.	Turli yosh guruhlarida ertalabki badan tarbiyani o'tkazish	2	N	1
28	MTTda jismoniy tarbiya ishlarini rejalashtirish va hisobga olish.	MTTda jismoniy tarbiya ishlarini rejalashtirish va uning turlari. Jismoniy tarbiya ishlarini olib borish va hisobga olish. Yillik, oylik, haftalik ish rejalari.	2	A	1
29	Jismoniy jivojlanish o'z o'ziga xizmat va gigiyena sohasi b'oyicha turli yosh guruhlarda bolalarni rivojlanishi.	Maktabgacha yoshdagi bolalarni rivollanishiga qo'yiladigan davlat talablari bo'yicha turli yosh guruhlarda bolalarni rivojlanishiga qo'yilgan talab va indikatorlar asosida rivojlanish ko'rsatkich mezonlari haqida bilim berish.	2	N	1

30	MTT da jismoniy tarbiya ishlarini tashkil etish uchun kerakli jihoz va inventarlar. Guruh xonalari zal va maydonni jihozlash.	Maktabgacha yoshdagi bolalarni rivollanishiga qo'yiladigan davlat talablari bo'yicha turli yosh guruhlarida bolalarni жисмоний rivojlanishida jismoniy tarbiya ishlarini tashkil etish uchun kerakli jihoz va inventarlar. Guruh xonalari zal va maydonni jihozlash. haqida bilim berish.	2	A	1
Jami			60		30

3.O'quvchilarning bilim va ko'nikmalarini baholash

O'quv dasturi davomida o'quvchilar tomonidan o'zlashtirilgan bilim va ko'nikmalar ichki nazorat bo'yicha amaldagi tartib asosida baholanadi.

Baholash usullari og'zaki, yozma, savol-javob, test, amaliy, nazariy, mustaqil topshiriqlardan iborat bo'lib, ular o'quv elementini o'zlashtirishnatijalarini aniqlashga imkon beradi. Nazorat savollari va topshiriqlar qo'yilgan maqsadga hamohang bo'lishi lozim.

4 Tavsiya etilgan adabiyotlar ro'yxati

1. "O'zbekiston Respublikasining ilk va maktabgacha yoshdagi bolalar rivojlanishiga qo'yiladigan davlat talablari". T.:2018 y
2. O'zbekiston Respublikasi maktabgacha ta'lim tashkilotlari uchun "Ilk qadam" davlat o'quv dasturi /takomillashtirilgan ikkinchi nashr/ O'zbekiston Respublikasi Maktabgacha ta'lim vazirligi. Toshkent.2022y
3. Djamilova N.N. Bolalar jismoniy tarbiyasi T.: "Innovatsiya-Ziyo" 2020
4. Джамилова Н,Терехова О, Ким. И. Теория и методика физического воспитания.Т.: "Innovatsiya-Ziyo"
5. Meliyev "Jismoniy tarnazariyasi va metodikasi".T.: Ilm ziyo. 2012
6. A.N.Normurodov "Jismoniy tarbiya"Т.: O'zbekiston2011.
7. Makamjonov.K ,Salomov.R, Ikromov.I."Jismoniy madaniyat nazariyasi va metdikasi" Iqtisod-Moliya 2008y
8. Tulenova. X,Xo'jayev.P,Xo'jayeva.
9. .Usmonxo'jayev T.S ,.Arzumanov, S.G.Qodirov B.A. "Jismoniytarbiya". Qo'llanma. 2003.
10. "Sog'lom avlod dasturi". Qo'llanma . – T,: 2000
11. Mahkamjonov. M. K. "Jismoniy tarbiya nazariyasi va metodikasi". Ma'ruza matni. Qo'llanma. – Toshkent.: 2002.
12. A.V.Keneman, D.V.Xuxlayeva. "Maktabgachatarbiyayoshidagibolalarnijismoniytarbiyalashnazariyasivametodikasi" .Darslik.–T.: O'qituvchi, 1998.
13. A.K.Atoev "Farzandingiz barkamol bo'lsa". Qo'llanma.-Toshkent,: 1990.
14. A.N.Normurodov. "Jismoniy tarbiya". Qo'llanma. - O'zbekiston, 1998.
15. "3 yoshgacha bolalar uchun gimnastika, massaj va o'yinlar". Qo'llanma. -Toshkent.: 1998.

16. T.S.Usmonxo'jayev, S.G.Arzumanov, B.A.Qodirov. "Jismoniytarbiya". Qo'llanma. 2003.
17. L.I.Pinzullayeva. "5-6 yoshlibolalaruchunjismoniytarbiyamashg'uloti". Qo'llanma. O'qituvchi nashriyoti.: 1992.
18. R. Salomov va boshqalar. Maktab yoshdagi bolalar jismoniy tarbiyasi uslubiyati asoslari. 2010

Internet manbalari

Ijtimoiy axborot ta'lim portali: www.ziynet.uz.
Maktabgacha ta'lim vazirligi: www.mtv.uz.
Respublika bolalar kutubxonasi: www.kitob.uz.
«Maktabgacha ta'lim» jurnali: www.jlmt.uz.
Toshkent davlat pedagogika universiteti: www.tdpu.uz

**O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI
OLIY VA O'RTA MAXSUS TA'LIM VAZIRLIGI**

**PEDAGOGIK INNOVATSIYALAR, PROFESSIONAL TA'LIM
BOSHQARUV HAMDA PEDAGOG KADRLARNI QAYTA
TAYYORLASH VA ULARNING MALAKASINI
OSHIRISH INSTITUTI**

**O'RTA MAXSUS PROFESSIONAL TA'LIM
50110101-Maktabgacha ta'lim tashkil etish
Matematik tasavvurlarni shakllantirish nazariyasi va metodikasi fanidan**

O'QUV DASTURI

Kvalifikatsiya(lar) nomi:	Uslubchi
O'quv rejadagi tartib raqami:	2.08
Ajratilgan soat:	80

Toshkent – 2022

O'quv dasturi Pedagogik innovatsiyalar, professional ta'lim boshqaruv hamda pedagog kadrlarni qayta tayyorlash va ularning malakasini oshirish instituti "Ta'lim" yo'nalishlari bo'yicha o'quv-metodik birlashmasining 2022-yil 29-avgustdagi 6-sonli majlis bayoni bilan ma'qullangan.

O'zbekiston Respublikasi Oliy, o'rta maxsus va professional ta'lim yo'nalishlari bo'yicha o'quv-uslubiy birlashmalar faoliyatini Muvofiqlashtiruvchi kengashning 2022-yil 29-oktabrdagi 6-sonli yig'ilishida ma'qullangan va Vazirlikning 2022-yil 25-noyabrdagi 388-sonli buyrug'i bilan **TASDIQLANDI VA JORIY ETILDI.**

Tuzuvchi:

O.A Maxmudova

Nizomiy nomidagi Toshkent Davlat pedagogika universiteti
"Maktabgacha ta'lim metodikasi" kafedarasiv.b dosenti,
p.f.b.f.d.(Ph.D)

Taqrizchi

Sh.Shukurova

Pedagogik innovatsiyalar, professional ta'lim boshqaruv hamda pedagog kadrlarni qayta tayyorlash va ularning malakasini oshirish instituti bosh mutaxassisi

2.O'quv dasturiga qo'yiladigan talablar

O'quv dasturining nomi	Matematik tasavvurlarni shakllantirish nazariyasi va metodikasi
Ajratilgan soat	80
Mavzular soni	20
Dasturning maqsadi	Jismoniy tarbiya nazariyasi va metodikasi fani o'quvchilarga MTTda va oilada ilk yoshdan boshlab to maktab yoshiga etgunga qadar bolalarni jismoniy rivojlantirish, bola hayotini muhofaza qilish, sog'lig'ini yaxshilash, mustaxkamalash, har tomonlama sog'lom, etuk bolalarni tarbiyalash yo'llarini o'rgatishga qaratilgan.
O'zlashtirish (o'qitish) natijalari	Maktabgacha yoshdan boshlab o'z sog'lig'i to'g'risida o'zi qayg'urish madaniyatini singdirish, sog'lom, baquvvat, chiniqqan, o'z xarakterini yaxshi boshqara oladigan, jismoniy tarbiya va sport mashqlarini sevadigan, maktabdagi o'qishga kelgusidagi faol ijodiy faoliyatga nisbatan qobiliyatli bola shaxsini shakllantirish jismoniy tarbiyaning muhim vazifasidir. Vazifalarni amalga oshirish shartlari: maktabgacha yoshdagi bolalar bilan badantarbiya, jismoniy tarbiya mashg'ulotlari, sayr, xarakterli o'yinlar, ochiq havodagi jismoniy mashqlarni tashkil etish va o'tkazish.
Bilim	Maktabgacha yoshdagi bolalarning matematik tushunchalarini rivojlantirishning o'ziga xos xususiyatlari; -“Ilk qadam” Davlat o'quv dasturi asosida maktabgacha yoshdagi bolalarning elementar matematik tasavvurlarini shakllantirish mashg'ulotlarini tashkil etish; -elementar matematik tasavvurlarni shakllantirish mashg'ulotlarini tashkil etishda innovatsion metodlardan foydalanish; -mashg'ulotlarda axborot texnologiya- laridan foydalanishni bilish.
Ko'nikma	-mashg'ulot davomida bolalarni qiziqtirish va faollashtirish; -mashg'ulotni yakunlashda bolalar ishini tahlil qilish va rag'batlantirish; - “Ilk qadam” Davlat o'quv dasturi asosida mashg'ulotni o'tkazish; - bolalarning mashg'ulotda mustaqil shug'ullanishi va topshiriqlarni oxirigacha sifatli bajarishi uchun imkoniyat yaratish; -matematik tasavvurlarni shakllantirish mashg'ulotlarida turli ta'limiy o'yinlarni qo'llash; -mashg'ulotlarda axborot texnologiyalaridan o'rinli foydalanish ko'nikmasiga ega bo'lish.
Oquv rejaga muvofiq o'zaro bog'liq bo'lgan fan nomi	Bolalar anatomiyasi va fiziologiyasi
O'qitish tashkiliy shakli	N-Nazariy ta'lim A-Amaliy ta'lim

	NA- Nazariy va amaliy ta'lim birgalikda tashkil etiladi
Dasturga qo'yilgan talab	Majburiy
O'qitish tili	Guruhda belgilangan o'qitish tili asosida
Baholash tartibi	Joriy baholash tartibiga asoslanib
O'quvchilarning bilim va ko'nikmalarini baholash	Yozma, og'zaki, savol-javob, test, amaliy, nazariy, mustaqil topshiriq

2. O'quv dasturi mazmuni

No	Mavzular nomi	Mavzuning qisqacha mazmuni	jami	O'qitishning tashkiliy shakli	Mustaqil ta'lim
1	"Matematik tasavvurlarni shakllantirish nazariyasi va metodikasi" ning nazariy asoslari.	Fanning predmeti, maqsad va vazifalari. O'quv fanining fundamental fanlar bilan aloqasi: falsafa, psixologiya, pedagogika, matematika va boshqalar.	4	N /A	2
2	Maktabgacha yoshdagi bolalarning matematik rivojlanishining metodologik, psixofiziologik va psixologik-pedagogik asoslari	Maktabgacha yoshdagi bolalarning matematik rivojlanishining metodologik, psixofiziologik va psixologik-pedagogik asoslari. O'qitish usullari va vositalari. Matematik tasavvurlarini shakllantirish metodikasi nazariyasining tarixi, hozirgi holati va zamonaviyligi.	4	N /A	2
3	Maktabgacha yoshdagi bolalarning matematik rivojlanishining milliy va xorijiy konsepsiyalari	O'quv fanini rivojlantirishning asosiy bosqichlarining umumiy tavsifi. 1 bosqich: usulning empirik rivojlanishi. Matematik rivojlanish g'oyalarini asoslash 2-bosqich: maktabgacha yoshdagi bolalarning matematik rivojlanish nazariyasi va usullarini shakllantirishning dastlabki bosqichi. 3-bosqich: shakllantirishning ilmiy asoslangan didaktik tizimi elementar matematik tasavvurlar.	4	N /A	2
4	Sharq matematik olimlarining asarlarida arifmetikaning rivojlanishi.	Muxammad ibn Muso-al Xorazmiy, Umar Xayyom, Nasriddin Tusiy, Jamshid G'iyosiddin al-Koshiy, Ulug'bek asarlarida arifmetikaning rivojlanishi haqida dastlabki ma'lumotlar.	4	N /A	2
5	Maktabgacha ta'limda maktabgacha yoshdagi bolalarning matematik rivojlanishining zamonaviy yondashuvda jahon tajribalari.	Psixologik pedagogik adabiyotlarda matematik tasavvurlarni rivojlantirish masalalari. Y.I.Tixeyeva, F.N.Blexer, maktabgacha yoshdagi bolalarni matematika elementlariga o'rgatish. M.Montessori, F. Frebel, A.M. Leushina, A.A. Stolyarning maktabgacha yoshdagi	4	N /A	2

		bolalarning matematik rivojlanishining zamonaviy yondashuvlari.			
6	Maktabgacha yoshdagi bolalarda matematik tasavvurlarni shakllantirishda ta'limning asosiy didaktik tamoyillari	Matematik tasavvurlarini shakllantirish va rivojlantirish. Maktabgacha ta'lim tashkilotlarining turli yosh guruhlarida matematika mashg'ulotlarini o'tkazish metodikasi. Maktabgacha ta'lim konsepsiyasi mazmuni va mohiyati ilk qadam dasturi mazmuni va mohiyati. Maktabgacha yoshdagi bolalarni matematik tasavvurlarni shakllantirish asosiy didaktik tamoyillarini amalga oshirish, ta'lim tamoyillarini aniqlashga xos yondashuvlar.	4	N /A	2
7	Maktabgacha yoshdagi bolalarda matematik tasavvurlarni shakllantirishda qo'llaniladigan uslublar.	Ko'rgazma materiallar bilan ishlash uslubi. Ko'rgazma materiallar turlari. Ko'rgazmalarga qo'yilgan talablar. Ko'rgazma materiallarini saqlash.	4	N /A	2
8	To'plam haqida tushuncha.	Mashg'ulotlarda ishni tashkil etish. Miqdor va sanoq. Bolalarga to'g'ri usullardan foydalanib 6,7,8,9,10 sonlarining hosil bo'lishi bilan tanishtirish. Turli analizatorlar ishtirokida sanash. Butunni qisimlarga bo'lish. Birliklardan hosil bo'gan sonning miqdoriy tarkibi. Sonlarning tartib va miqdor ahamiyati. Qo'shni sonlarni taqqoslash.	4	N /A	2
9	Hayotining uchinchi va to'rtinchi yilida bolalarda miqdoriy tasavvurlarni rivojlantirish.	Ko'plik, son, hisob, kattalik, fazo, geometrik shakl va shakllar haqidagi tasavvurlarni shakllantirish. Maktabgacha yoshda asosiy oddiy matematik qonuniyatlari haqida tushuncha .	4	N /A	2
10	Ilk yoshdagi bolalarning predmetlar miqdorini idrok qilish, esda olib qolishi va taqqoslashning o'ziga xos xususiyatlari.	To'plam haqidagi tasavvurlarni shakllantirishning sensor asoslari. To'plamlarning tengligi va teng emasligi haqidagi tasavvurlarni shakllantirish. O'yinlar va o'yin mashqlaridan foydalanish. miqdor haqidagi tasavvurlarni shakllantirish vazifalari «Ko'p» va «Bitta», «Ko'p» va «kam» o'rtasidagi o'zaro munosabat bilan tanishtirish va butunni elementlarga ajratish.	4	N /A	2
11	Bolalar ongida natural sonlar qatori tizimining tarkib topishi.	Sanash va o'lchash jarayonida bolalarda butun sonlar qatori haqidagi tasavvurlarini rivojlantirish.	4	N /A	2
12	Sanash faoliyatining rivojlanish bosqichlari	Sanash natijalari predmetlarining sifat belgilari va ularning fazoviy joylashuvi. Bolalarni butun predmetni teng bo'laklarga bo'lishga o'rgatish.	4	N /A	2

13	O'lchash haqida tushuncha.	O'lchamning asosiy xususiyatlari. Ilk va maktabgacha yoshda bolalarning predmetlarning o'lchamni idrok qilishning o'ziga xosligi.	4	N /A	2
14	Bolalarda shartli o'lchov yordamida turli o'lchamlarni o'lchash haqidagi tasavvurlarni shakllantirish.	Predmetlar o'lchamini idrok qilish va taqqoslash. Bolalarni shartli o'lchov birliklari bilan tanishtirish.	4	N /A	2
15	Har bir yosh bolalarni predmetlar shakli bilan tanishtirish metodikasi.	Bolalarning predmetlar shakli va geometrik figuralarni idrok qilishning o'ziga xos xususiyatlari. Shakl haqidagi tasavvurlarni idrok qilish va shakllantirishda so'zning o'rni.	4	N /A	2
16	Geometrik shakllarni turli belgilari bo'yicha guruhlash.	Geometrik shakllarni burchaklari, tomonlari, soni bo'yicha taqqoslash; ularni o'lchash; umumlashgan tushunchalarni shakllantirish.	4	N /A	2
17	: Fazo va fazoda mo'ljal olish haqida tushuncha.	Bolalarda fazoda mo'ljal olishni rivojlantirish. Idrok qilish va fazoda mo'ljal olishda so'zning o'rni.	4	N /A	2
18	Maktabgacha ta'lim tashkilotlarida matematik tushunchalarni shakllantirish yuzasidan metodik ishlarining mazmuni.	Turli maktabgacha yoshdagi bolalarda matematik tushunchalarini shakllantirishda tuzatish ishlarini olib borish. Maktabgacha tarbiya tashkilotlarida matematika tasavvurlarni shakllantirish metodikasi bo'yicha ishlarni rejalashtirish va qayd qilish.	4	N /A	2
19	Bolalarni matematik rivojlantirish vazifalarini amalga oshirishda maktabgacha ta'lim tashkiloti, oila va maktab bilan ishlashdagi uzviylik (hamkorlik).	Bolalarning matematik rivojlanishi uchun zamonaviy boshlang'ich maktab talablari. Maktablar va maktabgacha ta'lim tashkilotlari matematikani o'qitishda uzluksizlikni tashkil etish shakllari. Birinchi sinfda bolalarning matematikani o'rganishga tayyorligi ko'rsatkichlari. Bolalarning matematik rivojlanishi diagnostikasiga umumiy yondashuvlar. Tashhisning asosiy va oraliq maqsadlari. Diagnostik havolalar. Diagnostik ko'rikni tayyorlash va o'tkazish bosqichlari. Tashhis qo'yish uchun talablar.	4	N /A	2
20	Maktabgacha ta'lim tashkilotlarida matematik tushunchalarni shakllantirish yuzasidan metodik ishlarining amalga oshirish yo'llari.	Maktabgacha ta'lim tashkilotlarida matematika bo'yicha ishlarni rejalashtirish va qayd qilish. Tarbiyachilar bilim darajasini va mahoratini oshirish shakllari. Maktabgacha ta'lim tashkilotlarida matematik mashg'ulotlarni o'tkazishda kasbiy tayyorgarligi. Bollarning mustaqil matematik faoliyatiga rahbarlik qilish.	4	N /A	2
Jami			80		40

3.O'quvchilarning bilim va ko'nikmalarini baholash

O'quv dasturi davomida o'quvchilar tomonidan o'zlashtirilgan bilim va ko'nikmalar ichki nazorat bo'yicha amaldagi tartib asosida baholanadi.

Baholash usullari og'zaki, yozma, savol-javob, test, amaliy, nazariy, mustaqil topshiriqlardan iborat bo'lib, ular o'quv elementini o'zlashtirishnatijalarini aniqlashga imkon beradi. Nazorat savollari va topshiriqlar qo'yilgan maqsadga hamohang bo'lishi lozim.

4.Tavsiya etilgan adabiyotlar ro'yxati

1.Xasanboeva.O.U.va boshqalar. «Maktabgacha ta'lim pedagogikasi».T., «Ilm ziyo», 2006.

2.Bikbaeva N.U. ,Ibragimova Z.I., Kosimova X.I. «Maktabgacha tarbiya yoshidagi bolalarda elementar matematik tasavvurlarni shakllantirish» T. «O'qituvchi» ,1995.

3.O'zbekiston Respublikasining ilk va maktabgacha yoshdagi bolalar rivojlanishiga qo'yiladigan davlat talablari. T .: BMT Bolalar jamg'armasi (YuNISEF), 2018.

4. O'zbekiston Respublikasi maktabgacha ta'lim tashkilotlari uchun "Ilk qadam" davlat o'quv dasturi /takomillashtirilgan ikkinchi nashr/ O'zbekiston Respublikasi Maktabgacha ta'lim vazirligi. Toshkent.2022y

5.G. Djanpeisova, B.Xodjimuratova. Matematik tasavvurlarini shakllantirish. T.: "Innovatsiya-Ziyo", 2020.

6.M.E.Jumayev. "Bolalarda boshlang'ich matematik tushunchalarini rivojlantirish nazariyasi va metodikasi" Toshkent. «Ilm-Ziyo» Qo'llanma - 2013.

7.Z.A.Raxmonqulova, N.Qurbonova "Maktabgacha yoshdagi bolalarda matematik tasavvurlarni shakllantirish" O'zRXTB. MMXQTMORO`MM "Lider press" Toshkent 2009

8.Z.A.Raxmonqulova, U. Raxmonqulov, N. Qurbonova "Maktabgacha yoshdagi bolalarning matematik tasavvurlarini shakllantirish" O'zRXTB. MMXQTMORO`MM "Bekinmachoq-plyus" 2012

Qo'shimcha adabiyotlar:

1. Z.A.Valiyeva.Yo.U.Muniboev. "Iqtisod alifbosi" 1-sinf Toshkent. «Sharq». Qo'llanma-1997

2. N.U. Bikbayeva "Matematikadan jadvallar" Toshkent. MTT tayyorlov guruhlar uchun tavsiya. «O'qituvchi»-1995 yil.

3. Qudrat Do'stmuhammad. "1 dan o'ngacha" MTT tayyorlov guruhlar uchun tavsiya Toshkent. «Sharq»-2000

4. P. Ibrohimova. "Matematik hazillar, topishmoqlar, labirintlar" «Kichik yoshdagi o'quvchilar, ota-onalar va tarbiyachilar uchun» Toshkent. «O'qituvchi» -1996.

5. Sh.Boltayeva."O'ynaymiz, o'ylaymiz, aqlimizni charxlaymiz" UICC «Uzincomcenter» MTT tayyorlov guruhlar uchun tavsiya Toshkent- 2002 yil.

6. E.A.Bondarrenko. "Gotovimsya k shkole", "Igraya razvivaem mishlenie" Moskva ZAO «BAO – PRESS». MTTtayyorlovguruhlar uchuntavsiya-2005

Internet manbalari

Ijtimoiy axborot ta'lim portali: www.ziyonet.uz.

Maktabgacha ta'lim vazirligi: www.mtv.uz.

Respublika bolalar kutubxonasi: www.kitob.uz.

«Maktabgacha ta'lim» jurnali: www.jlmt.uz.

Toshkent davlat pedagogika universiteti: www.tdpu.uz

**O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI
OLIY VA O'RTA MAXSUS TA'LIM VAZIRLIGI**

**PEDAGOGIK INNOVATSIYALAR, PROFESSIONAL TA'LIM
BOSHQARUV HAMDA PEDAGOG KADRLARNI QAYTA
TAYYORLASH VA ULARNING MALAKASINI
OSHIRISH INSTITUTI**

**O'RTA MAXSUS PROFESSIONAL TA'LIM
50110101-Maktabgacha ta'lim tashkil etish
Tasviriy faoliyat nazariyasi va metodikasi fanidan**

O'QUV DASTURI

Kvalifikatsiya(lar) nomi	Uslubchi
O'quv rejadagi tartib raqami	2.09
Ajratilgan soat	80

O'quv dasturi Pedagogik innovatsiyalar, professional ta'lim boshqaruv hamda pedagog kadrlarni qayta tayyorlash va ularning malakasini oshirish instituti "Ta'lim" yo'nalishlari bo'yicha o'quv-metodik birlashmasining 2022-yil 29-avgustdagi 6-sonli majlis bayoni bilan ma'qullangan.

O'zbekiston Respublikasi Oliy, o'rta maxsus va professional ta'lim yo'nalishlari bo'yicha o'quv-uslubiy birlashmalar faoliyatini Muvofiqlashtiruvchi kengashning 2022-yil 29-oktabrdagi 6-sonli yig'ilishida ma'qullangan va Vazirlikning 2022-yil 25-noyabrdagi 388-sonli buyrug'i bilan **TASDIQLANDI VA JORIY ETILDI.**

Tuzuvchilar:

Xasanova Sh.T	Nizomiy nomidagi TDPU, "Maktabgacha ta'lim metodikasi" kafedrası dotsenti
N.Z.Imomova	Nizomiy nomidagi TDPU, "Maktabgacha ta'lim metodikasi" kafedrası o'qituvchisi
S.X.Xolto'raeva	Nizomiy nomidagi TDPU, "Maktabgacha ta'lim metodikasi" kafedrası o'qituvchisi

Taqrizchi:

N.SH.Abdullayeva	Maktabgacha ta'lim tashkilotlari direktor va mutaxassislarini qayta tayyorlash va ularning malakasini oshirish instituti, "Maktabgacha va musiqiy ta'lim" kafedrası mudiri (PhD),dotsent
------------------	--

1. O'quv dasturiga qo'yiladigan talablar

O'quv dasturining nomi	Tasviriy faoliyat nazariyasi va metodikasi
Ajratilgan soat	80
Mavzular soni	20
Dasturning maqsadi	talabalarga bolalarni tasviriy faoliyatga o'rgatish metodikasi, tasviriy faoliyati turlari, tasviriy faoliyat mashg'ulotlarini tashkil etish va o'tkazish metodikasi bilan tanishtirish haqida bilim berish.
O'zlashtirish (o'qitish) natijalari	Tasviriy faoliyat maktabgacha ta'lim tashkilotida olib boriladigan ta'lim va tarbiyaviy ishning bir qismi sifatida bo'lajak tarbiyachilar tasviriy faoliyatga doir bilimlarga ega bo'ladilar.
Bilim	Tasviriy faoliyatga o'rgatish fanning nazariy asoslari; amaliy metodlari; Rivojlantiruvchi (san'at) markazlarida faoliyat olib borish. O'rgatishning turli xil metod va usullarini o'rganish. Tasviriy faoliyat mashg'ulotlarni tashkil etish haqida bilimga ega bo'lishi; (bilim)
Ko'nikma	Talabalar maktabgacha ta'limda tasviriy faoliyatga o'rgatish nazariyasi va texnologiyalari fanining ilmiy-pedagogik asoslarini bilishi, maktabgacha yoshdagi bolalarning tasviriy faoliyati turlari va o'ziga xosligini o'rganish; rasm, loy, applikasiya, qurish-yasash orqali maktabgacha yoshdagi bolalarni tasviriy ijodkorligini rivojlantirishni; maktabgacha ta'lim tashkilotlarida tasviriy faoliyat mashg'ulotlarini rejalashtirish va tashkil qilishni metodikasini. mashg'ulotdan tashqari vaqtlarda tasviriy faoliyatni tashkil qilishni; maktabgacha yoshdagi bolalarda tasviriy qobiliyatni rivojlanganlikni aniqlash kabi ko'nikmalarga ega bo'ladi.(ko'nikma)
Oquv rejaga muvofiq o'zaro bog'liq bo'lgan fan nomi	"Maktabgacha ta'lim pedagogikasi",
O'qitish tashkiliy shakli	N-Nazariy ta'lim A-Amaliy ta'lim N- Nazariy va amaliy ta'lim birgalikda tashkil etiladi
Dasturga qo'yilgan talab	Majburiy
O'qitish tili	Guruhda belgilangan o'qitish tili asosida
Baholash tartibi	Joriy baholash tartibiga asoslanib
O'quvchilarning bilim va ko'nikmalarini baholash	Yozma, og'zaki, savol-javob,test, amaliy, nazariy, mustaqil topshiriq

2 O'quv dasturi mazmuni

№	Mavzular nomi	Mavzuning qisqacha mazmuni	Jami	O'qitishning tashkiliy shakli	Mustaqil ta'lim
1	Maktabgacha yoshdagi bolalarni tasviriy qobiliyati va ijodkorligini rivojlantirish	Maktabgacha yoshdagi bolalarni tasviriy faoliyati. Tasviriy qobiliyatlarni aniqlovchi tushuncha. Tasviriy qobiliyatlarni rivojlantirish bosqichlari. Maktabgacha yoshdagi bolalarni tasviriy faoliyatlarining o'ziga xos xususiyatlari.	4	N /A	2
2	Maktabgacha yoshdagi bolalarni har tomonlama rivojlantirishda tasviriy faoliyatning ahamiyati.	Tasviriy faoliyat estetik tarbiyaning zaruriy vositasi sifatida. Bolalarni har tomonlama rivojlantirishda tasviriy faoliyatning ahamiyati. Tasviriy faoliyat badiiy madaniyat shakllanishining asosi.	4	N /A	2
3	Tarbiyachining bolalarni tasviriy faoliyatga o'rgatish jarayonidagi o'rni.	Zamonaviy pedagogning imidji. Tarbiyachining tasviriy faoliyat mashg'ulotlaridagi pedagogik va kasbiy mahorati. Tarbiyachining tasviriy faoliyat mashg'ulotlarini tashkil qilishdagi kompetentligi.	4	N /A	2
4	Maktabgacha yoshdagi bolalarni har tomonlama rivojlantirishda tasviriy faoliyat turlari va uning ahamiyati.	Tasviriy faoliyat turlari. Bolalarni har tomonlama rivojlantirishda tasviriy faoliyatning ahamiyati.	4	N /A	2
5	Tasviriy faoliyatga o'rgatishning maqsadi va dastur tamoyillari.	Tasviriy faoliyatga o'rgatishning maqsadi. Dastur tamoyillari. Tevarak atrofni tasvirlash asosida bolalarning tasviriy faoliyati.	4	N /A	2
6	Maktabgacha yoshdagi bolalarda tasviriy faoliyat jarayonidagi idrokni rivojlanishi.	Bolalar tasviriy faoliyatida idrok qilishning rivojlanishi. Predmetlarni kuzatish metodlari. Bolalarni idrok qilishiga rahbarlik.	4	N /A	2
7	Tasviriy faoliyatga o'rgatishning metod va usullari.	O'rgatishning ko'rgazmali metod va usullari. O'rgatishning og'zaki metod va usullari. O'yin orqali o'rgatish usullari.	4	N /A	2
8	Tasviriy faoliyat	Tasviriy faoliyat mashg'ulot turlari.	4	N /A	2

	mashg'ulotlarini tashkil qilish.	Mashg'ulotlarni tashkil qilish. Mashg'ulotdan tashqari vaqtlarda tasviriy faoliyat.			
9	Maktabgacha yoshdagi bolalarni rasm chizishga o'rgatish.	Predmetli rasm. Mazmunli rasm. Dekorativ rasm. MTTning yosh guruhlarida rasm chizishga o'rgatish metodlari.	4	N /A	2
10	Maktabgacha ta'lim tashkilotlarida loy ishi mashg'ulotlari.	Haykaltaroshlik va uning xususiyatlari. Loy ishi uchun ashyo va jihozlar. Loy va plastilindan o'yinchoqlar yasashning sensor asoslari. Loy va plastilindan o'yinchoqlar yasash mashg'ulotlarida bolalar ijodkorligini rivojlantirish. MTTning yosh guruhlarida bolalarni loy ishiga o'rgatish metodlari.	4	N /A	2
11	Maktabgacha yoshdagi bolalarni applikatsiya ishlariga o'rgatish.	Applikatsiya amaliy san'at turi sifatida. MTTda applikatsiya turlari. Applikatsiya ishlari uchun ashyo va jihozlar. Applikatsiyaga o'rgatishning vazifalari. MTTning yosh guruhlarida applikatsiyaga o'rgatish metodlari.	4	N /A	2
12	Maktabgacha ta'lim tashkilotlarida qurish-yasash.	Maktabgacha yoshdagi bolalarni qurish-yasash faoliyatining o'ziga xosligi. MTTda qurish-yasash turlari. Bola shaxsini shakllanishida qurish-yasashning ahamiyati. MTTda qurish-yasash mashg'ulotlari uchun ashyo va jihozlar. MTTning yosh guruhlarida qurish-yasashga o'rgatish metodlari.	4	N /A	2
13	MTTning yosh guruhlarida qurish-yasashga o'rgatish metodlari.	Kichik guruhda qurish-yasash mashg'ulotlari. O'rta guruhda qurish-yasash mashg'ulotlari. Katta guruhda qurish-yasash mashg'ulotlari. Tayyorlov guruhda qurish-yasash mashg'ulotlari	4	N /A	2
14	Turli yoshdagi bolalar guruhida tasviriy faoliyatni tashkil qilish.	Turli yoshdagi bolalar guruhida tasviriy faoliyat mashg'ulotlarini tashkil qilish. Turli yoshdagi bolalar guruhida tasviriy faoliyat mashg'ulotlarini tashkil qilish metodlari.	4	N /A	2
15	Mashg'ulotdan tashqari vaqtlarda tasviriy faoliyatni tashkil qilish.	Mustaqil tasviriy faoliyatning mazmuni. Mustaqil tasviriy faoliyatni tashkil qilish. Mustaqil tasviriy faoliyatga rahbarlik qilish.	4	N /A	2
16	Maktabgacha yoshdagi bolalarni tasviriy san'at asarlari bilan tanishtirish	Maktabgacha katta yoshdagi bolalarni tasviriy san'at asarlari bilan tanishtirish mazmuni. Maktabgacha katta yoshdagi bolalarni tasviriy san'at asarlari bilan tanishtirish usullari. Maktabgacha katta yoshdagi bolalarni tasviriy san'at	4	N /A	2

		asarlari bilan tanishtirish ahamiyati.			
17	MTTda tasviriy faoliyatning boshqa faoliyat turlari va mashg'ulotlar bilan bog'liqligi.	Tasviriy faoliyat– MTTda bolalar bilan olib boriladigan ta'lim–tarbiyaviy ishning bir qismi sifatida. Rasm, loy, applikasiya va qurish – yasash ishlarining o'yin bilan bog'liqligi. Rasm, loy, applikasiya va qurish – yasash ishlarining boshqa mashg'ulotlar va faoliyat turlari bilan bog'liqligi.	4	N /A	2
18	Maktabgacha ta'lim tashkilotlarida tasviriy faoliyat mashg'ulotlari jihozlariga qo'yilgan talablar.	Maktabgacha ta'lim tashkilotlarida tasviriy faoliyat mashg'ulotlari jihozlari. Tasviriy faoliyat mashg'ulotlari jihozlariga qo'yilgan talablar. Turli yoshdagi bolalar guruhida tasviriy faoliyat mashg'ulotlari uchun jihozlari tayyorlash.	4	N /A	2
19	Maktabgacha yoshdagi bolalarni tasviriy qobiliyatlarini, ijodkorligini rivojlantirish monitoringini olib borish	Maktabgacha ta'lim tashkilotlarida tasviriy qobiliyatlarini, ijodkorligini rivojlantirish bo'yicha ishni tashkil etishga ma'sul bo'lgan shaxslar. Mudira, uslubchi, tarbiyachi faoliyati. Maktabgacha yoshdagi bolalarni tasviriy qobiliyatlarini, ijodkorligini rivojlantirish monitoringini olib borish.	4	N /A	2
20	Maktabgacha yoshdagi bolalarni tasviriy qobiliyatlarini, ijodkorligini rivojlanganlik darajasini aniqlash.	Maktabgacha yoshdagi bolalarni tasviriy qobiliyatlarini rivojlantirish. Maktabgacha yoshdagi bolalarni tasviriy qobiliyatlarini, ijodkorligini rivojlanganlik darajasini aniqlash usullari. Maktabgacha yoshdagi bolalarni ijodkorligini rivojlanganlik darajasini aniqlovchi testlar.	4	N /A	2
Jami			80		40

3.O'quvchilarning bilim va ko'nikmalarini baholash

O'quv dasturi davomida o'quvchilar tomonidan o'zlashtirilgan bilim va ko'nikmalar ichki nazorat bo'yicha amaldagi tartib asosida baholanadi.

Baholash usullari og'zaki, yozma, savol-javob, test, amaliy, nazariy, mustaqil topshiriqlardan iborat bo'lib, ular o'quv elementini o'zlashtirish natijalarini aniqlashga imkon beradi. Nazorat savollari va topshiriqlar qo'yilgan maqsadga hamohang bo'lishi lozim.

4.Tavsiya etilgan adabiyotlar ro'yxati

- 1.Sh.T.Xasanova. Tasviriy faoliyatga o'rgatish nazariyasi va metodikasi. T.: Tafakkur. 2020.
- 2.Sh.T.Xasanova. Tasviriy faoliyatga o'rgatish. T.: Tafakkur. 2020
- 3.Sodiqova Sh.A. Maktabgacha pedagogika. T.: Tafakkur bo'stoni 2013
- 4.N.Kayumova. Maktabgacha pedagogika. T.: TDPU 2013
5. Sh.M.Mirziyoyev "Buyuk kelajagimizni mard va oliyjanob xalqimiz bilan birga quramiz" T 20017y
6. Sh.M.Mirziyoyev "Erkin va farovon demokratik o'zbekiston davlatini birgalikda barpo etamiz" T 20016y
7. Sh.M.Mirziyoyev "Qonun ustunvorligi va inson manfaatlarini ta'minlash-yurt taraqqiyoti va xalq farovoligini garovi" T 20016y
- 8.O'zbekiston Respublikasini yanada rivojlantirish bo'yicha harakatlar strategiyasi. O'zbekiston Respublikasi prezidentining farmoni. O'zbekiston Respublikasi qonun hujjatlari to'plami, 2017y., 6-son,70-modda.
9. "Ilk qadam" davlat o'quv dasturi (Takomillashtirilgan 2-nashri) Toshkent 2022-yil
10. O'zbekiston Respublikasi Vazirlar mahkamasining qarori maktabgacha ta'lim va tarbiyaning davlat standartini tasdiqlash to'g'risida (Qonun hujjatlari ma'lumotlari milliy bazasi, 23.12.2020-y., 09/20/802/1658-son; Qonunchilik ma'lumotlari milliy bazasi, 05.04.2022-y., 09/22/153/0266-son)
11. N.Kayumova. Maktabgacha pedagogika. T.: TDPU 2017yil
- 12.Sh.Nurmatova, Sh.T.Xasanova, D.E.Azimova. Ustaxonada amaliy mashg'ulot. Toshkent 2010. Cho'lpon nashriyoti.
- 13.O.Xasanboeva va boshq. Oila pedagogikasi. T.: "Aloqachi", 2007 y.
- 14.Nurmatova M.Sh. Xasanova Sh.T. D.Azimova. Ustaxonada amaliy mashg'ulot. "Musiq" T.:2010y.

Internet manbalari

Ijtimoiy axborot ta'lim portali: www.ziynet.uz.
Maktabgacha ta'lim vazirligi: www.mtv.uz.
Respublika bolalar kutubxonasi: www.kitob.uz.
«Maktabgacha ta'lim» jurnali: www.jlmt.uz.
Toshkent davlat pedagogika universiteti: www.tdpu.uz

**O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI
OLIY VA O'RTA MAXSUS TA'LIM VAZIRLIGI**

**PEDAGOGIK INNOVATSIYALAR, PROFESSIONAL TA'LIM
BOSHQARUV HAMDA PEDAGOG KADRLARNI QAYTA
TAYYORLASH VA ULARNING MALAKASINI
OSHIRISH INSTITUTI**

**O'RTA MAXSUS PROFESSIONAL TA'LIM
50110101-Maktabgacha ta'lim tashkil etish
Tabiat bilan tanishtirish nazariyasi va metodikasi fanidan**

O'QUV DASTURI

Kvalifikatsiya(lar) nomi:	Uslubchi
O'quv rejadagi tartib raqami	2.10
Ajratilgan soat:	60

Toshkent – 2022

O'quv dasturi Pedagogik innovatsiyalar, professional ta'lim boshqaruv hamda pedagog kadrlarni qayta tayyorlash va ularning malakasini oshirish instituti "Ta'lim" yo'nalishlari bo'yicha o'quv-metodik birlashmasining 2022-yil 29-avgustdagi 6-sonli majlis bayoni bilan ma'qullangan.

O'zbekiston Respublikasi Oliy, o'rta maxsus va professional ta'lim yo'nalishlari bo'yicha o'quv-uslubiy birlashmalar faoliyatini Muvofiqlashtiruvchi kengashning 2022-yil 29-oktabrdagi 6-sonli yig'ilishida ma'qullangan va Vazirlikning 2022-yil 25-noyabrdagi 388-sonli buyrug'i bilan **TASDIQLANDI VA JORIY ETILDI.**

Tuzuvchi:

M.A. Rasulxo'jayeva	Nizomiy nomidagi Toshkent Davlat pedagogika universitetining «Maktabgacha ta'lim metodikasi» kafedrası v.b. dosenti, p.f.b.f.d (PhD)
---------------------	--

Taqrizchi:

A.Teshaboyev	ADU "Maktabgacha ta'lim metodikasi" kafedrası mudiri p.f.n. dotsent.
--------------	--

1. O'quv dasturiga qo'yiladigan talablar

O'quv dasturining nomi	Tabiat bilan tanishtirish nazariyasi va metodikasi
Ajratilgan soat	60
Mavzular soni	30
Dasturning maqsadi	Yoshavlodni tabiatni asrab-avaylaydigan, ona tabiatga muhabbatni shakllantirishda sog'lom, aqlan etuk, ma'nan boy, har tomonlama barkamol shaxs sifatida tarbiyalash va maktab ta'limiga tayyorlashdan iborat. Maktabgacha ta'lim muassasasi tarbiyachisi maktabgacha yoshdagi bolalarga tabiat haqidagi bilimlarini shakllantirishda nazariy va metodik bilimlarni egallashi g'oyat muhimdir. Maktabgacha ta'lim muassasalarida tabiat bilan tanishtirish tizimini kun tartibi, tabiat bilan tanishtirish mashg'ulotlari tashkil etadi. Bu ish shakllarini to'g'ri tashkil etish va o'tkazish metodikasini bo'lajak tarbiyachilar "Tabiat bilan tanishtirish nazariyasi va metodikasi" fanini o'rganish orqali egallab boradilar. Dasturda maktabgacha ta'limda tabiat bilan tanishtirish metodikasi fanining nazariy jixatlari asoslab berilgan va maktabgacha ta'limda tabiat bilan tanishtirish metodikasi o'quv fanini o'zlashtirish uchun zarur bo'lgan birlamchi ma'lumotlar yoritilgan.
O'zlashtirish (o'qitish) natijalari	-maktabgacha ta'limda bolalarni tabiat bilan tanishtirishning nazariy asoslari va tabiat haqida tushuncha berish; - maktabgacha ta'limda tarbiyachilarni tabiat bilan tanishtirish vazifalari va metod, vositalari, ish shakllari va o'ziga xosligi bilan tanishib boradi.
Bilim	- har bir guruhda dastur bo'yicha bolalarni tabiat bilan tanishtirish talablarini bilish; - tabiat bilan tanishtirish mashg'ulotida bolalarning sayr, o'yin, mehnatlarini tashkil qilish; - tabiat haqida aniq bilimlarga ega bo'lish; -MTT va oilada tabiat burchagini hamda er maydonchasini tashkil qilishda jihozlarni tanlay olish va to'g'ri joylashtirish.
Ko'nikma	- bolalarni tabiat bilan tanishtirishda metod va shakllarini farqlay olish; - tabiat burchagi va er maydonchasini to'g'ri tashkil etish; - yil fasllarini to'g'ri ajrata olish; -har bir yosh guruh bo'yicha mashg'ulot ishlanmalarini to'g'ri rejalashtirish. - sayr, ekskursiya uyushtirishda bolalar hayoti xavfsizligini ta'minlash ko'nikmasiga ega bo'lish.
Oquv rejaga muvofiq o'zaro bog'liq bo'lgan fan nomi	Tabiat bilan tanishtirish nazariyasi va metodikasi
O'qitish tashkiliy shakli	N-Nazariy ta'lim A-Amaliy ta'lim NA- Nazariy va amaliy ta'lim birgalikda tashkil etiladi
Dasturga qo'yilgan talab	Majburiy
O'qitish tili	Guruhda belgilangan o'qitish tili asosida

Baholash tartibi	Joriy baholash tartibiga asoslanib
O'quvchilarning bilim va ko'nikmalarini baholash	Yozma, og'zaki, savol-javob, test, amaliy, nazariy, mustaqil topshiriq

2.O'quv dasturi mazmuni

No	Mavzular nomi	Mavzuning qisqacha mazmuni	jami	O'qitishning tashkiliv shakli	Mustaqil ta'lim
1	Maktabgacha ta'limda bolalarni tabiat bilan tanishtirishning nazariy asoslari va tabiat haqida tushuncha.	Tabiat, inson va jamiyat haqida tushuncha. Halq pedagogikasida tabiat bilan tanishtirish masalalari. Sharq va tabiat, uning inson hayotidagi o'rni haqidagi qarashlari.	2	N /A	2
2	Tabiat bilan tanishtirish metodikasi fanining predmeti, maqsad vavazifalari.	Inson rivojlanishida tabiatning roli. Maktabgacha yoshdagi bolalarni barkamol shaxs bo'lishida tabiat bilan tanishtirishning o'ziga xosligi.	2	N /A	2
3	Tabiat bilan tanishtirish metodikasi fanining rivojlanishi.	Rus va G'arb pedagog olimlarining bola shaxsi rivojlanishida tabiatning roli.	2	N /A	2
4	Metod haqida tushuncha. Ko'rgazmali metod va uning turlari.	Tabiat bilan tanishtirishda Kuzatish usulu, kuzatishlarni tashkil etish metodikasi. Tabiatga nisbatan insoniy munosabatlarni shakllantirishda bolalarning qurish-yasash, faoliyatlarini rivojlantirish.	4	N /A	2
5	Tabiat bilan tanishtirish shakllari: mashg'ulot, ekskursiya, sayr va ularning turlari, o'tkazish metodikasi.	Ekskursiyani o'tkazish metodikasi, mazmuni va turlari. Turli ob'ektlarga tabiatga ekskursiyalarni tashkil etish shakllari.	2	N /A	2
6	Maktabgacha yoshdagi bolalarni o'lkamiz tabiati, o'simlik va hayvonot olami bilan tanishtirishda tabiat qo'ynida o'tkaziladigan ekskursiyaning ahamiyati	Maktabgacha yoshdagi bolalarni o'lkamiz tabiati, o'simlik va hayvonot olami bilan tanishtirishda tabiat qo'ynida o'tkaziladigan ekskursiyaning ahamiyati	4	N /A	2
7	Tabiat bilan tanishtirish orqali maktabgacha yoshdagi bolalarda ekologik madaniyatni rivojlantirish.	Maktabgacha ta'limtashkilotlarida tabiat bilan tanishtirish mashg'ulotlarini tashkil qilish va rahbarlik qilish. Maktabgacha ta'lim tashkilotlarida tabiat bilan tanishtirish mashg'ulotlarini rejalashtirish.	4	N /A	2
8	Maktabgacha yoshdagi bolalarni tabiat bilan tanishtirish mashg'ulotlarida ta'lim-tarbiyaviy ishlarni tashkil	Maktabgacha yoshdagi bolalarni tabiat bilan tanishtirish mashg'ulotlari tarbiya turlarini rivojlantirish.	4	N /A	2

	etish.				
9	Tabiatdagi ekologik bog'lanishlar haqidagi ma'lumotlarni shakllantirish.	Bolalarni tabiatdagi o'simlik va hayvonlarni bir-biriga bog'liqligini tushuntirish.Tabiat bilan tanishtirish orqali ekologik tarbiyalashda bolalarning psixik xususiyatlarini rivojlantirish.	4	N /A	2
10	Mashg'ulot. Mashg'ulotlarni o'tkazish tartibi.	Yangi bilim berish, bilimlarni aniqlashtirish, bilimlarni mustahkamlash mashg'ulotlari.Mashg'ulotlarini tashkil etishda o'ziga hos tamoyillari	2	N /A	2
11	Tabiat bilan tanishtirish mashg'ulotlar turlarini rejalashtirish.	Turli guruhlarda Tabiat bilan tanishtirish mashg'ulotlarini o'tkazish,ularga rahbarlik qilish.Tabiat bilan tanishtirish ishlarini tashkil etishda mudiraning raxbarligi.	4	N /A	2
12	"Ilk qadam" davlat o'quv dasturida "Tabiat bilan tanishtirish" bo'limlari mazmuni	"Ilk qadam" davlat o'quv dasturida "Tabiat bilan tanishtirish" bo'limlarida bolalarni tabiat haqidagi bilimlarni o'zlashtirishida o'ziga xosliklar. Turli yosh guruh bolalarini tabiat bilan tanishtirish mazmuni.	4	N /A	2
14	Tabiatda bolalarda oddiy tadqiqotchilik izlanuvchanlik qobiliyatlarini shakllantirish.	Maktabgacha tarbiya tashkilotida umumiy tabiat burchagini va har bir guruhda jonli burchakni tashkil etish. Tabiat burchagiga qo'yiladigan talablar.MTTda tabiat burchagini tashkil etishni turli tavsiya etiladigan hayvon va o'simliklar.	2	N /A	2
15	Oddiy tajribalarni o'tkazish metodikasi. Turli yosh guruhlarda oddiy tajribalarni tashkil etish.	Oddiy tajribalar, ularning mazmuni, bolalarda izlanuvchanlik qobiliyatlarini rivojlantirish.	4	N /A	2
16	Yer maydonchasining ta'lim-tarbiyaviy ahamiyati.	Poliz va gulzorni tashkil etishni rejalashtirish.Yer maydonchalarini tashkil etish orqali bolalarda ona tabiatga bo'lgan muhabbatini ta'lim-tarbiyalash.	2	N /A	2
17	Bolalar mehnatini tashkil qilish va unga rahbarlik.	Maktabgacha tarbiya yoshidagi bolalarni mehnatga o'rgatishda ularda ma'sullik hislarini tarbiyalash.	4	N /A	2
18	Yillik reja. Istiqbolli reja. Kalendar - tematik reja.	Yillik reja. Istiqbolli reja. Kalendar tematik reja.	2	N /A	2
19	Tabiat bilan tanishtirish mashg'ulotlarini tashkil etishga oid rega tuzish tamoyillari.	Tabiat bilan tanishtirish mashg'ulotlarini tashkil etishga oid rega tuzish tamoyillari.	4	N /A	2
20	Tarbiyachi bolalarni tabiat bilan tanishtirish ishlarini yoritilishi.	Tarbiyachi bolalarni tabiat bilan tanishtirish ishlarini yoritilishi.	4	N /A	2
Jami			60		30

3.O'quvchilarning bilim va ko'nikmalarini baholash

O'quv dasturi davomida o'quvchilar tomonidan o'zlashtirilgan bilim va ko'nikmalar ichki nazorat bo'yicha amaldagi tartib asosida baholanadi.

Baholash usullari og'zaki, yozma, savol-javob, test, amaliy, nazariy, mustaqil topshiriqlardan iborat bo'lib, ular o'quv elementini o'zlashtirish natijalarini aniqlashga imkon beradi. Nazorat savollari va topshiriqlar qo'yilgan maqsadga hamohang bo'lishi lozim.

4.Tavsiya etilgan adabiyotlar ro'yxati

1. Yusupova P.A. Maktabgacha yoshdagi bolalarga ekologik tarbiya berish. T.: O'qituvchi. 1995.
2. SH.A.Sodiqova, M.A.Rasulxo'jayeva bolalarni tabiat bilan tanishtirish metodikasi. T.: Fan va texnologiya 2013.
3. G.E.Djanpeisova, M.A. Rasulxo'jayeva Tabiat bilan tanishtirish T.: Innovatsiya - Ziyo 2020
4. M.A.Rasulxo'jaeva Bolalarni hayvonot olami bilan tanishtirish orqali ahloqiy sifatlarini shakllantirish texnologiyasi T.: Ilm-Ziyo-Zakovat 2020
5. 2017-2022 yillarda O'zbekiston Respublikasini rivojlantirishning beshta ustuvor yo'nalishi bo'yicha Harakatlar strategiyasi. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2017 yil 7 fevraldagi PF-4947 sonli Farmoni.
6. O'zbekiston Respublikasi maktabgacha ta'lim tashkilotlari uchun "Ilk qadam" davlat o'quv dasturi /takomillashtirilgan ikkinchi nashr/ O'zbekiston Respublikasi Maktabgacha ta'lim vazirligi. Toshkent. 2022y

Internet manbalari

Ijtimoiy axborot ta'lim portal: www.ziyonet.uz.
Maktabgacha ta'lim vazirligi: www.mtv.uz.
Respublika bolalar kutubxonasi: www.kitob.uz.
«Maktabgacha ta'lim» jurnali: www.jlmt.uz.
Toshkent davlat pedagogika universiteti: www.tdpu.uz

**O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI
OLIY VA O'RTA MAXSUS TA'LIM VAZIRLIGI**

**PEDAGOGIK INNOVATSIYALAR, PROFESSIONAL TA'LIM
BOSHQARUV HAMDA PEDAGOG KADRLARNI QAYTA
TAYYORLASH VA ULARNING MALAKASINI
OSHIRISH INSTITUTI**

**O'RTA MAXSUS PROFESSIONAL TA'LIM
50110101-Maktabgacha ta'lim tashkil etish
Bolalar musiqiy ta'limi fanidan**

O'QUV DASTURI

Kvalifikatsiya(lar) nomi	Uslubchi
O'quv rejadagi tartib raqami	2.11
Ajratilgan soat	120

Toshkent 2022

O'quv dasturi Pedagogik innovatsiyalar, professional ta'lim boshqaruv hamda pedagog kadrlarni qayta tayyorlash va ularning malakasini oshirish instituti "Ta'lim" yo'nalishlari bo'yicha o'quv-metodik birlashmasining 2022-yil 29-avgustdagi 6-sonli majlis bayoni bilan ma'qullangan.

O'zbekiston Respublikasi Oliy, o'rta maxsus va professional ta'lim yo'nalishlari bo'yicha o'quv-uslubiy birlashmalar faoliyatini Muvofiqlashtiruvchi kengashning 2022-yil 29-oktabrdagi 6-sonli yig'ilishida ma'qullangan va Vazirlikning 2022-yil 25-noyabrdagi 388-sonli buyrug'i bilan **TASDIQLANDI VA JORIY ETILDI.**

Tuzuvchi:

S.Abduraxmonova

ADU "Maktabgacha ta'lim metodikasi" kafedrası
o'qituvchisi

Taqrizchi:

T.Kaziyeva

ADU "Maktabgacha ta'lim metodikasi" kafedrası p.f.b.f.d.
dotsent.

1.O'quv dasturiga qo'yiladigan talablar

O'quv dasturining nomi	Bolalar musiqiy ta'limi
Ajratilgan soat	120
Mavzular soni	30
Dasturning maqsadi	O'quvchilarning musiqaviy ko'nikma va malakalarini rivojlantirish, hamda musiqa haqida tushuncha berish bilan musiqadan zavqlanishni, musiqa adabiyotlaridan foydalanish, musiqa tinglash, qo'shiq kuylash, musiqiy ritmik harakat bajarishga o'quvchilarni jalb qilish, musiqani amaliyot bilan bog'lash, mavzularga mos ko'rgazmali qurollar tayyorlash, o'quvchilarni boy me'rosimizdan bahramand etish, kasbiy kompetentligini oshirishda bilimlarini amalda qo'llay bilishlariga o'rgatish fanning asosiy maqsadidir.
O'zlashtirish (o'qitish) natijalari	- O'quvchilarni kasbiy kompetentligini oshirish va musiqiy bilimdonlikning zaruriy asoslarini haqida bilib oladi; - Musiqiy-nazariy savodxonlik haqida bilim oladi; - O'quvchilarning milliy musiqani idrok etish malakalarini o'stiriladi; - Musiqa tinglash,qo'shiq kuylash,musiqaga mos harakat bajarish va bolalar musiqa cholg'ularida ijroga o'rgatish malakalarini rivojlantiriladi; - Ta'lim-tarbiya jarayonini musiqa faoliyat turlari asosida musiqiy ko'nikmalarni egallaydi; - Musiqiy bilimlarni berishda bola shaxsini rivojlantiruvchi san'at markazlarini tashkil eta oladi; - Bolalarning ijodiy qobiliyatlarini rivojlantiradi;
Bilim	-bolalarga musiqaga oid ma'lumotlarni berish; -bolalarni musiqa tinglashga, kuylashga o'rgatish; -musiqiy ritmik harakatlarni, raqs, o'yin va bolalar cholg'u asboblariida ijro etishni o'rgatish.
Ko'nikma	-bolalarni musiqani his qilish; -to'g'ri nafas olish va to'g'ri kuylash; -musiqaga mos ritmik harakatlarni bajarish; -bolalar cholg'u asboblariida jamoa bo'lib ijro etishga o'rgatish ko'nikmasiga ega bo'lish.
Oquv rejaga muvofiq o'zaro bog'liq bo'lgan fan nomi	Tabiat bilan tanishtirish nazariyasi va metodikasi
O'qitish tashkiliy shakli	N-Nazariy ta'lim A-Amaliy ta'lim NA- Nazariy va amaliy ta'lim birgalikda tashkil etiladi
Dasturga qo'yilgan talab	Majburiy
O'qitish tili	Guruhda belgilangan o'qitish tili asosida
Baholash tartibi	Joriy baholash tartibiga asoslanib
O'quvchilarning bilim va ko'nikmalarini baholash	Yozma, og'zaki, savol-javob,test, amaliy, nazariy, mustaqil topshiriq

2. O'quv dasturi mazmuni

t/r	Mavzuning nomi	Mavzuning qisqacha mazmuni	Ja mi	O'qiti shnin g tashki liy shakli	Mus taqil ta'li m
1	MTT va oilada musiqa tarbiyasining maqsad va vazifalari.	Fanning maqsadi,mohiyati va vazifalari.Musiqa hayotdagi o'rni.MTTda va oilada bolalarni har tomonlana tarbiyalashda musiqa tarbiyasining maqsad va vazifalarini.Musiqa tarbiyasining aqliy,ahloqiy va jismoniy tarbiyalar bilan bog'liqligi.	4	N	2
2	Tovush va tovushqator. Registr.	Tovushning hosil bo'lishi,tovushning turlari,tovushqatordagi tovushlar,musiqiy tovushlarning xususiyatlari,registr turlari. Shovqinli va musiqiy tovushlarni bir-biridan farqlash,tovushqatordagi tovushlarni ketma-ketligini topish,musiqiy tovush balandligi, musiqiy tovush qattiqli, musiqiy tovush tembri,fortepianoda registrlar turlari.	4	A	2
3	Nota.Notalarning nota chizig'ida joylashuvi.	Notalarning kelib chiqish tarixi va nomlanishi, nota chizig'ining yozilishi va nota chizig'da notalarning joylashuvi. Nota cho'zimlari. Notalarning fortepianoda joylashuvi,nota chiziqlarini chizish, nota chizig'da notalarni joylashtirish.Butun, yarim, chorak va nim chorak notalarning sanog'ini sanash.	4	N	2
4	Musiqa ifoda vositalari.	Musiqiy kalitlar.Musiqiy kalitlarning joylashuvi.O'lchovlar va uning turlari. Zarb,metr va ritm tushunchalari. Musiqiykalitalrni nota chizig'da yozish.Musiqiy kalitlarni nota chizig'da joylarini aniqlash.O'chovlarni yozish,sanog'ni sanash.Zarb,metr va ritmni bir-biridan farqlash.	4	A	2
5	Musiqada tovushni uzaytiruvchi belgilar va dinamik belgilar.	Musiqada tovush uzaytiruvchi belgilar.Uzaytiruvchi belgilarni joylashuvi. Uzaytiruvchi belgilarningtovushlarga ta'siri.Musiqiy dinamik belgilarining yozilishi va ma'nosi.Musiqiy dinamik belgilarining vazifasi. Musiqiy dinamik belgilarining musiqiy asardagi o'rni. Musiqada tovush uzaytiruvchi belgilarni yozish.Uzaytiruvchi belgilarni sanog'ini sanash.Uzaytiruvchi belgilarni joylashuvi yozish. Musiqiy dinamik belgilarining yozish va ma'nosini ajratish. Musiqiy dinamik belgilarining vazifasi va musiqiy asarga ta'sirini amalda tinglash.	4	N	2

6	Musiqada alteratsiya belgilari va ladlar.	Musiqada alteratsiya belgilari,vazifalari va ularning yozilishi.Turg'un va noturg'un tovushlar. Lad. Ladning turlari. Major va minor ladlari. Musiqada alteratsiya belgilarini yozish.Tovushlarni o'zgartirganini tinglash.Turg'un va noturg'un tovushlarni farqlash.Ladning turlarini ajratish. Major ladida yozilgan kuylarni tinglash, minor ladida yozilgan kuylarni eshittirish va farqlashga o'rgatish.	4	A	2
7	O'zbek xalq musiqa ijodiyoti va milliy kuylari.	O'zbek xalq musiqasining boy merosi, rivojlanish tarixi.Bolalar tarbiyasida tutgan o'rne. O'zbek xalq milliy kuylari haqida ma'lumot. O'zbek xalq milliy kuylaridan parchalar tinglash va tahlil qilish.O'zbek xalq kuylari asosida ritmik harakatlar bajarish.	4	N	2
8	O'zbek xalq musiqasining ommaviy janrlari.	O'zbek musiqasining ommaviy janrlarining turlari.Erkin sharoitda ijro etiladigan kuy qo'shiqlar. Ma'lum vaqt va ma'lum sharoitga ijro etiladigan kuy qo'shiqlar. Erkin sharoitda ijro etiladigan kuy qo'shiqlardan parchalar tinglash,tahlil qilish va kuylash. Ma'lum vaqt va ma'lum sharoitga ijro etiladigan kuy qo'shiqlardan parchalar tinglab,tahlil qilish va ijro etish. O'zbek xalq milliy kuy-qo'shiqlariga mos ritmik harakat bajarish.	4	A	2
9	Maqom san'ati tarixi.	Maqom san'atining shakllanish davri.Maqomning turli xalqlarda turlicha nomlari.Maqom yo'nalishlari.	4	N	2
10	Shashmaqom	Shashmaqom turlari. Shashmaqom chog'u(mushkilot) va ashula(nasr) bo'limi. Shashmaqom chog'u(mushkilot) qismini tinglash va tahlil qilish.	4	A	2
11	O'zbek kompozitorlari.	O'zbek kompozitorlari Sh.Yormatov, N.Norxo'jayev,A.Mansurov, D.Omonullaevalar kabi kompozitorlarning hayoti va ijodi haqida ma'lumot. Kompozitorlarning ijodidan bolalar qo'shiqlaridan tinglash va kuylash.	4	N	2
12	O'zbek xalq cholg'u asboblari tarixi.	O'zbek xalq cholg'ulari tarixi.O'zbek xalq cholg'ularining turlari. O'zbek xalq cholg'ularining tasnifi.	4	A	2
13	O'zbek xalq cholg'ulari orkestri.	Orkestr.O'zbek xalq cholg'ulari orkestri turlari va tuzilishi. Orkestr ijrosida kuylar tinglash.Orkestr turlari va o'zbek xalq cholg'ulari orkestri tuzilishini tahlil qilish.Cholg'u asboblarning ovozlarini bir-biridan farqlash.	4	N	2
14	Dirijyorlik harakatlari.	Dirijyor kim va u qanday vazifani bajarishi.Dirijyorlik harakatlari va imo ichorasi.Dirijyor kiyimi,qo'lidagi	4	N	2

		tayoqchasi.Dirijorning orkestrdagi o'zni. Dirijorning harakatlarining namoyishi.2/4 o'lchovida yozilgan kichkina bolalar asarini dirijyorlik jestini ko'rsatish va o'rgatish.			
15	Opera va balet san'ati.	Xorij musiqa madaniyatining rivojlanish davri. Opera san'atining tarixi.O'zbek opera san'ati.Balet san'atining tarixi.O'zbek baleti san'ati. Opera qo'shiqlaridan namunalar namoyishi.O'zbek opera qo'shiqlaridan tinglash. Balet san'atidan namunalar namoyishi.	4	A	2
16	Jahon kompozitorlari.	Jahon kompozitorlari V.A. Motsart ,I.S.Bax, L.V.Betxoven va P.I.Chaykovskiy hayoti va ijodi Kompozitorlarning ijodidannamunalar tinglash va tahlil qilish.	4	N	2
17	O'zbek bolalar kompozitorlari. Sh.Yormatov, N.Norxo'jayev,A.Mansurov,D.Omonullaeva. Katta guruhlarda bolalar cholg'u asboblariida ijro etishnishakllantirish.	O'zbek bolalar kompozitorlarining hayoti va ijodi haqida ma'lumot berish. Sh.Yormatov, N.Norxo'jayev, A.Mansurov,D.Omonullaeva ijodidan bolalar qo'shiqlarini tinglash va kuylash.Kichik bolalar asarlarini bolalar cholg'u asboblariida ijro etishni o'rganish.	4	A	2
18	MTTda musiqa mashg'ulotlari	MTTda musiqa mashg'ulotining tarbiyaviy ahamiyati va tutgan o'zni. Musiqa mashg'ulotiningtuzilishi.Musiqa mashg'ulotiningturlari va xillari.	4	N	2
19	Musiqa tinglash.	Tinglash faoliyatining ahamiyati va vazifalari.Tinglanadigan asarga qo'yiladigan talablar,bosqichlari va jarayonlari.	4	A	2
20	MTT katta guruhlarda musiqa tinglash faoliyatini shakllantirish.	Orkestr qanday musiqiy jamoa ekanligi va o'zbek xalq cholg'ulari orkestri haqida ma'lumot berish. MTT katta guruhlarda musiqa tinglash faoliyati jarayonida diksiya talaffuzni to'g'ri shakllantirishga o'rgatish.	4	N	2
21	Kuylash faoliyati.	Kuylash faoliyatining tarbiyaviy ahamiyati va vazifalari.Bolalar ovozlari va diapozonlari.Qo'shiq tanlashda qo'yiladigan talablar.Vokal-xor malakalari. Turli guruhlarga mos bolalar qo'shiqlaridan namunalar kuylash.	4	N	2
22	Qo'shiq kuylash faoliyatini to'g'ri tashkil etish uslublari. MTT tayyorlov guruhlarda musiqa tinglash faoliyatini shakllantirish.	O'quvchilarga qo'shiqchilik,vokal-xor malakalarini va kuylashning asosiy qoidalari haqidagi bilimlar beriladi. Katta guruhlarda musiqa tinglash jarayonida klassik musiqa va zamonaviy misiqani, jahon musiqasi va milliy musiqani bir biridan ajrata olish ko'nikmalari shakllantiriladi.	4	A	2

23	Musiqiy didaktik o'yinlar.	O'yin faoliyati.O'yin bola tarbiyasining muhim vositasi. Bolalarga mos musiqiy idrokini,qobiliyatini rivojlantiruvchi didaktik o'yinlar.	4	N	2
24	MTT o'rta guruhlarida qo'shiq aytish faoliyatini shakllantirish.	O'zbek xalq qo'shiqlari va ularning turlari yalla, alla, aytishuvlar haqida ma'lumot beriladi, tarbiyaviy ahamiyati haqida ham aytiladi. Masalan: "Alla" ning bola tarbiyasidagi ahamiyati.Qo'shiq kuylash qoidalari shakllantiriladi.	4	N	2
25	Tayyorlov guruhlarda bolalar cholg'u asboblari ijro etishni shakllantirish, musiqiy ritmik harakatlar va musiqiy ta'limiy o'yin faoliyati.	Bolalar musiqa asboblari jamoa bo'lib ijro etish malakalarini shakllantirib,ansambl bo'lib ijro etishga o'rgatish. Raqlarni mustqil ijro etish,yakka,juft va erkin raqlar ijro etishga o'rgatish.Musiqiy –talimiy o'yinlardan musiqa kayfiyatini,tembrini farqlashga o'rgatuvchi o'yinlar,notalar cho'zimi,balandligini farqlashga qaratilgan o'yinlardan foydalanish.	4	N	2
26	Musiqiy ritmik harakat faoliyati.	Bolalar tarbiyasida musiqiy- ritmik harakatning o'zni. Musiqiy- ritmik harakatning vazifalari. Musiqiy- ritmik harakatning turlari. Turli yosh guruhdagi bolalarga mos mashqlar,raqslar va qo'shiqlarga mos harakatlar bajarishni o'rgatish.	4	N	2
27	Bolalar musiqa cholg'u asboblari ijroga o'rgatish.	Bolalar musiqa cholg'u asboblari tarbiyasidagi ahamiyati.Bolalar musiqa cholg'u asboblari turlari.Bolalar musiqa cholg'u asboblari tavsifi.Turli yosh guruh bolalarining bolalar cholg'u asboblari. Bolalar musiqa cholg'u asboblari ijroga o'rgatish metodikasi. Bolalar musiqa cholg'u asboblari ijro yo'llari.Turli bolalar cholg'u asboblari ansambl tashkil etish.	4	A	2
28	MTTda bayram ertaliklarini tashkil etish.	MTTda nishonlanadigan bayram ertaliklari.Bayramga tayyorgarlik. Bayram stenariyga qo'yiladigan talablar va stenariy tuzish.Bayram ertaligining qismlari.Bolalar liboslari.Bayram bezaklari.Bayram davomiyligi.Turli yosh guruhlarda bayram ertaliklari.	4	N	2
29	Ilk yosh guruhlarida bayram musiqiy ertaliklarini tashkil etishhaqidama'lumot berish.	Musiqa ifoda vositalari haqida tushuntirish, musiqiy kalitlar ,ularning joylashuvi Ilk guruhda nishonlanadigan bayram ertaliklarini mazmun-mohiyati va tashkillashtirish.	4	N	2
30	MTTda musiqaviy faoliyatni tashkil etishda tarbiyachining roli. Musiqa rahbariga qo'yiladigan talablar.	MTTda musiqiy mashg'ulotlarni tashkil etishda tarbiyachining o'zni. Tarbiyachi va musiqa rahbarining qobiliyatlari,MTTda hamkorlikdagi ish faoliyatlari haqidagi bilimlar bilan	4	N	2

		tanishtiriladi.			
	Jami		120		60

3.O'quvchilarning bilim va ko'nikmalarini baholash

O'quv dasturi davomida o'quvchilar tomonidan o'zlashtirilgan bilim va ko'nikmalar ichki nazorat bo'yicha amaldagi tartib asosida baholanadi.

Baholash usullari og'zaki, yozma, savol-javob, test, amaliy, nazariy, mustaqil topshiriqlardan iborat bo'lib, ular o'quv elementini o'zlashtirishnatijalarini aniqlashga imkon beradi. Nazorat savollari va topshiriqlar qo'yilgan maqsadga hamohang bo'lishi lozim.

4.Tavsiya etilgan adabiyotlar ro'yxati

- 1.R.F.Qodirov.Musiqa pedagogikasi.Toshkent -2013
- 2.N.Yusupova.Musiqa savodi metodikasi va ritmika . 2010 y
- 3.G.M.Sharipova.Musiqa va uni o'qitish metodikasi.2006 y.
- 4.O.A.Ibroximov.G'.M.Xudoyev.Musiqa tarixi. Toshkent -2018
- 5.H.Nurmatov.N.Yo'ldoshev.O'zbek xalq musiqa ijodi. Toshkent -2007
- 6.V.A.Vaxromeev. Musiqaning elementar nazariyasi.1965y.
- 7.R.Tursunova.G.tursunova.Jahon musiqa tarixi.Toshkent-2017
- 8.M.Mamirov.D.Baltabayev. Dirijyorlik.1-qism.Toshkent-2010
- 9.R.S.Abdullayev.O'zbek mumtoz musiqasi.Yangi asar avlodi-2008

Internet manbalari

Ijtimoiy axborot ta'lim portali: www.ziynet.uz.

Maktabgacha ta'lim vazirligi: www.mtv.uz.

Respublika bolalar kutubxonasi: www.kitob.uz.

«Maktabgacha ta'lim» jurnali: www.jlmt.uz.

Toshkent davlat pedagogika universiteti: www.tdpu.uz

**O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI
OLIY VA O'RTA MAXSUS TA'LIM VAZIRLIGI**

**PEDAGOGIK INNOVATSIYALAR, PROFESSIONAL TA'LIM
BOSHQARUV HAMDA PEDAGOG KADRLARNI QAYTA
TAYYORLASH VA ULARNING MALAKASINI
OSHIRISH INSTITUTI**

**O'RTA MAXSUS PROFESSIONAL TA'LIM
50110101-Maktabgacha ta'lim tashkil etish
Maktabgacha ta'lim tashkilotlarida metodik ishlar fanidan**

O'QUV DASTURI

Kvalifikatsiya(lar) nomi:	Uslubchi
O'quv rejadagi tartib raqami	2.12
Ajratilgan soat	100

Toshkent – 2022

O'quv dasturi Pedagogik innovatsiyalar, professional ta'lim boshqaruv hamda pedagog kadrlarni qayta tayyorlash va ularning malakasini oshirish instituti "Ta'lim" yo'nalishlari bo'yicha o'quv-metodik birlashmasining 2022-yil 29-avgustdagi 6-sonli majlis bayoni bilan ma'qullangan.

O'zbekiston Respublikasi Oliy, o'rta maxsus va professional ta'lim yo'nalishlari bo'yicha o'quv-uslubiy birlashmalar faoliyatini Muvofiqlashtiruvchi kengashning 2022-yil 29-oktabrdagi 6-sonli yig'ilishida ma'qullangan va Vazirlikning 2022-yil 25-noyabrdagi 388-sonli buyrug'i bilan **TASDIQLANDI VA JORIY ETILDI.**

Tuzuvchilar:

M.N.Agzamova

Toshkent davlat pedagogika universiteti "Maktabgacha ta'lim psixologiyasi va pedagogikasi" kafedrası mudiri, pedagogika fanlari bo'yicha falsafa doktori

Taqrizchi:

D.R.Babayeva

Nizomiy nomidagi Toshkent davlat pedagogika universitet "Maktabgacha ta'lim" fakulteti Maktabgacha ta'lim metodikas kafedrası professori

1. O'quv dasturiga qo'yiladigan talablar

O'quv dasturining nomi	Maktabgacha ta'lim tashkilotlarida metodik ishlar
Ajratilgan soat	100
Mavzular soni	50
Dasturning maqsadi	“Maktabgacha ta'limda metodik ishlarni tashkil qilish”fani maktabgacha ta'lim tashkiloti ta'lim-tarbiya jarayonida metodik ishlarni rejalashtirish va tashkil qilish bilan tanishtirish. Shuningdek, maktabgacha ta'limga qo'yilgan talablarui, tamoyillari, mazmuni va tarbiyachini shakllantirishning pedagogik asoslarini o'rgatadi.
O'zlashtirish (o'qitish) natijalari	Maktabgacha ta'limda metodik ishlarni rejalashtiradi;Metodik ishlarni boshqara oladi;Kasbiy faoliyatda mashg'ulotlarni tashkil qila oladi;
Bilim	-ta'lim-tarbiya jarayonini boshqarish; -ta'lim-tarbiya jarayonini nazorat qilish; -ta'lim-tarbiya jarayonini takomillashtirish; -pedagogik kabinet ishini to'g'ri yo'lga qo'yish; -maktabgacha ta'lim tashkiloti tarbiyachilariga metodik yordam ko'rsatish.
Ko'nikma	-MTT metodik ishlariga rahbarlik qilish; - ta'lim-tarbiya jarayonini yo'lga qo'yish; -pedagogik kabinetni jihozlash; -tarbiyachilarni mustaqil izlanishiga sharoit yaratish; - pedagogik kengashga dolzarb masalalarni kiritish; - ta'lim-tarbiya jarayoniga tegishli me'yoriy hujjatlarni yuritish ko'nikmalariga ega bo'lish.
Oquv rejaga muvofiq o'zaro bog'liq bo'lgan fan nomi	“Maktabgacha ta'lim pedagogikasi”, “Davlat talablari va MTT o'quv dasturini pedagogik jarayonga tadbiqui”
O'qitish tashkiliy shakli	N-Nazariy ta'lim A-Amaliy ta'lim NA- Nazariy va amaliy ta'lim birgalikda tashkil etiladi
Dasturga qo'yilgan talab	Majburiy
O'qitish tili	Guruhda belgilangan o'qitish tili asosida
Baholash tartibi	Joriy baholash tartibiga asoslanib
O'quvchilarning bilim va ko'nikmalarini baholash	Yozma, og'zaki, savol-javob,test, amaliy, nazariy, mustaqil topshiriq

2.O'quv dasturi mazmuni

No	Mavzular nomi	Mavzuning qisqacha mazmuni	Jami	O' qitishning tashkiliy shakli	Mustaqil ta' lim
1	Maktabgacha ta'lim tizimi haqidagi umumiy tushuncha.	Maktabgacha ta'limni tizimiining ilmiy asoslari.Ta'lim sohasidagi qonun hujjatlarida ta'lim tizimini boshqarish.Ta'lim tizimli tahlil va modellashirish obyekti sifatida.	2	N	
2	Ta'lim sifatini boshqarish ilmiy bilish va amaliyot sohasi sifatida	Tizimli ta'limning tarkibiy tahlili.Ta'lim sohasidagi qonun hujjatlarida ta'lim tizimini boshqarish.Ta'lim hujjatlarini amalda qo'llash.	2	A	
3	Maktabgacha ta'lim haqidagi fanning rivojlanishi va taraqqiy etishi	Ta'lim-tarbiyaning rivojlanish tarixi.Boshqarish nazariyasi asoschilari Anri Fayol va A.T.To'xtaboyevning boshqaruv funksiyalari.	2	N	
4	O'zbekistonda maktabgacha ta'limda ta'lim-tarbiya haqidagi fikrlarning taraqqiy etishi.	Sharq mutafakkirlarining maktabgacha ta'lim tizimi haqidagi qarashlari.Mustaqillik yillarida maktabgacha ta'lim va uning zamonaviy qiyofasi.O'zbekiston Respublikasi Prezidentining Maktabgacha ta'lim tizimi Boshqaruvini tudan takomillashtirish chora tadbirlari to'g'risida"gi farmonini o'rganish	2	A	
5	Ta'lim tizimlari va ta'lim sifatini tadqiq qilishning metodologik asoslari.	Maktabgacha ta'lim tizimini boshqarishning ilmiy tadqiqot asoslari. Ta'limni tashkil qilish va boshqarish bo'yicha o'tkazilayotgan islohotlar.MTTni boshqarishda ilmiy tadqiqot ishlarning mazmuni.	2	N	
6	Ta'lim menejmenti funksiyalari, boshqaruv qarorlari.	Ta'limni boshqarish va bilimdonlik.Maktabgacha ta'lim tashkilotini boshqarish va tashkil etishda huquqiy meyorlar.Maktabgacha ta'lim tizimida ta'lim sifatini yaxshilash.	2	A	
7	Maktabgacha ta'lim tashkilotlarini ta'lim-tarbiyaning umumiy tamoyillari	Ta'limni boshqarish tamoyillarini shakllantirish.Ta'limni boshqarishning umumiy tamoyillari (aniq maqsadga yo'naltirilganlik, rejalilik, bilimdonlik,	2	N	

		intizomlilik, rag'batlantirish, iyerarxiklik (pog'onalik).			
8	Ta'limni rejali tashkil qilish tamoyili.	Ta'limni rejali boshqarish tamoyilining ahamiyati. Menejerning boshqaruv obyektini bilishi faoliyatni rejalashtirish. Menenjerning asosiy ahloqiy qoidalari.	2	A	
9	Ta'lim-tarbiya jarayonida ijtimoiy muhit omillari.	Ta'limda boshqaruv faoliyati. Ta'lim tashkilotlarining tashqi muhit va ijtimoiy tashkilotlar bilan munosabati. Boshqaruv subyektlarini tashkil etishda pedagogik tuzilma faoliyati	2	N	
10	Menejmentning vazifalari.	Ta'lim menejmenti boshqaruvining umumiy qonuniyatlari. Ta'lim menejmenti boshqaruvining funksiyalari. Ta'lim menejmenti boshqaruvida mehnat taqsimoti.	2	A	
11	Ta'lim sifatini rejalashtirish.	Maktabgacha ta'lim tashkilotlarini boshqarish mazmuni haqida ma'lumot. Ta'lim tashkilotining faoliyatini tashkil etish. Maktabgacha ta'lim tashkilotlarida kadrlar mnejmentini amalga oshirish	2	N	
12	Menejment tizimida strategik va takttik rejalari.	Boshqaruv vositalarining vazifasi. Boshqaruvni tashkil etish (boshqaruv, boshqaruv hokimiyati, tashkil etish). Rahbarlik qilish (rejalashtirish, tartibga solish-muvo-fiqlashtirish, nazorat qilish). Maktabgacha davr bu bolaning o'sishi rivojlanishining asosiy bosqichi.	2	A	
13	Faoliyatini muvofiqlashtirish hamda boshqarish usullari.	Boshqaruv faoliyatini muvofiqlashtirish. MTT ni booshqarish usullari. Boshqarishda ta'limiy, tashkiliy, tarbiyaviy vazifalarning mazmuni	2	N	
14	Maktabgacha ta'limda metodik ishlarni tashkil qilishning metodi va vositalari	Maktabgacha ta'limni boshqarish usullari. Funksiyalari, motivatsiyali, rivojlantiruvchi, ta'limiy, tashkiliy, tarbiyaviy vazifalarning mazmuni, ko'rgazmali, amaliy va og'zaki metodlar	2	N	
15	Maktabgacha ta'lim tashkilotlarida ko'rgazmali, amaliy va og'zaki metodlarning ahamiyati.	Maktabgacha ta'lim tashkilotlarida ko'rgazmali metodlar. Maktabgacha ta'lim tashkilotlarida amaliy metodlar. Maktabgacha ta'lim tashkilotlarida og'zaki metodlar	2	N	
16	Ta'lim vositalari	Texnik hamda axborot qurilmalari. Laboratoriya jihozlari, xarita, maketalar,	2	A	

		Diagrammalar, plakatlar, rasmlar, chizmalar.			
17	Ilmiy metodik kengash ishlarga rahbarligi	Maktabgacha ta'lim boshqarmasi faoliyati. Maktabgacha ta'lim boshqarmasi vazifasi. Maktabgacha ta'lim boshqarmasi ish mazmuni	2	N	
18	Maktabgacha ta'lim tashkilotlarida kadrlar menejmentini amalga oshirish	Davlat ta'lim standarti. Kadrlarni kasbiy tayyorlash sifati. Boshqaruv jarayoni mohiyati	2	A	
19	Mudira ishini mazmuni.	Mudira maktabgacha ta'lim tashkiloti rahbari. Dastur talablarining bajarilishiga mudiraning rahbarligi nazorati. Mudiraning xalq ta'limi bo'linmalari, ota-onalar, jamoat oldidagi hisobdorligi	2	N	
20	Maktabgacha ta'lim tashkiloti uslubchi faoliyati	Uslubchining huquq va vazifalari. Maktabgacha ta'lim tashkiloti uslubchisi, uning huquqi, vazifalari va unga qo'yilgan talablar. Uslubchining metodik ishlarga rahbarligi, malaka talablari.	2	A	
21	Mudira ishini rejalashtirish.	Mudiraning huquq va vazifalari. Mudiraning ahloqiy sifatleri. Mudiraning ish rejasi.	2	N	
22	Maktabgacha ta'lim tashkilotini hamkorlik aloqalari.	Maktabgacha ta'lim tashkilotini oila bilan hamkorlik aloqalari. Maktabgacha ta'lim tashkilotini maktab bilan hamkorlik aloqalari. Maktabgacha ta'lim tashkilotini mahalla va yuqri tashkilotlar bilan hamkorlik aloqalari	2	A	
23	Maktabgacha ta'lim tashkiloti rahbariga qo'yiladigan talablar.	Mudiraning malaka talablari. Mudira tashkilotchi, ma'muriyatchi, yuqori malakali pedagog. Mudira tomonidan kadrlar bilan ish usullari	2	N	
24	Mudiraning ma'muriy xo'jalik ishlari.	Tashkiliy pedagogik ishlarga rahbarligi. Ta'lim-tarbiyaviy va metodik ishlarga rahbarlik. Ota-onalar jamoatchiligi bilan ish uslublari.	2	N	2
25	Menejmentda marketingni ahamiyati.	Ta'lim tizimida kadrlar sifatiga e'tibor. Maktabgacha ta'lim tashkilotlari hodimlarini kasbiy va shaxsiy faoliyatlarini shakllantirish qonuniyatlari. Maktabgacha ta'lim tashkiloti hodimlarining kasbiy tayyorgarligi va unga qo'yilgan talablar.	2	N	2
26	Maktabgacha ta'lim	O'z ustida ishlash usullari. "Ustoz-	2	A	2

	xodimlarining kasbiy mahoratlarini takomillashtirish yo'llari va uning shaxsiy sifatleri	shogird" rejasining ta'minlanganligi. Hodimlarning axborot texnologiyalardan foydalanishi.			
27	Zamonaviy ta'lim tizimida tarbiyachi kasbi va unga qo'yilgan talablar.	Tarbiyachi va uning shaxsiy sifatleri. Tarbiyachining huquq va burchlari. Tarbiyachining ish rejasi		N	2
28	Maktabgacha ta'lim tashkilotlarida tarbiyaviy ishlarni modellashtirish.	Tarbiya jarayoni: mazmuni va mohiyati. Tarbiya qonuniyatlari va tamoyillari. Tarbiya jarayoni va tarbiya mazmunini modellashtirish	2	A	2
29	Tarbiya qonuniyatlari va tarbiya mazmuni tamoyillarini modellashtirish	Tarbiya qonuniyatlarini qo'llashda pedagogik vositalardan foydalanish. Maktabgacha ta'limda tarbiyaviy ishlarni texnologiyalar asosida modellashtirish. Tarbiya mazmuni tamoyillarining asosi faoliyat.	4	N	2
30	Pedagogik kengash va unga rahbarlik.	Pedagogik kengashga tayyorgarlik. Pedagogik kengashda qo'yiladigan masalalarning ahamiyati. Pedagogik kengashning ustivorligi.	2	N	2
31	O'zbekistonda davlat va nodavlat maktabgacha ta'limni tashkil etilishi	Maktabgacha ta'lim taraqqiyoti bosqichi	2	N	2
32	Maktabgacha ta'lim tashkilotining ta'lim-tarbiyaviy ishlar sohasidagi huquq va burchlari	O'zbekistonda maktabgacha ta'limni tashkil etish rivojlanish tarixi Davlat maktabgacha ta'lim tashkiloti o'z faoliyati	2	A	2
33	Maktabgacha ta'lim tashkiloti uslubchisi, uning huquqi, vazifalari va unga qo'yilgan talablar	Maktabgacha ta'lim tashkilotining ta'lim-tarbiyaviy ishlar sohasidagi huquq va burchlarini o'rganish Maktabgacha ta'lim vazirligining 155 sonli buyrug'i	2	N	2
34	O'zbekistonda hususiy maktabgacha ta'limni tashkil etilishi	Maktabgacha ta'lim tashkiloti uslubchisining ta'limiy tarbiyavish ishlarni tashkil qilinishi Maktabgacha ta'lim tashkiloti uslubchisi, uning huquqi, vazifalari va unga qo'yilgan talablar	2	N	2
35	Davlatga qarashli va nodavlat maktabgacha ta'lim tashkilotini boshqarish, ta'lim	Davlatga qarashli va nodavlat maktabgacha ta'lim tashkilotlari faoliyati Davlatga qarashli va nodavlat maktabgacha ta'lim tashkilotlarini	2	N	2

	tashkilotlarini boshqarish	metodik ishlari			
36	Pedagogik tizimdagi boshqaruv tamoyillari	Pedagogik tizimdagi boshqaruv tamoyillari Prinsip haqida tushuncha Prinsip turlari va ta'rifi	2	A	2
37	Maktabgacha ta'limda metodik ishlarni tashkil etish va uslubchining tashkilotchilik madaniyati	Metodik ishlarga rahbarlik Uslubchining tashkilotchilik madaniyati va etik-estetik qarashlari	2	N	2
38	Maktabgacha ta'limda metodik ishlarni tashkil etish va tarbiyachining pedagogik mahorati	Maktabgacha ta'limda metodik ishlarni tashkil etish va tarbiyachining pedagogik mahorati Tarbiyachiga qo'yiladigan talablar	2	N	2
39	Maktabgacha ta'lim tashkilotida ta'lim-tarbiya jarayonini boshqarish	Maktabgacha ta'lim tashkilotida ta'lim-tarbiya jarayonini boshqarish usullari Maktabgacha ta'lim tashkilotida ta'lim-tarbiya jarayonini tashkil qilish	2	N	2
40	Maktabgacha ta'lim tashkilotida metodik ishlarni tashkil qilishda qulay shart sharoit yaratish	Maktabgacha ta'lim tashkilotida metodik ishlarni tashkil qilishda qulay shart sharoit yaratish Maktabgacha ta'lim tashkilotida metodik ish sifati va nazorati	2	A	2
41	Pedagogik kabinet ishini to'g'ri yo'lga qo'yish	Pedagogik kabinet ishini to'g'ri yo'lga qo'yish Pedagogik kabinetni jixozlash	2	N	
42	Maktabgacha ta'lim tashkilotida ta'lim-tarbiya jarayonini takomillashtirish	Maktabgacha ta'lim tashkilotida ta'lim-tarbiya jarayonini takomillashtirish Maktabgacha ta'lim tashkilotida ta'lim-tarbiya jarayonini takomillashtirish usullari	2	A	
43	Maktabgacha ta'lim tashkiloti tarbiyachilariga metodik yordam ko'rsatish.	Maktabgacha ta'lim tashkiloti tarbiyachilariga metodik yordam ko'rsatish. Maktabgacha ta'lim tashkiloti tarbiyachilariga metodik yordam ko'rsatish usullari	2	N	2
44	Maktabgacha ta'lim tashkilotida ta'lim-tarbiya jarayonini nazorat qilish	Maktabgacha ta'lim tashkilotida ta'lim-tarbiya jarayonini nazorat qilish va kuzatish Maktabgacha ta'lim tashkilotida ta'lim-tarbiya jarayonini tahlil qilish	2	A	2
45	Maktabgacha ta'lim tashkilotida me'yoriy hujjatlar bilan ishlash mexanizmini yaratish.	Maktabgacha ta'lim tashkilotida me'yoriy hujjatlar bilan ishlash mexanizmini yaratish usullari Maktabgacha ta'lim tashkilotida me'yoriy hujjatlar bilan ishlash mexanizmini tashkil qilish	2	N	2

46	Maktabgacha ta'lim tashkilotida pedagogik kengash	Maktabgacha ta'lim tashkilotida pedagogik kengashga tarkibi Maktabgacha ta'lim tashkilotida pedagogik kengashni tashkil qilish	2	A	
47	Pedagogik kengashga masalalar kiritish va rasmiylashtirish	Pedagogik kengashga masalalar kiritish Pedagogik kengashga masalalarni tahlil qilish	2	N	
48	Maktabgacha ta'limda mashg'ulotlarni kuzatish,	Maktabgacha ta'limda mashg'ulotlarni kuzatish Maktabgacha ta'limda mashg'ulotlarni tahlil qilish	2	A	
49	Kun tartibini tashkil etish.	Kun tartibini tashkil etish. Kun tartibini tahlil qilish.	2	N	
50	Maktabgacha ta'limda metodik ishlarni sifati bo'yicha monitoring olib borish.	Maktabgacha ta'limda metodik ishlarni sifati bo'yicha monitoring olib borish Maktabgacha ta'limda metodik ishlarni sifati bo'yicha monitoringni tahlil qilish	2	A	
Jami			100		50

4.Tavsiya etilgan adabiyotlar va saytlar ro'yxati.

Asosiy adabiyotlar ro'yxati:

1. O'zbekiston Respublikasi maktabgacha ta'lim tashkilotlari uchun "Ilk qadam" davlat o'quv dasturi /takomillashtirilgan ikkinchi nashr/ O'zbekiston Respublikasi Maktabgacha ta'lim vazirligi. Toshkent.2022y
2. O.U.Xasanboeva, M.X. Tadjieva, SH.K.Tashpulatova va boshqalar —Maktabgacha ta'lim pedagogikasi|| —Ilm Ziyol|. T.: 2006 y.
3. O.U.Xasanboeva —Oilada barkamol avlod tarbiyasi||. T., «Fan va texnologiyalar» 2010 y.
4. Sh.K.Tashpulatova —Maktabgacha ta'lim tashkilotlar ishini tashkil etish va boshqarish usullari|| TDPU.T.: 2001 y.
5. B.Ziyomuhamedov, Sh.Abdullaeva —Pedagogika|| —O'zbekiston Milliy entsiklopediyasi davlat ilmiy nashriyoti||. T.: 2000 y.
6. R. Mavlonova —Pedagogik texnologiya|| Toshkent —Fan|| 2009 y.
7. Sh.A.Sodiqova "Maktabgacha ta'limning me'yoriy asoslari". "Tafakkur sarchashmalari" T.: 2013 u

Internet manbalari

Ijtimoiy axborot ta'lim portali: www.ziyonet.uz.

Maktabgacha ta'lim vazirligi: www.mtv.uz.

Respublika bolalar kutubxonasi: www.kitob.uz.

«Maktabgacha ta'lim» jurnali: www.ilmt.uz.

Toshkent davlat pedagogika universiteti: www.tdpu.uz

O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI

OLIY VA O'RTA MAXSUS TA'LIM VAZIRLIGI

**PEDAGOGIK INNOVATSIYALAR, PROFESSIONAL TA'LIM
BOSHQARUV HAMDA PEDAGOG KADRLARNI QAYTA
TAYYORLASH VA ULARNING MALAKASINI
OSHIRISH INSTITUTI**

**O'RTA MAXSUS PROFESSIONAL TA'LIM
50110101-Maktabgacha ta'limni tashkil etish
Inklyuziv ta'lim asoslari fanidan**

O'QUV DASTURI

Kvalifikatsiya(lar) nomi:	Uslubchi
O'quv rejadagi tartib raqami:	2.12
Ajratilgan soat:	60

Toshkent – 2022

O'quv dasturi Pedagogik innovatsiyalar, professional ta'lim boshqaruv hamda pedagog kadrlarni qayta tayyorlash va ularning malakasini oshirish instituti "Ta'lim" yo'nalishlari bo'yicha o'quv-metodik birlashmasining 2022-yil 29-avgustdagi 6-sonli majlis bayoni bilan ma'qullangan.

O'zbekiston Respublikasi Oliy, o'rta maxsus va professional ta'lim yo'nalishlari bo'yicha o'quv-uslubiy birlashmalar faoliyatini Muvofiqlashtiruvchi kengashning 2022-yil 29-oktabrdagi 6-sonli yig'ilishida ma'qullangan va Vazirlikning 2022-yil 25-noyabrdagi 388-sonli buyrug'i bilan **TASDIQLANDI VA JORIY ETILDI.**

Tuzuvchilar

Z.N. Mamarajabova

Nizomiy nomidagi Toshkent Davlat pedagogika universitetining «Surdopedagogika va inlyuziv ta'lim» kafedrası professori, p.f.d. (SCD)

O.A. Maxmudova

Nizomiy nomidagi Toshkent Davlat pedagogika universitetining «Maktabgacha ta'lim metodikasi» kafedrası v.b dotsenti, p.f.b.f.d. (PhD)

Taqrizchi:

Sh.Shukurova

Pedagogik innovasiyalar, professional ta'lim boshqaruv hamda pedagog kadrlarni qayta tayyorlash va ularning malakasini oshirish instituti bosh mutaxassisi

1.O'quv dasturiga qo'yiladigan talablar

O'quv dasturining nomi	Inklyuziv ta'lim asoslari
Ajratilgan soat	40
Mavzular soni	10
Dasturning maqsadi	Talabalarda alohida yordamga muxtoj bo'lgan va sog'lom bolalar o'rtasidagi to'siqni bartaraf etish, maxsus ta'limga muxtoj bolalar va o'smirlar extiyojini qondirish va ijtimoiy hayotga moslashuviga yo'naltirilgan hamda umumta'lim jarayoniga to'laqonli jalb qilish, qo'shishni ifodalovchi ta'lim tizimi bilan tanishtirish bo'yicha bilim, malaka va ko'nikmalarni shakllantirishdir.
O'zlashtirish natijalari (o'qitish)	maktabgacha ta'lim tizimida inklyuziv ta'limga bo'lgan ehtiyoj, inklyuziv ta'lim va xalqaro huquqlar, inklyuziv ta'limni amaliyotga joriy qilish borasidagi huquqiy me'yoriy hujjatlar, inklyuziv ta'lim tizimida kadrlarni tayyorlash siyosatini, kasbiy faoliyatda mashg'ulotlarni tashkil qila oladi;
Bilim	- maktabgacha ta'lim tizimida inklyuziv ta'limga bo'lgan ehtiyoj, inklyuziv ta'lim va xalqaro huquqlar, inklyuziv ta'limni amaliyotga joriy qilish borasidagi huquqiy me'yoriy hujjatlar, inklyuziv ta'lim tizimida kadrlarni tayyorlash siyosatini bilishi kerak; -ma'ruzalarda magistr talabalar bolalar huquqlari to'g'risidagi konvensiya, O'zbekiston Respublikasi Konstitutsiyasi, Ta'lim to'g'risidagi qonun, O'zbekiston Respublikasini rivojlantirishning beshta ustuvor yo'nalishi bo'yicha Harakatlar strategiyasi, Ta'lim hamma uchun reja harakat dasturi, Inklyuziv ta'lim konsepsiyasi hamda bir qator qonun va me'yoriy hujjatlar bilan va inklyuziv ta'lim siyosatini bilishi;
Ko'nikma	Bolalar huquqlari to'g'risidagi konvensiya, O'zbekiston Respublikasi Konstitutsiyasi, Ta'lim to'g'risidagi qonun, Ta'lim hamma uchun reja harakat dasturi, Inklyuziv ta'lim konsepsiyasi hamda bir qator qonun va me'yoriy hujjatlar bilan va inklyuziv ta'lim siyosatini, alohida yordamga muhtoj bolalarni o'z sog'lom tengdoshlari bilan umumta'lim tizimida ta'lim olish jarayoni va tamoyillarini tahlil etish va imkoniyati cheklangan bolalarni inklyuziv ta'limga kiritish (saralash) metodikasi bilan tanishish, inklyuziv ta'lim jarayonida rivojlanishida nuqsoni bor bolalarni o'ziga xos xususiyatlarini o'zlashtirish, inklyuziv ta'lim bo'yicha o'quv-uslubiy materiallarni ishlab chiqish, inklyuziv ta'limni joriy qilishda jaxon tajribasini inklyuziv ta'lim zamonaviy yutuqlarini tahlil etish bo'yichako'nikmalariga ega bo'lishi;
Oquv rejaga muvofiq o'zaro bog'liq bo'lgan fan nomi	"Maktabgacha ta'lim pedagogikasi", "Davlat talablari va MTT o'quv dasturini pedagogik jarayonga tadbiqu"
O'qitish tashkiliy shakli	N-Nazariy ta'lim A-Amaliy ta'lim NA- Nazariy va amaliy ta'lim birgalikda tashkil etiladi
Dasturga qo'yilgan talab	Majburiy

O'qitish tili	Guruhda belgilangan o'qitish tili asosida
Baholash tartibi	Joriy baholash tartibiga asoslanib
O'quvchilarning bilim va ko'nikmalarini baholash	Yozma, og'zaki, savol-javob, test, amaliy, nazariy, mustaqil topshiriq

2.O'quv dasturi mazmuni

No	Mavzular nomi	Mavzuning qisqacha mazmuni	jami	O'qitishning tashkiliy shakli	Mustaqil ta'lim
1	inklyuziv ta'lim kursining predmeti, ob'yekti, tamoyillari, maqsad va vazifalari	Maktabgacha ta'lim tashkilotlarida inklyuziv ta'lim kursining predmeti Maktabgacha ta'lim tashkilotlarida inklyuziv ta'lim kursining obyekti Maktabgacha ta'lim tashkilotlarida inklyuziv ta'limga kiritishning asosiy tamoyillari Maktabgacha ta'lim tashkilotlarida inklyuziv talimining huquqiy asoslari Maktabgacha ta'lim tashkilotlarida inklyuziv talim kursining vazifalari	4	N	2
2	Imkoniyati cheklangan bolalar turlari va ularni inklyuziv ta'limga jalb etish, inklyuziv ta'limga bo'lgan ehtiyojlar va sabablari.	Inklyuziv ta'limning muammolari. Inklyuziv ta'limga kiritishning asosiy tamoyillari. Inklyuziv ta'limda kompleks yondashish tamoyili.	4	A	2
3	Integratsiya va inklyuziyaning qiyosiy taxlili. Reabilitatsiya haqida tushuncha.	Integratsiya tushunchasi. Inklyuziyaning asosiy taxlili. Inklyuziv va integratsiya ta'limning bir – biridan farqi.	4	N	2
4	Inklyuziv ta'limning huquqiy asoslari.	Inklyuziv ta'limning O'zbekitondagi huquqiy asoslari. Inklyuziv ta'limni rivojlantirish konsepsiyasi. Inklyuziv ta'limning huquqiy asoslari jahon miqyosida.	4	A	2
5	Inklyuziv ta'limga jalb qilish bosqichlari	“Transformatsiya tajribasi” Imkoniyati cheklangan bolalar oilalarini ijobiy ijtimoiy o'zgartirish.	4	N	2
6	Inklyuziv ta'limga jalb qilish bosqichlari	Inklyuziv ta'limga jalb qilish bosqichlari Inklyuziv ta'limga jalb qilish bosqichlarida amalga oshiriladigan ishlar	4	A	2

7	Imkoniyati cheklangan bolalarni inklyuziv ta'limga joriy etishda maktabgacha ta'lim tashkilotlari rahbariyati va pedagoglarning vazifasi	Imkoniyati cheklangan bolalarni inklyuziv ta'limga joriy etishda pedagoglar faoliyati MTT rahbariyatining inklyuziv ta'lim uchun qilayotgan ishlari.	4	N	2
8	Imkoniyati cheklangan bolalarni inklyuziv ta'limga to'liq jalb qilishda ta'lim tashkilotlari pedagoglari faoliyatining mazmuni	Imkoniyati cheklangan bolalarni inklyuziv ta'limga to'liq jalb qilishda ta'lim muassasalari Imkoniyati cheklangan bolalarni inklyuziv ta'limga to'liq jalb qilishda ta'lim muassasalari o'qituvchilari faoliyatining mazmuni	4	A	2
9	Maktabgacha inklyuziv ta'limga jalb qilingan bolalarning ota-onalariga, pedagoglarga maslahat berish	Inklyuziv ta'lim tizimida ta'lim oluvchi imkoniyati cheklangan bolalar. Internet tizimidan olingan axborotlarni inklyuziv ta'limda ta'lim oluvchilar imkoniyatlariga moslashtirish	4	N	2
10	Xorijiy tajribaga tayangan holda psixologik-pedagogik hamkorlikni va inklyuziv ta'limni tashkil etish	Xorijiy tajribaga tayangan holda psixologik-pedagogik hamkorlik Xorijiy tajribaga tayangan holda inklyuziv ta'limni tashkil etish	4	A	2
Jami			40		20

IX. Tavsiya etilgan adabiyotlar va saytlar ro'yxati.

Asosiy adabiyotlar ro'yxati:

1. R.SH. Shomaxmudova "Maxsus va inklyuziv ta'lim" uslubiy qo'llanma. Toshkent "Chashma print"2011. 30-45 betlar.
2. R.SH. Shomaxmudova A.Berdiyeva. Imkoniyati cheklangan bolalarni inklyuziv ta'limda o'qitish uslublari. O'quv qo'llanma Toshkent 2008.64-128 betlar
3. Sh.M. Mirziyoyevning "2017-2022-yillarda maktabgacha ta'lim tizimini yanada takomillashtirish chora-tadbirlari to'g'risida"gi qarori. T.:2016y. 29-dekabr

Internet manbalari

Ijtimoiy axborot ta'lim portali: www.ziynet.uz.
Maktabgacha ta'lim vazirligi: www.mtv.uz.
Respublika bolalar kutubxonasi: www.kitob.uz.
«Maktabgacha ta'lim» jurnali: www.jlmt.uz.
Toshkent davlat pedagogika universiteti: www.tdpu.uz

**O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI
OLIY VA O'RTA MAXSUS TA'LIM VAZIRLIGI**

**PEDAGOGIK INNOVATSIYALAR, PROFESSIONAL TA'LIM
BOSHQARUV HAMDA PEDAGOG KADRLARNI QAYTA
TAYYORLASH VA ULARNING MALAKASINI
OSHIRISH INSTITUTI**

**O'RTA MAXSUS PROFESSIONAL TA'LIM
50110101-Maktabgacha ta'limni tashkil etish
Ustaxonada amaliy mashg'ulot o'quv amaliyotidan**

O'QUV DASTURI

Kvalifikatsiya(lar) nomi:	Uslubchi
O'quv rejadagi tartib raqami:	3.01
Ajratilgan soat:	120

Toshkent – 2022

O'quv dasturi Pedagogik innovatsiyalar, professional ta'lim boshqaruv hamda pedagog kadrlarni qayta tayyorlash va ularning malakasini oshirish instituti "Ta'lim" yo'nalishlari bo'yicha o'quv-metodik birlashmasining 2022-yil 29-avgustdagi 6-sonli majlis bayoni bilan ma'qullangan.

O'zbekiston Respublikasi Oliy, o'rta maxsus va professional ta'lim yo'nalishlari bo'yicha o'quv-uslubiy birlashmalar faoliyatini Muvofiqlashtiruvchi kengashning 2022-yil 29-oktabrdagi 6-sonli yig'ilishida ma'qullangan va Vazirlikning 2022-yil 25-noyabrdagi 388-sonli buyrug'i bilan **TASDIQLANDI VA JORIY ETILDI.**

Tuzuvchi:

Sh. T Xasanova

Toshkent Davlat pedagogika universitetining
maktabgacha ta'lim metodikasi kafedrasida dosenti.

Taqrizchi:

T.Kaziyeva

ADU "Maktabgacha ta'lim metodikasi" kafedrasida
p.f.b.f.d. dotsent.

2. O'quv dasturiga qo'yiladigan talablar

O'quv dasturining nomi	Ustaxonada amaliy mashg'ulot o'quv amaliyotidan
Ajratilgan soat	120
Mavzular soni	20
Dasturning maqsadi	talabalarga ijodiy faoliyatini tashkil qilish, maktabgacha ta'lim tashkilotida turli yosh guruhlarida faoliyatining asosiy vazifalari, bolalarda ijodkorlikni rivojlanishining o'ziga xosligi, ijodiy faoliyat jarayonida bolalarda ijodkorlikni rivojlanishi metodlari, maktabgacha katta yoshdagi bolalarni ijodiy qobiliyatlarni shakllantirish mazmuni va o'yinchoqlar yasash usullari, maktabgacha ta'limda bolalarning ijodiy faoliyatlariga rahbarlik qilishning metod va usullarini o'rganishga doir bilim, ko'nikma va malakalarini shakllantirish haqida bilim berish.
O'zlashtirish (o'qitish) natijalari	Talabalarga sahnalashtirish faoliyati jarayonida bolalarda ijodkorlikni rivojlanish vazifalari, talabalarda bolalarni ijodiy faoliyatiga o'rgatish maqsad va vazifalari, qo'l mehnati malaka va ko'nikmalarni tarbiyalash hamda MTTda pedagogik talabni hisobga olish, buyumlarni yasash jarayonida oddiy asboblardan foydalanishga o'rgatish bo'yicha ishlarni tashkil etish vazifalarini bajaradi.
Bilim	-tasviriyl faoliyat metodikasining o'ziga xos xususiyatlarini bilish; -“Ilk qadam” davlat o'quv dasturi, davlat talablari asosida maktabgacha ta'lim tashkilotlarining turli yosh guruhlarida ushbu fan bo'yicha bilim berishda metod va usullarini amalda qo'llashni bilish.
Ko'nikma	-“Ilk qadam” davlat o'quv dasturi talablari asosida rivojlanish markazlarida mashg'ulotlar o'tkazish; -turli yosh guruhlarida ushbu fan bo'yicha amaliy mashg'ulot tashkil etishda turli metod va usullarni amalda qo'llash ko'nikmasiga ega bo'lish.
Oquv rejaga muvofiq o'zaro bog'liq bo'lgan fan nomi	“Maktabgacha ta'lim pedagogikasi”, “Davlat talablari va MTT o'quv dasturini pedagogik jarayonga tadbiqu”
O'qitish tashkiliy shakli	N-Nazariy ta'lim A-Amaliy ta'lim NA- Nazariy va amaliy ta'lim birgalikda tashkil etiladi
Dasturga qo'yilgan talab	Majburiy
O'qitish tili	Guruhda belgilangan o'qitish tili asosida
Baholash tartibi	Joriy baholash tartibiga asoslanib
O'quvchilarning bilim va ko'nikmalarini baholash	Yozma, og'zaki, savol-javob, test, amaliy, nazariy, mustaqil topshiriq

2.O'quv dasturi mazmuni

No	Mavzular nomi	Mavzuning qisqacha mazmuni	Jami	O'qitishning tashkiliy shakli	Mustaqil ta'lim
1	Maktabgacha ta'limda bolalarni ijodiy faoliyatini tashkil qilish texnologiyasi	Maktabgacha yoshdagi bolalar ijodiy faoliyatining turlari. Bolalarni xar tomonlama rivojlantirishda ijodiy faoliyatning ahamiyati.Maktabgacha ta'limda bolalarni ijodiy faoliyatini tashkil qilish texnologiyasi.	8	A	4
2	Qog'oz va karton bilan ishlash usullari	Qog'oz va kartonni qayta ishlash texnikasi. Qog'oz va kartonning asosiy xususiyatlari. Qog'oz va kartonga ishlov berish usullari. Qog'oz turlari Qog'ozni bo'yash. Qog'oz va boshqa materiallardan esdalik sovg'alarini tayyorlash.	8	A	4
3	Qog'ozdan buklash yo'li bilan o'yinchoq yasash ("Origami usuli").	Origami san'atining kelib chiqish tarixi. Origami usulida o'yinchoq yasash. Origami turlari. Origami usulida o'yinchoq yasashga o'rgatish ahamiyati. Origami usulida o'yinchoq yasash uchun zaruriy materiallar.	8	A	4
4	Applikatsiya haqida umumiy tushuncha.	Applikatsiyada qirqishni har xil usullarini bajarish. Mazmunli va bezakli applikatsiyalar. Tabiiy va tashlandiq ashyolardan applikatsiya ishlari.Matodan applikatsiya. Applikatsiya ishlari uchun zaruriy materiallar.	8	A	4
5	Pape-mashe usuli.	Pape-mashe usulida o'yinchoqlar yasash. Pape-mashe usulida turli buyumlar yasash. Pape-mashe usulida o'yinchoqlar yasash uchun zaruriy materiallar.	10	A	4
6	MTTda tabiiy va tashlandiq materiallardan turli o'yinchoqlar yasash.	Tabiiy buyumlar bilanishlash usullari. Tashlandiq buyumlardan o'yinchoq yasash. Tashlandiq buyumlardan o'yinchoq yasashga o'rgatish axamiyati. MTTda tabiiy va tashlandiq materiallardanturlio'yinchoqlaryasash uchun zaruriy materiallar.	8	A	4
7	Tolali materiallar va gazlamalar bilan	Tolali materiallar va gazlamalar bilan ishlash	8	A	4

	ishlash				
8	Yumshoq o'yinchoqlar tayyorlash.	Yumshoq o'yinchoqlarning bola tarbiyasida ahamiyati. Yumshoq o'yinchoqlar tayyorlash turlari. Yumshoq o'yinchoqlar tayyorlash uchun zaruriy materiallar.	10	A	4
9	O'yinchoqlar to'qish texnologiyasi.	O'yinchoqlar to'qish va to'qilgan o'yinchoqlarni ahamiyati. Ilmoq bilan o'yinchoqlar to'qish usullari. Spitsa bilan o'yinchoqlar to'qish usullari.	10	A	4
10	Zardo'zlik san'ati va uning tarixi	Zardo'zlik tarixi. Zardo'zlik uchun ishlatiladigan zaruriy ashyo va asbob – uskunalar.	8	A	4
11	Kashtachilik tarixi va tayyorlash texnologiyasi.	Kashta turlari. Bezakli va mazmunli kashtalar.	8	A	4
12	Chinni xamir bilan islash texnologiyasi.	Chinni xamirni tayyorlash usullari. Chinni xamirdan tirli o'yinchoqlar tayyorlash usullari.	8	A	4
13	Milliy qo'g'irchoq yasash texnologiyasi.	Milliy qo'g'irchoq tayyorlash usullari. Milliy qo'g'irchoq tayyorlash uchun zaruriy materiallar.	10	A	4
14	Harakatli o'yinchoq tayyorlash	Harakatli o'yinchoqlarni biriktirish usullari.	8	A	4
15	Yog'och bilan islash, yog'ochsozlik	Yog'ochsozlik - xalq amaliy san'ati turlari. Yog'och bilan islash uchun asbob-uskunalar.	8	A	4
16	Ijodiy o'yinlar uchun qo'llanma yasash	Ijodiy o'yinlar uchun ishlatiladigan qo'llanmalarining ahamiyati. Ijodiy o'yinlar uchun zaruriy materiallar.	8	A	6
17	Gazlama va qog'ozdan gullar yasash texnologiyasi	Gazlamadan gullar yasash. Qog'ozdan yasaladigan gullar.	8	A	6
Jami			120		60

1. O'quvchilarning bilim va ko'nikmalarini baholash

O'quv dasturi davomida o'quvchilar tomonidan o'zlashtirilgan bilim va ko'nikmalar ichki nazorat bo'yicha amaldagi tartib asosida baholanadi.

Baholash usullari og'zaki, yozma, savol-javob, test, amaliy, nazariy, mustaqil topshiriqlardan iborat bo'lib, ular o'quv elementini o'zlashtirish natijalarini aniqlashga imkon beradi. Nazorat savollari va topshiriqlar qo'yilgan maqsadga hamohang bo'lishi lozim.

4. Adabiyotlar:

- 1.Sh.T.Xasanova. Bolalarni sahnalashtirish va ijodiy faoliyatga o'rgatish. T.: TDPU 2020.
- 2.Sodiqova Sh.A. Maktabgacha pedagogika. T.: Tafakkur bo'stoni 2013
- 3.N.Kayumova. Maktabgacha pedagogika. T.: TDPU 2013.

4.Nurmatova M.Sh. Xasanova Sh.T. Rasm buyum yasash va bolalarni tasviriyl faoliyatga o'rgatish metodikasi. "Sho'lpon" T.:2010y.

5.Nurmatova M.Sh. Xasanova Sh.T. D.Azimova. Ustaxonada amaliy mashg'ulot.Toshkent-2010

Internet manbalari

Ijtimoiy axborot ta'lim portali: www.ziynet.uz.

Maktabgacha ta'lim vazirligi: www.mtv.uz.

Respublika bolalar kutubxonasi: www.kitob.uz.

«Maktabgacha ta'lim» jurnali: www.jlmt.uz.

Toshkent davlat pedagogika universiteti: www.tdpu.uz

**O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI
OLIY VA O'RTA MAXSUS TA'LIM VAZIRLIGI**

**PEDAGOGIK INNOVATSIYALAR, PROFESSIONAL TA'LIM
BOSHQARUV HAMDA PEDAGOG KADRLARNI QAYTA
TAYYORLASH VA ULARNING MALAKASINI
OSHIRISH INSTITUTI**

O'RTA MAXSUS PROFESSIONAL TA'LIM

**50110101-Maktabgacha ta'lim tashkil etish
Maktabgacha ta'limda pedagogik jarayonlarni loyihalash o'quv amaliyoti
O'QUV DASTURI**

Kvalifikatsiya(lar) nomi:	Uslubchi
O'quv rejadagi tartib raqami	3.02
Ajratilgan soat:	120

Toshkent – 2022

O'quv dasturi Pedagogik innovatsiyalar, professional ta'lim boshqaruv hamda pedagog kadrlarni qayta tayyorlash va ularning malakasini oshirish instituti "Ta'lim" yo'nalishlari bo'yicha o'quv-metodik birlashmasining 2022-yil 29-avgustdagi 6-sonli majlis bayoni bilan ma'qullangan.

O'zbekiston Respublikasi Oliy, o'rta maxsus va professional ta'lim yo'nalishlari bo'yicha o'quv-uslubiy birlashmalar faoliyatini Muvofiqlashtiruvchi kengashning 2022-yil 29-oktabrdagi 6-sonli yig'ilishida ma'qullangan va Vazirlikning 2022-yil 25-noyabrdagi 388-sonli buyrug'i bilan **TASDIQLANDI VA JORIY ETILDI.**

Tuzuvchilar:

Sh. A. Sodiqova

"Maktabgacha ta'lim metodikasi" kafedrası
p.f.n., professor

M.A.Rasulxo'jayeva

"Maktabgacha ta'lim metodikasi" kafedrası v/b.
dosent, (Phd

Taqrizchi:

T.Kaziyeva

ADU "Maktabgacha ta'lim metodikasi"
kafedrası p.f.b.f.d. dotsent.

1. O'quv dasturiga qo'yiladigan talablar

O'quv dasturining nomi	Maktabgacha ta'limda pedagogik jarayonlarni loyihalash
Ajratilgan soat	120
Mavzular soni	20
Dasturning maqsadi	talabalarni maktabgacha ta'limni o'qitishda texnologiyalari va loyihalashtirish fan texnikaga doir zamonaviy bilimlarga ega bo'lish, zamonaviy ta'lim texnologiyalari, pedagogik texnologiyalardan foydalanish ko'nikmasi, noan'anaviy mashg'ulotlarni loyihalash va tashkil etish metodlarini bilishi, ta'lim jarayoniga tadbiq qila olishi, ilg'or pedagogik tajribalarni o'zlashtirish, faoliyatga nisbatan kreativ yondashuv kabilarni o'rgatishdan iborat.
O'zlashtirish (o'qitish) natijalari	tushunchasining mazmuni va mohiyati, uning rivojlanish tarixi, ta'lim jarayonini tashkil etishga nisbatan texnologik yondashuv mohiyatini ochib berish; maktabgacha ta'limda texnologik va loyihalashtirish jarayonlarinig bosqichlari, maktabgacha ta'lim muassasalarida pedagogik jarayonni loyihalashtirishning tuzilishi va funksiyalari, maktabgacha ta'limda shaxsga yo'naltirilgan texnologiyalarni asoslash; pedagogik jarayonni loyihalashtirish, rivojlantiruvchi ta'lim texnologiyalari, maktabgacha ta'lim muassasalarida muammoli o'qitish, kompyuterli o'qitish, individuallashtirilgan ta'lim texnologiyalar haqidagi bilimlar bilan qurollantirish
Bilim	-maktabgacha ta'lim tashkilotlarida faoliyat turlari bo'yicha loyihalashtirish bilish; -ijodiy-tadqiqot loyihalari; -rolli-o'yin loyihalari; -axborotli loyihalar; -loyihalarni tadbqiq etish; -qisqa va uzoq muddatli loyihalar; -yakka va guruhli loyihalar; -loyihalarni taqdimot qilish va ommalashtirish bilimlariga ega bo'lish.
Ko'nikma	-maktabgacha ta'lim tashkilotlarida faoliyat turlari bo'yicha loyihalashtirish haqida tasavvurga ega bo'lish; -sog'liqni saqlash texnologiyalari; -loyihalashtirish texnologiyalari; -rivojlantiruvchi texnologiyalar; -korreksion texnologiyalar; -axborot texnologiyalari; -bilish-tadqiqot faoliyati texnologiyalari; -shaxsga yo'naltirilgan texnologiyalar; -loyihalarni taqdimot qilish va ommalashtirish ko'nikmalariga ega bo'lish.
Oquv rejaga muvofiq o'zaro bog'liq bo'lgan fan nomi	"Maktabgacha ta'lim pedagogikasi", "Davlat talablari va MTT o'quv dasturini pedagogik jarayonga tadbqiqi"
O'qitish tashkiliy shakli	N-Nazariy ta'lim A-Amaliy ta'lim NA- Nazariy va amaliy ta'lim birgalikda tashkil etiladi

Dasturga qo'yilgan talab	Majburiy
O'qitish tili	Guruhda belgilangan o'qitish tili asosida
Baholash tartibi	Joriy baholash tartibiga asoslanib
O'quvchilarning bilim va ko'nikmalarini baholash	Yozma, og'zaki, savol-javob, test, amaliy, nazariy, mustaqil topshiriq

2.O'quv dasturi mazmuni

No	Mavzular nomi	Mavzuning qisqacha mazmuni	Jami	O'qitishning tashkiliy shakli	Mustaqil ta'lim
1	Maktabgacha ta'limni o'qitishda texnologiyalar va loyihalashtirish fanining vazifalari.	Maktabgacha talimni o'qitishda texnologiyalar va loyihalashtirish fanining maqsad va vazifalari. Maktabgacha ta'limni o'qitishda texnologiyalar va loyihalashtirish fanining boshqa fanlar bilan bog'liqligi. Maktabgacha ta'limni o'qitishda texnologiyalar va loyihalashtirishning pedagogik asoslari.	8	A	4
2	Maktabgacha ta'limni loyihalashtirish fanining boshqa fanlar bilan bog'liqligi.	Maktabgacha ta'limni o'qitishda aloqador mutaxassislik fanlarini loyihalashtirishning o'ziga xosligi. Maktabgacha ta'limni o'qitishda texnologiyalar va loyihalashtirishning pedagogik asoslari.	8	A	4
3	Ta'lim texnologiyasi muammolarini tadqiq etuvchi muammolar	Ta'lim texnologiyalarining fan-texnika amaliyotidagi o'zini "Texnologiyalar" tushunchasi. Texnologiya tushunchasining tarixiy jarayoni va uni ta'limga moslashtirish tushunchasi. Pedagogik texnologiyada metodologik tadqiqotlarni tashkil etishning maqsadlari	8	A	4
4	Texnologiya va loyihalashtirish tushunchalarining mohiyati	Ta'lim texnologiyasining rivojlanish bosqichlari. Pedagogik texnologiyalarining rivojlanish bosqichlari va o'ziga xos xususiyati. Yangi g'oya yoki yangi konsepsiyaning yaratilish bosqichlari	8	A	4
5	Pedagogik texnologiyalarning	Maktabgacha ta'limda	8	A	4

	klassifikatsiyasi.	pedagogiktehnologiyalarni ta'limda qo'llash va klasifikasiya qilish.			
6	Ta'lim jarayoi va unga qo'yilgan zamonaviy talablar.	Hozirgi ta'lim jarayonida qo'llanilayotgan metod va texnologiyalarning mohiyati.A'nanaviy va no'ananaviy ta'lim turlari va ularning o'ziga xos xususiyatlari.Maktabgacha ta'limda pedagogik jarayonda a'nanaviy va no'ananaviymashg'ulot usullarini qo'llash.	8	A	4
7	Shaxs sifatleri tuzilishi.	Ta'lim jarayonida bola shaxsini rivojlanishi va ta'lim-tarbiyaviy jarayonda adaptasiya. Shaxsni o'zini boshqarish mexanizmlari.Ta'lim jrayonida munosabatlarni boshqaruv uslublari.Ta'lim jrayonida pedagogik faoliyat munosabatlaridaboshqaruv uslublari.Shaxs sifatleri tuzilishi.Ta'lim garayonida munosabatlarni boshqaruv uslublari	8	A	4
8	Pedagogning innovasion faoliyati.	Maktabgacha ta'lim pedagogic jarayonda pedagogic tarbiyachining faoliyati.	8	A	4
9	Pedagogik jarayonni loyihalashtirishda rivojlantiruvchi ta'lim texnologiyalari.	O'yinli texnologiyalar va ularning funksiyalari. O'yinli texnologiyalaridan foydalanishning mohiyati. O'yinli faoliyatning psixologik mexanizmlari. O'yinli texnologiyalarning maqsad va vazifalari. Texnologik o'yinlar klassifikatsiyasi.	8	A	4
10	Ta'lim jarayonini tashkil etishga a'nanaviy va no'ananaviy ta'lim turlari va ularning o'ziga xos xususiyatlari.	Shaxs sifatleri tuzilishi.Ta'lim jarayonida munosabatlarni boshqaruv uslublari	8	A	4
11	Maktabgacha ta'limda texnologik va loyihalashtirish jarayonlarinig bosqichlari	Ta'limda innovatsion jarayonlarning o'ziga xosligi. Innovatsion ta'limda texnologik jarayonlarning bosqichlari. Pedagogning innovatsion faoliyati	8	A	4
12	Maktabgacha ta'lim muassasalarida pedagogik jarayonni loyihalashtirishning tuzilishi va funksiyalari	Pedagogik ta'lim jarayonidagi faoliyati. Tarbiyachining pedagogic faoliyatini shakllantirish sifatleri.	8	A	4
13	Rivojlantiruvchi ta'lim	Ta'lim texnologiyasining	8	A	4

	texnologiyalari	dolzarbligi. O'yinli texnologiyalar va ularning funktsiyalari. O'yinli texnologiyalarning maqsad va vazifalari. Texnologik o'yinlar klassifikatsiyasi.			
14	Maktabgacha ta'lim tashkilotlarida muammoli o'qitish texnologiyalari. bosqichlari. Muammoli vaziyatning samaradorligi.	Muammoli vaziyat usullari. Muammoli o'qitishning mohiyati. Muammoli ta'limni tashkil etish	8	A	4
15	Maktabgacha ta'lim muassasalarida ishbilarmonlik o'yinlari texnologiyalar.	Ishbilarmonlik oyindan ta'lim jarayonida foydalanishning o'ziga xos xususiyatlari. Ishbilarmonlik oyinlarining vazifasi. Ishbilarmonlik oyinlarining modifikatsiyasi.	8	A	4
Jami			120		60

3. O'quvchilarning bilim va ko'nikmalarini baholash

O'quv dasturi davomida o'quvchilar tomonidan o'zlashtirilgan bilim va ko'nikmalar ichki nazorat bo'yicha amaldagi tartib asosida baholanadi.

Baholash usullari og'zaki, yozma, savol-javob, test, amaliy, nazariy, mustaqil topshiriqlardan iborat bo'lib, ular o'quv elementini o'zlashtirish natijalarini aniqlashga imkon beradi. Nazorat savollari va topshiriqlar qo'yilgan maqsadga hamohang bo'lishi lozim.

4. Tavsiya etilgan adabiyotlar ro'yxati.

1. Yo'ldoshev J. G'. Ta'lim yangilanish yo'lida. -T.: O'qituvchi, 2000.
2. Ishmuxamedov R.J. va boshq. Ta'limda innovatsion texnologiyalar. -T.: Iste'dod, 2008.
3. Traynev V.A. Intensivnie pedagogicheskie igroviye texnologii v gumanitarnom obrazovanii. -M.: Vladivostok, 2006.

Internet manbalari

Ijtimoiy axborot ta'lim portali: www.ziynet.uz.

Maktabgacha ta'lim vazirligi: www.mtv.uz.

Respublika bolalar kutubxonasi: www.kitob.uz.

«Maktabgacha ta'lim» jurnali: www.jlmt.uz.

Toshkent davlat pedagogika universiteti: www.tdpu.uz

**O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI
OLIY VA O'RTA MAXSUS TA'LIM VAZIRLIGI**

**PEDAGOGIK INNOVATSIYALAR, PROFESSIONAL TA'LIM
BOSHQARUV HAMDA PEDAGOG KADRLARNI QAYTA
TAYYORLASH VA ULARNING MALAKASINI
OSHIRISH INSTITUTI**

**O'RTA MAXSUS PROFESSIONAL TA'LIM
50110101-Maktabgacha ta'limni tashkil etish
Maktab ta'limga tayyorlash amaliyoti
o'quv amaliyoti**

O'QUV DASTURI

Kvalifikatsiya(lar) nomi:	Uslubchi
O'quv rejadagi tartib raqami	3.03
Ajratilgan soat:	120

Toshkent – 2022

O'quv dasturi Pedagogik innovatsiyalar, professional ta'lim boshqaruv hamda pedagog kadrlarni qayta tayyorlash va ularning malakasini oshirish instituti "Ta'lim" yo'nalishlari bo'yicha o'quv-metodik birlashmasining 2022-yil 29-avgustdagi 6-sonli majlis bayoni bilan ma'qullangan.

O'zbekiston Respublikasi Oliy, o'rta maxsus va professional ta'lim yo'nalishlari bo'yicha o'quv-uslubiy birlashmalar faoliyatini Muvofiqlashtiruvchi kengashning 2022-yil 29-oktabrdagi 6-sonli yig'ilishida ma'qullangan va Vazirlikning 2022-yil 25-noyabrdagi 388-sonli buyrug'i bilan **TASDIQLANDI VA JORIY ETILDI.**

Tuzuvchi:

Sh.Shukurova	Pedagogik innovatsiyalar, professional ta'limi boshqaruv hamda pedagog kadrlarni qayta tayyorlash va ularning malakasini oshirish instituti bosh mutaxassisi
--------------	--

Taqrizchi:

S.Abduraxmonova	ADU "Maktabgacha ta'lim metodikasi" kafedrasida o'qituvchisi
-----------------	--

1.O'quv dasturining umumiy talablari

Dastur nomi	Maktab ta'limga tayyorlash amaliyoti
Ajratilgan soat	120
Mavzular soni	30
Dasturning maqsadi	Bolalarni maktabga tayyorlash metodikasi fanining boshqa fanlar bilan bog'liqligi. Aqliy va jismoniy rivojlanishda kamchiliklari mavjud bo'lgan bolalar uchun maxsus maktabgacha ta'lim muassasalari.Maktabgacha ta'lim talablari asosida maktabgacha ta'lim muassasalarida bolalarni maktabga tayyorlash
O'zlashtirish (o'qitish) natijalari	"Ilk va maktabgacha yoshdagi bolalarning rivojlanishiga qo'yiladigan Davlat talablari" da bolalarni maktab ta'limiga tayyorlashning asosiy sohalarini, "Ilk kadam" Davlat o'quv dasturini tahlil kila olish va ishlarni rejalashtirishni
Bilimlar	Maktabgacha yoshdagi bolalarning umumiy xususiyatlari; - maktabgacha yoshdagi bolani maktabga tayyorlashning psixologik asoslari; - psixologik tarkib va yetti yillik inqiroz omillari; - bolaning shaxsiyatini shakllantirishning o'ziga xos shartlari; - maktabgacha yoshdagi kognitiv funktsiyalar dinamikasining muntazamligi; - maktabda o'qishga tayyorlik va tayyor emaslik ko'rsatkichlari; bolaning maktabga tayyorligining asosiy muammolarini tahlil qilish; - bolalar sog'lig'ining psixologik jihatlar to'g'risidagi nazariy bilimlardan foydalanish; - etti yillik inqiroz va maktabga aqliy tayyorgarlikning tarkibiy qismlarini tavsiflash; - maktabgacha yoshdagi bolalarni o'qitishning mazmuni, vazifalari va muammolarini baholash. tushunchasi haqida tasavvur va bilimga ega bo'lishi;
Ko'nikmalar	Ijodiy jamoaning ta'limni boshqarish sohasidagi pedagogik faoliyat ko'nikmalari; - zamonaviy o'quv jarayonini loyihalash texnologiyalari; - kasbiy pedagogik madaniyat va innovatsion pedagogik faoliyat texnologiyalarini amalda qo'llash ko'nikmasiga ega bo'lishi kerak.
O'quv rejaga muvofiq o'zaro bog'liq bo'lgan fanning nomi	Maktabgacha pedagogika
O'qitishning tashkiliy shakli	A-amaliy ta'lim
Dasturga qo'yilgan talab	Majburiy
O'qitish tili	Guruhga tayinlangan dars tili asosida
Baholash tartibi	Joriy baholash tartibiga asoslanib

O'quvchilarning bilim va ko'nikmalarini baholash	Og'zaki, yozma, test, individual va amaliy topshiriqlar bajarish
---	--

2. O'quv dasturi mazmuni

No	Mavzuning nomi	Mavzuning qisqacha mazmuni	Jami	O'qitishning tashkiliy shakli	Mustaqil ta'lim
I BOB. Kirish Maktab ta'limiga tayyorlov.					
1	Bolalarni maktabga tayyorlash metodikasi fanining maqsad va vazifalari.	Bolalarni maktabga tayyorlash metodikasi fanining boshqa fanlar bilan bog'liqligi. Aqliy va jismoniy rivojlanishda kamchiliklari mavjud bo'lgan bolalar uchun maxsus maktabgacha ta'lim muassasalari. Maktabgacha ta'lim talablari asosida maktabgacha ta'lim muassasalarida bolalarni maktabga tayyorlash	4	A	2
2	Maktabga tayyor bolaga qo'yiladigan davlat talablari.	Maktabgacha yoshdagi bolalarning ma'naviy-madaniy yyetukligiga qo'yiladigan davlat talablari. Bolalarning ma'naviy jihatdan barkamol bulishida nafosat tarbiyasining o'rne. Maktabgacha ta'lim tashkilotasi tarbiyachisining muhim vazifasi. Kattalar bilan bolalar o'rtasidagi o'zaro munosabatlar. Oilada qaror toptiriladigan ijtimoiy his-tuyg'ular.	4	A	2
3	Bolalarni maktab ta'limiga tayyorgarligi.	Bolaning maktab ta'limiga tayyorligi tushunchasi. Maktab ta'limiga psixologik tayyorgarlik. Bolani maktabda o'qishiga ahloqiy-irodaviy tayyorligi. Bolaning maktabda o'qishiga aqliy tayyorligi. Bolaning maktabda o'qishiga jismoniy tayyorligi. Jismoniy rivojlanganlik darajasi. Nutq va tafakkurni rivojlanganligi. Ma'naviy madaniy yyetuklik.	4	A	2
4	Bolaning maktab ta'limiga tayyorgarligi tahlili.	Bolalarning maktabga psixologik tayyorgarligi. Ta'lim jarayonida bola imkoniyatlarining namoyon bo'lishi. Bolalarni maktabga tayyorlashda salomatligi va jismoniy rivojlanganligining ahamiyati. Bolaning	4	A	2

		kundalik rejimga amal qilishi. Olti yoshli bolaning kundalik rejimi			
5	Bolalarni maktab ta'limiga tayyorgarligiga ta'sir etuvchi omillar.	Bolani maktabga tayyorlashda oilani va maktabgacha ta'lim tashkilotining o'rne. Ma'naviy tarbiya. Oilaviy tarbiya. Jismoniy barkamollik. Bola hayotida mehnat tarbiyasining ahamiyati. Bola imkoniyatlarining aniqlanish guruhlari. Bolalarni maktabga tayyorlashda aqliy tarbiyaning o'rne. Maktabgacha yoshdagi bolalarni aqliy tarbiyalashning asosiy vazifalari. MTTning ota-onalar va oila bilan hamkorlikdagi ishlarning shakl va usullari. Bolalarni maktabga tayyorlashda mashg'ulotning o'rne.	4	A	2
6	Bolaning maktabda ta'lim olishga tayyorligini tashxislash usullari.	Bolaning maktabda ta'lim olishga tayyorligini tashxislash usullari. Bolalarning sog'ligi va jismoniy rivojlanganligi holatini tashxislash. Bolaning shaxsiy psixologik va aqliy rivojlanganligini tashxislash. Kern-Irasek uslubi bo'yicha tashxis o'tkazish. «Grafik diktant». Ta'lim olish faoliyatining ko'nikma va ilk zaminini aniqlash tashxisi. Bolaning maktab haqidagi tasavvurlarini aniqlash uchun savolnoma (motivatsion tayyorgarlik). Matematika bo'yicha ilk tasavvurlarini aniqlash uchun savolnoma. Bola nutqi rivojlanganligini aniqlash (savodxonlikka o'rgatish). Savollarga javoblarni baholash mezonlari. Tashxislashning qo'shimcha shakllari. Bolaning tasavvuri va ijodiy fikrlashi rivojlanganligini aniqlashda Rorshax metodikasi bo'yicha tashxislash. Bolalarni maktabga tayyorlashda tibbiyot xodimlari ishining ahamiyati. Zamonaviy sog'lomlashtirish tadbirlari.	4	A	2
7	Maktabgacha ta'lim tashkiloti bolalarni maktab ta'limiga tayyorlovchi muassasa.	Maktabgacha ta'lim tashkilotining tiplari. Maktabgacha ta'lim tashkilotining turlari. Maktabgacha ta'lim tashkilotida bolalarning maktab ta'limiga jismoniy tomondan tayyorgarligini aniklash. Bolalarni maktabga tayyorlashda oddiy matematik tasavvurlarni shakllanganlik ahamiyati. Bolalarni mehnat malaka va ko'nikmalarini shakllantirish orqali maktabga tayyorlash. Bolalarni maktabga	4	A	2

		tayyorlashda tabiat bilan tanishtirish metodikasining roli. Tasviriy faoliyat mashg'ulotlarda bolalarni maktabga tayyorlash			
8	Maktabgacha ta'lim tashkiloti, oila va maktab hamkorligi.	Maktabgacha ta'lim tashkilotining oila bilan hamkorlik ish shakllari. ota-onalar burchagi va ko'rgazma tashkil etish. Ota-onalar qo'mitasi. Aholi o'rtasida pedagogik bilimlarni targ'ib qilish. Bolalarni maktabga tayyorlashda maktabgacha tarbiya tashkilot va maktab hamkorligi. Bolalarni maktab va o'quvchilar hayoti bilan tanishtirish. Bolalar MTTsi bilan maktab o'rtasidagi aloqaning mazmuni va shakllari. Oilada bolani maktab ta'lim tarbiyasiga psixologik tayyorgarligi. Oilada bolani maktabga tayyorlashda kun tartibining ahamiyati.	4	A	2
9	Olti yoshli bolaning oiladagi taxminiy kun tartibi.	Oilada bolalarni tasviriy faoliyat asosida maktabga tayyorlash. Oilada maktabgacha yoshdagi bolalarning tashkilotchilik xulqlarini tarbiyalash.	4	A	2
10	Bolalarni maktabga tayyorlashda aqliy tarbiyaning o'rni.	Maktabgacha yoshdagi bolalarni aqliy tarbiyalashning asosiy vazifalari. MTMning ota-onalar va oila bilan hamkorlikdagi ishlarning shakl va usullari. Bolalarni maktabga tayyorlashda mashg'ulotning o'rni.	4	A	2
11	Bolaning maktabda ta'lim olishga tayyorligini tashxislash usullari.	Bolaning maktabda ta'lim olishga tayyorligini tashxislash usullari. Bolalarning sog'ligi va jismoniy rivojlanganligi holatini tashxislash. Bolaning shaxsiy – psixologik va aqliy rivojlanganligini tashxislash. Kern-Irasek uslubi bo'yicha tashxis o'tkazish. «Grafik diktant». Ta'lim olish faoliyatining ko'nikma va ilk zaminini aniqlash tashxisi. Bolaning maktab haqidagi tasavvurlarini aniqlash uchun savolnoma (motivatsion tayyorgarlik). Matematika bo'yicha ilk tasavvurlarini aniqlash uchun savolnoma. Bola nutqi rivojlanganligini aniqlash (savodxonlikka o'rgatish). Savollarga javoblarni baholash mezonlari. Tashxislashning qo'shimcha shakllari.	4	A	2

		Bolaning tasavvuri va ijodiy fikrlashi rivojlanganligini aniqlashda Rorshax metodikasi bo'yicha tashxislash. Bolalarni maktabga tayyorlashda tibbiyot xodimlari ishining ahamiyati. Zamonaviy sog'lomlashtirish tadbirlari			
12	Tibbiy, psixologik pedagogik kuzatuv daftari.	Bolalarni maktabga tayyorlashda aqliy tayyorgarlik. Maktabgacha tarbiya yoshidagi bolalarni aqliy tarbiyalashning asosiy vazifalari. Bolalardagi aqliy ko'nikma, malakalarni rivojlantirish.	4	A	2
13	Maktabgacha ta'lim tashkiloti – bolalarni maktab ta'limiga tayyorlovchi asosiy muassasa.	Maktabgacha ta'lim tashkilotining tiplari. Maktabgacha ta'lim tashkilotining turlari. Maktabgacha ta'lim tashkilotida bolalarning maktab ta'limiga jismoniy tomondan tayyorgarligini aniqlash. Bolalarni maktabga tayyorlashda oddiy matematik tasavvurlarni shakllanganlik ahamiyati. Bolalarni mehnat malaka va ko'nikmalarini shakllantirish orqali maktabga tayyorlash	4	A	2
14	Bolalarni maktabga tayyorlashda tabiat bilan tanishtirish metodikasining roli.	Tasviriy faoliyat mashg'ulotlarda bolalarni maktabga tayyorlash.	4	A	2
15	Maktabgacha ta'lim tashkiloti, oila va maktab hamkorligi	Maktabgacha ta'lim muassasasining oila bilan hamkorlik ish shakllari. ota-onalar burchagi va ko'rgazma tashkil etish. Ota-onalar qo'mitasi. Aholi o'rtasida pedagogik bilimlarni targ'ib qilish. Bolalarni maktabga tayyorlashda maktabgacha tarbiya muassasa va maktab hamkorligi. Bolalarni maktab va o'quvchilar hayoti bilan tanishtirish. Bolalar MTMSi bilan maktab o'rtasidagi aloqaning mazmuni va shakllari. Oilada bolani maktab ta'lim tarbiyasiga psixologik tayyorgarli Oilada bolani maktabga tayyorlashda kun tartibining ahamiyati. Olti yoshli bolaning oiladagi taxminiy kun tartibi.	4	A	2
16	Oilada bolalarni tasviriy faoliyat asosida maktabga tayyorlas	Oilada maktabgacha yoshdagi bolalarning tashkilotchilik xulqlarini tarbiyalash.	4	A	2

17	Maktabgacha yoshdagi bolalarni maktabga tayyorlashga doir tushunchalar	Maktabga tayyorgarlik tushunchasi. Muammoning tarixiy tomoni. Zamonaviy maktabga tayyorgarlik sohasidagi tadqiqotlar. Bolalarning maktabga tayyorligi muammosi. Ta'lim faoliyati talablariga javob beradigan bolaning rivojlanish darajasi. Bolani maktabga tayyorlashda o'yinning roli va o'yin uchun motivatsiya. O'yinning mohiyati.	4	A	2
18	Maktabgacha yoshdagi bola salomatligining jihatlari	Maktabgacha bolalari sog'lig'ining psixologik jihatlari". Psixologik sog'liq" tushunchasi. "Aqliy salomatlik" tushunchasi. Ruhiy holatlar; "sog'liq" atamasi. Aqliy salomatlik va atrof-muhit o'rtasidagi munosabatlar.	4	A	2
19	Bolani maktabga tayyorlikka motivatsion sohaning rivojlanishining ta'siri	Shaxsiy tayyorlik tushunchasi. Maktabga tayyorlikni belgilaydigan ta'lim fazilatlarini bloklari. Motivatsiya sohasi rivojlanishining ta'siri, bolani maktabga shaxsiy tayyorlik motivlarning paydo bo'lishi. O'quv faoliyati motivlarini tasniflash	4	A	2
20	Aqliy tayyorlik "Intellectual tayyorgarlik" tushunchasi.	Sohadagi psixologik va pedagogik tadqiqotlar. Maktabga intellektual tayyorgarlik. Ko'rsatkich sifatida tafakkurning rivojlanish darajasi intellektual tayyorlik. Nutqni rivojlantirish darajasi intellektual tarkibiy qismlardan biri sifatida tayyorlik.	4	A	2
21	Nutqni, o'qish va yozishni o'rgatish	Maktabgacha yoshdagi bola nutqni rivojlantirish yo'llari. Bolada nutqni rivojlantirish usullari, uni intellektualizatsiya qilish. Bolaning og'zaki rivojlanishida bolalar so'zlarini yaratish va egotsentrik nutqning o'rni. Bolaning grafik va rasmlarni yozishni rivojlantirish uchun zarur shartlar sifatida. Erta, 3-5 yoshda yozishni o'rgatish uchun imkoniyatlar va sharoitlar. Muvaffaqiyatni o'rganish uchun o'qish va yozishni o'rganish uchun motivatsiyaning ahamiyati.	4	A	2

22	Maktabga tayyorgarlik	Bolaning maktabga psixologik tayyorgarligini belgilovchi ikkita asosiy omili: shaxs-motivatsion intellektual-kognitiv. Maktabgacha bolaning maktabdagi bilim, ko'nikma va ko'nikmalarni egallashga tayyorligini ta'minlaydigan motivatsiyaning tuzilishi. Kognitiv qiziqishlarning o'rni, o'zini o'zi takomillashtirish zarurati, muvaffaqiyatga erishish, o'zini o'zi munosib baholash va intilishlarning maqbul darajasi. Maktabgacha yoshdagi bolaning o'quv faoliyatiga tayyorligining asosiy motivatsion va tarkibiy (faoliyat tarkibi) belgilar.	4	A	2
23	Maktabgacha yoshdagi bolalarni "Ilk qadam" o'quv Davlat dasturi asosida maktabga tayyorlash	"Ilk qadam" o'quv Davlat dasturi mazmun mohiyati asosida maktabga tayyorlash jihatlari. "Ilk qadam" o'quv Davlat dasturi faoliyat turlari bolani maktabga tayyorlashga qaratilgani.	4	A	2
24	Bolalarni maktabga tayyorlash tizimidagi uzluksizlik	Pedagogik talablar va ta'lim va tarbiya shartlarining uzluksizligi. Maktabgacha ta'lim tashkilotlari faoliyatining uzluksizligi (tarbiyachilar, psixologlar, logoped, qo'shimcha ta'lim o'qituvchilari va boshqalar) va boshlang'ich maktab o'qituvchilari.	4	A	2
25	Bolalarni maktabga tayyorlashda mashg'ulotning o'rni.	Mashg'ulot- o'quv rivojlantiruvchi faoliyat sifatida. Maqsad, vazifalari. Shakl, vositalari.	4	A	2
26	Bolalarni maktabga tayyorlashda elementar matematik tasavvurlarni shakllantirish orqali maktabga tayyorlash.	Intellektual qobiliyatlarni rivojlantirish uchun topshiriqlardan foydalanish. Intellektual qobiliyatlarni rivojlantirish uchun o'yinlardan foydalanish. Kompyuter texnologiyalaridan foydalangan holda maktabgacha yoshdagi bolalarning matematik tasavvurlarini shakllantirish	4	A	2
27	Bolalarni mehnat malaka va ko'nikmalarini shakllantirish orqali maktabga tayyorlash	O'z o'ziga xizmat qilishni o'rgatish orqali maktabgacha yoshdagi bolalarni mehnat malaka va ko'nikmalarini shakllantirish yo'llari. Qo'l mehnati- maktabga tayyorlash vosita sifatida.	4	A	2

28	Bolalarni maktabga tayyorlashda tabiat bilan tanishtirish orqali maktabga tayyorlash	Atrof-olamni anglashda bolalarni maktabga tayyorlash. Jonli jonsiz tabiat bilan tanishtirish orqali maktabga tayyorlash yo'llari.	4	A	2
29	Tasviriy faoliyat mashg'ulotlarida bolalarni maktabga tayyorlash	Mayda qo'l motorikasini rivojlantirish-yozuvga tayyorlash sifatida. Tasviriy faoliyat turlari jarayonidagi maktabga tayyorlashning muhim jihatlari.	4	A	2
30	Bolalarni maktabga tayyorlashda maktabgacha ta'lim tashkiloti va oila hamkorligi.	Bolalarni maktabga tayyorlashda maktabgacha ta'lim tashkiloti va oila hamkorligi. maktabgacha ta'lim tashkiloti va oila hamkorligida bola rivojlanishidagi talablarni yaxlitligi.	4	A	2
	Jami:		120		60

3.O'quvchilarning bilim va ko'nikmalarini baholash

O'quv dasturi davomida o'quvchilar tomonidan o'zlashtirilgan bilim va ko'nikmalar ichki nazorat bo'yicha amaldagi tartib asosida baholanadi.

Baholash usullari og'zaki, yozma, savol-javob, test, amaliy, nazariy, mustaqil topshiriqlardan iborat bo'lib, ular o'quv elementini o'zlashtirishnatijalarini aniqlashga imkon beradi. Nazorat savollari va topshiriqlar qo'yilgan maqsadga hamohang bo'lishi lozim

Foydalanilgan adabiyotlar ro'yxati

1. O'zbekiston Maktabgacha ta'lim tizimini 2030 yilgacha rivojlantirish Konsepsiyasi. Toshkent.2018 y
2. Ilk va maktabgacha yoshdagi bolalar rivojlanishiga qo'yiladigan davlat talablari, 2018y.
3. «Ilk qadam» davlatdasturi.-T.: 2018 y
4. Babayeva D.R Bolalar nutqini o'stirish. "Tafakkur" " T.; 2020 y
5. Djamilova N.N. Bolalar jismoniy tarbiyasi."Tafakkur" " T.; 2020 y
6. G.E.Djanpeisova, B.N.Xodjimurotova "Matematik tasavvurlarni shakllantirish" "Tafakkur" " T.; 2020 y
7. Sh.T.Xasanova "tasviriy faoliyatga o'rgatish" "Tafakkur" " T.; 2020 y
8. Sh.A.Sodiqova "Maktabgacha pedagogikasi" "Tafakkur sarchashmalari" nashriyoti. T.,2018y.

Internet manbalari

Ijtimoiy axborot ta'lim portali: www.ziynet.uz.
Maktabgacha ta'lim vazirligi: www.mtv.uz.
Respublika bolalar kutubxonasi: www.kitob.uz.
«Maktabgacha ta'lim» jurnali: www.ilmt.uz.

**O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI
OLIY VA O'RTA MAXSUS TA'LIM VAZIRLIGI**

**PEDAGOGIK INNOVATSIYALAR, PROFESSIONAL TA'LIM
BOSHQARUV HAMDA PEDAGOG KADRLARNI QAYTA
TAYYORLASH VA ULARNING MALAKASINI
OSHIRISH INSTITUTI**

**O'RTA MAXSUS PROFESSIONAL TA'LIM
50110101-Maktabgacha ta'lim tashkil etish
Mttida jismoniy sog'lomlashtirish ishlari
o'quv amaliyotidan**

O'QUV DASTURI

Kvalifikatsiya(lar) nomi	Uslubchi
O'quv rejadagi tartib raqami:	3.04
Ajratilgan soat:	60

Toshkent– 2022

O'quv dasturi Pedagogik innovatsiyalar, professional ta'lim boshqaruv hamda pedagog kadrlarni qayta tayyorlash va ularning malakasini oshirish instituti "Ta'lim" yo'nalishlari bo'yicha o'quv-metodik birlashmasining 2022-yil 29-avgustdagi 6-sonli majlis bayoni bilan ma'qullangan.

O'zbekiston Respublikasi Oliy, o'rta maxsus va professional ta'lim yo'nalishlari bo'yicha o'quv-uslubiy birlashmalar faoliyatini Muvofiqlashtiruvchi kengashning 2022-yil 29-oktabrdagi 6-sonli yig'ilishida ma'qullangan va Vazirlikning 2022-yil 25-noyabrdagi 388-sonli buyrug'i bilan **TASDIQLANDI VA JORIY ETILDI.**

Tuzuvchi:

S.Abduraxmonova

ADU "Maktabgacha ta'lim metodikasi" kafedrası
o'qituvchisi

Taqrizchi:

X. Alijonova

Andijon media ta'lim texnikumi O'l.B.D.O'

O'quv dasturiga qo'yiladigan umumiy talablar.

Dastur nomi	MTT da jismoniy sog'lomlashtirish ishlari
Ajratilgan soat	60
Mavzular soni	14
Dasturning maqsadi	Maktabgacha yoshdagi bolalar jismoniy sog'lomlashtirish ishlari o'quv amaliyoti o'quvchilarga MTTda ilk yoshdan boshlab to maktab yoshiga etgunga qadar bolalarni jismoniy rivojlantirish, bola hayotini muhofaza qilish, sog'lig'ini yaxshilash, mustaxkamlash, har tomonlama sog'lom, baquvvat, chiniqqan, o'z harakatini yaxshi boshqara oladigan, jismoniy tarbiya va sport mashqlarini sevadigan, maktabdagi o'qishga kelgusidagi faol ijodiy faoliyatga nisbatan qobiliyatli bola shaxsini shakllantirish.
O'zlashtirish (o'qitish) natijalari	– Saflanish va qayta saflanish mashqlarini bilib oladi; – Asosiy harakat mashqlarini o'rganadi; – Umumrivojlantiruvchi mashqlarni turlarini bajarishni o'rganadi; – Asosiy harakat mashqlarini turlarini amalda mustaqil bajaradi; – Maktabgacha yoshdagi bolalar bilan badantariyani tashkil etishni va o'tkazishni o'rganadi; – O'yinlarni o'tkazishda tarbiyachi yordamchisining rolini bilib oladi; – Jismoniy tarbiya mashg'ulotlarini tashkil etadi va o'tkazadi; – Volleybol, basketbol, futbol, badminton va stol tennis o'yinlarini o'tkazish; – Bolalar uchun bayram tadbirlari haqida bilib oladi; – Quyosh, suv, havo vannalarini o'tkazadi; – Maktabgacha tarbiya tashkilotlarida suv o'yinlarini tashkil qilishni, "Akvmad o'yin vamashqlari" ni o'tkazishni bilib oladi; – Qum o'yinlarini tashkillashtirishni bilib oladi; – Kasbiy ko'nikmalarni egallash va pedagogik amaliyotda qo'llaydi; – O'zlashtirilgan bilimlar bo'yicha tajribalar o'tkaza oladi, mustaqil ijodiy fikrlashga o'rgatadi.
Bilimlar	-jismoniy tarbiya metodikasi masalalari; -maktabgacha yoshdagi bolalarni jismoniy tarbiyalash; -MTTda jismoniy tarbiya ishlarini rejalashtirish va hisobga olish; - «Jismoniy rivojlanish va sog'lom turmush tarzini shakllantirish» sohasi bo'yicha turli yosh guruhlarida bolalarni rivojlanish ko'rsatkich mezonlarini aniqlash; -MTT va oilada jismoniy tarbiyani tashkil etish ish shakllarini qo'llash; - sog'lomlashtiruvchi tadbirlar haqida bilish.
Ko'nikmalar	-maktabgacha yoshdagi bolalarni jismoniy tarbiyalash;

	-jismoniy tarbiya mashg'ulotida bolalar rivojlanishlarini kuzatish va tahlil qilish; -jismoniy mashqlar, asosiy harakat mashqlarini tashkil etish va amalda qo'llash; -MTTda harakatli o'yinlarni o'tkazish; -kun tartibidagi sog'lomlashtirish tadbirlarini tashkil etish ko'nikmasiga ega bo'lish.
O'quv rejaga muvofiq o'zaro bog'liq bo'lgan fanning nomi	Pedagogika Maxsus fanlar
O'qitishning tashkiliy shakli	A amaliy ta'lim
Dasturga qo'yilgan talab	Majburiy
O'qitish tili	Guruhga tayinlangan dars tili asosida (o'zbek yoki rus)
Baholash tartibi	Joriy baholash tartibiga asoslanib
O'quvchilarning bilim va ko'nikmalarini baholash	Og'zaki, yozma, individual va amaliy topshiriqlar bajarish

II. O'quv amaliyoti dasturi mazmuni

t/r	Mavzuning nomi	Mavzuning qisqacha mazmuni	Jami	O'qitishning tashkiliy	Mustaqil ta'lim
1	MTTda jismoniy mashqlarni asosiy turlarini o'tkazish	Saflanish va qayta saflanish mashqlari, asosiy harakat mashqlari va umumrivojlantiruvchi mashqlarni turlarini bajarish;	4	A	2
2	MTTdajismoniysog'lo mlashtiruvchimashqlar	Ertalabki badan tarbiya mashqlarini o'tkazish. Turli yosh guruhlarda ertalabki badantarbiya mashqlarini o'tkazish va tahlil qilish;	4	A	2
3	MTMda harakatli o'yinlar	Turli yosh guruhlarda harakatli o'yinlarni tanlash va o'tkazish. O'yinlar uchun jihozlar tayyorlash.	4	A	2
4	Jismoniy tarbiya mashg'ulotini o'tkazish	Maktabgacha yoshdagi bolalarni jismoniy tarbiyalashda ta'lim metodlari va usullari bilan tanishtirish. Jismoniy tarbiya mashg'ulotlarini o'tkazishda harakat ko'nikmalarini hosil qilish va	8	A	4

		jismoniy sifatlarni tarbiyalash. Turli yosh guruhlarda jismoniy tarbiya mashg'ulotlarini o'tkazish va tahlil qilish.			
5	MTTda sport elementi o'yinlarini tashkil etish	Sport elementi o'yinlari harakatli o'yin turkumiga kirishi, bolalarni har tomonlama tarbiyalashdagi ahamiyati. Sport elementi turlari.	4	A	2
6	Jismoniy daqiqalarni ahamiyati va o'tkazish	Jismoniy daqiqalarni o'tkazish va tahlil qilish. Musika jo'rligidamashg'ulot ishlanmasini tuzish uchun harakat tanlash. Mashg'ulotlar jarayonida o'tkaziladigan jismoniy daqiqalarni mustaqil bajarish	4	A	2
7	MTMda jismoniy tarbiya bayramlarini tashkil etish	Jismoniy tarbiya bayramlarini tashkil qilish "Sog'lomjon– polvonjon"; "Otam onam va men" bayramlarini o'tkazish.	4	A	2
8	MTTda o'zbek milliy harakatli o'yinlarini tashkil etish	Milliy harakatli o'yinlarini paydo bo'lishi. Ularning bolalar tarbiyasiga va rivojlanishiga ta'siri. Milliy harakatli o'yinlarining tarbiyaviy ahamiyati.	4	A	2
9	Maktabgacha ta'lim tashkilotlarida yozgi sog'lomlashtirish mavsumini tashkil etish	Maktabgacha ta'lim tashkilotlarida yozgi sog'lomlashtirish mavsumini tashkil etish. Tarbiyalanuvchilarni salomatligini mustahkamlash,to'g'ri ovqatlanishni tashkil etish.	4	A	2
10	Yozgi sog'lomlashtirish mavsumini uchun tahminiy kun tartibini guruhlar bo'yicha tahlil qilish	Kun tartibi asosida jismoniy sog'lomlashtiruvchi tadbirlarni (badantarbiya mashqlari, mashg'ulotlar, harakatli o'yinlarni tahlil qilish.	4	A	2
11	Yozgi mujassam mavzuni rejalashtirish	Yurish mashqlarini turlari oyoq uchida yurish, katta qadam tashlab yurish, qorin devori, orqa va oyoq yuzasi muskullarini chiniqtiruvchi, sonlarni baland ko'tarib yurish, yonlamasiga yurish texnikasini bajarish.	4	A	2
12	Maktabgacha yoshdagi bolalarni chiniqtirish	Maktabgacha ta'lim tashkilotlarida chiniqtirish turlari: quyosh, suv va havo vannalarini tashkil etish, (artinish, suv quyish, dush, cho'milish) va quyosh vannalaridan foydalaniladi.	4	A	2

13	“Akvamed” o‘yin va mashqlarni tashkil etish	Maktabgacha tarbiya tashkilotlarida suv o‘yinlarini tashkil qilish.	4	A	2
14	“Qum o‘yinlari”	Qum o‘yinlarini tashkillashtirishni va tayyorgarlik ko‘rish	8	A	4
Jami			60		30

3. O‘quvchilarning bilim va ko‘nikmalarini baholash

O‘quv dasturi davomida o‘quvchilar tomonidan o‘zlashtirilgan bilim va ko‘nikmalar ichki nazorat bo‘yicha amaldagi tartib asosida baholanadi. Baholash usullari og‘zaki, yozma, test, individual vazifalar, kichik guruhlar tomonidan bajarilgan topshiriqlardan iborat bo‘lib, ular o‘quv elementini o‘zlashtirish natijalarini aniqlashga imkon beradi. Nazorat savollari va topshiriqlar qo‘yilgan maqsadga hamohang bo‘lishi lozim.

4. Tavsiya etiladigan adabiyotlar ro‘yxati

1. O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining “Maktabgacha ta’lim tizimini 2030 yilgacha rivojlantirish kontsepsiyasini tasdiqlash to‘g‘risida” 2019 yil 8 may PQ 4312 qarori.
2. O‘zbekiston Respublikasining “Ilk va maktabgacha yoshdagi bolalar rivojlanishiga qo‘yiladigan davlat talablari”. 2018 yil 18 iyundagi 1-mh son qarori.
3. M.X.Tadjiyeva; S.I.Xusanho‘jayeva “Maktabgacha tarbiya yoshidagi bolalarni jismoniy tarbiyalash nazariyasi va metodikasi”. Qo‘llanma.– Moliya –iqtisod. 2013y\
4. “Sog‘lom avlod dasturi”. Qo‘llanma . – T.; 2000
5. M.K.Mahkamjonov. “Jismoniy tarbiya nazariyasi va metodikasi” Ma’ruza matni, qo‘llanma.-Toshkent-2000y.
6. “Maktabgacha ta’lim tashkilotlarida yozgi sog‘lomlashtirish mavsumini tashkil etish”- O‘zbekiston Respublikasi Maktabgacha ta’lim vazirligi; Toshkent shahar maktabgacha ta’lim Bosh boshqarmasi Toshkent 2019.

Internet manbaalari

www.ped-kopilka.ru

www.resobr.ru

www.maam.ru/detskijsad/

www.tdpu.uz

www.referatlar.uz

www.jlmt.uz

[“MTT hujjatlari va ko‘rgazmalari” telegram kanali @bogchamfaxrim.](#)

**O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI
OLIY VA O'RTA MAXSUS TA'LIM VAZIRLIGI**

**PEDAGOGIK INNOVATSIYALAR, PROFESSIONAL TA'LIM
BOSHQARUV HAMDA PEDAGOG KADRLARNI QAYTA
TAYYORLASH VA ULARNING MALAKASINI
OSHIRISH INSTITUTI**

**O'RTA MAXSUS PROFESSIONAL TA'LIM
50110101-Maktabgacha ta'lim tashkil etish
Bolalar ijodkorligini rivojlantirishda sahnalashtirish
o'quv amaliyotidan**

O'QUV DASTURI

Kvalifikatsiya(lar) nomi:	Uslubchi
O'quv rejadagi tartib raqami:	3.05
Ajratilgan soat:	90

Toshkent – 2022

O'quv dasturi Pedagogik innovatsiyalar, professional ta'lim boshqaruv hamda pedagog kadrlarni qayta tayyorlash va ularning malakasini oshirish instituti "Ta'lim" yo'nalishlari bo'yicha o'quv-metodik birlashmasining 2022-yil 29-avgustdagi 6-sonli majlis bayoni bilan ma'qullangan.

O'zbekiston Respublikasi Oliy, o'rta maxsus va professional ta'lim yo'nalishlari bo'yicha o'quv-uslubiy birlashmalar faoliyatini Muvofiqlashtiruvchi kengashning 2022-yil 29-oktabrdagi 6-sonli yig'ilishida ma'qullangan va Vazirlikning 2022-yil 25-noyabrdagi 388-sonli buyrug'i bilan **TASDIQLANDI VA JORIY ETILDI.**

Tuzuvchilar:

N.Z.Imomova	Nizomiy nomidagi TDPU, "Maktabgacha ta'lim metodikasi" kafedrası o'qituvchisi
Xasanova Sh.T	Nizomiy nomidagi TDPU, "Maktabgacha ta'lim metodikasi" kafedrası dotsenti.
S.X.Xolto'raeva	Nizomiy nomidagi TDPU, "Maktabgacha ta'lim metodikasi" kafedrası o'qituvchisi

Taqrizchi:

N.SH.Abdullayeva	Maktabgacha ta'lim tashkilotlari direktor va mutaxassislarini qayta tayyorlash va ularning malakasini oshirish instituti, "Maktabgacha va musiqiy ta'lim" kafedrası mudiri (PhD),dotsent
------------------	--

O'quv dasturiga qo'yiladigan umumiy talablar.

Dastur nomi	Bolalar ijodkorligini rivojlantirishda sahnalashtirish
Ajratilgan soat	90
Mavzular soni	14
Dasturning maqsadi	O'quvchilarda maktabgacha ta'lim muassasalarida bolalarning ijodiy faoliyatlariga rahbarlik qilishning metod va usullarini o'rganishga doir bilim, ko'nikma va malakalarini shakllantirish.
O'zlashtirish (o'qitish) natijalari	O'quvchi bu fanni egallashda qog'oz uning turlarini ajrata olish, qog'ozdan turli o'yinchoqlar yasay olish, qog'ozdan turli qirqish usuli asosida tasvir qirqa olish, mato turlarini ajrata olish, undan o'yinchoqlar tikish, to'qish
Bilimlar	- Sahnalashtirish faoliyatini tashkil qilish, maktabgacha ta'lim tashkilotida turli yosh guruhlarida sahnalashtirish faoliyatining asosiy vazifalari, sahnalashtirish faoliyati jarayonida bolalarda ijodkorlikni rivojlanishining o'ziga xosligi; - sahnalashtirish faoliyati jarayonida bolalarda ijodkorlikni rivojlanishi metodlari; - qog'oz uning turlarini ajrata olish, qog'ozdan turli o'yinchoqlar yasay olish; qog'ozdan turli qirqish usuli asosida tasvir qirqa olish, mato turlarini ajrata olish, undan o'yinchoqlar tikish, to'qish haqida bilimga ega bo'lish kerak
Ko'nikmalar	- Maktabgacha katta yoshdagi bolalarni qog'irchoq teatri personajlarini yasash orqali badiiy ijodiy qobiliyatlarni shakllantirish mazmuni va qog'irchoq yasash usullari, - qog'oz va uning paydo bo'lish tarixi, - qog'ozni qayta ishlash, bo'yash, ta'mirlash va undan har-xil buyumlar yasash texnologiyalari, - qog'ozdan estaliklar yasash, bayramlar uchun ijodiy ishlar tayyorlash, o'yinchoqlar tayyorlash yo'l yo'riqlari ko'nikmalariga ega bo'lish kerak.
O'quv rejaga muvofiq o'zaro bog'liq bo'lgan fanning nomi	Maktabgacha ta'lim pedagogika
O'qitishning tashkiliy shakli	A amaliy ta'lim
Dasturga qo'yilgan talab	Majburiy
O'qitish tili	Guruhga tayinlangan dars tili asosida (o'zbek yoki rus)
Baholash tartibi	Joriy baholash tartibiga asoslanib
O'quvchilarning bilim va ko'nikmalarini baholash	Og'zaki, yozma, individual va amaliy topshiriqlar bajarish

2. O'quv amaliyoti dasturi mazmuni

t/r	Mavzuning nomi	Mavzuning qisqacha mazmuni	Jami	O'qitishni ng tashkiliy shakli	Mustaqil ta'lim
1	Maktabgacha ta'lim tashkilotida sahnalashtirish faoliyati.	Maktabgacha ta'lim tashkilotida sahnalashtirish faoliyatining asosiy maqsadi. Teatr - sahnalashtirish faoliyatining shakllari. Teatr - sahnalashtirish faoliyati tamoyillari	4	A	2
2	Maktabgacha ta'lim tashkilotida turli yosh guruhlarida sahnalashtirish faoliyatining asosiy vazifalari	Maktabgacha ta'lim tashkilotida sahnalashtirish faoliyatining ahamiyati. Turli yosh guruhlarida sahnalashtirish faoliyatining vazifalari	4	A	2
3	Sahnalashtirish faoliyati vositasida bolalarda ijodiy qobiliyatlarni rivojlantirish	Sahnalashtirish faoliyati rivojlantirish vositasi sifatida. Sahnalashtirish faoliyatida bolalarda aktyorlik qobiliyatini rivojlantirish. Sahnalashtirish faoliyati vositasida bolalarda ijodiy qobiliyatlarni rivojlantirish usullari.	4	A	2
4	Sahnalashtirish faoliyati jarayonida bolalarda ijodkorlikni rivojlanishining o'ziga xosligi	Sahnalashtirish faoliyati jarayonida bolalarda ijodkorlikni rivojlanishining o'ziga xosligi. Sahnalashtirish faoliyati jarayonida bolalarda ijodkorlikni rivojlanishining asosiy kriteriyalari.	8	A	4
5	Maktabgacha ta'lim tashkilotida sahnalashtirish faoliyatini tashkil qilish.	Maktabgacha ta'lim tashkilotida sahnalashtirish faoliyatini tashkil qilish shakllari. Maktabgacha ta'lim tashkilotida sahnalashtirish faoliyatini tashkil qilishda tarbiyachining o'rni. Sahnalashtirish faoliyati jarayonida bolalarda ijodiy faollikni shakllantirish.	4	A	2
6	Qo'g'irchoq teatrining paydo bo'lishi, tarixiy ildizlari va tarbiyaviy ahamiyati	Qo'g'irchoq teatrining paydo bo'lish tarixi. Maktabgacha yoshdagi bolalarni qo'g'irchoq teatri personajlarini yasash orqali badiiy ijodiy qobiliyatlarni shakllantirishning tarbiyaviy ahamiyati.	4	A	2
7	Maktabgacha ta'lim	Maktabgacha ta'lim tashkilotida	4	A	2

	tashkilotida sahnalashtirish faoliyatining shakllari.	sahnalashtirish faoliyatining shakllari.			
8	Turli yosh guruhlarda sahnalashtirish faoliyatining vazifalari	Turli yosh guruhlarda sahnalashtirish faoliyatining vazifalarini yoritib berish.	4	A	2
9	Sahnalashtirish faoliyatida bolalarda aktyorlik qobiliyatini rivojlantirish.	Sahnalashtirish faoliyatida bolalarda aktyorlik qobiliyatini rivojlantirish mazmunini yoritib berish.	4	A	2
10	Maktabgacha ta'lim tashkilotida sahnalashtirish faoliyatini tashkil qilishda tarbiyachining o'rnini.	Maktabgacha ta'lim tashkilotida sahnalashtirish faoliyatini tashkil qilishda tarbiyachining o'rnini yoritib berish.	4	A	2
11	Qo'g'irchoq teatri personajlarini yasash	Maktabgacha katta yoshdagi bolalarning badiiy ijodiy qobiliyatlarni qo'g'irchoq teatri vositasida shakllantirish mazmunini yoritib berish.	4	A	2
12	Qo'g'irchoq teatri personajlarini yasash	Maktabgacha katta yoshdagi bolalarning badiiy ijodiy qobiliyatlarni qo'g'irchoq teatri vositasida shakllantirish mazmunini yoritib berish.	8	A	4
12	Qo'g'irchoq yasash usullari	Maktabgacha ta'lim tashkilotlarida qo'g'irchoq yasash usullarini tahlil qilish.	4	A	2
13	Amaliyot bo'yicha hisobot	Amaliyot bo'yicha ma'lumotlarni jamlash, hisobotni himoya qilish.	4	A	2
Jami			60		30

III. O'quvchilarning bilim va ko'nikmalarini baholash

O'quv dasturi davomida o'quvchilar tomonidan o'zlashtirilgan bilim va ko'nikmalar ichki nazorat bo'yicha amaldagi tartib asosida baholanadi. Baholash usullari og'zaki, yozma, test, individual vazifalar, kichik guruhlar tomonidan bajarilgan topshiriqlardan iborat bo'lib, ular o'quv elementini o'zlashtirish natijalarini aniqlashga imkon beradi. Nazorat savollari va topshiriqlar qo'yilgan maqsadga hamohang bo'lishi lozim.

IV. Tavsiya etiladigan adabiyotlar ro'yxati

1. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining "Maktabgacha ta'lim tizimini 2030 yilgacha rivojlantirish kontsepsiyasini tasdiqlash to'g'risida" 2019 yil 8 may PQ 4312 qarori.

2. O'zbekiston Respublikasining "Ilk va maktabgacha yoshdagi bolalar rivojlanishiga qo'yiladigan davlat talablari". 2018 yil 18 iyundagi 1-mh son qarori.

3. M.X.Tadiyeva; S.I.Xusanho'jayeva "Maktabgacha tarbiya yoshidagi bolalarni jismoniy tarbiyalash nazariyasi va metodikasi" .Qo'llanma.– Moliya –iqtisod. 2013y\
4. "Sog'lom avlod dasturi". Qo'llanma . – T,: 2000
5. M.K.Mahkamjonov. "Jismoniy tarbiya nazariyasi va metodikasi" Ma'ruza matni, qo'llanma.-Toshkent-2000y.
6. "Maktabgacha ta'lim tashkilotlarida yozgi sog'lomlashtirish mavsumini tashkil etish"- O'zbekiston Respublikasi Maktabgacha ta'lim vazirligi; Toshkent shahar maktabgacha ta'lim Bosh boshqarmasi - Toshkent 2019.

Internet manbalari

Ijtimoiy axborot ta'lim portali: www.ziyonet.uz.
Maktabgacha ta'lim vazirligi: www.mtv.uz.
Respublika bolalar kutubxonasi: www.kitob.uz.
«Maktabgacha ta'lim» jurnali: www.jlmt.uz.
Toshkent davlat pedagogika universiteti: www.tdpu.uz

**O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI
OLIY VA O'RTA MAXSUS TA'LIM VAZIRLIGI**

**PEDAGOGIK INNOVATSIYALAR, PROFESSIONAL TA'LIM
BOSHQARUV HAMDA PEDAGOG KADRLARNI QAYTA
TAYYORLASH VA ULARNING MALAKASINI
OSHIRISH INSTITUTI**

**O'RTA MAXSUS PROFESSIONAL TA'LIM
50110101-Maktabgacha ta'limni tashkil etish
Pedagogik amaliyot fanidan**

O'QUV DASTURI

Kvalifikatsiya(lar) nomi:

Uslubchi

O'quv rejadagi tartib raqami

3.06

360

Ajratilgan soat:

Toshkent 2022

O'quv dasturi Pedagogik innovatsiyalar, professional ta'lim boshqaruv hamda pedagog kadrlarni qayta tayyorlash va ularning malakasini oshirish instituti "Ta'lim" yo'nalishlari bo'yicha o'quv-metodik birlashmasining 2022-yil 29-avgustdagi 6-sonli majlis bayoni bilan ma'qullangan.

O'zbekiston Respublikasi Oliy, o'rta maxsus va professional ta'lim yo'nalishlari bo'yicha o'quv-uslubiy birlashmalar faoliyatini Muvofiqlashtiruvchi kengashning 2022-yil 29-oktabrdagi 6-sonli yig'ilishida ma'qullangan va Vazirlikning 2022-yil 25-noyabrdagi 388-sonli buyrug'i bilan **TASDIQLANDI VA JORIY ETILDI.**

Tuzuvchi:

S.Abduraxmonova

ADU "Maktabgacha ta'lim metodikasi" kafedrası
o'qituvchisi

Taqrizchi

X. Alijonova

Andijon media ta'lim texnikumi O'l.B.D.O'

1.O'quv dasturiga qo'yiladigan talablar

Dastur nomi	Pedagogik amaliyot
Ajratilgan soat	360
Mavzular soni	60
Dasturning maqsadi	Pedagogik amaliyot o'quvchilarni kasbiy bilim, ko'nikma va malakalarini mustahkamlash, ularni qo'llash uslublari bilan tanishtirish, kasbiy mahorat va malakalarini shakllantirish va o'stirishdan iboratdir.
O'zlashtirish (o'qitish) natijalari	– nazariy bilimlarini maktabgacha ta'lim tashkilotlari ta'lim-tarbiya jarayonida qo'llashthtu – ilg'or tarbiyachilarning tajribalariga bog'lash – amaliyot jarayonini didaktik tamoyillar asosida tashkil etish – MTT jarayoni va oila muhitini o'rganish va uni tahlil qila bilish – kasbiy bilimlarini kengaytirish
Bilimlar	- maktabgacha ta'lim tashkilotlarida pedagog xodimlar faoliyatini kuzatish va tahlil qilish; -ta'lim-tarbiya jarayonini rejalashtirish, tashkil etishni o'rganish; -pedagogik kabinet ishini o'rganish; -maktabgacha ta'lim tashkiloti tarbiyachilaridan metodik maslahat olish.
Ko'nikmalar	Maktabgacha katta yoshdagi bolalarni qo'g'irchoq teatri personajlarini yasash orqali badiiy ijodiy qobiliyatlarni shakllantirish mazmuni va qo'g'irchoq yasash usullari, qog'oz va uning paydo bo'lish tarixi, qog'ozni qayta ishlash, bo'yash, ta'mirlash va undan har-xil buyumlar yasash texnologiyalari, qog'ozdan estaliklar yasash, bayramlar uchun ijodiy ishlar tayyorlash, o'yinchoqlar tayyorlash yo'l yo'riqlari ko'nikmalariga ega bo'lish kerak.
O'quv rejaga muvofiq o'zaro bog'liq bo'lgan fanning nomi	Maktabgacha ta'lim pedagogika
O'qitishning tashkiliy shakli	A amaliy ta'lim
Dasturga qo'yilgan talab	Majburiy
O'qitish tili	Guruhga tayinlangan dars tili asosida (o'zbek yoki rus)
Baholash tartibi	Joriy baholash tartibiga asoslanib
O'quvchilarning bilim va ko'nikmalarini baholash	Og'zaki, yozma, individual va amaliy topshiriqlar bajarish

2. O'quv amaliyoti dasturi mazmuni.

t/r	Mavzuning nomi	Mavzuning qisqacha mazmuni	Jami	O'qitishning tashkiliy	Mustaqil ta'lim
1	Maktabgacha ta'lim tashkilotlari maydonchalari, xonalari, jihozlanishi, ish uslublari bilan tanishtirish, guruhlarga bo'linish. Sog'lom avlodni tarbiyalash uchun yaratilgan shart-sharoitlar bilan tanishish.	Guruh xonalari, jihozlar bilan ta'minlanishi, tarbiyachining ish rejasi bilan tanishadi. Guruhlarda ozodalikka rioya qilinishi, jismoniy tarbiya zallarini o'rganadi. Kasalliklarni bartaraf etish yo'llari bilan tanishadi.	8	A	4
2	Maktabgacha ta'lim tashkilotlarida kun tartibini tashkil etilishini o'ziga hos xususiyatlarini aniqlash. Tarbiyachining amaldagi ish hujjatlari bilan tanishish.	Kun tartibini o'tkazishni kuzatadi, "Ilk qadam" dasturda ko'rsatilgan kun tartibiga mosligini o'rganadi, tarbiyachining amaldagi ish hujjatlari bilan tanishadi, qabul vaqtida ot-onalar bilan tanishadi. "Mening shahrim" mavzusida suhbat o'tkazadi.	8	A	4
3	Turli yosh guruhlarida kun tartibini kuzatish va sensor rivojlanish sharoitlari bilan tanishish.	Bolalarning jismoniy rivojlanishi, faol va faol bo'lmagan holatlarini kuzatadi, o'zaro munosabatlari va madaniy gigienik ko'nikmalari darajasini, sensor rivojlanishi uchun sharoitlarni o'rganadi	8	A	4
4	Bolaning rivojlanish sohalari bo'yicha kompetensiyalarini aniqlashni o'rganish.	Rivojlanish xaritalarni tarbiyachi bilan birgalikda to'ldiradi.	8	A	4
5	Bolalarda madaniy-gigienik malaka va ko'nikmalarni hosil qilishni kuzatish, bolalar sog'lig'ini nazorat qilish Bolalar o'rtasida o'zaro ijobiy munosabatlarni rivojlantirish, kattalar mehnatiga qiziqish va hurmat hissini shakllantirish	Turli guruhlarda madaniy-gigienik ko'nikmalarni bajarish uchun yaratilgan sharoitlarni o'rganadi. Bolalar sog'lig'ini nazorat qilish, bola shikastlanganda yoki boshqa holatlarda birinchi tibbiy yordamni ko'rsatadi Turli kasb egalariga nisbatan hurmat hissini tarbiyalash va ularning mehnatini qadrlashga o'rgatuvchi suhbat tashkil qiladi. Bolalar o'rtasida o'zaro ijobiy munosabatlarni rivojlantirish, bolaning tengdoshlari bilan yuzaga kelgan ziddiyat va muammolarni hal etadi	8 8	A A	4 4

6	Turli yosh guruhlarda ertalabki badantarbiyani tashkil etish va o'tkazish.	Ertalabki badan tarbiya mashqlarini mustaqil ravishda tashkil etadi. Hafta mavzusi bo'yicha bolalar bilan ishlashda tarbiyachiga yordam beradi.	8	A	4
7	Kun tartibini mustaqil o'tkazish. Sayrda harakatli o'yinlarni tashkil etish.	Harakatli o'yinlarni o'tkazadi. Hafta mavzusi bo'yicha bolalar bilan ishlashda tarbiyachiga yordam beradi.	8	A	4
8	Kunning birinchi yarmida sayirni o'tkazish, sayrning maqsad va vazifalarini aniqlash.	Sayrda bolalarning yoshiga qarab o'yinlar tashkil etadi.	4	A	2
9	Turli yosh guruhlarida nutq o'stirish mashg'ulotlarini kuzatish.	"Ilk qadam" o'quv dasturi asosida mashg'ulotlar o'tilishini o'rganadi. Bolalarni so'z boyligini kuzatadi, bolalarga ertak, hikoya va she'rlardan ifodali o'qib bera oladi.	8	A	4
10	Maktabgacha ta'lim tashkilotlari maydonchalari, xonalari, jihozlanishi, ish uslublari bilan tanishtirish, guruhlariga bo'linish. Sog'lom avlodni tarbiyalash uchun yaratilgan shart-sharoitlar bilan tanishish.	Guruh xonalari, jihozlar bilan ta'minlanishi, tarbiyachining ish rejasi bilan tanishadi. Guruhlarda ozodalikka rioya qilinishi, jismoniy tarbiya zallarini o'rganadi. Kasalliklarni bartaraf etish yo'llari bilan tanishadi.	4	A	2
11	Turli yosh guruhlarda jismoniy tarbiya mashg'ulotini kuzatish.	Mashg'ulotni tahlil qiladi. Qoidali-harakatli o'yinlarni tashkil etadi.	8	A	4
12	Kun tartibini mustaqil o'tkazish, bolalarda madaniy-gigienik ko'nikmalarni shakllantirishni davom ettirish.	Shaxsiy gigiyena qoidalariga rioya qilishni o'rgatadi. Hafta mavzusi bo'yicha bolalar bilan ishlashda tarbiyachiga yordam beradi.	4	A	2
13	Yosh guruhlarida ta'lim faoliyati mazmunida rejalashtirilgan ta'lim sohalari bilan tanishib chiqish.	Biriktirilgan guruhning ta'lim jarayonini mavzuviy rejalashtirish dasturlari bilan tanishib chiqadi.	4	A	2
14	Turli yosh guruhlarda 2-tilga o'rgatish mashg'ulotini kuzatish.	Mashg'ulotni tahlil qiladi. Qoidali-harakatli o'yinlarni tashkil etadi.	8	A	4

15	Dastur bo'yicha rivojlanish markazlarida ta'limiy va tarbiyaviy faoliyatlarni olib borish	Shaxsiy gigiyena qoidalariga rioya qilishni o'rgatadi. Hafta mavzusi bo'yicha bolalar bilan ishlashda tarbiyachiga yordam beradi.	8	A	4
16	Bolalarni mustaqil qabul qilishni davom ettirish. Rivojlantirish markazlari uchun tarqatma materiallarini tayyorlash.	Biriktirilgan guruhning ta'lim jarayonini mavzuviy rejalashtirish dasturlari bilan tanishib chiqadi.	4	A	2
17	Guruhlarda ertalabki badantarbiyani mustaqil o'tkazish. Rivojlantirish markazlarida ta'limiy faoliyatni olib borish.	Hafta mavzusi bo'yicha bolalar bilan ishlashda tarbiyachiga yordam beradi. Tarbiyachi bilan birgalikda kastyum va maskalar tayyorlaydi, dastur ssenariysini bolalar bilan takrorlaydi.	4	A	2
18	Musiqqa mashg'ulotini kuzatish. Guruhlarda tashkil qilingan burchaklarni o'rganish.	Turli guruhlarda sayr vaqtida kattalar mehnati bilan tanishtiradi, bolalar bilan sayrni mustaqil o'tkazadi.	8	A	4
19	Turli yosh guruhlarda buyuk mutafakkirlarning tavalludiga bag'ishlangan ta'limiy va tarbiyaviy faoliyatlarni olib borish va tahlil qilish.	"Ilk qadam" o'quv dasturi asosida hafta mavzusida atrofi-olam mashg'ulotini o'tkazadi. Bolalar bilan (O'zbekistonning oq oltini, qadriyatlar, an'analar, milliy sarkardalar, Vatan himoyachilari) haqida suxbat o'tkazadi. Ota-onalarga bolalarga gapirib berishlari uchun matn tayyorlaydi.	4	A	2
20	Ertalabki soatda bolalar bilan birgalikda stol ustida o'tkaziladigan o'yinlarni o'tkazish.	Xorijiy tilga o'rgatish bo'yicha guruhii mashg'ulotni kuzatadi, hisobot yozadi. Mavsumiy bayramda biriktirilgan guruh bilan ishtirok etadi	8	A	4
21	Turli yosh guruhlarida guruhii matematika mashg'ulotini kuzatish va tahlil qilish.	Xaftalik mavzu bo'yicha rivojlantirish markazlarida ta'limiy faoliyatlarni olib boradi. Oy mavzusi bo'yichashe'rlar yod oldiradi va takrorlatadi.	4	A	2
22	Turli yosh guruhlarida guruhii jismoniy tarbiya mashg'ulotini o'tkazish.	Ertalabki soatda ota-onalar, bolalar bilan ozodalik haqida suhbatlar o'tkazadi, bolalar bilan birgalikda didaktik o'yinlar o'tkazadi. Rivojlantirish markazlari uchun tarqatma materiallarni tayyorlay oladi.	8	A	4
23	Bolalarning intellektual bilish	Musiqqa ostida badantarbiya kompleksini o'tkazadi. Rivojlantirish markazlarida bolalar	4	A	2

	malakalarini shakllantirish	faoliyatini boshqaradi.			
24	Ertalabki soatda mavsumga mos bayram haqida suhbat o'tkazish.	Matematika mashg'ulotini kuzatadi va tahlil qiladi. Guruhlarda tashkil qilingan burchaklarni; milliy, tabiat, sport, kayfiyat, ota-onalar uchun vblarni o'rganadi.	8	A	4
25	Sayr jarayonida mavsumiy o'zgarishlarni kuzatish	Buyuk mutafakkirlar (tanlov asosida; Alisher Navoiy, Z.M.Bobur, Amir Temur) haqida ma'lumot beradi, rasmi bilan tanishtiradi, asar, g'azallarini aytib bera oladi. Buyuk mutafakkirlar haqida taqdimotlar, videoroliklar tayyorlaydi va ko'rsatadi	4	A	2
26	Ertalabki soatda "Men yashayotgan ko'cha" mavzusida bolalar bilan suhbat o'tkazish.	Lotolar, lego, kesma rasmlar, didaktik o'yinlar, kubiklardan konstruksiyalar yasash, rasmlar chizish, bolalar bilan yakka ishlar olib boradi	4	A	2
27	Rivojlantirish markazlarida ta'limiy va tarbiyaviy faoliyatlarni olib borish va tahlil qilish.	Matematika mashg'ulotlarni o'tkazishda tarbiyachiga yordam beradi, tahlil qiladi.	4	A	2
28	Ertalabki qabulni va turli yosh guruhlarida umumiy guruhiy mashg'ulotini o'tkazish.	Mashg'ulotni tahlil qiladi. Jismoniy tarbiya mashg'ulotini, qoidali harakatli o'yinlarni o'tkazadi.	8	A	4
29	Mashg'ulotlarda interfaol metodlardan foydalanish jarayonini kuzatish.	Sayrda kuzatish jarayonida daraxtlar bilan tanishtiradi, ularning gullarini qiyoslaydi, rasm mashg'ulotida ularning gulini chizish bo'yash, applikatsiya ishlarini bajaradi. Sayrda bolalar bilan gul ko'chatlarini o'tkazadi.	4	A	2
30	San'at markazida rasm chizish, qurish-yasash mashg'ulotini o'tkazish	Ertalabki soatda mavsumga mos bayram (hosil bayrami, yangi yil, Navro'z, onajonlar kuni vblar) haqida suhbat o'tkazadi. Yer maydonchasida mehnat qilish; erni tozalash, gullar ekish, ko'katlar urug'ini sepishni bolalar bilan birgalikda bajaradi.	4	A	2
31	Ota-onalar va tarbiyachilar o'rtasida samarali hamkorlikni yo'lga qo'yish	Sayrda daraxtlardagi o'zgarishlarni kuzattiradi, tasviriy faoliyat mashg'ulotlarida bilimlarini mustahkamlaydi.	4	A	2
32	Ertalabki soatda "Onalarga kim qanday yordam beradi" mavzusida suhbat o'tkazish	Bolalarni o'z ko'chasi, yashayotgan mahallasi haqida tushunchalarni aniqlaydi. Mavsumiy bayramga bag'ishlangan suhbat o'tkazadi.	4	A	2
33	Turli yosh guruhlarida ertalabki soatlarni o'tkazish. Rivojlantirish	Haftalik mavzu bo'yicha rivojlantirish markazlarida ta'limiy faoliyatlarni olib boradi. Xorijiy til bo'yicha o'tkazilgan mashg'ulotlarni kuzatadi, tahlil qiladi. Kelgusi mashgulotlar	8	A	4

	markazlarida bolalar faoliyatini kuzatish.	uchun ko'rgazmalar tayyorlaydi.			
34	Turli guruhlarda bolalarning bilim darajasini aniqlash.	Ertalabki soatda bolalar bilan ertaklar haqida suxbat utkazadi, ijodiy hikoya tuzdiradi. Mavzu bo'yicha umumiy guruhii mashg'ulotni o'tkazadi.	4	A	2
35	Ertalabki qabulni mustaqil o'tkazish, Elementar matematika uslubiyatidan ochiq mashg'ulotlarni kuzatish	Mashg'ulot vaqtida tarbiyachining interfaol metodlaridan foydalanish jarayonini kuzatadi. Kelgusi mashgulotlar uchun metod tanlaydi, mashg'ulot ishlanmasini tuzadi, taqdimotlar, ko'rgazmalar tayyorlaydi.	4	A	2
36	Bolalar bilan odobnoma mashg'ulotlarini tashkil etish, suhbat o'tkazish.	Hafta mavzusida san'at markazida rasm chizish mashg'ulotini o'tkazadi. Haftalik mavzu bo'yicha rivojlantirish markazlarida bolalar ta'limiy faoliyatlarni tashkil etadi. Kelgusi mashg'ulotlar uchun ko'rgazmalar tayyorlaydi.	4	A	2
37	Kunning 1- yarmini mustaqil o'tkazish.Rivojlanish xaritasini yozish	Bolalar bilan "Mening onam..." mavzusidagi suhbatga onalarni taklif qiladi, o'tkazadi. Ota-onalarga farzand tarbiyasi bo'yicha tavsiyalar beradi, savolnomalar o'tkazadi, natijasini tahlil qiladi.	4	A	4
38	Maktabgacha ta'lim tashkilotlari maydonchalari, xonalari, jihozlanishi, ish uslublari bilan tanishtirish, guruhlariga bo'linish. Sog'lom avlodni tarbiyalash uchun yaratilgan shart-sharoitlar bilan tanishish.	Haftalik mavzu bo'yicha rivojlantirish markazlarida ta'limiy faoliyatlarni olib boradi. Turli yosh guruhlarida "Onalarga kim qanday yordam beradi" mavzusida suhbat o'tkazadi. Bolalar bilan mavsumiy bayram haqida suhbatlashadi va birgalikda bayram mos bezash uchun qog'ozdan o'yinchoqlar yasaydi.	4	A	2
39	Maktabgacha ta'lim tashkilotlarida kun tartibini tashkil etilishini o'ziga hos xususiyatlarini aniqlash. Tarbiyachining amaldagi ish hujjatlari bilan tanishish.	Ertalabki soatlarnimustaqil o'tkazadi.Rivojlantirish markazlarida bolalar faoliyatini kuzatib, tahlil qiladi.	4	A	2
40	Turli yosh guruhlarida kun tartibini kuzatish va sensor rivojlanish sharoitlari bilan tanishish.	Davlat talablari bo'yicha bolalarning bilim darajasini aniqlay oladi. Tevarak atrofdagi hodisalar, tabiat, matematika, ijodiy rivojlanish (qirqish va elimlash, o'yinchoq yasash): Bolalarni nutqini (grammatik, monologik va dialogik nutq, lug'at boyligi,	4	A	2

		talaffuzi) rivojlantirish bo'yicha bilim darajasini aniqlaydi.			
41	Ertalabki soatda bolalar bilan suhbat o'tkazish kim, qaerda yashaydi?	Bolalar bilan kim, qaerda(mahalla, ko'cha, shahar) turadi?, u erda kimlar turadi? Oilada kim onasiga qanday yordam beradi? mavzusidasuhbat o'tkazadi.	4	A	2
42	Ertalabki qabulni mustaqil o'tkazish.Yakkama-yakka bolalar bilan suhbat o'tkazib, ularning "Ona-Vatan" haqidagi bilimlarini aniqlash.	Yakka suhbat o'tkaza oladi, Ona-Vatan haqidagi bilimlarini suhbatlar orqali aniqlaydi. Nutqda xorijiy tildan foydalanadi.	8	A	4
43	Ilm-fan va tabiat markazini tashkil etish. Rivojlantirish markazlarida ta'limiy-tarbiyaviy faoliyatlarni olib borish.	Bolalar faoliyatini mustaqil tashkil etadi. Reja bo'yicha eksperimentlar-amaliy tajribalar o'tkazadi. Yil fasllariga hos tabiat hodisalari; eritish, yaxlatish, qor erishi, bo'yash, suv, qum, havo bilan tajribalar o'tkazadi. Kuzatuvlarni tasdiqlash va xulosalar chiqaradi.	4	A	2
44	Ertalabki soatda bolalarga yangi didaktik o'yinlar o'rgatish.	Ertalabki soatda hafta mavzusiga mos didaktik o'yinlar tashkil etadi	8	A	4
45	Turli yosh guruhlarida ijtimoiy-hissiy rivojlanish darajalarini tahlil qilish.	Bolaning o'z "Men"i, gender mansubligi, millati, o'z madaniyati haqida suhbatlashadi. Bolalarning kattalar va tengdoshlari bilan muloqotga kirishishini kuzatadi. Suratlar bo'yicha suhbat tashkil etadi. Katta, tayyorlov guruhlarida kichik treninglar tashkil qiladi.	4	A	2
46	San'at markazini milliy an'analar bo'yicha jihozlash	San'at markazini milliy naqshlar, idishlar, matolar, sopol idishlar bilan bezatilishiga e'tibor beradi. Milliy urf-odatlar, milliy iftixor tuyg'ularini sahna o'yinlari, loydan buyumlar yasash va bo'yash, papye-mashye buyumlari, payola, lokobcha kabilarni bo'yash orqali singdiradi. Milliy, tarixiy madaniy qadriyatlar mavzusida taqdimotlar, videoroliklar tayyorlaydi va ko'rsatadi	4	A	2
47	Ertalabki soatni mustaqil tashkil etish, rivojlanish markazlarida ta'limiy va tarbiyaviy faoliyatlarni olib borish.	Guruhiy matematika mashg'ulotini va rivojlantirish markazlarida ta'limiy va tarbiyaviy faoliyatlarni o'tkazadi	8	A	4
48	Ilm-fan va tabiat markazida ta'limiy o'yinlar, eksperiment-	Ilm-fan va tabiat markazi uchun ko'rgazma va tarqatma materiallarini tayyorlaydi. Bolalar bilan ta'limiy o'yinlar, eksperiment-tadqiqotlar	4	A	2

	tadqiqotlar o'tkazish	o'tkazadi			
49	Mashg'ulotda bolalarning iqtisodga oid ilk tushunchalarini kengaytirish.	Ertalabki soatlarni mustaqil o'tkazish Bolalar bilan iqtisodga oid didaktik o'yinni o'tkazadi, sayrda mavsumiy o'zgarishlarni kuzatish tashkil etadi, interfaol metodlaridan foydalanadi. Tinch va harakatli o'ynlarni o'tkazadi. Bolalar bilan mavsumiy bayram haqida suhbatlashadi va birgalikda bayram mos bezash uchun qog'ozdan o'yinchoqlar yasaydi.	8	A	4
50	Til va nutq markazini tashkil etish. Nutqda xorijiy tildan foydalanish.	Guruhiy nutq o'stirish mashg'ulotini o'tkazadi. Katta va tayyorlov guruhlarida o'qish va yozuv malakalarini shakllantirishga oid mashg'ulotlar o'tkazadi. Nutqda xorijiy tildan foydalanadi.	4	A	2
51	Kun tartibini mustaqil o'tkazish. Bolalarda madaniy-gigienik ko'nikmalarni shakllantirishni davom ettirish.	Kun tartibini mustaqil o'tkazadi. Sayrda bolalar bilan milliy o'yinlar o'tkazadi.	8	A	4
52	Qurilish, konstruksiyalash va matematika markazini tashkil etish.	Ertalabki soatda qurish yasash o'yinlarini uyushtiradi. Rivojlantirish markazlarida, qurilish, konstruksiyalash va matematika markazita'limiy va tarbiyaviy faoliyatlarni olib boradi.	4	A	4
53	San'at markazida ta'limiy va tarbiyaviy faoliyatni olib borish.	Tasviriy faoliyat mashg'ulotigatayyorlanadi. San'at markazida ta'limiy va tarbiyaviy faoliyatni tashkil etadi	8	A	4
54	Jismoniy tarbiya yo'riqchisi va musiqa rahbari bilan birgalikda tadbirlar tashkil etish.	Jismoniy tarbiya yo'riqchisi va musiqa rahbari bilan birgalikda tadbirlar, sport musobaqalari, tashkil etadi. Mavsum, dastur mavzusi bo'yicha bolalarni tayyorlaydi va o'tkazadi.	8	A	4
55	Matematika mashg'ulotini o'tkazish.Qurilish, konstruksiyalash va matematika markazini tashkil etish	Guruhiy matematika mashg'ulotini o'tkazadi. Qurilish, konstruksiyalash va matematika markazida ta'limiy va tarbiyaviy faoliyatni tashkil etish uchun ta'limiy o'yinlar tanlaydi va o'tkazadi	4	A	2
56	Syujetli- rolly o'yinlar va dramalashtirish markazida ta'limiy-tarbiyaviy jarayonni tashkil etish.	Syujetli- rolly o'yinlar uchun jihozlar tayyorlaydi va o'tkazadi Rivojlanish markazi uchun mavzu bo'yicha ko'rgazmalar, jihozlar tayyorlay oladi	8	A	4
57	Turli yosh guruhlarida applikatsiya mashg'ulotini o'tkazish.	Reja bo'yicha applikatsiya mashg'ulotini o'tkazadi. O'tilgan mashg'ulotni tarbiyachi bilan tahlil qiladi.	4	A	2
58	Musiqa va ritmika markazini tashkil etish	Bolalar bilan musiqiy-ritmik harakatlar, kuy-qo'shiqlar tayyorlaydi va o'tkazadi, ko'ngil ochish soatlarini tashkil etadi, bolalar uchun	8	A	4

		qo'g'irchoq teatrlari o'tkazadi.			
59	Ochiq mashg'ulotlar o'tkazish	Ixtiyoriy ochiq guruhli mashg'ulotlar o'tkazadi. Guruh tomonidan tahlil qilinadi	8	A	4
60	Bolaning rivojlanish sohalari bo'yicha kompetensiyalarini tahlil qilish va rivojlanish xaritasida belgilash. Amaliyot yakuni bo'yicha hisobotlarni tayyorlash.	Bolaning rivojlanish sohalari bo'yicha kompetensiyalarini aniqlash, tahlil qilish va bolaning rivojlanish xaritasiga belgilash. Amaliyot hujjatlarini topshiradi.	8	A	4
Jami			360		180

Tavsiya etilgan adabiyotlar ro'yxati

1. "Ilk va maktabgacha yoshdagi bolalar rivojlanishiga qo'yiladigan Davlat talablari" O'zRMTV Toshkent-2018
2. "Ilk qadam" Davlat o'quv dasturi O'zRMTV Toshkent-2018
3. "Ilm yo'li" variativ dasturi Toshkent. O'zRMTV 2019 yil.
1. "MTMda bolalarning hayoti va sog'ligini muxofaza qilishni tashkil etish tartibi to'g'risidagi nizom" O'zbekiston Respublikasi qonun hujjatlari to'plami 2018.
2. Maktabgacha ta'lim muassasalarida ta'lim jarayonini mavzuviy rejalashtirish. Yosh guruhlari bo'yicha. L.Yestafeva, Sh. Nabihanova va boshqalar. T-2018 yil
3. "MTMda hayot havfsizligi asoslari" dasturi. Z.Raximova, Q.Nizomova. Toshkent. O'zRXTB. MMXQTMORO'MM. 2010 yil.

Internet manbalari

Ijtimoiy axborot ta'lim portali: www.ziynet.uz.
Maktabgacha ta'lim vazirligi: www.mtv.uz.
Respublika bolalar kutubxonasi: www.kitob.uz.
«Maktabgacha ta'lim» jurnali: www.ilmt.uz.
Toshkent davlat pedagogika universiteti: www.tdpu.uz

**O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI
OLIY VA O'RTA MAXSUS TA'LIM VAZIRLIGI**

**PEDAGOGIK INNOVATSIYALAR, PROFESSIONAL TA'LIM
BOSHQARUV HAMDA PEDAGOG KADRLARNI QAYTA
TAYYORLASH VA ULARNING MALAKASINI
OSHIRISH INSTITUTI**

**O'RTA MAXSUS PROFESSIONAL TA'LIM
50110101-Maktabgacha ta'limni tashkil etish
Diplom oldi amaliyotidan**

O'QUV DASTURI

Kvalifikatsiya(lar) nomi:	Uslubchi
O'quv rejadagi tartib raqami	3.07
Ajratilgan soat:	288

O'quv dasturi Pedagogik innovatsiyalar, professional ta'lim boshqaruv hamda pedagog kadrlarni qayta tayyorlash va ularning malakasini oshirish instituti "Ta'lim" yo'nalishlari bo'yicha o'quv-metodik birlashmasining 2022-yil 29-avgustdagi 6-sonli majlis bayoni bilan ma'qullangan.

O'zbekiston Respublikasi Oliy, o'rta maxsus va professional ta'lim yo'nalishlari bo'yicha o'quv-uslubiy birlashmalar faoliyatini Muvofiqlashtiruvchi kengashning 2022-yil 29-oktabrdagi 6-sonli yig'ilishida ma'qullangan va Vazirlikning 2022-yil 25-noyabrdagi 388-sonli buyrug'i bilan **TASDIQLANDI VA JORIY ETILDI.**

TUZUVCHILAR:

Sh.A Sodiqova- Toshkent davlat pedagogika universiteti
"Maktabgacha ta'lim metodikasi" kafedrası
professori, pedagoika fanlari nomzodi.

O.A.Maxmudova- Toshkent davlat davlat pedagogika universiteti
"Maktabgacha ta'lim metodikasi" kafedrası v.b
dotsenti, PhD.

TAQRIZCHILAR:

N.N.Djamilova. - Nizomiy nomidagi TDPU Maktabgacha talim
metodikasi professori.p.f.d.

Sh.G.Sherbachieva

Nizomiy nomidagi TDPU Maktabgacha pedagogika va
_ psixologiya kafedrası mudiri (PhD)

1. O'quv dasturi umumiy talablari

Dastur nomi	Diplom oldi amaliyoti
Ajratilgan soat	288
Mavzular soni	48
O'zlashtirish (o'qitish) natijalari	- MTT territoriyasini kuzatish va o'rganish. -guruhlar taqsimoti va ulardagi jixozlarni o'rganish; - MTT direktori faoliyati va ta'lim tarbiya jarayonini boshqarishni o'rganish.; -uslubchi faoliyatini ,ta'lim tarbiyani tashkil etish va uni o'rganish. -tarbiyachi faoliti va uni kun tartibini tashkil etishini o'rganish.
O'quv rejasiga muvofiq o'zaro bog'liq bo'lgan fanlar nomi	Kasbiy faoliyatda axborot texnologiyalari , Falsafa, Biznesni tashkil etish va yuritish, Bolalar anatomiyasi, fiziologiyasi va gigiyenasi (o'quv amaliyoti)
O'qitishning tashkiliy shakli	A –amaliy ta'lim
Dasturga qo'yilgan talab	Majburiy
O'qitish tili	Guruhga qo'yilgan dars tili asosida
Baholash tartibi	Joriy baholash tartibiga asoslanib
O'quvchilarning bilim va ko'nikmalarini baholash	Yozma, og'zaki, savol-javob, munozara, test, amaliy topshiriq

2. O'quv dasturi mazmuni

No	Mavzuning nomi	Mavzuning qisqacha mazmuni	Jami	O' qitishning tashkiliy shakli	Mustaqil ta' lim
1	Ilk va maktabgacha yoshdagi bolalar rivojlanishiga qo'yiladigan Davlat talablarining mazmun-mohiyati	“O'zbekiston Respublikasining ilk va maktabgacha yoshdagi bolalar rivojlanishiga qo'yiladigan Davlat talablari”ning maqsadi, asosiy vazifalari va prinsiplari. Davlat talablarining tarkibi. Qo'shimcha ta'lim xizmatlarini tashkil etish. Maktabgacha yoshdagi bolalarga ta'lim berishda kompetentli yondashuv. Maktabgacha yoshdagi bolaning tayanch kompetentsiyalari.	6	A	2
2	MTT ta'lim - tarbiya jarayonining maqsad va tamoyillari	“Ilk qadam” Davlat o'quv dasturining. qo'llanilishi, maqsad va vazifalari. “Ilk qadam” davlat o'quv dasturining tamoyillari. Bolaning rivojlanish soha kompetentsiyalari. Jismoniy rivojlanish va sog'lom turmush tarzini shakllanish sohasi. Ijtimoiy-hissiy rivojlanish sohasi. Nutq, muloqot, o'qish	6	A	4

		va yozish malakalari sohasi. Bilish jarayonining rivojlanishi sohasi. Ijodiy rivojlanish sohasi			
3	“Ilk qadam” Davlat o’quv dasturi asosida o’quv faoliyatini rejalashtirish	“Ilk qadam” Davlat o’quv dasturi asosida yillik mavzulihamda haftalik rejanlarni tuzish. MTT ta’lim va tarbiya jarayoni rejalashtirish. O’quv – tarbiyaviy faoliyatni rejalashtirish va tashkil etish. Guruhlardagi bolalar faoliyati turlarining o’quv rejasini tuzish. Bolalarga ta’lim berishda pedagogning roli.	6	A	2
3	STEAM-ta’lim. Maktabgacha ta’limda STEAM ta’lim texnologiyasi.	STEAM ta’lim texnologiyasining mazmun va mohiyati.Maktabgacha ta’limda STEAM ta’lim texnologiyasidan foydalanish zaruriyati. Maktabgacha ta’limda STEAM ta’lim texnologiyasining ahamiyati.STEAM ta’lim texnologiyasini maktabgacha ta’limda qo’llash bo’yicha xorijiy tajribalar.	6	A	4
4	STEAM ta’lim texnologiyasini maktabgacha ta’limda qo’llashning meyoriy-uslubiy asoslari.	Maktabgacha ta’lim tizimini 2030 yilgacha rivojlantirish konsepsiyasi. “Ilk qadam “ davlat dasturida maktabgacha ta’lim yoshidagi bolalarga STEAM ta’lim texnologiyasi asosida ta’lim-tarbiya berish masalalari. Maktabgacha ta’lim tashkilotlarida faol rivojlantiruvchi muhitni tashkil etishda STEAM ta’lim texnologiyasidan foydalanish.	6	A	2
5	STEAM ta’lim texnologiyasi va loyihalashtirish.	Loyiha va rejalashtirishning mohiyati. Pedagogik jarayonni loyihalashtirishning tamoyillari. STEAM ta’lim texnologiyasini tatbiq etishda loyihalardan foydalanish. Maktabgacha ta’limda tabiiy va badiiy-estetik tarbiyaning integratsiyasida STEAM ta’lim texnologiyasini qo’llash.	6	A	4
6	Maktabgacha ta’limda STEAM ta’lim texnologiyasidan foydalanishning mohiyati.	STEAM ta’lim texnologiyasining mazmun va mohiyati.Maktabgacha ta’limda STEAM ta’lim texnologiyasidan foydalanish zaruriyati. Maktabgacha ta’limda STEAM ta’lim texnologiyasining ahamiyati.Maktabgacha ta’lim tashkilotlarida STEAM laboratoriyalarini	6	A	2

		tashkil etish.			
7	STEAM-ta'lim. Maktabgacha ta'limda STEAM ta'lim texnologiyasi.	STEAM ta'lim texnologiyasining mazmun va mohiyati.Maktabgacha ta'limda STEAM ta'lim texnologiyasidan foydalanish zaruriyati. Maktabgacha ta'limda STEAM ta'lim texnologiyasining ahamiyati.STEAM ta'lim texnologiyasini tadbiq etishda elektron ta'lim resurslaridan foydalanish.	6	A	4
8	Maktabgacha pedagogikaning tushunchasi.	Maktabgacha ta'lim uzluksiz ta'limning boshlang'ich bo'g'ini sifatida, "Ilk va maktabgacha yoshdagi bolalar rivojlanishiga qo'yiladigan davlat talablari"ga muvofiq sog'lom va etuk, maktabda o'qishga tayyorlangan tarzda shakllantirish. Fanning ilmiy tadqiqot metodlari va uslublari.	6	A	2
9	Maktabgacha pedagogika fanining mazmuni, maqsad va vazifalari	Maktabgacha pedagogika fanining mazmuni, maqsad va vazifalari. O'zbekistonda maktabgacha ta'limning vujudga kelishi va taraqqiyot bosqichlari.	6	A	4
10	Bolaning jismoniy rivojlanish ko'rsatkichlari; bolaning shahsiy pedagogik-psixologik rivojlanish ko'rsatkichlari	Intellectual, aqliy rivojlanish ko'rsatkichlari; bolaning maktab ta'limiga umumiy va maxsus tayyorgarligi. O'zbekiston Respublikasi Davlat maktabgacha ta'lim muassasasi to'g'risidagi Nizom. Maktabgacha pedagogikaning asosiy kategoriyalari.	6	A	2
11	O'zbekiston Respublikasi maktabgacha ta'lim tizimini 2030 yilgacha rivojlantirish Konsepsiyasi.	O'zbekiston Respublikasi maktabgacha ta'lim tizimini 2030 yilgacha rivojlantirish Konsepsiyasini o'rganish va tahlil qilish. Maktabgacha pedagogikaning fanlar bilan integratsiyasi. Maktabgacha ta'lim yoshidagi bolalarning rivojlanishi va ta'lim-tarbiyasi. Maktabgacha ta'lim didaktikasi.	6	A	4
12	Bolalar psixologiyasi va psixodiagnostika fanining predmeti va vazifalari	Bolalar psixologiyasi va psixodiagnostika fanining maqsadi, ob'ekti, predmeti, vazifalari. Psixodiagnostika tushunchasi, psixodiagnostika tadqiqotning vazifalari va	6	A	2

		psixodiagnostika tarixi			
13	Bolalar psixologiyasining tadqiqot metodlari. Bolalar psixologiyasi va psixodiagnostik metodlar	Bolalar psixologiyasining tadqiqot metodlari. Bola psixikasini o'rganish prinsiplari. Psixologik tadqiqotni o'tkazish shakllari. Bolalar psixologiyasi va psixodiagnostikaning asosiy va yordamchi metodlari.	6	A	4
14	Bolalar psixologiyasi muammolarining o'rganilishi	L.S.Vigotskiyning madaniy-tarixiy konsepsiyasi. A.N.Leontevning faoliyat nazariyasi. V.N.Myasishchevning munosabatlar psixologiyasida bola psixik taraqqiyoti qonuniyatlarining yoritilishi. Chaqaloqlik davrining psixologik xususiyatlari. Ilk bolalik davri psixologik xususiyatlari. Uch yosh inqirozi. Maktabgacha tarbiya yosh davri.	6	A	2
	Bolalar adabiyoti fanining maqsad va vazifalari	Bolalar adabiyoti fanining maqsad va vazifalari Bolalar kitobxonligi haqida. O'zbek bolalar adabiyotining vujudga kelishi.	6	A	4
15	Bolalar adabiyoti va bolalar folklorining mumtoz adabiyot namunalari bilan bog'liqligi.	Bolalar adabiyoti va bolalar folklorining mumtoz adabiyot namunalari bilan bog'liqligi. O'tgan asming 30-40-yillaridagi o'zbek bolalar adabiyoti. Hozirgi davrdagi o'zbek bolalar adabiyoti.	6	A	2
16.	Qo'shiqlar. Maqollar. Topishmoqlar. Masalar. Tez aytishlar. Ertaklar. Adabiy ertaklar.	Qo'shiqlar. Maqollar. Topishmoqlar. Masalar. Tez aytishlar. Ertaklar. Adabiy ertaklar.	6	A	4
17.	Chet el bolalar adabiyotining umumiy tahlili.	Chet el bolalar adabiyotining umumiy tahlili.	6	A	2
18.	Nutqini o'stirish nazariyasi va metodikasi fanining maqsad va vazifalari.	Maktabgacha yoshdagi bolalar nutqini rivojlantirishning ilmiy-pedagogik shart-sharoitlari. "Nutq o'stirish nazariyasi va metodikasi" fanining maqsad va vazifalari. "Bolalarni nutqini o'stirish" fanining boshqa fanlar bilan uzviy bog'liqligi. Maktabgacha kichik guruh yoshdagi bolalar nutqini o'stirish vazifalari,	6	A	4

		metodlari va vositalari.			
19.	Maktabgacha yoshdagi bola nutqning grammatik to'g'riligini shakllantirish.	MTT va oilada nutqning grammatik tuzilishini shakllantirish metodikasi. Nutqni grammatik tuzilishini shakllantirish ishining vazifalari va mazmuni. Grammatik termin haqida tushuncha. Nutqning grammatik jihatdan shakllantirish vazifalari va mazmuni. Grammatik to'g'ri nutqni shakllantirish mashg'ulotlarini o'tkazish usullari	6	A	2
20.	Bolalar nutqida uchraydigan morfologik va sintaktik xatolar hamda ularning sabablari.	Bolalar nutqida uchraydigan morfologik va sintaktik xatolar va ularning sabablarini aniqlash. Bolalar nutqidagi grammatik xatolarni ogohlantirish, to'g'irlash yo'llari. Bolalarning kundalik nutqidagi grammatik xatolarni tuzatish uslubiyoti	6	A	4
21.	O'zbekiston Respublikasida jismoniy tarbiya tizimini rivojlanishi	O'zbekiston Respublikasida jismoniy tarbiya tizimining rivojlanish tarixi. zamonaviy muammolari. Jismoniy tarbiya tizimining xususiyatlari. Jismoniy tarbiya nazariyasining umumiy masalalari.	6	A	2
22.	Maktabgacha yoshdagi bolalarni jismoniy tarbiyalash nazariyasining predmeti	Maktabgacha yoshdagi bolalar jismoniy tarbiya nazariyasining predmeti. Maktabgacha yoshdagi bolalar jismoniy tarbiya nazariyasining maqsad va vazifalari. O'sib kelayotgan yosh avlodni har tomonlama jismoniy tarbiyalash. Oilada bolalarni jismoniy tarbiyalash.	6	A	4
23.	"Matematik tasavvurlarni shakllantirish nazariyasi va metodikasi" ning nazariy asoslari.	Fanning predmeti, maqsad va vazifalari. O'quv fanining fundamental fanlar bilan aloqasi: falsafa, psixologiya, pedagogika, matematika va boshqalar. Maktabgacha ta'limda maktabgacha yoshdagi bolalarning matematik rivojlanishining zamonaviy yondashuvda jahon tajribalari.	6	A	2
24.	Maktabgacha yoshdagi bolalarning matematik rivojlanishining metodologik, psixofiziologik va	Maktabgacha yoshdagi bolalarning matematik rivojlanishining metodologik, psixofiziologik va psixologik-pedagogik asoslari. O'qitish usullari va vositalari. Matematik tasavvurlarini shakllantirish	6	A	4

	psixologik-pedagogik asoslari	metodikasi nazariyasining tarixi, hozirgi holati va zamonaviyligi. Maktabgacha yoshdagi bolalarda matematik tasavvurlarni shakllantirishda ta'limning asosiy didaktik tamoyillari.			
25.	Maktabgacha yoshdagi bolalarning matematik rivojlanishining milliy va xorijiy konsepsiyalari	O'quv fanini rivojlantirishning asosiy bosqichlarining umumiy tavsifi. 1 bosqich: usulning empirik rivojlanishi. Matematik rivojlanish g'oyalarini asoslash 2-bosqich: maktabgacha yoshdagi bolalarning matematik rivojlanish nazariyasi va usullarini shakllantirishning dastlabki bosqichi. 3-bosqich: shakllantirishning ilmiy asoslangan didaktik tizimi elementar matematik tasavvurlar.	6	A	2
26.	Sharq matematik olimlarining asarlarida arifmetikaning rivojlanishi.	Muxammad ibn Muso-al Xorazmiy, Umar Xayyom, Nasriddin Tusiy, Jamshid G'iyosiddin al-Koshiy, Ulug'bek asarlarida arifmetikaning rivojlanishi haqida dastlabki ma'lumotlar. Bolalarni matematik rivojlantirish vazifalarini amalga oshirishda maktabgacha ta'lim tashkiloti, oila va maktab bilan ishlashdagi uzviylik (hamkorlik).	6	A	4
27.	Maktabgacha yoshdagi bolalarni tasviriy qobiliyati va ijodkorligini rivojlantirish	Maktabgacha yoshdagi bolalarni tasviriy faoliyati. Tasviriy qobiliyatlarni aniqlovchi tushuncha. Tasviriy qobiliyatlarni rivojlantirish bosqichlari. Maktabgacha yoshdagi bolalarni tasviriy faoliyatlarining o'ziga xos xususiyatlari. Tasviriy faoliyatga o'rgatishning maqsadi va dastur tamoyillari.	6	A	2
28.	Maktabgacha yoshdagi bolalarni har tomonlama rivojlantirishda tasviriy faoliyatning ahamiyati.	Tasviriy faoliyat – estetik tarbiyaning zaruriy vositasi sifatida. Bolalarni har tomonlama rivojlantirishda tasviriy faoliyatning ahamiyati. Tasviriy faoliyat badiiy madaniyat shakllanishining asosi. Maktabgacha yoshdagi bolalarda tasviriy faoliyat jarayonidagi idrokni rivojlanishi.	6	A	4
29.	Tarbiyachining bolalarni tasviriy faoliyatga	Zamonaviy pedagogning imidji. Tarbiyachining tasviriy faoliyat	6	A	2

	o'rgatish jarayonidagi o'rni.	mashg'ulotlaridagi pedagogik va kasbiy mahorati. Tarbiyachining tasviriyl faoliyat mashg'ulotlarini tashkil qilishdagi kompetentligi. Tasviriyl faoliyatga o'rgatishning metod va usullari.			
30.	Maktabgacha yoshdagi bolalarni har tomonlama rivojlantirishda tasviriyl faoliyat turlari va uning ahamiyati.	Tasviriyl faoliyat turlari. Bolalarni har tomonlama rivojlantirishda tasviriyl faoliyatning ahamiyati. Tasviriyl faoliyat mashg'ulotlarini tashkil qilish. Mashg'ulotdan tashqari vaqtlarda tasviriyl faoliyatni tashkil qilish.	6	A	4
31.	Maktabgacha ta'limda bolalarni tabiat bilan tanishtirishning nazariyl asoslari va tabiat haqida tushuncha.	Tabiat, inson va jamiyat haqida tushuncha. Halq pedagogikasida tabiat bilan tanishtirish masalalari. Sharq va tabiat, uning inson hayotidagi o'rni haqidagi qarashlari. Maktabgacha yoshdagi bolalarni o'lkamiz tabiati, o'simlik va hayvonot olami bilan tanishtirishda tabiat qo'ynida o'tkaziladigan ekskursiyaning ahamiyati.	6	A	2
32.	Tabiat bilan tanishtirish metodikasi fanining predmeti, maqsad vavazifalari.	Inson rivojlanishida tabiatning roli. Maktabgacha yoshdagi bolalarni barkamol shaxs bo'lishida tabiat bilan tanishtirishning o'ziga xosligi. Tabiat bilan tanishtirish orqali maktabgacha yoshdagi bolalarda ekologik madaniyatni rivojlantirish.	6	A	4
33.	Tabiat bilan tanishtirish metodikasi fanining rivojlanishi.	Rus va G'arb pedagog olimlarining bola shaxsi rivojlanishida tabiatning roli.	6	A	2
34.	Metod haqida tushuncha. Ko'rgazmali metod va uning turlari.	Tabiat bilan tanishtirishda Kuzatish usulu, kuzatishlarni tashkil etish metodikasi. Tabiatga nisbatan insoniyl munosabatlarni shakllantirishda bolalarning qurish-yasash, faoliyatlarini rivojlantirish. Maktabgacha yoshdagi bolalarni tabiat bilan tanishtirish mashg'ulotlarida ta'lim-tarbiyaviyl ishlarni tashkil etish.	6	A	4

35.	Tabiat bilan tanishtirish shakllari: mashg'ulot, ekskursiya, sayr va ularning turlari, o'tkazish metodikasi.	Ekskursiyani o'tkazish metodikasi, mazmuni va turlari. Turli ob'ektlarga tabiatga ekskursiyalarni tashkil etish shakllari. Tabiatdagi ekologik bog'lanishlar haqidagi ma'lumotlarni shakllantirish. Mashg'ulot. Mashg'ulotlarni o'tkazish tartibi.	6	A	2
36.	MTT va oilada musiqa tarbiyasining maqsad va vazifalari.	Fanning maqsadi, mohiyati va vazifalari. Musiqaning hayotdagi o'rnini. MTTda va oilada bolalarni har tomonlana tarbiyalashda musiqa tarbiyasining maqsad va vazifalarini. Musiqa tarbiyasining aqliy, ahloqiy va jismoniy tarbiyalar bilan bog'liqligi. Tovush va tovushqator. Registr. Nota. Notalarning nota chizig'ida joylashuvi. Musiqa ifoda vositalari.	6	A	6
37.	Maktabgacha ta'lim tashkilotida sahnalashtirish faoliyati.	Maktabgacha ta'lim tashkilotida sahnalashtirish faoliyatining asosiy maqsadi. Teatr - sahnalashtirish faoliyatining shakllari. Teatr - sahnalashtirish faoliyati tamoyillari	6	A	2
38.	Maktabgacha ta'lim tashkilotida turli yosh guruhlarida sahnalashtirish faoliyatining asosiy vazifalari	Maktabgacha ta'lim tashkilotida sahnalashtirish faoliyatining ahamiyati. Turli yosh guruhlarda sahnalashtirish faoliyatining vazifalari. Maktabgacha ta'lim tashkilotida sahnalashtirish faoliyatini tashkil qilish.	6	A	4
39.	Sahnalashtirish faoliyati vositasida bolalarda ijodiy qobiliyatlarni rivojlantirish	Sahnalashtirish faoliyati rivojlantirish vositasi sifatida. Sahnalashtirish faoliyatida bolalarda aktyorlik qobiliyatini rivojlantirish. Sahnalashtirish faoliyati vositasida bolalarda ijodiy qobiliyatlarni rivojlantirish usullari. Qo'g'irchoq teatrining paydo bo'lishi, tarixiy ildizlari va tarbiyaviy ahamiyati.	6	A	2
40.	Sahnalashtirish faoliyati jarayonida bolalarda ijodkorlikni	Sahnalashtirish faoliyati jarayonida bolalarda ijodkorlikni rivojlanishining o'ziga xosligi.	6	A	4

	rivojlanishining o'ziga xosligi	Sahnalashtirish faoliyati jarayonida bolalarda ijodkorlikni rivojlanishining asosiy kriteriyalari. Maktabgacha ta'lim tashkilotida sahnalashtirish faoliyatining shakllari.			
41.	Maktabgacha ta'lim tashkilotlari maydonchalari, xonalari, jihozlanishi, ish uslublari bilan tanishtirish, guruhlarga bo'linish. Sog'lom avlodni tarbiyalash uchun yaratilgan shart-sharoitlar bilan tanishish.	Guruh xonalari, jihozlar bilan ta'minlanishi, tarbiyachining ish rejasi bilan tanishadi. Guruhlarda ozodalikka rioya qilinishi, jismoniy tarbiya zallarini o'rganadi. Kasalliklarni bartaraf etish yo'llari bilan tanishadi.	6	A	2
42.	Maktabgacha ta'lim tashkilotlarida kun tartibini tashkil etilishini o'ziga hos xususiyatlarini aniqlash. Tarbiyachining amaldagi ish hujjatlari bilan tanishish.	Kun tartibini o'tkazishni kuzatadi, "Ilk qadam" dasturda ko'rsatilgan kun tartibiga mosligini o'rganadi, tarbiyachining amaldagi ish hujjatlari bilan tanishadi, qabul vaqtida ota-onalar bilan tanishadi. "Mening shahrim" mavzusida suhbat o'tkazadi.	6	A	4
43.	Turli yosh guruhlarida kun tartibini kuzatish va sensor rivojlanish sharoitlari bilan tanishish.	Bolalarning jismoniy rivojlanishi, faol va faol bo'lmagan holatlarini kuzatadi, o'zaro munosabatlari va madaniy gigienik ko'nikmalari darajasini, sensor rivojlanishi uchun sharoitlarni o'rganadi	6	A	2
44.	Bolaning rivojlanish sohalari bo'yicha kompetensiyalarini aniqlashni o'rganish.	Rivojlanish xaritalarni tarbiyachi bilan birgalikda to'ldiradi.	6	A	4
45.	Bolalarda madaniy-gigienik malaka va ko'nikmalarni hosil qilishni kuzatish, bolalar sog'lig'ini nazorat qilish	Turli guruhlarda madaniy-gigienik ko'nikmalarni bajarish uchun yaratilgan sharoitlarni o'rganadi. Bolalar sog'lig'ini nazorat qilish, bola shikastlanganda yoki boshqa holatlarda birinchi tibbiy yordamni ko'rsatadi	6	A	2
46.	Bolalar o'rtasida o'zaro ijobiy munosabatlarni rivojlantirish, kattalar mehnatiga qiziqish va hurmat hissini shakllantirish	Turli kasb egalariga nisbatan hurmat hissini tarbiyalash va ularning mehnatini qadrlashga o'rgatuvchi suhbat tashkil qiladi. Bolalar o'rtasida o'zaro ijobiy munosabatlarni rivojlantirish, bolaning tengdoshlari bilan yuzaga kelgan ziddiyat va muammolarni hal etadi	6	A	4
47.	Turli yosh guruhlarida ertalabki badantarbiyani tashkil etish va o'tkazish.	Ertalabki badan tarbiya mashqlarini mustaqil ravishda tashkil etadi. Hafta mavzusi bo'yicha bolalar bilan ishlashda tarbiyachiga yordam beradi.	6	A	2

48.	Kun tartibini mustaqil o'tkazish. Sayrda harakatli o'yinlarni tashkil etish.	Harakatli o'yinlarni o'tkazadi. Hafta mavzusi bo'yicha bolalar bilan ishlashda tarbiyachiga yordam beradi. Kunning birinchi yarmida sayirni o'tkazish, sayrning maqsad va vazifalarini aniqlash.	6	A	4
Jami:			288		144

3. O'quvchilarning bilim va ko'nikmalarini baholash

O'quv dasturi davomida o'quvchilar tomonidan o'zlashtirilgan bilim va ko'nikmalar ichki nazort amaldagi tartib asosida baholanadi.

Baholash usullari yozma, og'zaki, savol-javob, test, amaliy topshiriqlardan iborat bo'lib, ular uquv elementini o'zlashtirish natijalarini aniqlashga imkon beradi. Nazorat savollari va topshiriqlar qo'yilgan maqsadga hamohang bo'lishi lozim.

4. Tavsia etiladigan adabiyotlar ro'yxati

1. O'zbekiston Respublikasi "Maktabgacha ta'lim va tarbiya to'g'risida"gi Qonun. T.: 2019
2. "O'zbekiston Respublikasining ilk va maktabgacha yoshdagi bolalar rivojlanishiga qo'yiladigan davlat talablari". T.: 2018
3. O'zbekiston Respublikasi maktabgacha ta'lim tashkilotlari uchun "Ilk qadam" davlat o'quv dasturi /takomillashtirilgan ikkinchi nashr/. T.: 2022
4. Maktabgacha ta'lim va tarbiyaning davlat standarti. Vazirlar Mahkamasining 2020 yil 22 dekabrda 802-sonli qarori
5. O.Xasanboyeva "Maktabgacha ta'lim pedagogikasi". Toshkent. "ILM-ZIYO" Qo'llanma-2011, 2012
6. Yu.Maxmutazimova. Maktabgacha yoshdagi bolalarni kommunikativ kompetensiyalarini shakllantirish metodikasi. STEAM texnologiyasi asosida. Metodik qo'llanma – 2021.
7. F.Qodirov, Sh.Toshpo'latova, N.Kayumova, M.Agzamova. "Maktabgacha pedagogika" 2019.
8. Kayumova N.M. Maktabgacha pedagogika. o'quv qo'llanma. -T, TDPU -2013y
9. Djuraeva D.R. Maktabgacha ta'lim yoshdagi bolalarga ta'lim-tarbiya berishning zamonaviy tendentsiyalari. Uslubiy qo'llanma T.: O'zPFITI 2015y
10. Djuraev R.X. Ta'lim menejmenti. O'quv qo'llanma. T.: 2006 Voris.

Internet manbalari

- www.gov.uz – O'zbekiston Respublikasi hukumat portal.
- www.lex.uz – O'zbekiston Respublikasi Qonun hujjatlari ma'lumotlari milliy bazasi.
- www.ziyonet.uz
- www.msvx.uz/rus/forest.html
- www.usda.ru/usda_programs/forestry